

Drobní savci jižní části Českomoravské vrchoviny (Insectivora, Chiroptera, Rodentia)

Small mammals of the southern parts of the Českomoravská vrchovina Highland
(Insectivora, Chiroptera, Rodentia)

Petr ZBYTOVSKÝ¹, Miloš ANDĚRA² & Vladimír HANÁK³

¹ Blatské muzeum Husitského muzea, Petra Voka 152/I, 392 01 Soběslav, Česko; zbytovsky.p@quick.cz

² zoologické oddělení Národního muzea, Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1, Česko; milos.andera@nm.cz

³ katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta UK, Viničná 7, 128 44 Praha 2, Česko

došlo 20. 12. 2004

Abstract. The paper gives basic information on the occurrence of small mammals in the southern parts of the Českomoravská vrchovina Highlands. The study area of about 5,000 km² is roughly defined as a territory situated between the D1 highway (Praha–Brno) in the north, and the Czech–Austrian border in the south. Besides the results of the intensive field work performed mostly in the period 2001–2004, this paper summarises also other available unpublished records, data from museum collections and literature sources. Reviews of all registered findings (nearly 3,900 records) accompanied by complete data on the circumstances of the new (so far unpublished) findings are given. The circumstances of their recent or historical occurrence are discussed, and in the selected species, a distribution pattern is presented in the grid maps. In total, 47 small mammal species have been recorded (79.6% of the small mammal species of the Czech Republic), and nearly two thirds of them (precisely 28) are widespread in the study region (including *Neomys anomalus*, *Microtus agrestis*, *Micromys minutus*, *Myotis mystacinus*, *M. daubentonii*, *Barbastella barbastellus*, *Plecotus auritus*, *Plecotus austriacus* etc.), however, the occurrence of some species is apparently mosaic and irregular (e. g. *Myotis nattereri*, *Nyctalus noctula*, *Eptesicus nilssonii*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Vespertilio murinus*). *Myotis bechsteinii*, *Nyctalus leisleri*, *Pipistrellus nathusii* and *P. pygmaeus* are less common dendrophilous species and further data are required to be able to interpret their actual distribution in the area under study. On the other hand, in certain species (mainly thermophilic) only limited area of distribution covering mainly southern (south-eastern, resp.) parts of the study region has been found (e. g. *Crocidura leucodon*, *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis myotis*, *M. emarginatus* etc.). Two species (*Rattus rattus* and *Eliomys quercinus*) were reported only from the past. In general, certain gradients of the regional species diversity can be noted in the directions both from the north to the south, and from the west to the east, as well. Our results concerning small mammals have confirmed the opinion that the southern part of the Českomoravská vrchovina Highlands represents a region of high bio-geographical importance due to its position on the boundary between the European deciduous forests province (Hercynia) and the European steppe province (Pannonia).

ÚVOD

Z přírodovědeckého hlediska se Českomoravská vrchovina řadí k nejvýznamnějším oblastem České republiky. Představuje význačný geomorfologický fenomén na hranici moravských nížin a Českého masivu a díky poloze v meziprostoru Sudetské a Šumavské soustavy v minulosti

bezpochyby představovala významnou spojnicí pro výměnu rostlinných a živočišných druhů mezi Východními Sudety (Hrubý Jeseník, Nízký Jeseník, Zlatohorská vrchovina atd.) a horskými oblastmi jižních Čech (Novohradské hory, Novohradské podhůří, Šumava, Šumavské podhůří). Zároveň Českomoravská vrchovina, a zejména její jižní část, vytváří zajímavou bariéru na styku dvou biogeografických jednotek střední Evropy – provincie listnatých lesů a panonské části provincie stepí (CULEK 1996). V současné době však jsou přírodní poměry Českomoravské vrchoviny značně ovlivněny dlouhodobým osídlením a kultivací území (zejména odlesněním a přeměnou na agrocenózy), což do značné míry charakter výskytu mnoha druhů ovlivňuje. To se v plné míře uplatňuje i u drobných savců – zatímco některé druhy nabývají širšího rozšíření, jiné získávají silně mozaikovitý výskyt až na hranici úplného vymizení.

Přes nesporný význam Českomoravské vrchoviny zůstávalo její území v minulosti přírodovědci poměrně dlouho opomíjeno, snad s výjimkou geologů. Z biologů rozpoznali biogeografické hodnoty této oblasti nejprve botanici (OBORNÝ 1883, SUZA 1935, 1944), a teprve později i brněnští entomologové a arachnologové, zejména v souvislosti s rozsáhlým průzkumem Mohelenské hadcové stepi, který byl organizován během druhé světové války a po ní prof. J. KRATOCHVÍLEM. Také zprávy o výskytu obratlovců jsou z období 19. a první poloviny 20. století spíše příležitostné. Týkají se nejčastěji dat ornitologických (HEINRICH, MÜLLER, SCHWAB), a to ještě v kontextu celé Moravy, jen s příležitostnými zmínkami o konkrétních nálezech, které by měly vztah k Českomoravské vrchovině.

Pokud se týká savců, první konkrétní lokality savců z jižní části Českomoravské vrchoviny zveřejnil zřejmě KOLENATI (1856), který informoval o nálezu vrápence malého a netopýra černého na hradě Veveří. V jiné práci tentýž autor připomíná zástřel zatoulaného vlka v drsné zimě roku 1830 u Pernštejna (KOLENATI 1860). Několik poznámek o nálezech savců v okolí Kačležského rybníka na Jindřichohradecku obsahuje i hydrobiologicky zaměřený spis FRICE & VÁVRY (1895). První soustavnější práce, ve kterých najdeme zprávy i o savcích Českomoravské vrchoviny, jsou soupisy obratlovců z Jihlavska (CANON 1927), Moravskokrumlovska a Hrotovicka (HÁLA 1925), Jindřichohradecka (ZÁLESKÝ 1928) a celé Moravy (REMEŠ 1927). Významnější jsou první tři, napsané přímo místními znalci, kteří také, kromě obecných dat, udávají konkrétní lokality ze svého okolí. Z nich J. HÁLA byl především ornitologem a jeho výčet ptactva svého kraje je dosti úplný, ze savců však uvádí jen asi 30 druhů a je patrné, že zejména v taxonomii drobných forem nemá ještě zcela jasno. I tak nám zachoval cenné poznatky o plších, ondatře, vydře i souhrnná data o řadě dalších běžných druhů. Cennější je už práce M. ZÁLESKÉHO, která jednak informuje o situaci v do té doby naprosto neznámém Jindřichohradecku a zároveň přináší i některé cenné údaje o výskytu památných druhů, jež přesahují význam regionu. Je to jednak zpráva o údajně posledním zástřelu norka v Čechách (také ZÁLESKÝ 1924), dále o výskytu bobrů v regionu, o šíření ondatry (také ZÁLESKÝ 1928) a řadě běžnějších druhů. Celkem uvádí z Jindřichohradecka 38 druhů živočichů žijících v savcích.

Nejvýznamnější ze tří souborných publikací z počátku minulého století je, aspoň pokud se savců týče, příspěvek H. CANONA, tehdy kustoda německého muzea v Jihlavě. Týká se rovněž po této stránce málo známého regionu Jihlavska a přináší dosti podrobná data z vlastní zkušenosti také o drobných savcích. Uvádí např. nálezy 8 druhů netopýrů, z nichž některé (*Eptesicus nilssonii* a *Myotis bechsteini*) jsou prvními nálezy z Českomoravské vrchoviny a jedněmi z prvních v českých zemích vůbec. Jeho data byla také doložena muzejními sběry, jež umožnily později i upřesnit jeho chybné určení *Myotis emarginatus* (GAISLER 1956). Do tohoto období spadají i některé drobnější zprávy ze sousedství Českomoravské vrchoviny, např. nález *Myotis dasycneme* u Stráže nad Nežárkou (ŠTĚPÁN 1922), který se později ukázal nedoloženým a zřej-

mě pochybným (HANÁK & GAISLER 1965). Také jinak z hlediska celé Moravy oceňovaná práce M. REMEŠE je spíše kompilátem starších údajů a vlastní poznatky se týkají jen druhů velkých, např. lovné zvěře. Poměry na Českomoravské vrchovině jsou tu ostatně vzpomínány jen obecně (Dačicko, Slavonicko, Velkomeziříčsko, Bítešsko, Třebíčsko) a pro současnou faunistickou práci lze použít nejvýše některá historická data o výskytu velkých šelem a kopytníků. Pokud se drobných savců týká, obsahuje tento kompilát řadu taxonomických nedostatků a cituje i některá chybná určení starších autorů. Příležitostně, zcela ojedinělé nálezy z Jindřichohradecka a Pelhřimovska zaznamenali v předválečném období ještě BAŤA (1933), BAYER (1894), FARSKÝ (1925, 1944), KAFKA (1892) či PRAŽÁK (1896). Z historického hlediska jsou důležité i zprávy z myslivecké literatury, doplňující např. KOHLEM (1915) a MOKRÝM (1926) sestavené schéma šíření vysazené ondatry u nás (ANONYMUS 1920, HORÁČEK 1924, HRŮZA 1920), stejně jako nálezové zprávy o pozůstatcích bobrů na někdejších slovanských hradištích v moravské části sledovaného území (KNIES 1893, KOKES 1968). Nepočtenou předválečnou bibliografii ještě doplňuje ROSICKÉHO (1944) parazitologická práce s jednotlivými lokalitami z Jindřichohradecka a Velkomeziříčska.

Soustavnější výzkum savců, zejména drobných forem – hmyzožravců, letounů a hlodavců – započal na Českomoravské vrchovině vlastně až po druhé světové válce. Zpočátku šlo spíše o příležitostné odchvy, jak dokládají sporadické údaje o výskytu řady druhů publikované v rámci šířeji zaměřených prací specialistů z tehdejší Laboratoře, později Ústavu pro výzkum obratlovců ČSAV v Brně. Jde především o publikace I. GRULICHA, V. HOLIŠOVÉ, J. KRATOCHVÍLA, J. PELIKÁNA a J. ZEJDY, které citujeme v textu u jednotlivých druhů. První významná etapa průzkumu fauny drobných savců Českomoravské vrchoviny je spojena až s aktivitami jihlavského parazitologa Z. ŠEBKA a jeho spolupracovníků (ŠEBEK 1957a, b, 1958, 1960b, c, 1961a, b, 1962a, b, 1975, aj.). Zaměřil se především na moravskou část Českomoravské vrchoviny, zdokumentoval základní druhové spektrum oblasti a podařilo se mu poprvé prokázat výskyt druhů, považovaných tehdy za vzácné (*Neomys anomalus* a *Microtus agrestis* – ŠEBEK 1970). Mimo námi sledovaný region, ve Žďárských vrších, posléze zjistil i zoogeograficky významnou populaci *Sorex alpinus* (ŠEBEK 1971). Řadu lokalit drobných zemních savců z té doby nacházíme i v dalších parazitologických studiích (DANIEL 1957, ERHARDOVÁ 1956, 1958, HOLIŠOVÁ 1953, HOLIŠOVÁ & KOČIŠ 1955, KOČIŠ 1953, PROKOPIČ 1956, 1957, 1959, RYŠAVÝ 1954, 1957, TENORA 1963, ZAPLETAL 1960, aj.), jakož i v uceleném přehledu publikovaném později HODKOVOU (1979). K úplnému zkompletování parazitologických dat z 50. let 20. století přispěla i excerpce terénních protokolů Parazitologického ústavu AV ČR v Českých Budějovicích a osobní kartotéky akademika B. ROSICKÉHO. Do tohoto období spadá i několik stručných, ale významem poměrně důležitých nálezových zpráv o výskytu některých zajímavějších druhů (ANDĚRA & HŮRKA 1984, ŽALUD 1957, aj.).

Po odeznění parazitologických aktivit na přelomu 50. a 60. let 20. století se sledováním drobných zemních savců v jižní (ale i severní) části Českomoravské vrchoviny poměrně dlouho nikdo soustavněji nezabýval. V literatuře (a částečně také ve sbírkách Muzea Vysočiny v Jihlavě) se dochovaly pouze jednotlivé zprávy z této oblasti, často zahrnuté do faunistických přehledů konkrétních druhů či větších územních celků (např. FARSKÝ 1962, 1965, HANÁK 1980, KRÁL 1972, KRATOCHVÍL 1966, RÖDL 1971, SLAVÍK 1972, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976). Pro úplnost je třeba se zmínit i o přehledu savců v okolí Polné na Jihlavsku, který však zůstal v nepublikované podobě (SVATOŠ 1961), a o zpracování biogeografické charakteristiky území NPR Velký Špičák u Třebě, obsahující i údaje o výskytu některých běžnějších druhů savců (HORNÍK 1973).

Začátek nové vlny zájmu o jihomoravskou část Českomoravské vrchoviny je možné datovat až zhruba do poloviny 70. let 20. století, kdy začaly terénní práce na jihovýchodě Třebíčska (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980). Na ně posléze navázaly další výzkumy na Třebíčsku včetně zájmového území JE Dukovany (HEROLDOVÁ et al. 1998, RYCHNOVSKÝ 1993a, b, 1999, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997). Na drobné savce Jihlavska (okolí Dušejova a Boršova) se v rámci diplomové práce zaměřila MATOUŠOVÁ (1984) a širší zhodnocení přírodních poměrů centrální části Jihlavských vrchů podal HANÁK (1993a), avšak z hlediska savců žádné nové významnější poznatky nepřináší. Důležitými předěly v poznání fauny drobných savců jihovýchodních partií Českomoravské vrchoviny se následně staly dvě výzkumné akce – rozsáhlá mapovací akce v rámci grantového projektu GA AV ČR “Fauna savců ČR” (ZBYTOVSKÝ 1998) a víceméně současně probíhající detailní sledování savčí fauny NP Podyjí (REITER et al. 1997). Cenné a v mnoha směrech nové poznatky přinesl i další grantový projekt (MK ČR) zaměřený na dokumentaci obratlovců v povodí Rokytne a Jevišovky (REITER et al. 2000). Nedílnou součástí bibliografie drobných savců sledované oblasti představují práce VLAŠINA & ELEDERA (1991) a VLAŠINA et al. (1993, 1995), shrnující v daném časovém horizontu známé údaje o výskytu ochránářsky důležitých druhů – např. sysla obecného, rejsce černého, plcha velkého a zejména pak většiny druhů netopýrů.

Dlužno zdůraznit, že letounům obecně byla v moravské části Českomoravské vrchoviny věnována relativně větší pozornost než zemním savcům. Cenným zdrojem historických i novějších dat ze sledovaného území je souborná práce GAISLERA (1956) a rozšiřující příspěvky GAISLERA & HANÁKA (1972a, b). Nové poznatky o chiropterofauně také publikoval ŠEBEK (1957, 1958, 1961a, b, c, d, 1962b) a další důležité údaje o netopýrech moravské části Českomoravské vrchoviny najdeme v pracích GAISLERA et al. (1957), GAISLERA & KLÍMY (1965), GAISLERA & HANÁKA (1969), HANÁKA et al. (1962) i v jiných, obecněji zaměřených studiích zmíněných autorů z pozdějšího období (citace v textu). Velmi významné nálezy netopýrů (*E. nilssonii*) ohlásil z Jihlavska SLAVÍK (1974, 1982) a později v této práci pokračovali A. TOMAN a V. HLAVÁČ, jejichž poznatky z archivu a sbírek Muzea Vysočiny i z dalších zdrojů rovněž shrnujeme v této práci. Českomoravské vrchoviny se dotýkají i široce založené studie GAISLERA et al. (1988, 1989, 1990) o jižní Moravě. Její severnější části, zejména Žďárské vrchy a jejich širší okolí, byly předmětem dlouhodobého zájmu P. ELEDERA, Z. ŘEHÁKA a jejich spolupracovníků (ELEDER 1982, 1986, 1994, 2002, ELEDER et al. 2001, ELEDER & HELEŠIČ 1987, ELEDER & VLAŠÍN 1983, ŘEHÁK et al. 2000, aj.). I když jejich poznatky jsou zaměřené převážně mimo naše zájmové území, mají nemalý význam pro pochopení celkového kontextu rozšíření netopýrů v rámci celé Českomoravské vrchoviny, a navíc některé z uvedených příspěvků přece jen obsahují i konkrétné údaje z jižněji položených míst (zvláště Jihlavska a Třebíčska – viz citace v textu).

Rozšíření netopýrů v moravské oblasti Českomoravské vrchoviny dále doplňují výsledky studií konaných v okolí jaderné elektrárny Dukovany (GAISLER 1977, ZUKAL et al. 1997, 1998). Z hlediska našeho zájmového území však mají největší cenu práce týkající se přímo jihovýchodního cípu Českomoravské vrchoviny, které postupně vznikaly v rámci aktivit kolem NP Podyjí a Jihomoravského muzea ve Znojmě. Jsou to v této práci často citované publikace z posledního desetiletí (REITER et al. 1997, 2001, 2003, aj.) a další data z nepublikovaných závěrečných zpráv nejrůznějších projektů z let 1992–1999.

Na rozdíl od moravské strany Českomoravské vrchoviny byl poválečný mammalogický výzkum její české části mnohem méně intenzivní. Historická, jen sporadická data, lze nalézt již v úvodu zmíněných starších pramenech a okrajově do jihočeského regionu zasahoval při

terénních pracích Z. ŠEBEK (např. *Microtus agrestis* z Jindřichohradecka – ŠEBEK 1970). Po dlouhou dobu pak byly jedinými zdroji o drobných savcích této části Českomoravské vrchoviny souborně nepublikované údaje z diplomových prací BRÁDKOVÉ (1981) a VACKOVÉ (1984) z Pelhřimovska. Několik faunistických údajů savců poskytuje i fyzickogeografická studie masivu Čefínku ležícího u Dolní Cerekve na pomezí Jihlavska a Pelhřimovska (TAUBER 1991). Na Pelhřimovsku vznikla také o něco později dosud jediná ucelená studie shrnující rozšíření savců v určitém regionu jihočeské části Českomoravské vrchoviny (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002). Zcela okrajově do zájmového území spadají i některé lokality, které na Vlašimsku sledovali HANEL (1989) a SMRŽ (1983).

K podstatnému zlepšení situace v poznání fauny drobných zemních savců došlo až v 90. letech zásluhou intenzivních terénních aktivit zoologického oddělení NM v Praze (M. ANDĚRA) a Husitského muzea v Soběslavi (P. ZBYTOVSKÝ), které probíhaly mimo jiné i v rámci grantového projektu MŽP ČR “Sítové mapování savců jižních Čech” (ANDĚRA et al. 1995). Výsledky projektu sice nebyly souhrnně publikovány, získaná data však byla postupně shrnuta v monografických druhových přehledech (např. *Neomys anomalus* – ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992, *Micromys minutus* – ANDĚRA 1994) a zejména v sérii předběžné verze Atlasu rozšíření savců ČR (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & BENEŠ 2001, 2002, ANDĚRA & ČERVENÝ 2004). Zcela nedávno byly formou nepublikovaných závěrečných zpráv sumarizovány údaje o drobných savcích z některých maloplošných území na východním okraji Táborska, náležejících již do Křemešnické vrchoviny (PR Choustník a PR Kladrubská hora u Dolních Hořic – ZBYTOVSKÝ 2000, 2001) a na jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích byla dokončena diplomová práce zaměřená na inventarizaci drobných savců v pramenné oblasti Senotín na Novobystřicku (BOHDAL 2001).

Výzkum netopýrů české části Českomoravské vrchoviny probíhal nesoustavně až do roku 2000, a to zejména v regionu Jindřichohradecka v návaznosti na podrobný a dlouhodobý průzkum Třeboňska. Získané poznatky byly shrnuty v několika závěrečných zprávách (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994) a publikačně jsou zhodnoceny teprve v této práci. Populační dynamiku netopýřích populací v Chýnovské jeskyni na Táborsku sledují dlouhodobě ANDĚRA et al. (1992) a ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ (2001). Jinak se z publikovaných dat o netopýrech velice okrajově dotýkají naší oblasti jen výsledky ze zimovišť Benešovska a Vlašimska (HANEL 1989, NOVÁ et al. 2001).

Z uvedeného přehledu vyplývá, že přes jisté rozdíly v intenzitě sledování české a moravské části Českomoravské vrchoviny patřil tento region navzdory svému nespornému biogeografickému významu k mammalogicky nejméně prozkoumaným oblastem České republiky. Právě z tohoto důvodu byl navržen grantový projekt MK ČR “Vývoj poznání zvířeny drobných savců (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) jižní části Českomoravské vrchoviny”, jehož hlavním záměrem bylo během let 2001–2004 doplnit základní faunistický průzkum drobných savců jižních partií Českomoravské vrchoviny. Cílem této studie je ucelené shrnutí získaných poznatků v rámci uvedeného projektu a ve spojení s kompletní bibliografií i vyhodnocení fauny drobných savců tohoto regionu.

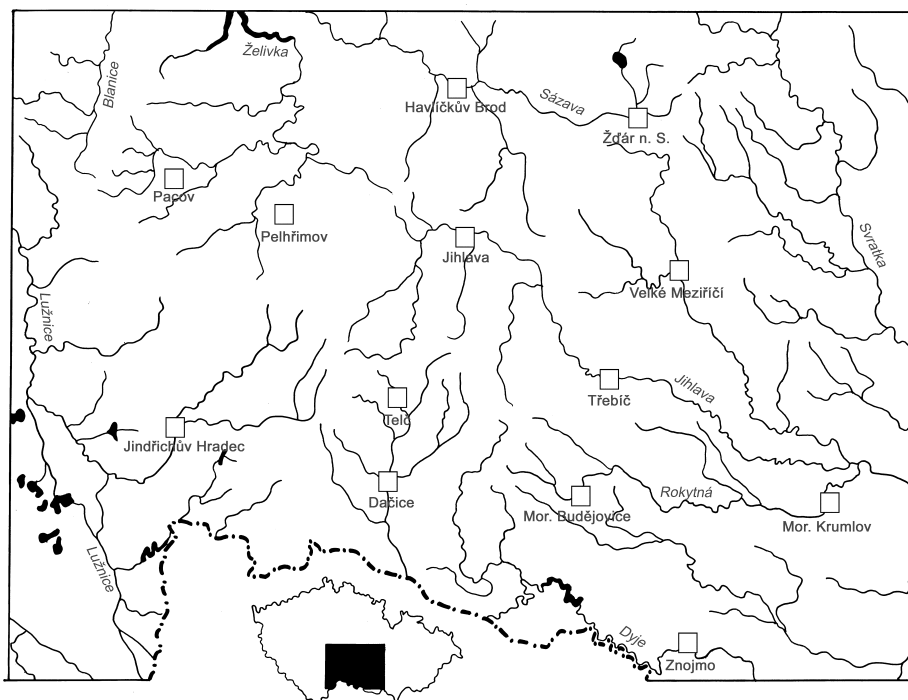
STRUČNÝ POPIS SLEDOVANÉHO ÚZEMÍ

Českomoravská vrchovina představuje rozsáhlý orografický celek na českomoravském pomezí s vrchovinným reliéfem v centrálních oblastech, který v okrajových částech získává ráz pahorkatiny. Nejvyšší vrcholy dosahují nadmořské výšky necelých 840 m n. m. Základ geologické stavby tvoří krystalinické horniny (granitoidy centrálního moldanubického plutonu, metamorfované horniny moldanubika), ve sníženinách doplněné druhohorními a třetihorními usazeninami; pro flóru mají význam i výchozy krystalických

vápenců a hadců. Půdy Českomoravské vrchoviny jsou převážně hnědozemě, které ve vyšších polohách přecházejí v podzolované půdy a podzoly (DEMEK 1987).

Oblast Českomoravské vrchoviny je mimo jiné významná i z hydrologického hlediska, neboť napříč jejím územím probíhá hlavní evropské rozvodí. Západní část našeho zájmového regionu odvodňuje především Nežárka, která se stejně jako několik větších potoků (např. Černovický, Kozský) vlévá (už mimo Českomoravskou vrchovinu) do Lužnice; na severozápadě jsou hlavními toky Blanice a Želivka s nejvýznamnějším přítokem Trnavou. Střední a východní část sledovaného území odvodňuje řeka Dyje a dalšími významnými toky jsou Jevišovka, Oslava a Jihlava. Zatímco rozvodní části území mají poměrně plochý reliéf, na jihovýchodě jsou příznačným geomorfologickým prvkem hluboká (až kaňonovitá) údolí řek protékajících zhruba od severozápadu k jihovýchodu. Tato říční údolí hrají významnou roli při pronikání teplomilné (stepní) flóry i fauny do centra Českomoravské vrchoviny (SUZA 1935, REITER 2001).

Celková výměra Českomoravské vrchoviny přesahuje 11 700 km², což se projevuje ve značné různorodosti přírodních poměrů v rámci tohoto regionu. Z důvodů značné rozlohy byla pro sledování fauny drobných savců vybrána v první etapě pouze její jižní část, čistě administrativně vymezená na severu dálnicí D1 (Praha – Brno) a česko-rakouskou státní hranicí na jihu (obr. 1). Na západě a východě byl rozsah území stanoven podle daných hranic geomorfologických celků (BALATKA et al. 1973). Takto ohraničená zájmová oblast o rozloze zhruba 6650 km² zahrnuje celé území Jevišovické pahorkatiny (nejvyšší vrchol Zadní

Obr. 1. Schematická mapa sledovaného území jižní části Českomoravské vrchoviny s vyznačením nejvýznamnějších sídel a vodních toků.

Fig. 1. Schematic map of the area under study of southern part of the Českomoravská vrchovina Highland with location of the most significant settlements and rivers.

hora, 633 m n. m.), Javořické vrchoviny (Javořice, 837 m n. m.), Křemešnické vrchoviny (Křemešník, 765 m n. m.) a jižní části Křižanovské vrchoviny (jižní část Bítešské vrchoviny a celá Brtnická vrchovina s nejvyšším vrcholem Špičákem, 733 m n. m.). Průměrná nadmořská výška území se pohybuje okolo 520 m. Přes vymezení zájmové oblasti pouze na jižní část Českomoravské vrchoviny jde o území v mnoha směrech značně heterogenní počínaje členěním reliéfu a klimatickými podmínkami až po lesnatost a stupeň zkulturnění krajiny.

Fytogeograficky spadá celé sledované území do oblasti mezofytika s naprostou územní převahou fyto geografického okresu Českomoravské vrchoviny (67) s typickou chudou hercynskou flórou, avšak zejména na jihovýchodním okraji s patrným vlivem teplejších částí jihozápadní Moravy. Klimaticky leží většina území v mírně teplé oblasti MT 5, nejnižší okraje fytochorionu v MT 9 a některá výše položená území naopak až v MT 3, častým jevem jsou klimatické inverze. Flóru tvoří takřka výhradně zástupci hercynské květeny s ojedinělým výskytem alpských prvků (např. dřívky horské). V přirozené lesní vegetaci převažovaly acidofilní a květnaté bučiny, avšak už na počátku středověku došlo k rozsáhlému odlesnění a v současné podobě zalesnění převažují kulturní smrčiny. Na odlesněných místech převládala pole, v posledních letech se projevuje návrat k loukám a pastvinám. Místa byly vybudovány skupiny rybníků, např. na Jindřichohradecku, Novobystřicku, Studenecku aj. (nejstarší už v 16. století). Samostatný fyto region představují Jihlavské vrchy (90) s poněkud chladnějším klimatem (většina území MT 7) a flórou se zastoupením prvků středoevropské podhorské a horské květeny i alpských migrantů. V polopřirozené náhradní vegetaci jsou vedle smrkových monokultur významně zastoupena rozmanitá společenstva rašelinišť a rašelinných či vlhkých luk, často však zasažené rozsáhlými melioracemi. Jihovýchodní okraj zájmové oblasti z velké části náleží do fyto geografického okresu Moravské podhůří Vysočiny (68). Jde již o typické přechodné území mezi hercynským mezofytikem a panonským termofytikem (známé též jako "Praebohemicum" – SUZA 1944), což se odráží i na klimatických poměrech – některá území odpovídají mírně teplé oblasti MT 11 a východní okraj Jevišovické pahorkatiny až teplé oblasti T 2. Území navíc leží ve srážkovém stínu nejvyšších partií Českomoravské vrchoviny. Jde o oblast potenciální převahy hercynských dubohabřin (v minulosti s příměsí jedle) a naopak s absencí přirozených bučin, avšak dnes z podstatné části odlesněné se silně zkulturnělou zemědělskou krajinou se značným zastoupením polí, luk a lokálně rybníků (osídlení dosti starého data). V pestré flóře sice nadále převažují druhy hercynského lesa, ale zároveň zde vyznívá výskyt řady panonských druhů (HEJNÝ & SLAVÍK 1997, NOVÁK et al. 1997).

Podle biogeografického členění ČR sledované území zahrnuje zcela či částečně bioregiony Jevišovický (1.23), Pelhřimovský (1.46), Novobystřický (1.47) a Velkomeziříčský (1.50) (CULEK 1996).

Ze správního hlediska zahrnuje sledovaná oblast celé území (nebo podstatnou část) okresů Pelhřimov, Jihlava a Třebíč, dále velkou část okresu Jindřichův Hradec a okrajově i okresů Tábor, Žďár na Sázavou a Znojmo. V novém administrativním uspořádání jde převážně o Kraj Vysočina, jen okrajově zasahuje zájmové území do krajů Jihočeského a Jihomoravského.

Sledovaný region pokrývá celkem 56 mapovacích čtverců mezinárodního systému síťového mapování UTM 11,0×12 km (SLAVÍK 1972), což představuje téměř 9 % území České republiky (obr. 2). Z uvedeného počtu je 41 čtverců celoplošných a zbytek (15) okrajových. Území je vymezeno kvadrátovými souřadnicemi 6355, 6356, 6455, 6457, 6554, 6558, 6655, 6561, 6662, 6764, 6855, 6956, 6963, 7062, 7160 a 7161 (obr. 3). Do sledovaného území nebyly zařazeny okrajové čtverce, v nichž do Českomoravské vrchoviny zpravidla spadá méně než třetina území kvadrátu (6654, 6754, 6864, 6955, 7055, 7056, 7063, 7155, 7159, 7162, 7261, 7262) nebo jde o oblast detailně zpracovanou již dříve (7162; viz REITER et al. 1997).

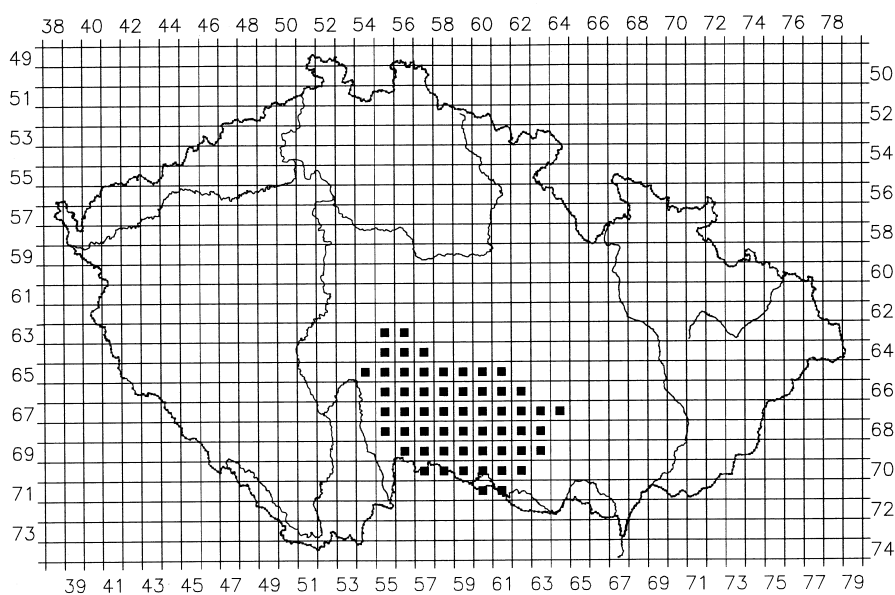
MATERIÁL A METODIKA

Terénní práce na projektu probíhaly v letech 2001–2004, avšak pro závěrečné shrnutí byly využity poznatky a údaje autorů i spolupracovníků získané během velké části druhé poloviny 20. století.

Sledování drobných zemních savců probíhalo standardními terénními postupy zejména s využitím různých odchytových metod (živochytné pasti, padací pasti, sklápovací pasti). Vzhledem ke značné rozloze zájmového území byly odchty zaměřeny především faunisticky na získání co největšího druhového spektra dokladů o výskytu jednotlivých druhů v mapovacích čtvercích, a proto byla preferována stanoviště bud

s obecně nejvyšší druhovou diverzitou (břehy vodních toků), nebo s cílem zastižení konkrétních druhů (okolí zemědělských objektů v případě synantropních druhů, mokřady, lesní porosty apod.). Získaná data tudíž neumožňují detailnější hodnocení stanovištních nároků drobných zemních savců ve sledovaném regionu a neposkytují ani objektivní informace o složení cenóz na různých typech stanovišť (navíc zastoupení odchytových metod bylo dost nevyrovnané). Celkem bylo odchyceno 1969 ex. drobných zemních savců (tab. 1 a 2). Významnými příspěvky do nálezové databáze byly i nejrůznější příležitostné nálezy počínaje přímým pozorováním v terénu a konče kadávery uhynulých živočichů na silnicích. U některých druhů byly k doložení výskytu využity i nepřímé známky výskytu – požerky, výhrabky apod. (krtek obecný, veverka obecná). Jiný nezanedbatelný zdroj informací představovala i hlášení od různých pozorovatelů – profesionálních přírodovědců, lesníků, ornitologů, chatařů apod. V neposlední řadě byla využita i hlášení z různých dotazníkových akcí (převážně v rámci mysliveckých sdružení a lesních závodů), a to především u větších druhů s minimální pravděpodobností záměny (např. nutrie).

Údaje získané v terénu byly významně doplněny – pomíneme-li bibliografické citace – i z řady dalších zdrojů. Především jde o sbírkové fondy muzejních institucí působících v regionu (Národní muzeum, Praha – NM; Husitské muzeum, Soběslav – HM; Muzeum Vysočiny, Jihlava – MV; Jihomoravské muzeum, Mikulov – JMM; Jihomoravské muzeum, Znojmo – JMZ; Katedra zoologie Přírodovědecké fakulty UK – UK; Ústav biologie obratlovců AV ČR – ÚBO AV ČR; Ústav půdní biologie AV ČR – ÚPB AV ČR). Podařilo se také zpracovat rozsáhlé odchytové protokoly z pracovišť parazitologického a hygienicko-epidemiologického zaměření (zejména z Parazitologického ústavu AV ČR v Českých Budějovicích a Krajské hygienické stanice v Brně, M. PEJČOCH) a některé údaje byly převzaty i ze Státního veterinárního ústavu v Liberci-Vratislavicích nad Nisou (J. PREISLER), dále byly pro účely síťového mapování zpracovány údaje z osobní kartotéky akademika B. ROSICKÉHO. Pro doplnění výskytu hraboše polního byly zpracovány i mapové podklady z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu v Brně.

Obr. 2. Vymezení sledovaného území v mapovací síti UTM (12x11 km) na území České republiky.
Fig. 2. Delimitation of the study area in the UTM mapping grid (12x11 km) on the territory of the Czech Republic.

Také při sledování výskytu netopýrů byly použity všechny obvyklé metody jejich terénního sledování v letním (1. 5. – 14. 10.) i zimním (15. 10. – 30. 4.) období. Jde především o vizuální kontroly předpokládaných letních úkrytů (zejména půdy a jiné podkrovní prostory kostelů, zámků, škol a jiných budov, úkryty za okenicemi a dřevěným obložením chat apod.) a podzemních prostor jako zimovišť. Využity byly rovněž odchyty do nárazových sítí, detekce echolokačních signálů detektory (QMS mini a Pettersson D230) a spolehlivě ověřené údaje spolupracovníků či jiných pozorovatelů. Vlastní výsledky doplňují údaje z literatury i dalších zdrojů, kromě již uvedených sbírkových fondů se jedná o faunistickou databázi pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR v Brně a kroužkovací databázi České společnosti pro ochranu netopýrů (ČESON).

V oddílu "Přehled nálezů" jsou jednotlivé nálezy řazeny podle číselného pořadí mapovacích čtverců a v rámci čtverce zpravidla abecedně podle katastrálního území (je vytištěno tučně) lokalit; výjimky tvoří pouze případy citování více lokalit od několika autorů, kdy nedodržíme přesné abecední pořadí z důvodu úspory rozsahu textu. Pokud je citace nálezu uvedena v rovných závorkách a bez tučného vytištění katastrálního území, jde o nálezy ležící mimo hranice stanovené zájmové oblasti, ale nacházející se ve čtverci, který tuto oblast okrajově zahrnuje. Nálezy pocházející z vývržků sov či dravců jsou doplněny zkratkou podle latinského názvu druhu predátora (např. *Tyto alba* – *T. a.*, *Asio otus* – *A. o.* apod.).

Seznam zkratk a značek: K – letní kolonie, L – letní nález (1. 5. – 14. 10.), Z – zimní nález (15. 10. – 30. 4.), O – pozorování, N – odchyt do sítě / netting, D – detektorový záznam, f – samice, m – samec, ad – adultní, juv – juvenilní, sad – subadultní, grav – gravidní, lak – laktující, ex. – jedinec.

PŘEHLED A ZHODNOCENÍ NÁLEZŮ

H my zo ŝ r a v c i – I n s e c t i v o r a

Rejsek obecný (*Sorex araneus*)

Přehled nálezů: **6355: Dobříkovic**, 1 ex., 27. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Načeradec** (SMRŽ 1983); **6356: Dunice**, 1 ex., 25. 5. 1988, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Studený** – PP Rybníček u Studeného (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6455: Blatnice** (ANDĚRA 2000 – mylně ve čtverci 6454); **Františkov** (ANDĚRA 2000); **Horní Lhota**, vývržky *A. o.* (SMRŽ 1983); **6456: Bratřice, Červená Řečice** – Červený Mlýn, **Onšov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Lesná** (ANDĚRA 2000); **6457: Červená Řečice** (VACKOVÁ 1984); **Horní Rápotice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Chotčiny** – Mašovický potok, 30 ex., 11. 10. 1989 – 19. 10. 1990, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Pohnánek** (ANDĚRA 2000); **Mašovice**, 2 ex., 23. 10. 2003 – 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6555: Horní Hořice**, 1 ex., 4. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Dolní Hořice** (ANDĚRA 2000); – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **Chotčiny** (ANDĚRA 2000); **Lejčkov, Prasetín** (ANDĚRA 2000); **6556: Čížkov**, 8 ex., 26. 10. 2001 – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Hrádek, Kámen, Pacov, Útěchovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Bácovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Křelovice** (ANDĚRA 2000); **Proseč pod Křemešnickem**, 5 ex., 10. 11. 2003 – 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Svépravice** (VACKOVÁ 1984); **6558: Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **Mysletín** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Vyskytná**, 2 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, ŠEBEK 1975a, ŠEBEK & ROSICKÝ 1968); **Zachotín** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, ŠEBEK & ROSICKÝ 1968); **Zbilidy** (ANDĚRA 2000); **6559: Pávov**, 2 ex., 12. 7. 2001; **Plandry**, 3 ex., 10. 9. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Smrčná** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6560: Dobrourov**, 9 ex., 31. 5. – 12. 7. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Nadějov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Nové Dvory** u Polné, vývržky *T. a.* (HORAL et al. 1989); **Polná** (SVATOŠ 1961); **6561: Černá** (PROKOPIC 1956, ZBYTOVSKÝ 1998); **Dědkov, Netín** (HEROLDOVÁ 1998); **Meziříčko**, 7 ex., 23. 9. – 16. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6655: Hojovice**, 1 ex., 10. 11. 1993, P. ZBYTOVSKÝ; **Choustník** – PR Choustník (ZBYTOVSKÝ 2000); 48 ex., 17. 12. 2001 – 3. 8. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Předboř** – Černovický potok, 1 ex., 2. 6. 1987; **Radenín**, 3 ex., 15. 11. 1999 – 31. 1. 2000, P. ZBYTOVSKÝ; **Rutov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Vlčeves** (ANDĚRA 2000); **6656: Babín** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 8 ex., 4. 9. 2003 – 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **BOHDALÍN, Lidmaň, Moravec** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Rynárec, Veselá** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002);

Tab. 1. Přehled odchycených drobných zemních savců ve sledovaném území – padací pasti
 Tab. 1. List of small terrestrial mammals trapped in the area under study – pitfall traps
 zkratky: viz tab. 2 / abbreviations: see Tab. 2

lokalita / site	č / q	<i>Sara</i>	<i>Smin</i>	<i>Nfod</i>	<i>Nano</i>	<i>Csua</i>	<i>Cleu</i>	<i>Teur</i>	<i>Marv</i>	<i>Magr</i>
Mašovice	6554	2	–	–	1	1	–	–	2	–
Horní Hořice	6555	1	–	–	–	–	–	–	1	–
Čížkov	6556	4	5	–	–	–	–	–	9	2
Proseč pod Křemeš.	6557	5	–	–	–	1	1	–	–	–
Branišov	6558	–	–	–	–	–	–	–	2	–
Dobrouťov	6560	9	1	5	1	–	–	1	11	2
Meziříčko	6561	7	7	–	–	–	–	–	26	–
Babín	6656	8	3	1	–	5	–	–	19	–
Milíčov	6658	3	–	–	–	1	1	1	–	–
Jižná	6755	10	2	1	1	–	1	2	53	1
Kamenný Malíkov	6756	2	2	–	–	2	2	–	3	–
Rodinov	6756	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Lhotka u Řásné	6758	8	29	3	–	–	–	1	–	1
Rácov	6758	2	2	–	–	1	–	–	1	–
Řídelov	6758	1	–	–	–	1	–	–	–	–
Jestřebí	6759	3	2	1	–	1	–	1	3	6
Radonín	6760	8	3	–	–	1	2	1	7	3
Oslava	6762	1	1	–	1	–	2	1	1	–
Újezd u Rosic (břeh)	6763	19	20	4	23	–	1	–	1	10
Újezd u Rosic (budova)	6763	10	5	–	–	1	–	1	4	1
Říčky (břeh)	6764	3	2	1	–	–	–	–	–	1
Říčky (budova)	6764	1	–	–	–	3	–	–	2	–
Dvoreček	6856	13	4	–	1	–	–	–	21	–
Strmilov	6857	18	10	–	–	–	–	2	14	3
Hamry u Mrákotína	6858	33	68	14	1	–	1	–	–	1
Prostřední Vydří	6858	–	–	–	–	2	2	–	15	1
Sedlatice	6959	4	1	–	–	–	–	–	–	–
Rokytnice	6860	11	9	–	4	8	3	1	25	2
Římov	6860	13	30	15	36	–	1	–	11	1
Kramolín	6862	–	–	–	–	–	–	1	–	–
Třesov	6862	1	2	–	–	–	–	–	13	–
Hůrky u N. Byst.	6956	1	–	–	–	–	–	1	1	–
Kunějov	6956	7	4	2	–	–	1	1	1	–
Staré Město p. Land.	6957	27	2	1	–	–	2	3	11	–
Budkov	6959	12	7	6	2	–	–	1	8	–
Pálovice	6959	–	–	–	–	1	–	–	4	–
Bohušice	6961	2	1	–	–	–	–	1	3	–
Prokopov	6961	5	2	–	2	–	–	–	–	1
Přeskače	6962	–	–	–	–	–	1	–	4	–
Slavětín	7058	4	–	–	1	1	–	–	2	–
Václavov	7058	13	2	7	3	–	1	3	8	14
Boskovštejn	7061	3	10	1	–	–	–	–	10	–
Jiřice	7061	5	4	–	1	11	–	–	8	–
Černín	7062	5	4	4	–	–	1	1	–	–
Stálky	7160	10	2	9	2	–	–	–	–	–
celkem / total		295	246	75	80	41	23	24	304	50

<i>Msub</i>	<i>Ater</i>	<i>Cgla</i>	<i>Afla</i>	<i>Asyl</i>	<i>Asp</i>	<i>Mmin</i>	<i>Mmus</i>	<i>Rnor</i>	Σ	datum / date
-	-	-	-	-	-	1	1	-	8	22. 10. 2003 – 22. 6. 2004
-	-	1	-	-	-	1	-	-	4	4. 9. 2003 – 19. 11. 2004
9	-	5	-	5	-	5	-	-	44	4. 9. 2003 – 19. 11. 2004
-	-	-	-	-	-	-	2	-	9	10. 11. 2003 – 22. 6. 2004
-	-	1	2	3	-	-	-	-	8	10. 11. 2003 – 5. 10. 2004
1	-	3	-	-	-	2	-	-	36	2. 11. 2001 – 11. 7. 2002
-	-	1	-	4	-	-	1	-	46	22. 09. – 16. 11. 2004
-	-	-	5	10	-	6	1	-	58	4. 9. 2003 – 19. 11. 2004
1	-	-	-	6	-	-	-	-	13	3. 6. 2003 – 14. 4. 2004
-	-	-	10	15	-	1	-	-	97	2. 9. 2003 – 19. 11. 2004
-	-	-	-	1	-	2	-	-	14	28. 5. 2003 – 23. 3. 2004
-	-	1	-	-	-	-	1	-	3	22. 6. 2004
-	-	-	-	1	-	-	-	-	43	31. 10. 2001 – 2. 6. 2003
-	-	1	-	1	-	1	1	-	10	22. 10. 2003 – 11. 8. 2004
-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	26. 3. – 1. 10. 2003
-	-	-	-	2	-	-	-	-	19	07. 07. 2004 – 12. 11. 2004
1	-	2	1	7	-	21	1	-	58	07. 07. 2004 – 12. 11. 2004
1	-	1	-	5	-	1	17	1	33	1. 11. 2002 – 25. 11. 2004
8	-	9	-	3	1	2	-	-	101	19. 10. 2001 – 2. 4. 2003
-	-	5	-	5	-	1	1	-	34	16. 4. 2003 – 25. 6. 2004
1	-	4	3	3	-	-	-	-	18	19. 10. 2001 – 24. 4. 2002
-	-	1	-	-	-	-	1	-	8	27. 05. – 25. 9. 2003
-	-	-	3	-	-	4	-	-	46	1. 11. 2002 – 12. 11. 2004
-	-	8	-	8	-	5	-	-	68	26. 3. 2003 – 3. 12. 2004
1	-	7	-	1	-	-	-	-	127	31. 10. 2001 – 3. 12. 2004
-	-	-	1	-	-	1	-	3	25	1. 11. 2002 – 29. 4. 2004
-	-	4	-	6	-	-	-	-	15	1. 4. – 7. 7. 2004
-	-	7	-	21	-	-	-	-	91	16. 4. 2002 – 25. 11. 2004
-	-	14	2	4	-	1	-	-	128	19. 10. 2001 – 2. 4. 2004
-	-	3	4	-	-	1	-	-	9	1. 11. 2002 – 25. 9. 2003
-	-	3	-	3	-	-	-	-	22	22. 9. – 25. 11. 2004
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	28. 5. – 1. 10. 2003
-	-	21	5	2	-	-	-	-	44	1. 10. 2003 – 12. 11. 2004
-	-	16	1	15	-	1	-	-	79	28. 5. 2003 – 12. 11. 2004
-	1	22	-	10	-	-	-	-	69	4. 10. 2001 – 7. 8. 2003
-	-	-	-	2	-	3	2	1	13	1. 10. 2003 – 12. 11. 2004
-	-	-	3	5	-	4	-	-	19	22. 9. – 25. 11. 2004
-	3	3	1	1	-	2	-	-	20	4. 10. 2001 – 25. 4. 2002
-	-	-	-	2	-	-	2	-	9	22. 9. 2004
-	-	-	-	1	-	1	-	-	10	6. 8. 2003 – 22. 9. 2004
-	1	6	3	1	-	-	-	-	62	6. 11. 2001 – 22. 9. 2004
-	-	4	3	1	-	2	-	-	34	4. 10. 2001 – 6. 8. 2003
-	-	7	1	9	-	3	1	-	50	15. 4. 2003 – 26. 11. 2004
-	-	20	1	8	3	1	-	-	48	4. 10. 2001 – 31. 10. 2003
4	-	3	1	3	-	-	-	-	34	6. 11. 2001 – 29. 10. 2002
27	5	183	50	175	4	73	32	5	1692	

Tab. 2. Přehled odchycených drobných zemních savců ve sledovaném území – sklapovací pasti

Tab. 2. List of small mammal terrestrial mammals trapped in the area under study – snap traps

Zkratky / abbreviations: *č / q* – číslo mapovacího čtverce / number of mapping quadrat, *Sara* – *Sorex araneus*, *Smin* – *S. minutus*, *Nfod* – *Neomys fodiens*, *Nano* – *N. anomalus*, *Csua* – *Crocidura suaveolens*, *Cleu* – *C. leucodon*, *Teur* – *Talpa europaea*, *Marv* – *Microtus arvalis*, *Magr* – *M. agrestis*, *Msub* – *M. subterraneus*, *Ater* – *Arvicola terrestris*, *Cgla* – *Clethrionomys glareolus*, *Afla* – *Apodemus flavicollis*, *Asyl* – *A. sylvaticus*, *Asp* – *Apodemus* sp., *Mmic* – *Micromys minutus*, *Mmus* – *Mus musculus*, *Rnor* – *Rattus norvegicus*, Σ – celkem / total

lokality / site	č / q	<i>Sara</i>	<i>Smin</i>	<i>Nfod</i>	<i>Nano</i>	<i>Csua</i>	<i>Cleu</i>	<i>Teur</i>	<i>Marv</i>	<i>Magr</i>
Dobříkovice	6355	1	–	1	–	–	–	–	1	3
Těchobuz	6455	–	1	–	–	–	–	–	–	–
Velmovice	6554	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Čížkov	6556	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Útěchovičky	6556	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Proseč pod Křemeš.	6557	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Branišov	6558	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pávov	6559	2	–	–	–	–	–	–	–	–
Plandry	6559	3	–	–	1	–	–	–	–	–
Dobroutov	6560	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Předboř	6655	–	–	–	–	–	–	–	2	–
Lidmaň	6656	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dívčí Kopy	6756	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Řídelov	6758	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Stajiště	6759	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nevcehle	6759	2	1	–	–	–	–	–	6	–
Heraldice	6760	2	–	–	–	–	1	–	–	–
Radonín	6760	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Zašovice	6760	–	–	–	–	–	–	–	5	–
Budíkovice	6761	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Děbolín	6855	–	–	–	–	–	–	–	–	6
Blažejov	6856	5	–	–	–	–	–	–	1	–
Brandlín	6857	2	–	–	–	–	–	–	–	–
Lipnice	6857	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hamry u Mrák.	6858	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Olšany	6859	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dobrá Voda	6956	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Valtínov	6957	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mutná	6958	1	–	–	1	3	2	–	–	–
celkem / total		21	2	1	2	3	3	0	15	9

6658: Hojkov, 4 ex., 18. 10. 1986, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); **Hutě** – masiv Čerínku, údolí Žlabiny (TAUBER 1991); **Milíčov**, 3 ex., 12. 6. 2003 – 14. 4. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Salavice** (HORNÍK 1974); **Sázava pod Křemešníkem** – PR Čermákovy louky (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Těšenov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Jihlava**, 2 ex., 17. 11. 1955, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); 5 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; **Popice** u Jihlavy, 1 ex., 5. 8. 1964, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Třešť** – NPR Velký Špičák (HORNÍK 1974); **Vílanec**, 4 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; **Vysoká u Jihlavy** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Bransouze** (NÝTROVÁ 1986 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); **Kamenice**

<i>Msub</i>	<i>Ater</i>	<i>Cgla</i>	<i>Afla</i>	<i>Asyl</i>	<i>Asp</i>	<i>Mmin</i>	<i>Mmus</i>	<i>Rnor</i>	Σ	datum / date
–	–	15	10	4	–	–	–	–	35	25.–27. 10. 2004
–	–	3	1	1	–	–	–	–	6	26.–27. 9. 2001
–	–	4	5	–	–	–	–	–	9	25.–26. 10. 2004
–	–	1	3	3	–	–	3	–	11	24.–26. 10. 2001
–	1	–	–	–	–	–	–	–	1	24.–25. 7. 2002
–	–	–	–	4	–	–	1	–	5	25.–26. 10. 2001
–	–	1	–	7	–	–	1	–	9	25.–26. 10. 2001
–	–	3	1	–	–	–	–	–	6	11.–12. 7. 2001
–	–	8	–	2	–	–	–	–	14	9.–10. 9. 2002
–	–	9	1	4	–	–	–	–	14	8.–9. 10. 2001
–	2	–	–	–	–	–	–	–	4	24.–25. 7. 2002
–	–	–	2	8	–	–	–	–	10	24.–25. 7. 2002
–	–	2	3	–	–	–	–	–	6	3.–4. 10. 2001
–	–	–	2	–	–	–	–	–	2	23.–24. 7. 2001
–	–	1	1	1	–	–	–	–	3	1.–2. 11. 2001
–	–	–	–	–	–	–	–	–	9	11.–12. 7. 2001
–	–	13	–	–	–	–	–	–	16	11.–12. 7. 2001
–	–	3	6	2	–	–	–	–	11	2.–3. 10. 2002
–	–	–	–	–	–	–	–	–	5	11.–12. 7. 2001
–	–	5	8	–	–	–	–	–	13	2.–3. 10. 2002
–	–	2	1	–	–	–	–	–	9	3.–4. 12. 2004
1	–	3	3	4	–	–	–	–	17	23.–24. 7. 2001
–	–	3	2	2	–	–	–	–	9	23.–24. 7. 2001
–	–	–	–	3	–	–	1	–	4	23.–24. 7. 2001
–	–	2	1	4	–	–	–	–	8	23.–24. 7. 2001
–	–	5	1	3	–	–	–	–	9	1.–2. 11. 2001
–	–	6	4	1	–	–	–	–	11	22.–24. 10. 2002
–	–	–	2	1	–	–	–	–	3	22.–24. 10. 2002
–	–	–	1	10	–	–	–	–	18	22.–24. 10. 2002
1	3	89	58	64	0	0	6	0	277	

u **Jihlavy** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Hrbov**, 3 ex., 28. 9. 1995, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Pavlov** (ANDĚRA 2000); **6662: Březejc, Jabloňov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Křížanov**, 4 ex., 25.–29. 9. 1995; **Velké Meziříčí**, 2 ex., 12. 7. 1989 – 24. 10. 1996, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6755: Budislav, Dírná, Katov, Pluhův Ždár, Rosička** u Deštné (ANDĚRA 2000); **Jižná**, 10 ex., 2. 9. 2003 – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Mnich** u Kamenice nad Lipou (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Nová Ves** u Soběslavi (BOHÁČ 1963); **6756: Dívčí kopy**, 1 ex., 4. 10. 2001; **Kamenný Malíkov**, 3 ex., 28. 5. 2003 – 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lítkovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Rodinov**, 1 ex., 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Zdešov** (ANDĚRA 2000); **6757: Klátovec**

– NPR Zhejral, 25 ex., 20. 5. 1986 – 23. 9. 1987, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **Polesí u Počátek** – rybník Krčil, 1 ex., 9. 10. 2001, A. KŮRKA; **Popelín** (ANDĚRA 2000); **Stojčín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Lhotka** u Řásné, 8 ex., 31. 10. 2001 – 2. 6. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Rácov**, 2 ex., 22. 10. 2003 – 11. 8. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Nová Ves** u Horní Cerekve (ZBYTOVSKÝ 1998); **Řásná, Řídelov** (ŠEBEK 1970); 1 ex., 2. 6. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6759: Brtnička** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Jestřebí**, 3 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Nevcehle**, 2 ex., 12. 7. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Třešť** (HORNÍK 1974); **6760: Heraltice** (ZBYTOVSKÝ 1998); 1 ex., 2. 11. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Hrutov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Radonín**, 8 ex., 7. 7. – 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Valdíkov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Častotice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Náměšř nad Oslavou** (GAISLER & ZEJDA 1974); **Oslava**, 1 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Studenec** (ZIMA et al. 2003); **Tasov** (ELEDER 1995); **6763: Hluboké** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Újezd** u Rosic, 29 ex., 19. 10. 2001 – 25. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Říčky**, 1 ex., 25. 9. 2003; – Bobrava, 3 ex., 19. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Buk** u Jindřichova Hradce (ANDĚRA 2000); **Horní Žďár** (PROKOPIČ 1956); **6856: Blažejov**, 5 ex., 23. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Dvoreček**, 13 ex., 2. 9. 2003 – 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Člunek, Mutyněves, Nová Olešná** (ANDĚRA 2000); **Jindřichův Hradec** (PROKOPIČ 1959); **6857: Bořetín, Kunžak** (ANDĚRA 2000); **Strmilov**, 18 ex., 9. 9. 2003 – 5. 10. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6858: Hamry** u Mrákotína – Hroznobolíkovský potok, 34 ex., 23. 7. 2001 – 11. 8. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Oliš, Řečice** (ANDĚRA 2000); **Telč** (ŠEBEK 1975a); – Lipky, 1 ex., 26. 6. 1986, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6859: Jersice, Svojkovice, Vystrčenovice** (ANDĚRA 2000); **Sedlatice**, 4 ex., 2. 4. – 6. 7. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Dašov** (ANDĚRA 2000); **Lesonice** (SOUČKOVÁ 1979 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); **Kojetice na Moravě**, 1 ex., 25.–26. 10. 1997, V. HANÁK; **Rokytnice nad Rokytnou**, 11 ex., 7. 8. – 5. 10. 2004; **Rímov** – Dašovský potok, 13 ex., 19. 10. 2001 – 2. 4. 2004, vše P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** (REITER et al. 2000); **Lipník** u Hrotovic (ZBYTOVSKÝ 1998, ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **Zárubice, Myslibořice** (ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **6862: Dalešice, Hrotovice** (HEROLDOVÁ et al. 1998, ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **Hartvíkovice, Kramolín, Odunec, Třebenice** (ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **Třesov**, 1 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Mohelno** (ZBYTOVSKÝ 1998); – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993a, b, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **6956: Hůrky**, 1 ex., 2. 9. 2003; **Kunějov**, 7 ex., 24. 6. – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lhota** u Nové Bystřice, Nová Ves (ANDĚRA 2000); **Nový Vojtřov** – vrch Kovář, vývrtky A. f. (KLOUBEC & OBUCH in prep.); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Český Rudolec, Dolní Radíkov** (ANDĚRA 2000); **Filipov** (HANÁK et al. 1994); **Staré Město pod Landštejnem**, 27 ex., 2. 9. 2003 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Dačice** (ANDĚRA 2000, ZIMA et al. 2003); **Mutná**, 1 ex., 23. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Nová Ves** u Českého Rudolce (ANDĚRA 2000); vývrtky S. a. (OBUCH 1994); **6959: Budkov**, 12 ex., 4. 10. 2001 – 14. 6. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Louka** u Jemnice (ZBYTOVSKÝ 1998); **6960: Krnčice** (ANDĚRA 2000, ZBYTOVSKÝ 1998); **Nové Syrovce** (PROKOPIČ 1959, ŠEBEK 1957, 1962a, 1975a); – PR Habrová seč (ČECH et al. 2003); **6961: Bohušice**, 2 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Hostim** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Prokopov**, 5 ex., 4. 10. 2001 – 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Příštpo** – Rozkoš, 1 ex., 7. 9. 1988, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6962: Heřmanice, Rouchovany, Skryje** (ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **Horní Kounice, Přesovice, Tavíkovice** (REITER et al. 2000); **Medlice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Slavětice** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **6963: Dolní Dubňany, Věmyslice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Dukovany** (ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **Tulešice** (HEROLDOVÁ et al. 1998, ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **7057: Pernárec, Veclov** (ANDĚRA 2000); **Rajchěřov, Košlák, Veclov** (HANÁK et al. 1994); **7058: Janov, Slavětín** (ANDĚRA 2000); 4 ex., 6. 8. 2003 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Nové Hobzí, Nové sady** u Písečného, **Písečné** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Václavov**, 10 ex., 6. 11. 2001 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Dančovice** (ANDĚRA 2000); **Menhartice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Mešovice** (ŠEBEK 1975a); **Uherčice** (ŠEBEK 1957); **7060: Blížkovice, Zálesí** (REITER et al. 2000); **Chvalatice** (HANÁK et al. 1994); **Oslonovice** (ŠEBEK 1975a); **Vranov nad Dyjí** – Junácké údolí, 1 ex., 14. 9. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **7061: Boskovštejn** (REITER et al. 1997); 3 ex., 4. 10. 2001 – 13. 6. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Jiřice**, 5 ex., 28. 5. – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lesná** (ANDĚRA 2000, REITER et al. 1997); – Švýcarská zátoka, 12 ex., 15. 10. 1985 – 13. 9. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Pavlice, Šumná** (REITER et al. 1997); **7062: Černín**, 5 ex., 24. 4. – 15. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Bojanovice, Rudlice, Vevčice** (REITER et al. 2000); **Hluboké Mašůvky** – Bojanovické rybníky, více ex., 13.–15. 5. 1997, A. REITER (in litt.); **7160: Podmyče, Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** (REITER et al. 1997); **Stálky**, 10 ex., 6. 11. 2001 – 29. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **7161:**

Čížov (KRŠKA 1993, REITER et al. 2000); **Lukov** (REITER et al. 1997); – Nový Hrádek, údolí Klaperova potoka, 4 ex., 9. 4. – 7. 8. 1998, K. TÁBORSKÝ (ÚPB AV ČR); – Šobes, 2 ex., 23. 10. 1997 – 27. 2. 1998, K. TÁBORSKÝ (ÚPB AV ČR); **Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Mašovice, Podmolí, Vranov nad Dyjí** – různé lokality (HANAČ 1987, REITER et al. 1997); **Milíčovice** (REITER et al. 2000).

Poznámky k výskytu: Tradičně jeden z nejběžnějších a nejhojnějších drobných savců, získané doklady potvrzují jeho výskyt v celé sledované oblasti (56 mapovacích čtverců). Celkem byl zastížen na více než 240 lokalitách, z toho přes třetinu představují lokality z vlastních sběrů či jiných, dosud nepublikovaných zdrojů; některé lokality jsou doloženy dvojmo z vlastních materiálů i literárních pramenů. Také počtem získaného materiálu rejsek obecný převyšuje ostatní zjištěné druhy (celkem 348 ex., tj. 18,8 % – tab. 1). Stejně jako v jiných oblastech ČR se i v jižních částech Českomoravské vrchoviny projevuje jako druh s velmi širokým spektrem stanovišť lesního i nelesního (včetně ruderálního a synantropního) charakteru, což ostatně konstatovala i řada předchozích autorů (ŠEBEK 1957, ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980, aj.).

Rejsek malý (*Sorex minutus*)

Přehled nálezů: **6355: Načeradec** (SMRŽ 1983); **6356: Dunice** (ANDĚRA 2000); **Studený** – PP Rybníček u Studeného (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6455: Františkov** (ANDĚRA 2000); **Těchobuz** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6456: Bratřice, Onšov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Červená Řečice** – Červený Mlýn (ANDĚRA 2000); **6457: Červená Řečice** (VACKOVÁ 1984); **Horní Rápotice, Křelovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Chotčiny** – Mašovický potok, 9 ex., 20. 12. 1989 – 19. 10. 1990, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Pohnánek** (ANDĚRA 2000); **6555: Dolní Hořice** (ANDĚRA 2000); – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **Chotčiny** (ANDĚRA 2000); **Věžná** – PP Kejtovské louky (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6556: Čížkov**, 4 ex., 4. 9. 2003 – 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Pacov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Báčovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Svépravice** (VACKOVÁ 1984); **6558: Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **Jankov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Mysletín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Vyskytná** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, ŠEBEK & ROSICKÝ 1968); **6559: Smrčná** (ANDĚRA 2000, ZBYTOVSKÝ 1998); **6560: Dobrouťov**, 1 ex., 12. 7. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6561: Černá** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Meziříčko**, 7 ex., 23. 9. – 16. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Netín** (HEROLDOVÁ 1998); **6655: Choustník** – PR Choustník (ZBYTOVSKÝ 2000); 17 ex., 17. 12. 2001 – 3. 8. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Předboř** – Černovický potok, 3 ex., 2.–4. 6. 1987; **Radenín**, 1 ex., 31. 10. 2000, P. ZBYTOVSKÝ; **Rutov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6656: Babín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 3 ex., 4. 9. 2003 – 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Bohdalín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Lidmaň** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Veselá** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Sázava pod Křemešním** – PP Čermákovy louky, **Těšenov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Salavice, Třešť** – NPR Velký Špičák (HORNÍK 1974); **Vysoká** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Kamenice** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6662: Březejc, Jabloňov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Křížanov**, 2 ex., 25.–29. 9. 1995, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6755: Budislav, Dírná, Pluhův Ždár** (ANDĚRA 2000); **Jižná**, 2 ex., 23. 3. – 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Mnich** u Kamenice nad Lipou (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Nová Ves** u Mezné, 1 ex., 20. 2. 1974, P. ZBYTOVSKÝ; **6756: Kamenný Malíkov**, 2 ex., 28. 5. – 22. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Lítkovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Zdešov** (ANDĚRA 2000); **6757: Klátovec** – NPR Zhejral, 4 ex., 22.–23. 9. 1987, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **Polesí** u Počátek – rybník Krčil (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Popelín** (ANDĚRA 2000); **Stojčín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Lhotka** u Rásné, 29 ex., 31. 10. 2001 – 2. 6. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Nová Ves** u Horní Cerekve (ZBYTOVSKÝ 1998); **Racov**, 2 ex., 22. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Řídelov** (ŠEBEK 1970); **6759: Brtnička** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Jestřebí**, 2 ex., 5. 10. 2004; **Nevcehle**, 1 ex., 12. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Třešť** (HORNÍK 1974); **6760: Heraltice, Hrutov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Radonín**, 3 ex., 7. 7. – 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Budíkovice**

(ŠILHAVÝ 1976), **Valdíkov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Častotice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Oslava**, 1 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Tasov** (ELEDER 1995); **6763: Hluboké** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Újezd u Rosic**, 25 ex., 19. 10. 2001 – 1. 11. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Říčky**, 2 ex., 19. 10. 2001 – 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Buk** u Jindřichova Hradce (ANDĚRA 2000); **6856: Člunek, Mutyněves** (ANDĚRA 2000); **Dvoreček**, 4 ex., 1. 11. 2002 – 30. 9. 2004; P. ZBYTOVSKÝ; **6857: Bořetín, Kunžak** (ANDĚRA 2000); **Strmilov**, 10 ex., 27. 3. 2003 – 11. 8. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6858: Hamry** u Mrákotína – Hornobolíkovský potok, 68 ex., 31. 10. 2001 – 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Kostelní Myslová, Řečice** (ANDĚRA 2000); **6859: Jersice** (ANDĚRA 2000); **Sedlatice**, 1 ex., 2. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Rokytnice nad Rokytinou**, 9 ex., 7. 8. 2003 – 25. 11. 2004; **Římov**, 30 ex., 19. 10. 2001 – 1. 11. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Lipník** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6862: Dalešice, Hartvíkovic, Hrotovice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Třesov**, 2 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Mohelno** (ZBYTOVSKÝ 1998); – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993a, b, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **6956: Kunějov**, 4 ex., 1. 10. 2003 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lhota** u Nové Bystřice (ANDĚRA 2000); **Nový Vojířov**, vývržky A.f. (KLOUBEC & OBUCH, in prep.); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Český Rudolec, Dolní Radíkov** (ANDĚRA 2000); **Filipov** (HANÁK et al. 1994); **Staré Město pod Landštejnem**, 2 ex., 2. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Dačice, Nová Ves** u Českého Rudolce (ANDĚRA 2000); **6959: Budkov**, 7 ex., 4. 10. – 6. 11. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Louka u Jemnice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6960: Krnčice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Nové Syrovce** (ŠEBEK 1957); **6961: Bohušice**, 1 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Hostím** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Prokopov**, 2 ex., 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6962: Horní Kounice, Přeshovice, Slatina, Tavíkovice** (REITER et al. 2000); **Medlice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Skryje** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **6963: Dolní Dubňany, Vémyslice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Jamolice** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **7057: Pernárec, Veclov** (ANDĚRA 2000); **7058: Janov** u Slavonic, **Slavětín** (ANDĚRA 2000); **Písečné** (HANÁK 1992); **Václavov**, 2 ex., 6. 11. 2001 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Dančovice** (ANDĚRA 2000); **Menhartice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Rancířov** (HANÁK et al. 1994); **7060: Blížkovice** (REITER et al. 1997, 2000); **Zálesí** (REITER et al. 2000); **7061: Boskovštejn**, 10 ex., 4. 10. 2001 – 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Jiřice**, 4 ex., 25. 9. – 31. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **7062: Černín**, 4 ex., 24. 4. 2002 – 6. 8. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Horní Dunajovice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Vevčice** (REITER et al. 2000); **7160: Stálky**, 2 ex., 24. 4. – 29. 8. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov/Lukov** – údolí Klaperova potoka, 2 ex., 9. 4. – 7. 8. 1998, K. TABORSKÝ (ÚPB AV ČR); **Čížov** – Ledové Sluje, **Havraníky, Lukov, Mašovice, Podmolí, Vranov nad Dyjí** – různé lokality (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Rejssek malý je dalším zástupcem početné kategorie druhů běžně rozšířených v rámci celé sledované oblasti; jeho výskyt byl potvrzen ze všech 56 mapovacích čtverců. V přehledu lokalit je uvedeno přes 150 nálezových míst, z toho nových 36 lokalit bylo získáno v letech 2001–2004 v rámci řešení grantového projektu. Celkové početní zastoupení rejska malého v materiálu z odchytlů činí 14,3 % (tab. 1) a je tedy jen o 4,5 % nižší než u rejska obecného; v počtu získaných jedinců je rejssek malý třetím nejčastěji zjišťovaným druhem. Z hlediska stanovišť pochází většina nálezů z břehových partií potoků a podmáčených lučních biotopů v odlesněné i lesnaté krajině. Vcelku pravidelně byl rejssek malý ovšem nalézán i v bezprostředním okolí zemědělských hospodářských budov (téměř na 60 % sledovaných synantropních lokalit – např. Čížkov, Babín, Rokytnice, Strmilov, Jiřice, Meziříčko aj.).

Rejssek vodní (*Neomys fodiens*)

Přehled nálezů: **6355: Dobříkovice**, 1 ex., 26. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Načeradec** (SMRŽ 1983); **6356: Studený** – PP Rybníček u Studeného (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6455: Blatnice** (ANDĚRA 2000); **6456: Onšov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Horní Rápotice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Chotčiny** – Mašovický potok, 2 ex., 11. 10. 1989, P. ZBYTOVSKÝ; **Pohnánek** (ANDĚRA 2000); **6555: Dolní Hořice** – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **Dolní Hořice, Chotčiny, Lejčkov** (ANDĚRA 2000); **6556: Pošná** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBY-

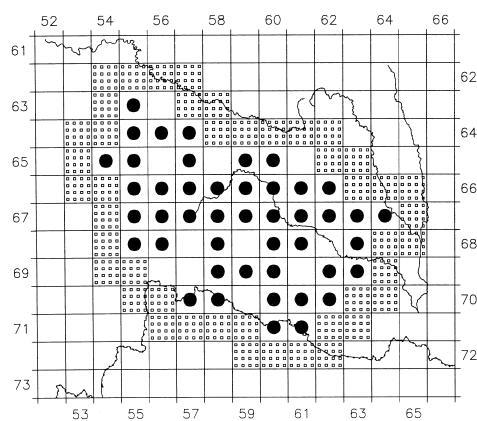
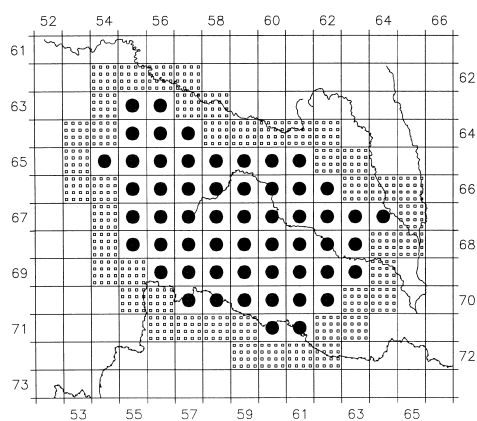
TOVSKÝ 2002); **6557: Proseč pod Křemešníkem** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Svépravice** (VACKOVÁ 1984); **6558: Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **Mysletín, Vyskytná** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6559: Rantířov**, 1 ex., 8. 2. 1964, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Smrčná** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Staré Hory** (CANON 1927); **6560: Dobrouťov** (SVATOŠ 1961); 5 ex., 31. 5. – 12. 7. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Nadějov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6561: Černá** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Pavlov**, 1 ex., 10. 8. 1977 – 20. 7. 1979, ÚBO AV ČR (O. ŠTĚRBA); **6655: Choustník – PR Choustník** (ZBYTOVSKÝ 2000); **Předboř** (ZBYTOVSKÝ 1989); **Rutov, Vlčeves** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6656: Babín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 1 ex., 22. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Bohdalín** (ANDĚRA 2000); **6657: Rynárec, Veselá** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Nový Rychnov, Těšenov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Třešť – NPR Velký Špičák** (HORNÍK 1974); **Vílanec**, 1 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; **Vysoká u Jihlavy** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Kamenice u Jihlavy** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6662: Jabloňov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Velké Meziříčí** (REMEŠ 1927); **6755: Budislav, Dírná, Katov, Mnich** u Kamenice nad Lipou, **Pluhův Ždár** (ANDĚRA 2000); **Jižná**, 1 ex., 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6756: Lítkovice, Vodná** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Zdešov** (ANDĚRA 2000); **6757: Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **Stojčín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Hodice** (ŠEBEK 1975a); **Lhotka u Řásné**, 3 ex., 31. 5. 2002 – 2. 6. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Nová Ves u Horní Cerekve** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Řásná**, 1 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; **Řídelov** (ŠEBEK 1970); **6759: Brtnička** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Jestřebí**, 1 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Urbanov – Moravská Dyje**, 1 ex., 15. 6. 1972, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6760: Hrutov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6761: Valdíkov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Častotice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Náměš nad Oslavou** (GAISLER & ZEJDA 1974); **Studenec** (ANDĚRA 2000); **6763: Hluboké** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Újezd u Rosic**, 4 ex., 19. 10. 2001 – 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Řičky**, 1 ex., 19. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Buk** (ANDĚRA 2000); **6856: Člunek** (ANDĚRA 2000); **Kačlehy** – Kačležský rybník (ZÁLESKÝ 1928); **6857: Kunžak** (ANDĚRA 2000); **6858: Černíč**, 1 ex., 21. 7. 1977, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Hamry u Mrákotína – Hornobolíkovský potok**, 14 ex., 31. 10. 2001 – 9. 9. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Olší** (ROSICKÝ 1943–44); **Řečice** (ANDĚRA 2000); **6859: Bohuslavice**, 1 ex., 15. 6. 1972, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Jersice** (ANDĚRA 2000); **6860: Dašov** (REITER et al. 2000); **Římov** (ANDĚRA 2000); 15 ex., 19. 10. 2001 – 2. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Lipník** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6862: Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Mohelno** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Ketkovice – PR Údolí Oslavy & Chvojnice** (CHYTL 1983); **6956: Kunějov**, 1 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lhota u Nové Bystřice, Nová Ves** (ANDĚRA 2000); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Český Rudolec, Dolní Radíkov**, (ANDĚRA 2000); **Filipov** (HANÁK et al. 1994); **Staré Město pod Landštejnem**, 1 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Nová Ves u Českého Rudolce** (ANDĚRA 2000); **6959: Budkov**, 6 ex., 4. 10. 2001 – 30. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Louka u Jemnice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6960: Krnčice** (ANDĚRA 2000, ZBYTOVSKÝ 1998); **Nové Syrovce** (ŠEBEK 1957, 1970); **6961: Hostim** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6962: Horní Kounice** (REITER et al. 2000); **Medlice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Tavíkovice** (REITER et al. 2000); **Skryje** (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **6963: Vémyslice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **7057: Veclov – Košlák** (HANÁK et al. 1994); **7058: Slavětín** (ANDĚRA 2000); **Slavonice** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Václavov**, 7 ex., 14. 6. 2002 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Dančovice** (ANDĚRA 2000); **Rancířov** (HANÁK et al. 1994); **Uherčice** (HANÁK 1992, ŠEBEK 1957); **7060: Chvalatice** (HANÁK et al. 1994); **7061: Bojanovice** (REITER et al. 2000); **Boskovštejn**, 1 ex., 5. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **7062: Bojanovice – Hluboký potok**, 15. 5. 1997, M. ANDREAS & A. REITER (in litt.); **Černín – břeh Jevišovky**, 4 ex., 30. 8. 2002. – 31. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **7160: Stálky – Stálecký potok**, 9 ex., 24. 4. – 30. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Vranov nad Dyjí – Feliciino údolí** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov až Lukov, Havraníky, Horní Břečkov, Mašovice, Podmolí** – vše různé lokality (REITER et al. 1997); **Milčovice** (REITER et al. 2000).

Poznámky k výskytu: Vyskytuje se běžně v celé sledované oblasti, což dokládá více než 120 zjištěných lokalit ve všech 56 mapovacích čtvercích. Z hlediska stanovištních nároků se jeví jako druh poměrně úzce vázaný hlavně na břehové partie vodních toků (včetně regulovaných břehů) a nádrží, případně i jiná stanoviště mokřadního charakteru, odkud pochází většina nálezů. Na druhé straně však nelze přehlédnout, že se jednotlivě objevuje i na místech od trvalé vodní hladiny dosti vzdálených, a to jak volně v terénu (např. PR Choustník – ZBYTOVSKÝ 2000, PR

Kladrubská hora – ZBYTOVSKÝ 2001), tak podle našich zjištění i u hospodářských budov (7 ex. na 6 lokalitách – Babice, Babín, Jestřebí, Jižná, Kunějov, Staré Město pod Landštejnem).

Rejsec černý (*Neomys anomalus*)

Přehled nálezů: [6355: Louňovice pod Blaníkem (HANEL 1989)]; 6356: **Studený** – PP Rybníček u Studeného (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); 6455: **Františkov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992); 6456: **Bratřice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992, 2002); **Onšov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6457: **Červená Řečice** (VACKOVÁ 1984); **Křelovice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992, 2002); 6554: **Chotčiny** – Mašovický potok, 2 ex., 10. 11. 1985 – 21. 12. 1989, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Pohnánek**, **Velmovice** (ANDĚRA 2000); **Mašovice**, 1 ex., 23. 3. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; 6555: **Dolní Hořice**, **Lejčkov**, **Prasetín** (ANDĚRA 2000); 6556: **Pacov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992, 2002); 6557: **Svépravice** (VACKOVÁ 1984); 6558: **Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **Mysletín**, **Vyskytná** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6559: **Plandry**, 1 ex., 10. 9. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Smrčná** (ZBYTOVSKÝ 1998); 6560: **Dobroutov**, 1 ex., 11. 7. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Nadějov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Polná** (VLAŠÍN et al. 1995); 6561: **Černá** (ZBYTOVSKÝ 1998); 6655: **Radenín**, 2 ex., 15. 11. 1999 – 31. 10. 2000, P. ZBYTOVSKÝ; **Rutov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6656: **Babín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Bohdalín** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992, 2002); 6657: **Veselá** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6658: **Těšenov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6659: **Třešť** – NPR Velký Špičák (HORNÍK 1974); **Vílanec** (HODKOVÁ 1979); **Vysoká** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); 6660: **Kamenice** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); 6661: **Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); 6662: **Březeje**, **Jabloňov** (ZBYTOVSKÝ 1998); 6755: **Dírná**, **Pluhův Žďár** (ANDĚRA 2000); **Jižná**, 1 ex., 22. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; 6756: **Litkovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Zdešov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992); 6757: **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **Popelín** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992, 2002); **Stojčín**

Obr. 3 (vlevo). Nálezy rejsece černého (*Neomys anomalus*) ve sledovaném území. Obr. 4 (vpravo). Nálezy bělozubky šedé (*Crocodyura suaveolens*) ve sledovaném území.

Fig. 3 (left). Records of the Miller's water shrew (*Neomys anomalus*) in the area under study. Fig. 4 (right). Records of lesser white-toothed shrew (*Crocodyura suaveolens*) in the area under study.

(ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Řídelov** (ŠEBEK 1970); **6759: Brtnička** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6760: Heraldice, Hrutov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6761: Valdík** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Častotice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Oslava**, 1 ex., 2. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6763: Hluboké** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Újezd** u Rosic, 23 ex., 19. 10. 2001 – 10. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; [**6764: Hvozdec** (ZBYTOVSKÝ 1998)]; **6855: Buk** u Jindřichova Hradce (ANDĚRA 2000); **6856: Člunek** (ANDĚRA 2000); **Dvoreček**, 1 ex., 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6857: Kunžak** (ANDĚRA 2000); **6858: Hamry** u Mrákotína – Hornobolíkovský potok, 1 ex., 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Řečice** (ANDĚRA 2000); **6859: Jersice** (ANDĚRA 2000); **6860: Dašov** (ANDĚRA 1993, REITER et al. 2000); **Kojetice na Moravě**, 1 ex., 25.–26. 10. 1997, V. HANÁK; **Rokytnice nad Rokytnou**, 4 ex., 16. 4. – 5. 10. 2004; **Římov**, 36 ex., 19. 10. 2001 – 2. 4. 2004, obě lokality P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** (REITER et al. 1997, 2000); **Lipník** u Hrotovic (ZBYTOVSKÝ 1998); **6862: Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Ketkovice** – PR Údolí Oslavy a Chvojnice (ČECH et al. 2003, CHYTL 1983); **Mohelno** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6956: Lhota** u Nové Bystřice (ANDĚRA 2000); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Dolní Radíkov** (ANDĚRA 2000); **6958: Dačice, Nová Ves** u Českého Rudolce (ANDĚRA 2000); **Mutná**, 1 ex., 24. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6959: Budkov**, 2 ex., 25. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Louka** u Jemnice (ZBYTOVSKÝ 1998); **6960: Krnčice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Nové Syrovce** (ŠEBEK 1957, 1970); – rybník Dědek, 1 ex., 21.–22. 10. 1955, coll. MV Jihlava (Z. ŠEBEK) (ŠEBEK 1959b); **6961: Hostim** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Prokopov**, 1 ex., 4. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6962: Medlice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6963: Dolní Dubňany, Vémyslice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **7057: Pernárec** (ANDĚRA 2000); **Veclov** (ANDĚRA 1993, HANÁK et al. 1994); **7058: Slavětín** (ANDĚRA 2000); 1 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Václavov**, 3 ex., 6. 11. 2001 – 14. 6. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Dančovice** (ANDĚRA 2000); **7060: Bítov, Vranov nad Dyjí** (HODKOVÁ 1979); **Oslonovice** (HODKOVÁ 1979, ŠEBEK 1957, 1970); **7061: Bojanovice** (REITER et al. 2000); **Jiřice** u Moravských Budějovic, 1 ex., 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Lesná** (REITER et al. 1997); **7062: Horní Dunajovice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Rudlice** (REITER et al. 2000); **7160: Stálky**, 2 ex., 29. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **7161: Čížov** (REITER et al. 1995, 1996, 1997); **Mašovice, Podmolí** (REITER et al. 1997); **Milíčovice** (REITER et al. 2000).

Poznámky k výskytu: První výskyt rejsece černého na Českomoravské vrchovině byl zaznamenán až v roce 1955 na Moravskobudějovicku u Nových Syrovic (ŠEBEK 1957). I poté byl tento druh poměrně dlouho zjišťován jen řídce, takže do počátku 90. let minulého století bylo ze sledovaného území k dispozici pouze 26 lokalit z 21 mapovacích čtverců, tj. asi 37,5 % území (ANDĚRA 1993, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992, BRÁDKOVÁ 1981, HODKOVÁ 1979, HORNÍK 1974, CHYTL 1983, MATOUŠOVÁ 1984, ŠEBEK 1970, VACKOVÁ 1984). Tato skutečnost ovšem vyjadřovala spíše malý zájem o mammalogický průzkum tohoto území, než aby odpovídala reálné vzácnosti druhu. To posléze potvrdily výsledky intenzivnějších terénních prací na přelomu století (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, REITER et al. 1997, ZBYTOVSKÝ 1998, vlastní výsledky).

V současné době je k dispozici už přes 100 lokalit ze všech 56 mapovacích čtverců (obr. 3). Nálezy rovnoměrně pokrývají sledované území bez zřetelných regionálních rozdílů. Rozhodujícím činitelem je především nabídka vhodných stanovišť, jimiž jsou v případě rejsece černého břehy vodotečí (přirozené i regulované), rybníků či jiných nádrží a další typy mokřadů. I když tento rejsec zřetelně preferuje otevřenou bezlesou krajinu, jednotlivé (migrující?) exempláře byly zastíženy u potoků i v lesním prostředí (např. Hamry u Mrákotína, Prokopov), výjimečně se objevuje i ve větším počtu (Římov – 36 ex.). Relativně častěji než rejsec vodní byl rejsec černý zastížen i u budov v zemědělských objektech a komplexech (celkem 14 ex. na 9 lokalitách – např. Dvoreček, Jiřice, Jižná, Mašovice, Oslava, Rokytnice, Slavětín). Pokud se týká zastoupení obou druhů na stanovištích ve volné krajině, v celkovém souhrnu je rejsec vodní početnější. V materiálu ze všech odchyťů ze sledované oblasti (tj. včetně odchyťů v letech 1990–2000 – viz ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, ZBYTOVSKÝ 1998) má rejsec vodní zhruba 20% převahu (524 ex., tj. 60,1 %) nad rejsecem černým (348 ex., tj. 39,9 %). Na jednot-

livých lokalitách se však poměr obou druhů může oběma směry výrazně lišit (srov. např. Újezd u Rosic či Římov, tab. 1).

Bělozubka šedá (*Crocidura suaveolens*)

Přehled nálezů: **6355: Vračkovice** (SMRŽ 1983); **6455: Františkov** (ANDĚRA 2000); **6456: Lesná** (ANDĚRA 2000); **6457: Červená Řečice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, VACKOVÁ 1984); **6554: Mašovice**, 1 ex., 23.03. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6555: Dolní Hořice** (ANDĚRA 2000); **6557: Proseč pod Křemešnickem**, 1 ex., 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6559: Jihlava**, 1 ex., 28. 11. 1985, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); (ANDĚRA & HURKA 1984); **6560: Nové Dvory** u Polné, vývržky *T. a.* (HORAL et al. 1989); **Polná** u Jihlavy (ANDĚRA & HURKA 1984); 1 ex., 24. 1. 1977, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6655: Radenín**, 1 ex., 31. 10. 2000, P. ZBYTOVSKÝ; **6656: Babín**, 5 ex., 30. 9. – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6657: Lešov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Milíčov**, 1 ex., 14. 4. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6659: Jihlava** (ANDĚRA & HURKA 1984); 1 ex., 28. 11. 1985, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6660: Brtnice** (ANDĚRA & HURKA 1984, BAUEROVÁ 1988); **Kamenice** u Jihlavy (ŠEBEK 1960b, 1975b); **6661: Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6662: Velké Meziříčí** (ANDĚRA & HURKA 1984); **6755: Pluhův Žďár** (ANDĚRA 2000); **6756: Kamenný Malíkov**, 2 ex., 28. 5. – 22.10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6757: Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **6758: Racov**, 1 ex., 22. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Řídelov**, 1 ex., 1. 10. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6759: Jestřebí**, 1 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6760: Nová Brtnice** (ANDĚRA & HURKA 1984); **Radonín**, 1 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Třebíč**, 1 ex., 25. 10. 1953, V. HANÁK; **6762: Studenec** (RYCHNOVSKÝ 1999); **Tasov** (ELEDER 1995); **6763: Újezd u Rosic**, 1 ex., 16. 4. 2003; **6764: Říčky**, 3 ex., 26. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; [**6855: Kardašova Řečice** (ANDĚRA 2000)]; **6856: Člunek** (ANDĚRA 2000); **6858: Prostřední Vydří**, 2 ex., 28. 5. 2003 – 29. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Rokytnice**, 8 ex., 16. 4. 2003 – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** (ANDĚRA & HURKA 1984, REITER et al. 2000); 2001–2003, V. HANÁK; **Třebíč** (REITER et al. 2000); **6863: Mohelno** – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993a, b, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997, ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **6958: Mutná**, 3 ex., 22.–24. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6959: Pálovice**, 1 ex., 1. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Krnčice** (ŠEBEK 1957); **Nové Syrovce** (ANDĚRA & HURKA 1984); **6962: Mohelno** – Skryje (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **6963: Mohelno** – Mohelnský mlýn (HEROLDOVÁ et al. 1998); **Tulešice** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **7057: Veclov** (ANDĚRA 2000); **7058: Slavětín**, 1 ex., 1. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7060: Bítov** (ANDĚRA & HURKA 1984); **7061: Jiřice**, 11 ex., 28. 5. 2003 – 26. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7062: Plaveč** (REITER et al. 2000); **7160: Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** (REITER et al. 1997); **7161: Boskovštejn** (REITER et al. 2000); **Lukov, Mašovice** (REITER et al. 1997).

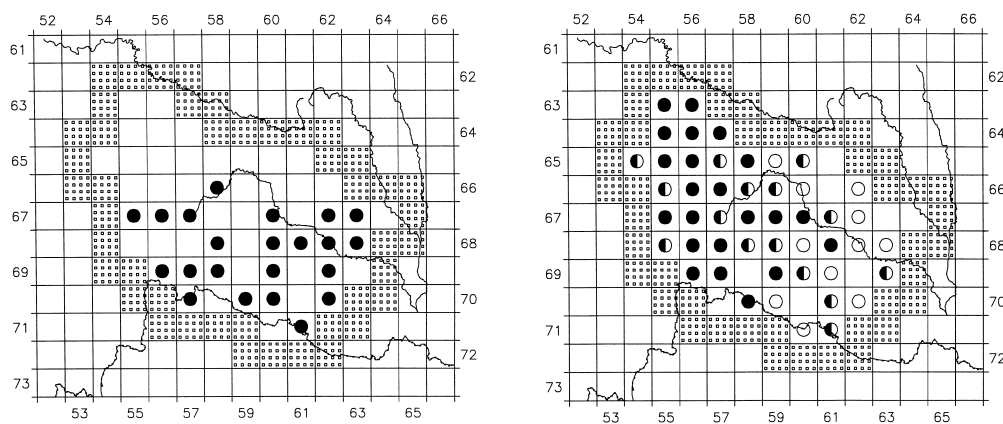
Poznámky k výskytu: Méně běžný druh, jehož výskyt je prokázán na více než 50 lokalitách ve 45 mapovacích čtvercích (obr. 4). Získané nálezy mozaikovitě pokrývají čtyři pětiny sledovaného území (80,4 %) a lze předpokládat, že se ve vazbě na vhodná stanoviště bezpochyby vyskytuje v celé oblasti bez ohledu na nadmořskou výšku. Zatímco však v Javořícké, Křemešnické a Křižanovské vrchovině se až na řídké výjimky (Horní Radslavice – Svatoslavský potok, Pluhův Žďár – mokřad pod výtokem rybníka u vesnice) projevuje výrazně jako synantropní druh vázaný na zemědělské objekty a obytné budovy, na jihovýchodě se v klimaticky příznivějších územích Jevišovské pahorkatiny (Znojemsko) drží relativně často i ve volném terénu, zejména na teplejších a sušších stanovištích lesostepního charakteru (křovinatý úhor, okraj pole apod. – srov. též REITER et al. 1997). ŠEBEK (1957) zaznamenal odchyt bělozubky šedé na poli ve stohu slámy, ZEJDA & HOLISOVÁ (1980) ji zastihli v břehovém porostu Jihlavy a poblíž mlýnských náhonů.

Bělozubka bělobřichá (*Crocidura leucodon*)

Přehled nálezů: **6658: Milíčov**, 1 ex., 2. 6. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6755: Jižná**, 1 ex., 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6756: Kamenný Malíkov**, 2 ex., 28. 5. – 22. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6757: Polesí**

u Počátek (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6760: Heraldice**, 1 ex., 2. 11. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Radonín**, 2 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6762: Oslava**, 2 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6763: Újezd u Rosic**, 1 ex., 30. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6858: Hamry u Mrákotína – Hornobolíkovský potok**, 1 ex., 2. 6. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Rokytnice**, 3 ex., 16. 4. – 1. 11. 2003; **Římov**, 1 ex., 16. 4. 2003, vše P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** (HANÁK et al. 1998, REITER et al. 2000); **6862: Plešice** (RYCHNOVSKÝ 1999); **6863: Mohelno** (ZBYTOVSKÝ 1998); – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1999, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **6956: Kunějov**, 1 ex., 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lhota u Nové Bystřice** (HANÁK et al. 1998); **6957: Český Rudolec** (HANÁK et al. 1998); **Staré Město pod Landštejnem**, 2 ex., 1. 4. – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Mutná**, 2 ex., 22.–24. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Nová Ves u Českého Rudolce** (HANÁK et al. 1998); **6960: Krnčice** (HANÁK et al. 1998, ZBYTOVSKÝ 1998); **6962: Horní Kounice** (REITER et al. 2000); **Medlice** (HANÁK et al. 1998, ZBYTOVSKÝ 1998); **Přeskače**, 1 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7057: Nová Bystřice** (HANÁK et al. 1994); **Rajčeřov** (HANÁK et al. 1994, 1998); **Veclov** (HANÁK et al. 1998); **7059: Dančovice** (HANÁK et al. 1998); **7060: Bítov** (ANDĚRA & HÚRKA 1984); **Chvalatice** (HANÁK et al. 1994, 1998); **7062: Černín**, 1 ex., 6. 11. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Rudlice** (HANÁK et al. 1998, REITER et al. 2000); **Únanov** (HANÁK et al. 1998); **Vevčice** (HANÁK et al. 1998, REITER et al. 2000); **7161: Čížov** (HANÁK et al. 1998); – Ledové sluje (HANÁK et al. 1994, 1998, REITER et al. 1997); **Havraníky, Lukov, Mašovice, Podmolí** – vše různé lokality (HANÁK et al. 1998, REITER et al. 1997); **Hnanice, Vranov nad Dyjí** (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Bělozubka bělobřichá náleží k zoogeograficky nejzajímavějším druhům sledované oblasti. Do konce roku 2004 byla zjištěna na více než 40 lokalitách ve 22 mapovacích čtvercích (39,3 % – obr. 5). Získané výsledky potvrdily pokračování expanze druhu u nás (ANDĚRA 2003), neboť oproti bilanci koncem 90. let 20. století (HANÁK et al. 1998) se

Obr. 5 (vlevo). Nálezy bělozubky bělobřiché (*Crocidura leucodon*) ve sledovaném území. Obr. 6 (vpravo). Nálezy ježka západního (*Erinaceus europaeus*) a ježka východního (*E. concolor*) ve sledovaném území (plný kruh – *E. europaeus*, zpolna vyplněný kruh – oba druhy, prázdný kruh – *E. concolor*).

Fig. 5 (left). Records of the bi-coloured white-toothed shrew (*Crocidura leucodon*) in the area under study. Fig. 6 (right). Records of the western hedgehog (*Erinaceus europaeus*) and the eastern hedgehog (*E. concolor*) in the area under study (filled circle – *Erinaceus europaeus*, half-filled – both species, open circle – *E. concolor*).

počet obsazených mapovacích čtverců zvětšil o více než dvě třetiny (9 nových čtverců, tj. 69,2 %). Jedná se o lokality Milíčov (6658), Jižná (6755), Kamenný Malíkov (6756), Polesí u Počátek (6757), Heraltice a Radonín (6760), Oslava (6762), Újezd u Rosic (6763), Hamry u Mrákotína (6858) a Rokytnice a Římov (6860). Vzhledem k tomu, že většina nových nálezů pochází z regionů, kde fauna drobných savců byla poměrně intenzivně sledována již od 90. let 20. století (viz ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, ZBYTOVSKÝ 1998), lze nové lokality se značnou pravděpodobností skutečně přičíst postupnému šíření druhu z jihu a jihovýchodu, a to zejména severním a severozápadním směrem. Na západě zatím končí zjištěný výskyt bělozubky bělobřiché na východním okraji Třeboňské pánve a pokračuje až v Českobudějovické pánvi (ANDĚRA 2000). Také průběžné odchyty na Táborsku výskyt druhu zatím nesignalizují (P. ZBYTOVSKÝ, vlastní údaje).

Většina nově zjištěných lokalit byla získána při odchycích v těsné blízkosti hospodářských budov, zatímco nálezy ze stanovišť nesynantropního charakteru jsou méně početné – dvakrát byla zastížena na břehu potoka v lese či na okraji lesa (Hamry u Mrákotína, Římov) a jednotlivě uprostřed mokřadního podrostu (Újezd u Rosic), v pobřežní rákosině rybníka (Polesí u Počátek) a na břehu říčky Jevišovky (Černín). Zcela netypický je odchyt této bělozubky ve smrkovém lese, asi 50 m od okraje vysokého porostu v mechu na kraji houštiny (Heraltice). V porovnání s údaji HANÁKA et al. (1998) i REITERA et al. (1997) je sice v našem materiálu zastoupení odchytů ze zemědělských objektů výrazně vyšší, rozhodně to však nelze jednoznačně interpretovat jako změnu v chování druhu (větší příklon k synantropnímu způsobu života) v souvislosti s jeho pronikáním do nitra Českomoravské vrchoviny. Struktura odchytů na různých typech stanovišť není totiž vyvážená a objektivní vyhodnocení podobných trendů zatím neumožňuje.

Ježek západní (*Erinaceus europaeus*)

Přehled nálezů: **6355: Načeradec** (HANEL 1989, SMRŽ 1983); **Vračkovice** (HANEL 1989); **6356: Křivsoudov** (RÖDL 1971); **Studený** (ANDĚRA 2000); **6455: Daměnice, Slavětín**, (HANEL 1989, SMRŽ 1983); **Vilice** (SMRŽ 1983); **6456: Lesná u Hořepničky** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Červená Řečice, Děkančice, Želiv** (ANDĚRA 2000); **6554: Chýnov, Mašovice** (ANDĚRA 2000); **6555: Hrobská Zahrádka, Lejčkov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Kladruby, Obrataň** (ANDĚRA 2000); **Pacov** (RÖDL 1971); **Věžná** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6556: Čížkov**, 1 ex., 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Leskovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Pelhřimov, Skvršov, Skuhrov** u Pelhřimova, **Velký Rybník** (les Rousínov – vývržky *B. b.*) (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Mladé Břístě, Sedliště** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6560: Rudolec**, 1 ex., 10. 7. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6655: Černovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 1 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Mírotín, Panské Mlýny** u Černovic (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Mnich** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6656: Božejov, Kamenice nad Lipou, Lidmaň, Včelnička** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Častrov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Nová Buková**, 1 ex., 12. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Veselá** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Batelov**, 1 ex., 12. 7. 2002; **Dolní Cerekev**, 2 ex., 25. 9. 1993 – 10. 7. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Horní Cerekev, Těšenov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Malý Beranov**, 1 ex., 18. 7. 1986, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6755: Březina**, 1 ex., 5. 9. 2001, M. ANDĚRA; **Mnich** u Kamenice nad Lipou (ANDĚRA 2000); 1 ex., 5. 9. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6756: Kamenice nad Lipou** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Nekrasín**, 1 ex., 3. 8. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6757: Popelín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Řásná**, 1 ex., 31. 5. 2002; **Třešť**, 1 ex., 12. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6759: Stonařov**, 1 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6760: Rychlov**, 1 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Vladislav**, 1 ex., 25. 6. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6762: Tasov** – potok Polomina (ELEDER 1995); **6855: Děbolín** (ANDĚRA 2000); **6856: Člunek** – Kačležský

rybník, 1 ex., 1995, P. ZBYTOVSKÝ; **Hrutkov, Jindřichův Hradec** (ANDĚRA 2000); **6956: Nová Bystřice**, 1 ex., 16. 6. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6857: Palupín** (RÖDL 1971); **Strmilov**, 1 ex., 4. 10. 2002, M. ANDĚRA; **6858: Mrákotín**, 1 ex., 4. 10. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6859: Sedlatice**, 1 ex., 7. 7. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** u Třebíče – Liští, 1 ex., 1. 9. 2000, V. HANÁK; **6957: Mosty**, 1 ex., 15. 4. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6959: Jemnice** (ANDĚRA 2000); **6960: Láz** (REITER 2001); **Nové Syrovice** (KRATOCHVÍL 1966); [**6963: Rokytná** (ANDĚRA 2000)]; **7058: Václavov**, 1 ex., 30. 8. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Písečné** (HANÁK et al. 1994); **7061: Boskovštejn**, 1 ex., 6. 8. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **7161: Čížov** – různé lokality (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Ve sledované oblasti je výskyt ježka západního doložen zhruba ze dvou třetin sledovaného území (přes 70 lokalit, 37 mapovacích čtverců, 66,1 % – obr. 6). V převážně většině jde o nálezy kadáverů ježků přejetých na silnicích. Z přehledu lokalit i mapového vyjádření je evidentní, že směrem od západu na východ četnost jeho nálezů ubývá. Hranice souvislejšího výskytu druhu končí podle našich výsledků zhruba na linii Rudolec (6560), Vladislav (6761), Horní Újezd u Třebíče (6871), Láz a Nové Syrovice (6960), dále na východ jsou známé (dosud) izolované lokality u Rokytne, Boskovštejna a Čízova. Vzhledem k celkovému vyznívání výskytu druhu na jihozápadní Moravě (ANDĚRA 2000) lze konstatovat, že jihovýchodní partie Českomoravské vrchoviny leží na geografické hranici výskytu ježka západního ve střední Evropě, i když konkrétní průběh hranice se samozřejmě může v budoucnu podle dalších nálezů měnit. Získaný materiál není ovšem dostatečně početný na to, aby umožnil objektivní kvantitativní vyhodnocení frekvence výskytu druhu v jednotlivých mapovacích čtvercích. Stejně tak můžeme jen subjektivně konstatovat jeho nižší četnost ve výše položených oblastech regionu (Pelhřimovsko). Pokud se týká stanovištních nároků, pak naprostá většina nálezů pochází z intravilánu sídelních celků (osady, vesnice, města) a jejich nejbližšího okolí do okruhu 1–2 km.

Ježek východní (*Erinaceus concolor*)

Přehled nálezů: **6554: Chýnov** (ANDĚRA 2000); **6557: Pelhřimov** (KRATOCHVÍL 1966); **6559: Jihlava** (KRATOCHVÍL 1966); **Rantířov** (KRATOCHVÍL 1966); **6560: Polná** u Jihlavy (PROKOPIČ 1959); **Stáj**, 1 ex. 14. 5. 2003, M. ANDĚRA; **6655: Bořetín** u Mnichu (RÖDL 1971); **Černovice** (ANDĚRA 2000); **6658: Batelov, Dolní Cerekev** (KRATOCHVÍL 1966); **Milíčov**, 5 ex. 6. 6. 1970, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6659: Hosov, Pístov** (KRATOCHVÍL 1966); **6660: Kamenice** u Jihlavy, **Luka nad Jihlavou** (KRATOCHVÍL 1966); **6662: Dolní Heřmanice** (RÖDL 1971); **Velké Meziříčí** (KRATOCHVÍL 1966, RÖDL 1971); **6757: Jihlávka** (RÖDL 1971); **6761: Třebíč** (KRATOCHVÍL 1966); **6762: Budišov** (KRATOCHVÍL 1966); **Studeneč** (ANDĚRA 2000); **6855: Matná** (KRATOCHVÍL 1966); **6858: Telč** (KRATOCHVÍL 1966); **6859: Nová Říše, Stará Říše** (RÖDL 1971); **6860: Stařeč** (KRATOCHVÍL 1966); **6862: Hrotovice** (KRATOCHVÍL 1966); **6863: Mohelno** – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993); **Rápotice**, 1 ex. 30. 8. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Nové Syrovice** (ŠEBEK 1957); **6961: Jaroměřice nad Rokytanou** (KRATOCHVÍL 1966); **Ohrazenice** (RÖDL 1971); **6963: Horní Dubňany** (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **7059: Police** u Jemnice (RÖDL 1971); **Uherčice** (ŠEBEK 1957); **7061: Štítary** (RÖDL 1971); **7062: Plenkovice** (RÖDL 1971); **7160: Vranov nad Dyjí** (REITER et al. 1997); **7161: Cítonice, Čížov, Hnanice, Lukov, Mašovice, Podmolí** – vše různé lokality (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: V porovnání s ježkem západním jsou nálezy ježka východního výrazně méně početné – celkem jde o 45 lokalit z 26 mapovacích čtverců (46,4 % – obr. 6). Zatímco u předchozího druhu je možné rozdíly ve frekvenci nálezů dávat z části i do souvislosti s hranicí celkového areálu druhu, v případě ježka východního odpovídá menší četnost údajů spíše jeho nárokům na stanoviště a prostředí, neboť optimální podmínky nalézá hlavně v teplejších

nížinách a pahorkatinách, zatímco vyšším polohám s vlhčím a chladnějším podnebím se obvykle vyhýbá. Malý počet materiálu dosud neumožňuje ani porovnání zastoupení obou druhů v mapovacích čtvercích (např. v závislosti na geografické poloze a nadmořské výšce). Výběrem stanovišť se oba druhy zřejmě zásadně neliší, také u ježka východního byla zjištěna úzká vazba na lidské osídlení.

Krtek obecný (*Talpa europaea*)

Přehled nálezů: **6355: Vračkovice** (HANEL 1989); **6356: Chlovy** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6455: Horní Lhota** (SMRŽ 1983); **6456: Onšov, Studený** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Červená Řečice, Horní Rápotice, Miletín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Dolní Hrachovice** (ANDĚRA 2000); **6555: Dolní Hořice** – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); – NPP Chýnovská jeskyně, **Prasetín** (ANDĚRA 2000); **6556: Proseč** – Obořiště, **Vysoká Lhota** u Kamene (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Čakovice, Olešná** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Pavlov** u Rynárce (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **Ježená**, 1 ex. 7. 6. 1987, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Mysletín, Staré Bříště, Vyskytná** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6559: Jihlava** (ANDĚRA 2000, SLAVÍK 1972, ŠEBEK 1975a); **Smrčná** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Staré Hory** u Jihlavy (SLAVÍK 1972); **6560: Dobrouťov**, 1 ex., 14. 6. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Podlesí, Záborná** (SVATOŠ 1961); **Polná** (ŠEBEK 1961a); **Rytířsko**, krtiny, 8. 11. 2002; **Stáj**, 1 ex. 10. 7. 2002, M. ANDĚRA; **6561: Pavlov, Radostín nad Oslavou, Rudolec**, krtiny, 7. 11. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6655: Bořetín** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6656: Babín, Drahoňov, Lidmaň** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Krumvald**, 1 ex., 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6657: Čelistná, Sázava, Veselá** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Hřibecí, Houserovka** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Jezdovice**, 1 ex. 4. 9. 1987, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Milíčov**, 1 ex., 14. 4. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Těšenov** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Jihlava**, 3 ex., 4. 1884 a 11. 11. 1972, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK, A. TOMAN aj.); (ŠEBEK 1975a); **Vílanec** (HORNÍK 1974); **Vysoká** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Kamenice** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **Panská Lhota**, 1 ex., 20. 7. 1967, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6661: Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6662: Jabloňov** (ROSICKÝ 1943–44); **Osová Bitýška**, 1 ex. 12. 5. 1986, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6755: Dírná**, 1 ex., 24. 11. 1994, coll. HM Soběslav (P. ZBYTOVSKÝ); **Jižná**, 2 ex., 2. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Mnich** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Nová Ves** u Soběslavi (BOHÁČ 1963); **6756: Lítkovice** (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6757: Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **Žirovnice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Doupě**, krtiny, 26. 3. 2003; **Lhotka** u Řásné, 1 ex., 2. 6. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Nová Ves** u Třešti (ANDĚRA 2000); **Třeštice**, krtiny, 26. 3. 2003 M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6759: Dlouhá Brtnice, Hladov, Nevcehle, Pavlov**, krtiny, 26. 4. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Jestřebí**, 1 ex., 7. 7. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6760: Heraltice** (ZBYTOVSKÝ 1998); 1 ex., 12. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Radonín**, 1 ex., 7. 7. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Valdík** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Budišov** (ANDĚRA 2000); **Náměšť nad Oslavou** (GAISLER & ZEJDA 1974); **Oslava**, 1 ex., 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Pozdatín, Studenec** (ANDĚRA 2000); **Tasov** (ELEDER 1995); **6763: Újezd** u Rosic, 1 ex., 7. 8. 2003; **Velká Bíteš**, krtiny, 22. 11. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Říčky**, krtiny, 22. 11. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Buk** u Jindřichova Hradce, **Hatín** (ANDĚRA 2000); **Děbolín**, 1 ex., 24. 7. 2001, M. ANDĚRA; **6856: Čluněk** (ANDĚRA 2000), **Jindřichův Hradec** (GRULICH 1980), **Nová Olešná**, 1 ex., 11. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6857: Heřmanec**, krtiny, 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Kunžak, Maršov** – vývržky *B. b.* (ANDĚRA 2000); **Malý Jeníkov, Olšany, Radlice**, krtiny, 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6858: Řečice** (ANDĚRA 2000); **Volřífov**, krtiny, 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6859: Krasonice, Želetava**, krtiny, 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Markvartice**, krtiny, 22. 11. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Kojetice na Moravě** – Rokytňá, krtiny, 1997, V. HANÁK; **Rokytnice nad Rokytňou**, 1 ex., 7. 8. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** (REITER et al. 1997, 2000); **Lipník** (ANDĚRA 2000, ZBYTOVSKÝ 1998); **6862: Hrotovice** (ANDĚRA 2000); vývržky *B. buteo* (TOUFAR 1958); **Chroustov** u Hrotovic (FARSKÝ 1944); **Kramolín**, 1 ex., 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6863: Mohelno** – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993); **6956: Hůrky**

u Nové Bystřice, 1 ex., 1. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Lhota** u Nové Bystřice (ANDĚRA 2000); **6957: Český Rudolec, Dolní Radíkov** (ANDĚRA 2000); **Staré Město pod Landštejnem**, 3 ex., 2. 4. – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Borek, Dačice, Dolní Němčice, Chlumec**, krtiny, 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6959: Budeč**, krtiny, 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Budkov**, 1 ex., 16. 4. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Pálovice**, krtiny, 22. 11. 2002 – 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Krnčice** (ANDĚRA 2000, PROKOPIČ 1957, ZBYTOVSKÝ 1998); **Nové Syrovice** (ANDĚRA 2000); **6961: Bohušice**, 1 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Hostim** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6962: Přeskače, Újezd**, krtiny, 1. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6963: Dukovany** (ANDĚRA 2000); 1 ex., 15. 4. 1996, J. PREISLER (SVÚ Liberec); **7057: Veclov** (ANDĚRA 2000); **7058: Václavov**, 3 ex. 14. 6. 2002 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Plačovice**, krtiny, 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **7060: Blížkovice** (REITER et al. 2000); **Oslnovice**, 1 ex., 3. 10. 1970, coll. JMM (O. OULEHLA); **7061: Bojanovice, Pavlice** (REITER et al. 2000); **7062: Bojanovice – Hlubocký potok**, 15. 5. 1997, A. ANDREAS & A. REITER (in litt.); **Černín**, 1 ex., 15. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Mikulovice**, 1 ex., 2. 11. 1989, coll. JMM (O. OULEHLA); (REITER et al. 2000); **Výrovce** (REITER et al. 2000); **7160: Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov, Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Lukov, Mašovice, Podmolí – různé lokality** (REITER et al. 1997); **Šumná** (REITER et al. 2000).

Poznámky k výskytu: Zcela běžný, plošně rozšířený druh, jehož výskyt je konkrétně doložen z více než 140 lokalit ve všech 56 mapovacích čtvercích, a to buď odchyttem, nálezy kadáverů na silnicích či kosterních zbytků ve vývrzcích sov a dravců, případně podle pobytových stop (krtin). Ve skutečnosti lze jeho výskyt předpokládat na každém katastru sledovaného území. Početně nejsilnější populace se podle našich zkušeností soustřeďují na vlhčích loukách v potočnicích a říčních nivách na místech s bohatou půdní zvěřenou, naopak v oblastech s intenzivním využitím orné půdy a řídkou sítí vodotečí se jeho výskyt stává výrazně mozaikovitý.

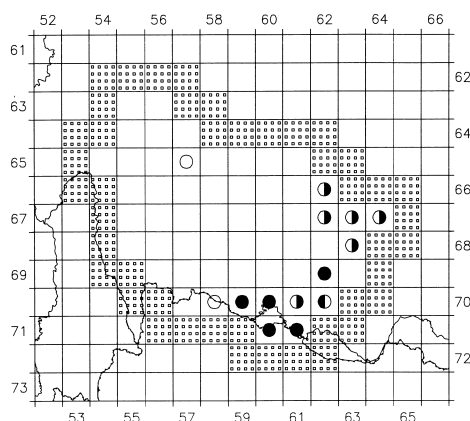
Letouni – Chiroptera

Vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*)

Přehled lokalit: **6557: Chvojnov**, nejisté pozorování jednoho kusu v 50. letech 20. století (J. NĚMEC, ústní sdělení) (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6662: Velké Meziříčí – zámek** (sklepy), 1 ex., Z, 1982 (ELEDER 2001, VLAŠIN et al. 1993); **6762: Oslava – chata u řeky** (sklep), 1 ex., 3. 2004, J. PROKOP; **6763: Lesní Hluboké – štola** Stříbrnice, 1 ex., Z, 1984 (VLAŠIN et al. 1993); **6764: Domašov – obytný dům** (sklep), 1 ex., Z, 1985 (GAISLER et al. 1988); **Maršov – odvodňovací štola kaolinového lomu**, Z, 1977–1982 (VLAŠIN et al. 1993); **6863: Čučice – Josefův Důl** (štoly), 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **6962: Rešice – štola** Kordula (vchod), 1 ex. (N), 1998; 1 ex., Z, 2002 (REITER et al. 2001, 2003); 1 ex., 7. 2. 2004, A. REITER et al.; **Tavíkovice – zámek** (půda), 1 ex., Z, 1958; 5 ex., L, 2000–2003 (HANÁK et al. 1962, REITER et al. 2003); **7058: Slavonicko** (REMĚŠ 1927); **7059: Uherčice – zámek** (půda), 1 ex., Z, 1985; K 6–33 ex., L, 1999–2003; (sklepy), 88 ex., Z, 1973–2003 (HANÁK et al. 1962, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1993); 13 ex., 9. 2. 2004, P. BENDA & J. HOTOVÝ; **7060: Bítov – dům** (půda), 1 ex., L, 1959 (HANÁK et al. 1962); – hrad (půda), 6 ex., L, 1955; K, L, 60. léta 20. století (REITER et al. 2003); – hrad (sklepy), 101 ex., Z, 1973–2004 (BENDA & HOTOVÝ 2004, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1993); – zřícenina Cornštejn (nádvoří), 1 ex. (N), 1992 (REITER et al. 2001, 2003); **Lančov – samota** Lančovský dvůr (lesní stavba), 2 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **Vranov nad Dyjí**, L, (ČERVENÝ & ŽALMAN 1974); – přehrada (hráz), 32 ex., Z, 1992–2003 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); **7061: Jevišovice – hrad** (sklepy), 1 ex., Z, 1958 (GAISLER & HANÁK 1972, GAISLER et al. 1988, VLAŠIN et al. 1993); 27 ex., Z, 1992–2001 (REITER et al. 2001); **7062: Tvořihráz – Loucký mlýn, mlýnice** (půda), K 4–6 ex., L, 1997–2000 (REITER et al. 2003); **7160 Vranov nad Dyjí – bývalá továrna** (půda), 1 ex., L, 2003; – škola (sklepy), 7 ex., Z, 2002–2003 (REITER et al. 2003); 7 ex., 6. 2. 2004, J. HOTOVÝ; – zámek (půda), K 10–70 ex., L, 1957–2003; (sklepy), 133 ex., Z, 1957–2001 (GAISLER & HANÁK 1969, GAISLER et al. 1988, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1993); **7161: Čížov – štoly** na Kozích stezkách (= Granátové jámy), 2 ex. (N, O), L, 1992–1993 (REITER et al.

1997, 2001); 2 ex. (D), L, 1997 (REITER et al. 2003); – Ledové sluje, 94 ex. (N), L, 1991–2002 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – Nová jeskyně, 69 ex., Z, 1999–2003 (REITER et al. 2003); **Havraníky** – Papírna (půda staré budovy), K 9 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1988); (sklep), 2 ex. (N, O), L, 1992–1996 (REITER et al. 1997, 2001); **Hnanice** – Devět mlýnů (sklepy), 29 ex., Z, 1995–2003 (REITER et al. 2001, 2003); 4 ex. (O), L, 1996; – chata Fládnice (půda), K 6–75 ex., L, 1994–2003 (REITER et al. 1997, 2003); **Horní Břečkov** – kostel (půda), 1 ex., L, 1978 (GAISLER et al. 1988); **Lukov** – Novohrádecký mlýn (štola), 1 ex., L, 1996; 5 ex., Z, 1998–2003; 3 ex., 6. 2. 2004, J. HOTOVÝ; – Nový Hrádek, zřícenina (sklepy a nádvoří), 5 ex. (1 ex. N), L, 1991–1997; 4 ex., Z, 1993–2003 (vše REITER et al. 1997, 2001, 2003); **Mašovice** – bunkry, 1 ex., L, 1992; – stará hospoda (sklep), 1 ex., Z, 1994 (REITER et al. 1997, 2001); **Podmolí** – vinice Šobes (bunkr), K 3–18 ex., L, 1999–2003; – Šobes, opuštěná chata (sklep), 2 ex., L, 1999 (REITER et al. 2001, 2003); **Vranov nad Dyjí** – zámeček Braitava, 1 ex., L, 1996 (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Vrápenec malý je jako teplomilný druh v chiropterofauně Českomoravské vrchoviny jen akcesorickým prvkem, i když jeho populace jsou v jihovýchodní části území místně dosti stabilní, a to jak co do mateřských kolonií, tak i tradičních zimovišť. Druh se rozšířil do sledované oblasti z jihomoravských nížin a našel zejména v teplých údolích řek na jižních sklonech Českomoravské vrchoviny výhodné klimatické i úkrytové podmínky k rozmnožování (půdy zámků a větších budov) i pro hibernaci (sklepy a štoly). Údolím Dyje proniká až k Vranovu nad Dyjí, Bítovu a Uherčicím, údolím Rokytne k Tavikovicím a údolím Jihlavy a Oslavy až k Oslavě u Tasova, Náměšti nad Oslavou a Velkému Meziříčí (občasné zimoviště). Mimo námi sledovanou oblast pronikl kolem toků Svratky a Svitavy i mnohem hlouběji do centra severnějších partií Českomoravské vrchoviny (Pernštejn, Štěpánov nad Svratkou, Prudká u Doubravníka), kde dokonce vytvořil stabilní letní kolonie (ELEDER 1994, VLAŠIN et al. 1993).

Obr. 7. Nálezy vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*) ve sledovaném území (plný kruh – nálezy v letním i zimním období, vlevo vyplněný kruh – nález v letním období, vpravo vyplněný kruh – nález v zimním období, prázdný kruh – nález v neznámém období roku).

Fig. 7. Records of the lesser horseshoe bat (*Rhinolophus hipposideros*) in the area under study (filled circle – both summer and winter records, left half-filled circle – summer record, right half-filled circle – winter record, open circle – record in an unknown period of the year).

V námi studovaném území tak byl zjištěn na více než 30 lokalitách ve 12 mapovacích čtvrcích (tj. 21,4 % území – obr. 7). Dva nálezy z literatury, které zmiňujeme jen pro úplnost, považujeme za málo pravděpodobné: je to především starší a neprověřený nález z druhé ruky na Pelhřimovsku (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002) a dále i nedoložený, zřejmě zcela chybný údaj ze Slavonicka (REMEŠ 1927). Oba výrazně vybočují z víceméně uceleného rozšíření druhu na jihovýchodě Českomoravské vrchoviny – první nemá žádnou věrohodnou návaznost na známé ostrůvky výskytu druhu v Čechách a druhý byl zveřejněn v kompilační, dnes již spíše historické práci.

Bližší podrobnosti o početnosti populací na jižních svazích Českomoravské vrchoviny komentujeme podrobněji jinde (REITER et al. 2003), zde je třeba jen připomenout, že v průběhu delšího sledování zmizela nebo se početně výrazně zmenšila řada velkých letních kolonií na Znojmsku (Znojmo, Vranov nad Dyjí, Bítov, Jevišovice), což mělo za následek i vymizení tradičních masových hibernačních agregací (např. ve sklepech zámku Vranov nad Dyjí). To však zatím nevedlo k posunutí známé hranice výskytu druhu v oblasti a jeho stav se tak jeví jako stabilizovaný s existencí menších mateřských kolonií a tradičními zimovišti spíše jednotlivců nebo skupinek jedinců.

Také výběrem stanovišť letních kolonií i zimovišť se ve sledované oblasti vrápenec malý neliší od celostátního standardu. Mateřské kolonie jsou situovány výhradně na půdách budov (s jedinou výjimkou betonového bunkru a skalní polojeskyně v údolí Dyje, která však už spíše patří do oblasti jihomoravských nížin – viz REITER et al. 2003). Pouze solitérní jedinci se i v letním období mohou v aktivním či pololetargickém stavu zdržovat i v podzemních prostorách (nejčastěji vinné sklepy, bunkry atd.). Hibernace druhu je ve sledované oblasti vázána výhradně na teplejší podzemní prostory. Většina současných letních i zimních úkrytů už je tradičních bez výraznějších výkyvů v početnosti. Dosavadní kroužkovací data z naší oblasti prokázala většinou kratší přesuny v rámci oblasti, a jen výjimečně přelety (do 100 km) do širší oblasti jižní Moravy (GAISLER et al. 2003, REITER et al. 2003).

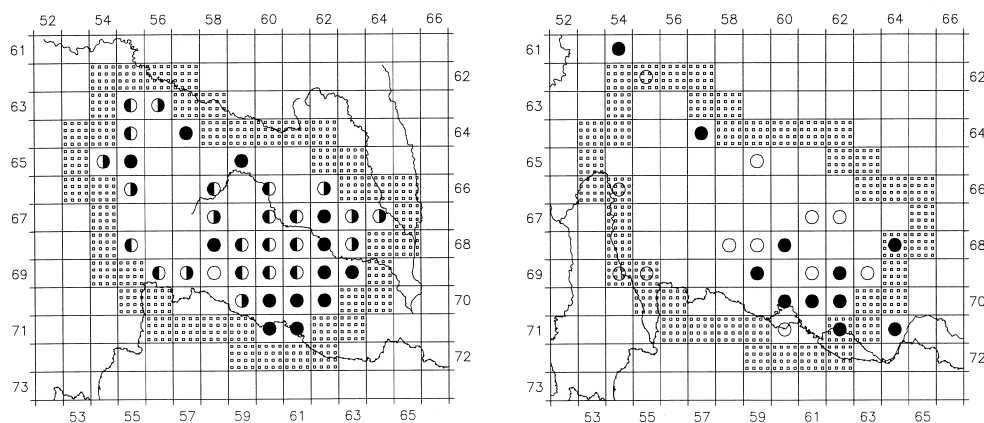
Netopýr velký (*Myotis myotis*)

Přehled lokalit: **6355: Načeradec**, 1 ex., L, 1981 (SMRŽ 1989); **6356: Bezděkov** – most přes Želivku, 5 ex., 29. 12. 1995, A. TOMAN (ad verb.); **[6455: Běleč** – Šelmberek, zřícenina hradu (sklepy), 1 ex. (N), 2. 9. 2002, M. ANDĚRA, V. HANÁK & P. ZBYTOVSKÝ; Im (N), 20. 9. 2003, P. NOVÁ]; **6457: Senožaty** – kostel (půda), K 20 ex., L, 1996 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); K asi 50 ex., 15. 8. 2003, A. TOMAN; **Želiv** – klášter (půda) K (1 ex. odch.), L, 1957; 1 ex., Z, 1958 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 30. 10. 1958 (dat. kr.); **[6554: Vřesce u Tábora** – dědičná štola, 133 ex., Z, 1958–2002 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data); 25 ex., 10. 2. 2003 – 1. 2. 2004, F. KREJČA]; **6555: Dolní Hořice** – NPP Chýnovská jeskyně, 1 ex., 6. 12. 1969, I. HORÁČEK; 40 ex. (N), 1983–2000; 311 ex., Z, 1981–2004 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data); – PR Kladrubská hora (štola), 2 ex. (N), L, 1991; 14 ex., Z, 1992–2001 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); 8 ex., 6. 2. 2002 – 14. 12. 2004, F. KREJČA; **6559: Hybrálec** – Trpasličí sluj (štola), 21. 2. 2002; 2 ex., 27. 2. 2003, V. HANÁK & P. BENDA; – štola u rybníka, 1 ex., 23. 3. 1957, coll. MV Jihlava (DVOŘÁK); **Jihlava** – budova muzea, 1 ex., 8. 3. 1954, coll. NM; – ul. Pionýrů (půda domu), K asi 53 ex., L, 1974 (VLAŠÍN & ELEDER 1991); **Staré Hory u Jihlavy** – rybník, 1 ex., 10. 10. 1957 coll. MV Jihlava (DVOŘÁK); **Vyskytná nad Jihlavou**, 1 ex., Z, 1934 (GAISLER 1956); **6655: Choustník** – PR Choustník, zřícenina hradu (sklep), 2 ex., 7. 2. 2001 – 15. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6658: Dolní Cerekev** – budova školy, 1 ex., L, 1974, coll. MV Jihlava; (TAUBER 1991); (VLAŠÍN & ELEDER 1991); **6660: Přímělkov** – zřícenina Rokštejna (sklepy), 1 ex., N, 11. 9. 2002, V. HANÁK & R. LUCAN; **6662: Velké Meziříčí** – zámek (sklepy), 1 ex., 8. 3. 1957, coll. MV Jihlava (DVOŘÁK); 2 ex., Z, 1982 (ELEDER 2002); 2 ex., 10. 3. 2002 – 27. 3. 2003, V. HANÁK; **6758: Doupě** – hrad Roštejn (sklep), 1 ex.,

25. 3. 1980, coll. MV Jihlava (DVOŘÁK); (VLAŠÍN & ELEDER 1991); **Třešť** – pivovar (sklep), 2 ex., Z, 2003 (REITER et al. 2003); **6760: Příbyslavice** – kostel (půda), několik ex. (trus), 1. 8. 2002, V. HANÁK; **6761: Trnava**, 12 ex., L, 1957–1958; **Třebíč**, 7 ex., L, 1958 (obě lokality REITER et al. 2003); **Nárameč**, K 23 ex., 18. 5. 1960 (dat. kr.); **6762: Naloučany**, zeď domu, 1m, Z, 1983 (GAISLER et al. 2003); **Náměšť nad Oslavou** – kostel (půda), K asi 200–300 ex., L, 1966–1969; zámek (půda), 3 ex., L, 1967–1968; (sklepy), 1 ex., Z, 1998 (BAUEROVÁ 1978, REITER et al. 2001, 2003, dat. kr.); **Studeneč**, K 10 ex., L, 1969 (REITER et al. 2003); **6763: Lesní Hluboké** – štoly, 1 ex., Z, 1984 (VLAŠÍN & ELEDER 1991); **6764: Maršov** – odvodňovací štola kaolinového lomu, 1 ex., Z, 1977 (VLAŠÍN & ELEDER 1991); **[6855: Kardašova Řečice]**, 3 ex., 29. 6. 1938, coll. NM (K. PFLÉGER)]; **6858: Řečice** – zámek (půda), 1 ex., 4. 8. 1958; 6 ex., 3. 8. 1966, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); K 100 ex., 12. 5. 1966, B. SLAVÍK (in litt); 1 ex., L, 1966 (REITER et al. 2003); **Telč** – zámek (sklepy), 1 ex., Z, 1972 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN & ELEDER 1991); **6859: Krasonice** – kostel (půda), 1 ex., L, 2002 (REITER et al. 2003); **Nová Říše** – kostel (půda a věž), K 9. 7. 1957, záznamy v MV Jihlava (FEJT); L, 1968 (VLAŠÍN & ELEDER 1991); 1 ex., L, 1997 (REITER et al. 2003); **6860: Lesonice** – zámek (půda), K 42 ex., 25. 5. 1964 (dat. kr.); K 45 ex., L, 1965–1964; K 100 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); K 80–100 f + juv, 21. 6. 2004, V. HANÁK; – Obořa, u rybníčku, 2 ex. (N), L, 2002–2003 (REITER et al. 2003); **Kojetice** – zámek Sádek, 2 ex., L, 1957 (BENDA & HORÁČEK 1995); **6861: Lipník** – kostel (věž), 1 ex., L, 1998; **Myslibořice** – zámek (půda), 2 ex., L, 1997 (obě lokality REITER et al. 2003); **6862: Dalešice** – kostel (půda), 1 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1988, VLAŠÍN & ELEDER 1991); – sklep v zahradě pod kaplí, 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN & ELEDER 1991); **Hrotovice** – zámek (půda), 1 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1988, VLAŠÍN & ELEDER 1991); – kostel (půda), 1 ex., L, 1997 (REITER et al. 2003); **6863: Ketskovice** – štola proti Ketskovičkému hradu, 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Kladeruby nad Oslavou** – PR Údolí Oslavy a Chvojnice (ČECH et al. 2003); **6956: Člunek** – kostel (půda), 1 ex., 5. 8. 1968, I. HORÁČEK; **Kačlehy** – kostel (půda), jednotlivé ex., 5. 8. 1968 (HANÁK et al. 1994); **6957: Landštejn** – zřícenina hradu (sklepy), 1 ex., 30. 1. 1973 (HANÁK et al. 1994); 2 ex., 18. 2. 2002; (nádvoří a sklepy), 2 ex., 28. 3. 2003; 2 ex., 17. 1. 2004, V. HANÁK et al.; **6958: Dačicko**, bez dokladu (REMEŠ 1927); **Dačice** – klášter (půda), L, 1968 (REITER et al. 2003); **6959: Budíškovice** – zámek (půda), K 25–100 ex., L, 1997–2003; **Budkov** – kostel (půda), 1 ex., L, 1998; **Jemnice** – zámek (půda), 2 ex., L, 1997 (vše REITER et al. 2003); **6960: Jakubov u Moravských Budějovic** – kostel (půda), 1 ex., L, 1998; **Velký Újezd** – kostel (věž), 1 ex., L, 1999 (obě lokality REITER et al. 2003); **6961: Biskupice** – štola u Pulkovského mlýna, 4 ex., Z, 2000–2003 (REITER et al. 2003); **Hostim** – břeh Nedveky, 2 ex., 5. 1934, coll. NM (V. VONDRÁČEK) (též GAISLER 1956); – zámek (půda), K 115–480 ex., L, 1997–2000 (poté zánik, oprava střechy); 1 ex., Z, 1996; **Jaroměřice nad Rokýtnou** – zámek (půda), 1 ex., L, 1965 (obě lokality REITER et al. 2003); **6962: Biskupice** – kostel (půda) a škola (půda), 2 K 45–250 ex., L, 1997–2003 (REITER et al. 2003); **Litovany** – Újezdský mlýn, štolka, 1 ex. (N), L, 1997 (REITER et al. 2001, 2003); **Rešice** – štola Kordula, 1 ex., Z, 2002 (REITER et al. 2001, 2003); **Rouchovany** – kostel (půda), 2 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1988, VLAŠÍN & ELEDER 1991); **Tavíkovice** – zámek (půda), 14 ex., L, 1997–2003 (REITER et al. 2003); jedn. ex., 19. 6. 2004; **6963: Horní Dubňany** – věž kostela, 2 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Rešice** – zámek (půda), 1 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1988); **Trstěnice** – rybníček u hájovny Pustý zámek, 1 ex. (N), L, 1999; **Tulešice** – sklep na křižovatce, 3 ex., Z, 2001 (REITER et al. 2001, 2003); – zámek (půda), K asi 30 ex., L, 1998; **Vémyslice** – bývalá škola (půda), 1 ex., L, 1998 (vše REITER et al. 2003); **7059: Uherčice** – zámek (sklepy), 11 ex., Z, 1996–2001 (REITER et al. 2001, 2003); **7060: Bítov** – hrad (půda nad palácem), K 15–220 ex. + jedn. ex., L, 1958–2003; (sklepy), 1 ex., Z, 1973 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN & ELEDER 1991); – zřícenina Cornštejn (nádvoří a sklepy), 5 ex. (N), 1992–2000; 19 ex., Z, 1992–2002 (REITER et al. 2001, 2003); **Dešov** – Suchá hora, rybník pod silnicí Zblovce–Zálesí, 1 ex. (N), L, 1998; **Vranov nad Dyjí** – chodba v hrázi přehrady, 1 ex., Z, 1999 (obě lokality REITER et al. 2003); **7061: Boskovštejn** – rybník u Hlubocké hájovny a most přes Jevišovku, 4 ex. (N), L, 1999 (REITER et al. 2003); **Jevišovice** – nový zámek a starý zámek (půdy), K 90–1200 ex. + jedn. ex., L, 1959–2003 (GAISLER et al. 1988, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN & ELEDER 1991); – starý zámek (sklep), 1 ex., Z, 1958 (REITER et al. 2003); **Kravsko** – zámek (půda), 1 ex., L, 1993 (REITER et al. 2003); **Onšov** – rybníček pod silnicí Lesná–Vranov, 6 ex. (N), L, 1993–2003 (REITER et al. 2003); **7062: Černín** – kostel (půda), 1 ex., L, 1996; **Mikulovice** – fara a kostel (půda a věž), 6 ex., L, 1997; **Němčičky**, 1 ex., Z, 1979; **Plaveč** – vil-

ka za poštou (půda), 1 ex., L, 1996; – zámek a správní budovy (půdy), 12 ex., L, 1996; **Plenkovice** – kostel (věž), 3 ex., L, 1993 (vše REITER et al. 2003); **Tvořihráz** – myslivna sv. Hubert (půda), 1 ex. (N), L, 1997; **Višňové** – zámek (půda), 7 ex., L, 1997 (vše REITER et al. 2003); **7160: Vranov nad Dyjí** – Junácké údolí (kamenný most), 4 ex., (N), L, 1998 (REITER et al. 2003); – kostel (půda), 1 ex., L, 1958; – škola pod hradem (půda), 4 ex., L, 1999–2001; – zámek (půdy), 11 ex., L, 1957–2003; (sklepy), 1 ex., Z, 1986 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – bývalá továrna, K 32–50 ex., L, 1993–1995; 4 ex., L, 1994–1996 (REITER et al. 1997); **7161: Čížov** – Ledové sluje, 329 ex. (N), 1991–2002; 1 ex., L, 1994; 13 ex., Z, 1999–2002 (ANDREAS et al. 2001, REITER et al. 1997, 2001, 2003); **Havraníky** – Papírna (sklep), 2 ex., L, 1996; 8 ex., Z, 1995–1997 (REITER et al. 1997, 2001); – Baštův mlýn (náhon, sádky, sklep), 6 ex. (N), L, 1994–1999; 1 ex., Z, 1997 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); **Hnanice** – Devět mlýnů (sklep), 1 ex., L, 1996; 5 ex., Z, 1995–2001 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – Daniž (rybníček), 2 ex. (N), L, 2001 (REITER et al. 2003); **Horní Břečkov** – kostel (půda), 1 ex., L, 1984 (GAISLER et al. 1988, REITER et al. 1997); **Lukov** – Nový Hrádek, zřícenina hradu (sklepy a průlety), 13 ex. (N), L, 1991–2002; 15 ex., L, 1991–1996; 26 ex., Z, 1991–2003 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – tůň u cesty na Nový Hrádek, 1 ex. (N), L, 2000 (REITER et al. 2003); **Mašovice** – kostel (půda), 3 ex., L, 1985 a 1993 (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 1997); **Podmolí** – rybník pod Čerchovem, 3 ex. (N), L, 1995 (REITER et al. 1997); **Popice** – lesní tůň, 1 ex. (N), L, 2000 (REITER et al. 2003).

Poznámky k výskytu: Netopýr velký se podle 38 obsazených čtverců síťového mapování (tj. 67,9 %) a relativně velkému počtu zaznamenaných lokalit řadí k běžnějším nebo dokonce k běžným druhům sledované oblasti. Celkový obraz rozšíření (obr. 8) je ovšem zkreslen tím, že zahrnuje i dnes už historické nálezy (zejména mateřských kolonií) do roku 1980. Skutečnou situaci mnohem lépe vystihuje soubor současných dat (zejména z let 1990–2004, obr. 9).

Obr. 8 (vlevo). Nálezy netopýra velkého (*Myotis myotis*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 9 (vpravo). Nálezy letních kolonií netopýra velkého (*Myotis myotis*) ve sledovaném území (plný kruh – současné kolonie, prázdný kruh – kolonie vymizelé v průběhu uplynulých 30 let).

Fig. 8 (left). Records of the greater mouse-eared bat (*Myotis myotis*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 9 (right). Records of nursery colonies of the greater mouse-eared bat (*Myotis myotis*) in the area under study (closed circle – recent colonies, open circle – colonies dissapeared during last 30 years).

z něhož je patrný zánik mnoha mateřských kolonií nejen ve výše položené centrální části Českomoravské vrchoviny (Jihlava, Řečice, Nová Říše), ale i v klimaticky příhodnějším Třebíčsku a v západní části Znojemska (Třebíč, Trnava, Náměšť nad Oslavou, v poslední době i Vranov nad Dyjí, Hostim a zřejmě i Biskupice – 2004). Podobně je tomu i na západních sklonech Českomoravské vrchoviny, kde neexistuje už kolonie ve Stráži nad Nežárkou a v Želivi, chybí tam však podrobnější data z minulosti. Zmenšený areál druhu, kde dosud dochází k rozmnožování, je na východě dán linií Bítov, Budiškovice, Lesonice, Biskupice (?), Moravský Krumlov (?) a Rosice. Na západě v Křemešnické vrchovině zůstává v našem zájmovém území už jen jediná kolonie v Senožatech, další se nacházejí za hranicemi na Benešovsku (P. NOVÁ, in litt.) a rovněž už zanikla nejbližší z nich ve Vlašimi (VAŠÁK & VÁŇA 1981). V celé rozsáhlé oblasti centrálních partií jižní části Českomoravské vrchoviny se tak už netopýr velký zřejmě nerozmnožuje a jeho přítomnost je tam doložena jen nálezy jednotlivců v letním období, za přeletů a zejména v zimovištích. Tato situace se ostatně projevuje i na celkově menší frekvenci příležitostných nálezů solitérů ve srovnání s nedávnou minulostí. Pravidelnější a opakované nálezy přezimujících jedinců nebo skupinek jsou v celé této oblasti registrovány jen v několika tradičních zimovištích (Chýnovská jeskyně u Tábora, sklepení hradu Landštejna, mimo sledovanou oblast ještě v hrázi Želivské přehrady a v Ledči nad Sázavou). Na východě bylo příležitostně zimování jednotlivců zaznamenáno za uvedenou hranicí mateřských kolonií jen ve štolách a sklepích v Hybálci u Jihlavy, v Třešti a v Uherčicích.

Příčinou tohoto úbytku mohou být globální klimatické změny, které se přednostně projevují při hranicích optimálního areálu druhu, spíše však jsou hlavním negativním faktorem časté opravy střech kostelů a zámků spojené s následnou instalací sítí do vletových otvorů (Hostim, Nová Říše, Jihlava?, Jevišovice, Biskupice? atd.). Opomenout nelze ani predační tlak přemnožené populace kuny skalní (Vranov nad Dyjí). Těmto tlakům se snaží druh čelit přeletem do výhodnějších úkrytů a spojováním sousedních mateřských kolonií (blíže REITER et al. 2003).

Mateřské kolonie netopýra velkého jsou v jižních regionech Českomoravské vrchoviny nalézány výhradně na rozsáhlejších půdách kostelů či zámků a jsou zpravidla podstatně menší než podobné agregace v klimaticky výhodnějších moravských nížinách nebo ve středních Čechách (většinou nepřesahují počet 100–200 samic s mláďaty). Jak lze usuzovat z neúplných historických dat, ani zaniklé kolonie z tohoto regionu nebyly nikdy větší.

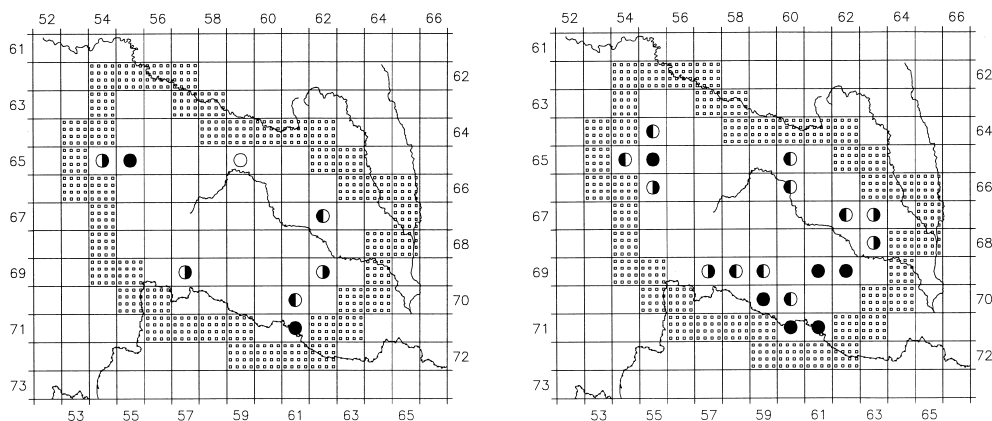
V celé zkoumané oblasti nejsou pro netopýra velkého vhodná zimoviště a proto nepřekvapuje, že tu nebylo nalezeno ani jediné masové hibernakulum, snad s výjimkou okrajově situované Chýnovské jeskyně, kde poslední dobou každoročně přezimuje kolem 20–30 jedinců. Na ostatních zimovištích (vesměs štoly nebo větší sklepy) se objevují jen jednotlivci a často dokonce jde pouze o příležitostné a neopakované zálety. Většina příslušníků letních kolonií ze sledované oblasti si zřejmě hledá zimoviště mimo region, např. v Moravském krasu nebo v sousedním Rakousku. Tento předpoklad ostatně potvrzují i některé výsledky kroužkování (GAISLER et al. 2003, REITER et al. 2003).

Netopýr velkouchý (*Myotis bechsteinii*)

Přehled nálezů: [6554: Vřesce – dědičná štola, 29 ex., 8. 2. 1996 – 2. 2. 2004, F. KREJČA]; 6555: **Dolní Hořice** – NPP Chýnovská jeskyně, 18 ex. (N), 1982–1992 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); – PR Kladrubská hora (štola), 1 ex., 5. 2. 2003, F. KREJČA; 6559: **Jihlava**, 1 ex. bez dokladu (CANON 1927); 6762: **Pozdátín** – rybník Jalovec (D), 23. 7. 2002, Z. ŘEHÁK; **Studeneč** – rybník Maršovec (D), L, 2002 (REITER et al. 2003); 6957: **Landštejn** – zřícenina hradu (sklepy), 1 m, 28. 2. 2002; 1 ex., 28. 3. 2003, V. HANÁK et al.; 6962: **Řečice** – štola Kordula, 1 ex., Z, 1999 (REITER et al. 2001, 2003); **Rouchovany**

– sklep Piruchtova mlýna, 1 ex., Z, 1999 (REITER et al. 2001); **7061: Onšov** – rybníčky pod silnicí Lesná – Vranov nad Dyjí, 3 ex. (N), L, 1993–2003 (REITER et al. 1997, 2003, VLAŠIN et al. 1995); **7161: Čížov** – Ledové sluje, 238 ex. (N), L, 1997–2002; 5 ex., Z, 1999–2003 (REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); **Havraníky** – kaliště a lesní tůň, 2 ex. (N), L, 2000; **Hnanice** – Daníž (rybníček), 1 ex. (N), L, 2001; **Lukov** – Nový Hrádek (sklepy zříceniny), 2 ex. (N), L, 1997–2001; – tůň u cesty na Nový Hrádek, 2 ex. (N), L, 2000 (všechny lokality REITER et al. 2001, 2003); **Horní Břečkov** – rybník Dehták, 1 ex., L (N), 1992; **Mašovice** – Andělský mlýn (půda), 1 ex., vývržek S. a., 1991 (všechny lokality REITER et al. 1997, VLAŠIN et al. 1995); **Podmolí** – rybník pod Čerchovem, 2 ex. (N), L, 1995–2003 (REITER et al. 1997, 2003, VLAŠIN et al. 1995).

Poznámky k výskytu: Netopýr velkouchý patří podle našich nálezů k nejméně hojným druhům netopýrů sledované oblasti. Byl registrován celkem na 17 lokalitách v 8 mapovacích čtvercích (tj. 14,3 % – obr. 10), prakticky většinou jen na základě jediného nálezu na lokalitě. Jedinou oblastí s opakovanými nálezy je jižní část Jevišovické pahorkatiny v rámci NP Podyjí, kde byl zaznamenán na 7 lokalitách v aktivním období i během přezimování. Pouze tam lze zatím hovořit o stálém hojnějším výskytu, včetně možného rozmnožování (REITER et al. 2003). Jako typicky lesní, šterbinový druh dává přednost přirozeným smíšeným a listnatým lesům, a tak je jeho častější výskyt v prostředí NP pochopitelný. Nicméně jeho technicky nesnadné zjišťování mimo zimoviště dává naději, že ve sledované oblasti, kde převažují jehličnaté lesy a prakticky chybí vhodná zimoviště, může být reálně hojnější (jako např. v Pošumaví – ANDĚRA & ČERVENÝ

Obr. 10 (vlevo). Nálezy netopýra velkouchého (*Myotis bechsteinii*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 11 (vpravo). Nálezy netopýra řasnatého (*Myotis nattereri*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).

Fig. 10 (left). Records of Bechstein's bat (*Myotis bechsteinii*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 11 (right). Records of the Natterer's bat (*Myotis nattereri*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

1992). To do jisté míry naznačují pravidelné odchvy více jedinců před vchodem Chýnovské jeskyně v období přeletů stejně jako pravidelné zimování ve štole u Vřesců při západním okraji Křemešnické vrchoviny (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001).

Většina našich nepravidelných nálezů pochází ze zimovišť, ve sklepení hradu Landštejna přezimoval zřejmě tentýž jedinec několik let za sebou na stejném výklenku skály.

Netopýr řasnatý (*Myotis nattereri*)

Přehled lokalit: [6455: Běleč – Šelmberk, zřícenina hradu (sklepy), 2 ex. (N), 2. 9. 2002; lov skupiny (D), L, 8. 5. 2003; 1m (N), 29. 8. 2003; 5m (N), 19. 9. 2003; 2f (N), 20. 9. 2003, P. NOVÁ]; [6554: Vřesce u Tábora – dědičná štola, 1 ex. (N), L, 1987 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001)]; 6555: Cětoraž – kostel (půda), K 10–15 ex., L, 1990 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); Dolní Hořice – NPP Chýnovská jeskyně, 165 ex. (N), L, 1982–2000; 1058 ex., Z, 1981–2004 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data); – PR Kladrubská hora, 4 ex., Z, 1992–1998 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); 6 ex., 6. 2. 2002 – 14. 12. 2004, F. KREJČA; 6560: Polná – kostel sv. Kateřiny (půda), 1 ex., L, 1963 (ELEDER 2002, GAISLER & KLÍMA 1965, VLAŠIN et al. 1995); 6655: Choustník – PR Choustník, zřícenina (sklep), 3 ex., 30. 1. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 6660: Brtnice – hrad (sklepy a nádvoří), 2m 13f (N), 12. 9. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; Přímělkov – zřícenina Rokštejna (sklepy a nádvoří), 1m 7f + 1 ex. (N), 11. 9. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; Uhřínov, 1m, 1. 6. 1999, V. KAŇA; 6762: Pozdatín – rybník Donát (D), L, 2002 (REITER et al. 2003); Studenec – areál AV ČR (půda), 8 ex., L, 1966–1969, K 10 ex., 1967, L (VLAŠIN et al. 1995); 6763: Lesní Hluboké – štola Stříbrnice, 2 ex., Z, 1984–1993 (VLAŠIN et al. 1995); 6863: Mohelno – štola u silnice ke stepi, 1 ex., Z, 1988 (VLAŠIN et al. 1995); 6957: Landštejn – zřícenina hradu (sklepy), 1 ex., 30. 1. 1973; 1 ex., 28. 3. 2003, V. HANÁK et al.; 6958: Dačice, zámecký park, 1mjuv (N), 2. 8. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; 6959: Jemnice, zámecký park, 1mad (N), 16. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; 6961: Biskupice – štola u Pulkovského mlýna, 1 ex., Z, 2002; Rozkoš – lesovna (půda), 1 ex., L, 1998 (vše REITER et al. 2003); 6962: Rešice – štola Kordula, 3 ex., Z, 1999–2000 (REITER et al. 2001); Rouchovany – Píruchtův mlýn (kamenný sklep), 2 ex., Z, 1999–2000; 1 ex., Z, 2002, A. REITER; Tavíkovice – jeskyně U hájovny (1 km J od obce), 1 ex. (N), L, 1998 (vše REITER et al. 2001, 2003); 7059: Korolupy – Blatnice, pod jezem u mlýna, 1 ex. (N), L, 2003; Kostníky – Rajmundský mlýn (vrata stodoly), 3 ex. (N), L, 2003; Uherčice – zámek (sklepy), 11 ex., Z, 1996–2002 (vše REITER et al. 2001, 2003); 7060: Bítov – hrad Cornštejn (nádvoří), 1 ex. (N), L, 2000 (REITER et al. 2003); Chvalatice – 1 ex., L, 1993 (VLAŠIN et al. 1995); 7160: Vranov nad Dyjí – Junácké údolí (kamenný most), 1 ex. (N), 1998 (REITER et al. 2003); – sklepy zámku, 1 ex., Z, 1991 (VLAŠIN et al. 1995, REITER et al. 1997); 1 ex., Z, 2003 (REITER et al. 2003); 7161: Čížov – Ledové sluje, 3838 ex. (N), L, 1991–2002; 2 ex., Z, 1994–1995 (REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); 1 ex., 7. 2. 2004, J. HOTOVÝ; Havraníky – Papírna (sklep), 3 ex. (N), L, 1992–1999; 12 ex., Z, 1993–2003 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – Baštův mlýn (sklep), 1 ex., Z, 1999; (náhon), 1 ex. (N), L, 1997; – lesní tůň 2 km SZ od kostela, 1 ex. (N), L, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); Hnanice – Devět mlýnů (sklepy), 8 ex. (N, O), L, 1992–1998; 3 ex., Z, 1995–1998 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); Horní Břečkov – rybník Dehták, 1 ex. (N), L, 1992 (REITER et al. 1997, VLAŠIN et al. 1995); Lukov – Nový Hrádek, zřícenina (sklepy a nádvoří), 10 ex., (N), L, 1991–2002; 4 ex. (O), L, 1996; 2 ex., vývržky *S. a.*, 1992 (REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); – Faltýskův mlýn (sklep), 1 ex., Z, 2003 (REITER et al. 2001, 2003).

Poznámky k výskytu: Nálezy netopýra řasnatého ve sledovaném území jsou rozloženy nepravidelně do 18 mapovacích čtverců (tj. 32,1 % území – obr. 11) a týkají se vesměs příležitostných nálezů ze zimovišť, případně odchytů z období jarních nebo podzimních přeletů (celkem téměř 40 lokalit). Z takového souboru dat a zejména rozložení nálezů si lze sotva učinit reálnější představu o početnosti druhu a jeho preferencích. Jde vesměs o odchvy nebo nálezy jednotlivců, pouze na dvou lokalitách šlo o pravidelný dominantní výskyt, především v období přeletů po rozpadu letních kolonií nebo během jarních přeletů. To se týká zejména Ledových slujů u Vranova nad Dyjí,

kde bylo v průběhu stacionárních sledování v letech 1991–2002 odchyceno celkem 3238 kusů s dominantním výskytem během jarních migrací. Netopýr řasnatý převažoval také v odchycích do sítí koncem léta ve sklepních prostorách hradu Brtnice u Jihlavy a na blízké zřícenině hradu Rokštejna. Je rovněž dominantním druhem přezimující synuzie netopýrů v Chýnovské jeskyni na Tábořsku (početností alespoň trochu odpovídající letní výskyt se však v okolí této lokality dlouhodobě nedaří zjistit). Všechny tyto tři lokality s masovým výskytem mají jen málo společných parametrů, snad jen to, že se nacházejí v členité krajině středních poloh. Jde jak o přírodní, tak i antropicky podmíněné podzemní úkryty, v sídlišťích i ve volné přírodě. Stejně tak i ostatní příležitostné odchvy nebo zimní nálezy se týkaly blízkosti sídlišť nebo volné přírody. Letní odchvy do sítí byly častější v sídlišťích, konkrétně do sítí stavěných do vrat stodol apod. Jen několik nálezů z letního období naznačuje možnost rozmnožování v místě, konkrétní, už spíše historický doklad mateřské kolonie se snad týká nálezu na půdě kostela v Polné u Jihlavy, novější podobné nálezy z území zatím chybějí s výjimkou kolonie v Cetorazi zjištěné v r. 1990 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002) a později již znovu nepotvrzené (oprava střechy kostela). Z okolního území, a to jak na Moravě, tak v Čechách, je rozmnožování druhu prokázané (REITER et al. 2003, Třeboňsko – vlastní nepubl. údaje). Situace z našeho území tedy jen potvrzuje známý fakt, že jde o málo známý a středně hojný druh, který se u nás vyskytuje spíše roztroušeně na celém území. Zdá se, že jde o druh usedlý, což naznačují i doklady přeletů z našeho regionu (cf. REITER et al. 2003).

Netopýr brvitý (*Myotis emarginatus*)

Přehled lokalit: **6662: Velké Meziříčí** – zámek (sklepy), 7 ex., Z, 1958–1982 (ELEDER 1986, 2001, ELEDER & HELEŠIC 1987, ŠEBEK 1958); 9 ex., Z, 1982–1987 (VLAŠÍN & ELEDER 1991); 3m 1f, 10. 3. 2002; 2 ex., 27. 3. 2003, V. HANÁK; **6761: Třebíč** – zámek (sklepy), 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **6762: Náměšf nad Oslavou** – zámek (půda), K až 100 ex., L, 1969 (GAISLER 1971, GAISLER & HANÁK 1972, KLÍMA & GAISLER 1967); – půda vedlejšího zámečku, K 300–400 ex., L, 1997; 1 ex., L, 2002 (REITER et al. 2003); **Studenec** – budova AV ČR, 6 ex., L, 1993 (RYCHNOVSKÝ 1999); **6763: Lesní Hluboké** – štola Stříbrnice, 2 ex., Z, 1984 (VLAŠÍN & ELEDER 1991); **6764: Maršov** – odvodňovací štola kaolinového lomu, 2 ex., Z, 2001 (REITER et al. 2003); **6863: Dukovany** – Dukovanský mlýn, K 10 ex., L, 1982 (BAUEROVÁ 1986, GAISLER et al. 1989); (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); – historická elektrárna (půda), 5 ex., L, 1976 (VLAŠÍN & ELEDER 1991); **6957: Landštejn** – hrad (sklepy), 1m, Z, 2002 (BENDA & HANÁK 2003); **6958: Staré Hobzí** – Loucký mlýn (u vrat stodoly), 1mad, 4. 9. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **6962: Dukovany** – areál JE a SZ od obce (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Tavíkovice** – zámek (půda), K 65–380 ex., L, 1997–2003 (REITER et al. 2003); K asi 300f+juv, 19. 6. 2004, V. HANÁK; **6963: Dukovany** (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **7059: Kostníky** – Rajmundský mlýn (vrata stodoly), 1 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **Uherčice** – zámek (sklepy), 27 ex., Z, 1973–2003 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN & ELEDER 1991); 4 ex., 9. 2. 2004, P. BENDA & J. HOTOVÝ; **7060: Bítov** – hrad (sklepy), 1 ex., Z, 2002 (REITER et al. 2003); **7061: Jevišovice** – nový zámek (půda), K 12–10 ex., L, 1958–2003 (HANÁK et al. 1962, GAISLER et al. 1989, REITER et al. 2003, ŠEBEK 1975b, VLAŠÍN & ELEDER 1991); – vedlejší budova (půda), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Kravsko** – keramička (půda Kocandy), 1 ex., L, 1998; – točárna (půda), K 19 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **7062: Tvořihráz** – stodola u myslivny sv. Hubert (půda), 1 ex., L, 1997 (REITER et al. 2003); **7160: Vranov nad Dyjí** – škola (půda), K 13–160 ex., L, 1996–2003 (REITER et al. 1997, 2003); – zámek (půda), 3 ex., L, 1957 a 1995 (REITER et al. 1997, VLAŠÍN & ELEDER 1991); **7161: Čížov** – Ledové sluje, 107 ex. (N), L, 1991–2002 (ANDREAS et al. 2001, REITER et al. 1997, 2001, 2003); **Lukov** – Nový Hrádek, zřícenina (sklepy), 1 ex. (N), L, 1997 (REITER et al. 1997, 2001); **Mašovice** – Andělský mlýn, 1 ex., vývržky S. a., 1995; – stará hospoda (půda), 1 ex., L, 1993 (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Rozšíření tohoto teplomilného druhu jihovýchodního původu je podobně jako u vrápence malého omezeno jen na jihovýchodní část sledovaného území, kde jsou v členité

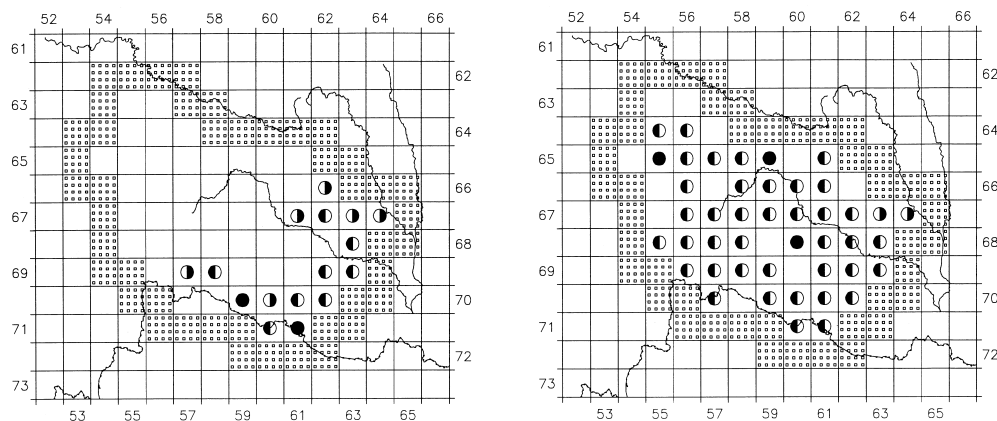
krajinně východních sklonů Jevišovické pahorkatiny nejvhodnější podmínky pro jeho stálý výskyt (včetně rozmnožování). Tam je také v teplých údolích řek situována většina známých mateřských kolonií (Vranov nad Dyjí, Jevišovice, Tavíkovice, Náměšť nad Oslavou). Jedinci z těchto kolonií, a zřejmě i solitérní samci, pak pronikají těmito údolími ještě hlouběji do nitra Českomoravské vrchoviny (až po Třebíč a Velké Meziříčí), kde pravidelně nebo příležitostně přezimují. Z Podolí byly nejzápadnější nálezy uváděny z Uherčic (hibernace) a Kostníků (přelet), nejnovější nálezy však posouvají tuto hranici až po Staré Hobzí (přelet) a Landštejn (hibernace). Zde se netopýr brvitý ukazuje jako progresivnější typ než vrápenec malý, který v této oblasti tak daleko na západ neproniká. Obdobné tendence byly u tohoto druhu zjištěny i při šíření v Jesenické oblasti a zejména v Čechách (BENDA & HANÁK 2003). Z pohledu síťového mapování byl netopýr brvitý zjištěn v 16 čtvercích (28,6 %) na 23 lokalitách (obr. 12). Často citovanou historickou zprávu o nálezu z Hosína u Jihlavy (CANON 1927), která se zcela vymyká z dnes známého areálu, už dementoval jako špatné určení jedince netopýra vousatého GAISLER (1956).

Kromě rozšíření dosavadních faunistických dat nepřinášejí naše poznatky nic nového o biologii a ekologii druhu, vše významné už shrnul REITER et al. (2003). Za zmínku snad stojí jen to, že kromě přezimování v rámci regionu vyhledávají příslušníci zdejších populací (možná i častěji) vzdálenější hibernákula ve sklepích jihomoravských nížin nebo až v jeskyních Moravského Krasu a na Svitavsku (GAISLER et al. 2003, REITER et al. 2003).

Netopýr vousatý (*Myotis mystacinus*)

Přehled lokalit: [6455: Běleč – Šelmberk, zřícenina hradu (sklepy), 2f (N), 29. 8. 2003; 1m (N), 30. 8. 2003; 4m (N), 27. 8. 2004 (N): – mostek přes Blanici, 1m 1f (N), 29. 8. 2003; 1f 2m (N), 25. 6. 2004 (N), P. NOVÁ]; **Blatnice** – chatová osada u rybníka Kozák (za komínem), 25 ex., 1.06. 1998, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6456: Velká Chyška**, chaty u rybníka Černého, K léto 2004; 1f, 6. 9. 2004, V. HANÁK; **Onšov** – Martinický potok, 1 ex. (N), L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6555: Dolní Hořice** – NPP Chýnovská jeskyně, 1 ex., 7. 12. 1969, I. HORÁČEK; 3 ex. (N), 1983–1991; 11 ex., Z, 1981–2000 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. údaje); – Chýnovský potok (mostek), 1 ex. (N), 23. 5. 1988, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; – PR Kladrubská hora (štola), 1 ex. (uhynulý), 12. 5. 1991, coll. HM Soběslav; 1 ex., Z, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); 1 ex., 6. 2. 2002, F. KREJČA; **6556: Nový Dvůr** u Kámene – zámeček (půda), K asi 10f (1 ex. coll. NM Praha), L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Střítež pod Křemešníkem** – osada Kamenicko, chata (za okenicí), 1m, 17. 7. 2003; 1mad 1fad, 1. 9. 2003; 1m2f, 1. 9. 2004, V. HANÁK; **Sázava** – vrchol Křemešníku, vila u kostela, 1mjuv (uhynulý), 17. 7. 2003, V. HANÁK; **Proseč pod Křemešníkem** – Ivaniny rybníčky, chatová osada (za okenicí), 3 ex., 1f, 1. 9. 2004, V. HANÁK; **6558: Branišov** – Vyskytenská hájovna, chatová osada (za okenicí), 1m, 3. 7. 2004, V. HANÁK; **6559: Hybrálec** u Jihlavy – štola, 1 ex., 12. 1. 1990, coll. MV Jihlava (DVOŘÁK); – chaty u rybníka Trpaslík (za okenicí), 1m, 23. 7. 2003, V. HANÁK; **6561: Bory** – hájenka Mannův mlýn (na Oslavě), 2 ex., L, 1982 a 1988 (ELEDER 1994); **6656: Lidmaň** – chaty u rybníka (za okenicí), 1fs, 23. 8. 2004, V. HANÁK; **Markvarec** – chatová osada, 1 ex., L, 1994; **Nová Ves** u Kamenice nad Lipou – 1 ex. (N), L, 1994; **Těmice** – chatový tábor (za okenicí), 1 ex., L, 2002 (vše ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Batelov** – chaty u Pílského rybníka (za okenicí), 1m, 3. 7. 2004, V. HANÁK; **Dolní Hutě** – chatová osada (za okenicí), 1f, 30. 8. 2004, V. HANÁK; **Horní Hutě** u Kostelce – chata (za okenicí), 1m, 27. 8. 2002, V. HANÁK; **Salavice**, 1 ex., 9. 7. 1977, coll. MV Jihlava (DVOŘÁK); **Rohozná** – chaty u rybník Klechtavec (za okenicí), 1m, 3. 7. 2004, V. HANÁK; **6659: Čížov** – osada Okrouhlík, chata (za okenicí), 2 ex. (mumie loňská a letošní), 24. 7. 2003, V. HANÁK; **Hosov** – 1 ex., coll. MV Jihlava (CANON 1927, GAISLER 1956); **6660: Puklice** – les Valdek, 1 ex., 19. 9. 1987, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); **6661: Baliny** – chatová osada (za okenicí), 1m, 31. 8. 2004, V. HANÁK; **6756: Lhota** u Kamenice nad Lipou, chaty u rybníka, 3m 3f, 23. 8. 2004, V. HANÁK; **6757: Žirovnice** – 1 ex. (mumie), L/Z?, 1995 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002);

Počátky – chatový tábor Valcha (za okenicí), 1m, 19. 9. 2004, V. HANÁK; **Polesí u Počátek** – Mlýnský rybník, chatová osada (za okenicí), 4 ex., 19. 9. 2004, V. HANÁK; **6758: Doupě** – hrad Roštejn (za okenicí), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **6759: Opatov** – rybník Vidlák, chatová osada (za okenicí), 2m 1f, 17. 9. 2004, V. HANÁK; **Stonařov** – zámeček Áleje (za okenicí), 6 ex., L, 2002–2003 (REITER et al. 2003); 1m, 17. 9. 2004, V. HANÁK; **6760: Brodce** u Brtnice, 1f (kr), J. GAISLER & J. ZUKAL; 2fad., 24. 5. 1988, coll. ÚBO AV ČR Brno; **Čechočovice** – chaty u rybníka (za okenicí), 1 ex., L, 2003; **Hvězdoňovice** – chaty u rybníka Steklý (za okenicí), K asi 10 ex., L, 2003 (obě lokality REITER et al. 2003); **Opatov** – rybník Vidlák, chatová osada (za okenicí), 2m, 17. 9. 2004, V. HANÁK; **6761: Hostákov** – rybník za vsí, chaty, 2 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **Trnava** – kostel (půda), 2 ex., L (REITER et al. 2003); **Valdíkovo** – chaty u rybníka (za okenicí), 2 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **6762: Budišov** – rybník Pyšelák, dětský domov Holeje (za okenicí), 6fad, 25. 8. 2003; 1m, 19. 6. 2004, V. HANÁK; **Oslava** – chata u Hamzova mlýna (za okenicí), 4 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); 1m, 20. 6. 2004; – chaty na louce, K 20. 6. 2004, V. HANÁK; **Studeneč** – rybník Hlad, lesní chata, 1 ex., L, 1962 (GAISLER & KLÍMA 1965); **Tasov** – potok Polomina (Tasovička), 1 ex. (N), L, 1995 (ELEDER 2002); **6763: Lesní Hluboké** – štola Stříbrnice, 1 ex., Z, 1994 (REITER et al. 2003); **6764: Maršov** – odvodňovací štola kaolinového dolu, 1 ex., Z, 1997 (REITER et al. 2003); **6855: Jindřichův Hradec** – obytný dům, K 18. 7. 1970, 3 ex., coll. UK Praha (B. RYŠAVÝ); – vila u řeky (za dřevěným obložím), K (1f mumie), léto 2004, stálý výskyt asi 10 let, V. HANÁK; **6856: Malý Ratmírov** – chaty nad rybníkem (za okenicí), 1m 1f, 3. 8. 2004, V. HANÁK; **6857: Brandlín** – chaty u rybníka Chytrova (za komínem), K asi 40 ex., léto 2004; (za okenicí), 1 ms, 19. 9. 2004, V. HANÁK; **Lipnice** u Českého Rudolce – hájovna (půda pod krytinou), K 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **Mosty** u Kunžaku – chaty za vesnicí, 1m 1fad, 13. 8. 2003, V. HANÁK; **6858: Dolní Němčice** u Dačic – vila na kraji obce (za obložím štítu), K asi 30 ex. (1fad), 13. 6. 2004, V. HANÁK; **6860: Babice** – Na vandrech (posed),

Obr. 12 (vlevo). Nálezy netopýra brvitého (*Myotis emarginatus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 13 (vpravo). Nálezy netopýra vousatého (*Myotis mystacinus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).

Fig. 12 (left). Records of Geoffroy's bat (*Myotis emarginatus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 13 (right). Records of the whiskered bat (*Myotis mystacinus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

K 15–20 ex., L, 2002 (REITER et al. 2003); **Bolíkovice** – stodola (dřevěné obložení), 2 ex., L, 1999 (REITER et al. 2003); **Čáslavice** – chatová osada u rybníčku (obložení chaty), K (+ ex. juv N), L, 2002 (REITER et al. 2003); **Horní Újezd** – štola u mlýna Rokytná, 1 ex., Z, 1958; 1 ex., L, 1965 (REITER et al. 2001, 2003); **Lesonice** – Obora, bývalá hájovna (za obložení), 1 ex., L, 2002; – u rybníka, 5 ex. (1 ex. N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **Rokytnice nad Rokytnou** – chatová osada Březová, 1f (nelétající juv), 17. 7. 2002, V. HANÁK; **6861: Horní Újezd** – dům čp. 17, 1 ex. (uhynulý), L, 2002 (REITER et al. 2003); – Mlýnský rybník, 1 ex., L, 1965 (REITER et al. 2003); **6862: Valeč** – hájovna v lese (za okenicí), 1m, 19. 6. 2004, V. HANÁK; **Kozlany** – chaty u řeky (za okenicí), 1m 1f, 21. 6. 2004, V. HANÁK; **6863: Březník** – chatový tábor u Lamberka, chata (za okenicí), 1 ex., L, 2003; **Senorady** – obytný dům, 1 ex. (uhynulý), L, 1987 (obě lokality REITER et al. 2003); **6956: Albeř** u Nové Bystřice – Klášter I, tábor UK (za okenicí chaty), 1 ex., 22. 8. 2004; 1m, 19. 2. 2004; 1mjuv, 19. 9. 2004, V. HANÁK; **Číměř** – chatový tábor Bílá skála (za okenicí), 1 ex., 28. 7. 2003; 1m, 22. 8. 2003; 1m, 13. 6. 2004; 7fad+juv, 6. 8. 2004, V. HANÁK; **Kačlehy** – Kačležský rybník (půda stavení), 1f 1m, 22. 7. 1958, V. HANÁK; **Kunějov** – Velký Klikovský rybník, chatová osada (za okenicí), K asi 30f, 13. 6. 2004; – Kunějovský dvůr, chaty u statku, 1fjuv 1fad, 13. 8. 2004, V. HANÁK; **6957: Albeř** u Nové Bystřice – Klášter II, samota v lese (pod taškami), 1 ex., léto 1980; K 4. 8. 1988, V. HANÁK; **Blato** – chaty u rybníka (za okenicí), 1m, 13. 8. 2004, V. HANÁK; **Stálkov** – rybník Horní Šatlava, chata (za okenicí), 1fsad, 13. 8. 2004; 1m, 19. 9. 2004, V. HANÁK; **Zvůle** – rybník Zvůle, chatová osada (za okenicí), 1f, 25. 8. 2003; 2m, 12. 8. 2003; (půda kuchyně), K asi 30f+juv, 2. 7. 2002; (další chata), K 13. 6. 2004; 1m, 10. 9. 2004, V. HANÁK; **6958: Hradištko** – chaty u Moravské Dyje (za okenicí), 5 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); 1fad, 13. 6. 2004, V. HANÁK; **Staré Hobzí** – Zámeček (za okapem), K 3. 8. 2004, V. HANÁK; **6959: Budeč** u Dačic, 1m, léto 1967, coll. UK Praha; **Jemnice** – zámecký park, 1mad (N), 16. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **6961: Jaroměřice** – zámecký park, 2f (N), 14. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **Myslibořice** – hájovna Cihelna (za okenicemi), 6 ex., L, 1998–2003 (REITER et al. 2003); 1m 1f, 29. 8. 2004, V. HANÁK; – lesovna na Stříbrné hoře (za okenicí), ? ex., 19. 7. 2001; ? ex., 24. 8. 2002; 2f, 24. 8. 2003, V. HANÁK; **Příštko** – Bednářův mlýn (za okenicemi), 7 ex. (zbytek K), L, 2003; – myslivna u silnice na Jevišovce (za okenicemi), 9 ex., L, 2001–2003 (REITER et al. 2003); 2m, 18. 6. 2004; – švédský domek na kopci (za obložení a za okenicemi), K asi 30 ex. (7fgr), 1m 1fsad, 18. 6. 2004, V. HANÁK; **6962: Biskupice** – chatový tábor u Újezdského mlýna (za okenicí), 1m 1f, 17. 7. 2002, V. HANÁK; **Rešice** – besídka, K asi 35 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1989); – chata u štoly (za obložení), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **6963: Mohelno** – chaty u mostu pod rezervací (za okenicemi), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **7057: Dobrotín** u Starého Města pod Landštejnem – osada Filipov, samota u zahradnictví (půda), 1 ex., 30. 7. 2002; 1f, 19. 7. 2003, V. HANÁK; **7059: Kostníky** – Rajmundský mlýn, stodola, 1 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **7060: Chvalatice**, 1 ex., L, 1993 (HANÁK et al. 1994); **Lančov** – chata u Vranovské přehrady, 2 ex. (uhynulí), L/Z?, 2001 (REITER et al. 2003); **Oslonovice** – Vranovská přehrada, 1 ex., L, 1961 (ŠEBEK 1962b); **Podhradí nad Dyjí** – půda hájovny, K 10 ex., L, 2002 (REITER et al. 2003); **7061: Bojanovice** – Pila, dětský tábor (chatičky), K asi 20f, L, 1997; – rybník pod silnicí, 1 ex. (N), L, 1997 (REITER et al. 2003); **Boskovštejn** – most přes Jevišovku, 1 ex. (N), L, 1999 (REITER et al. 2003); **Lesná** – hájovna, 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **Olbřamkostel** – kemp u Nového rybníka, 1 ex. (uhyn.), L, 1997 (REITER et al. 2003); **Onšov** – rybníček, 3 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **7062: Mramotice** – kaple, 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2000); **Rudlice** – údolí Jevišovky, Venclův mlýn (most), 1 ex. (N), L, 1997; **Tvořihráz** – 1 ex., L, 1979; – myslivna sv. Hubert (půda), K asi 15 ex. (2 ex. N), L, 1997 (vše REITER et al. 2003); **7160: Vranov nad Dyjí**, 3 ex., L, 1996 (REITER et al. 1997); – Junácké údolí (kamenný most), 4 ex. (N), L, 1998 (REITER et al. 2003); – Zadní Hamry, 3 ex. (O), L, 1993 (REITER et al. 1997); **7161: Čížov** – celnice, 1 ex., L, 1992 (REITER et al. 2003); – Ledové sluje, 333 ex., 1991–2001; 1 ex., Z, 1999 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – stodola v obci, 2 ex. (N), 2001–2003 (REITER et al. 2003); – věž kostela, 1 ex., L, 1978 (GAISLER et al. 1989); **Havraníky** – skály nad Papírnou, 1 ex., L, 1995 (REITER et al. 1997); – Baštův mlýn, náhon, 6 ex. (N), L, 2001–2002 (REITER et al. 2001, 2003); **Hnanice** – rybníček Daniž, 2 ex. (N), L, 2001 (REITER et al. 2003); **Lukov** – Nový Hrádek, 1 ex., L, 1992 (REITER et al. 1997, 2001); – obytný dům (šterbina zdi), 1 ex., L, 1999 (REITER et al. 2003); **Mašovice** – rybník, 1 ex., L, 1996 (REITER et al. 1997); **Popice** – lesní tůň, 1 ex. (N), L, 2000 (REITER et al. 2003).

Poznámky k výskytu: Netopýr vousatý byl zaznamenán celkem ve 44 čtvercích (tj. 78,6 % území) na 105 lokalitách (obr. 13), na mnohých z nich opakovaně v několika letech za sebou a celkově ve velkém počtu jedinců. Tato bilance ho řadí (spolu s oběma druhy rodu *Plecotus* a *M. daubentonii*) k nejběžnějším a prakticky téměř plošně rozšířeným druhům sledovaného regionu. Toto hodnocení je jistě reálné a oprávněné, i když je třeba zdůraznit, že mimořádně vysoký počet nálezů je dán i jeho relativně snadným zjišťováním při prohlídce tradičních úkrytů za okenicemi chat. Zde byl také v průběhu výzkumu cíleně vyhledáván a nalezen prakticky všude, kde se nacházejí chatové kolonie (mnohdy opakovaně).

Za okenicemi chat byli nejčastěji nacházeni nejen solitérní samci od jara do podzimu, ale zhusta i mateřské kolonie v období od května do července. Řada dalších dat o mateřských koloniích byla ještě doplněna pozorováním večerních výletů z podstřeší chat a jiných dřevěných objektů v lesním prostředí, často na základě upozornění majitelů. V poměru k tomuto množství dat z aktivního období, jež prokazují rozmnožování druhu v celém zájmovém území, jsou nálezy jednotlivců v podzemních zimovištích poměrně řídké. Souvisí to jistě s chyběním vhodných zimovišť odpovídajícího typu, ale zároveň je jisté, že tento odolný druh využívá k zimování i jiná, méně dostupná štěrbínová a zřejmě i nadzemní zimoviště (stromové dutiny?). Zimní nálezy v podzemních úkrytech se vždy týkaly pouze jednotlivců. Nicméně určitou afinitu netopýra vousatého k masovému zimování, zjištěnou jinde u nás a na Slovensku, dokládá poměrně vysoký počet kusů zastížených na dlouhodobém stacionáru u Ledových slují (333 kusů) (REITER et al. 1997, 2003). V rozporu s tím je situace v Chýnovské jeskyni, kde byl v dlouhodobém sledování druh dokumentován jen výjimečně (ANDĚRA et al. 2001).

Získané poznatky prokázaly, že právě netopýr vousatý jako klasický štěrbínový druh se značným sklonem k synantropizaci je nejtypičtějším obyvatelem chatových staveb v členité lesnaté krajině kolem rybníků a vodotečí v celé vrchovinné a pahorkaté části Českomoravské vrchoviny. Podobně jsou osídlovány i větší zděné stavby (vilky), pokud mají dřevěná obložení stěn nebo štítů a dvouvrstevné střešní konstrukce, případně myslivecká zařízení, zejména důkladnější posedy. V literatuře často zmiňované nálezy ze stromových dutin v našich materiálech chybějí, ale takovému sledování nebyla – ve srovnání s cílenou prohlídkou chat – věnována pozornost.

Podrobnější průzkum zároveň prokázal, že netopýr vousatý poměrně často spontánně střídá úkryty, což platí nejen o solitérních samcích a skupinkách za okenicemi, ale i o menších mateřských agregacích tamtéž. Mnohem stálejší jsou početně větší kolonie ukryté za dřevěným obložением stěn a pod střešní krytinou. Oba typy úkrytů jsou však opouštěny poměrně záhy po osamostatnění mláďat, zpravidla do poloviny července. Zejména v době po rozpadu letních kolonií se frekvence nálezů jednotlivců a menších skupin za okenicemi zvyšuje; často jsou za stejnými okenicemi, nebo aspoň v téže chatě, nacházeny i jiné štěrbínové druhy, nejčastěji n. Brandtův, n. hvízdavý (s. lato), n. parkový, n. černý a n. severní, méně často i n. večerní, n. ušatý a n. vodní. Společné mateřské kolonie n. vousatých a Brandtových nebyly v průběhu našeho výzkumu zaznamenány, z širší oblasti jsou však takové nálezy známy (REITER et al. 2003). Velikost mateřských kolonií se pohybovala od 10 do 60 samic s mláďaty, menší počty se týkají "nestálých" agregací za okenicemi, početnější jsou tradiční a stabilnější kolonie v podstřeší a za dřevěným obložением.

Netopýr vousatý byl na Českomoravské vrchovině (s výjimkou Ledových slují v NP Podyjí) jen příležitostně kroužkován, a proto nepřekvapuje, že nejsou k dispozici žádná zajímavější zpětná hlášení. Podle poznatků získaných jinde v ČR se jeví jako druh stálý, nejvýše přelétavý, s většinou známých přeletů do vzdálenosti 40 km (GAISLER et al. 2003).

Netopýr Brandtův (*Myotis brandtii*)

Přehled lokalit: **6555: Dolní Hořice** – NPP Chýnovská jeskyně, 1 ex., Z, 1985 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); **6557: Čakovice** u Pelhřimova – vilka na okraji vsi (za obložením u komína), K asi 20f+juv, L, 2002; **Pobistryce** – 1 ex., L, 2002 (obě lokality ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); **6656: Myslov**, 1 ex. (N), L, 1996 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Proseč pod Křemešnickem** – Ivaniny rybníčky, chatová osada (za okenicí), 1f, 1. 9. 2004, V. HANÁK; **6658: Horní Hutě** – Čeřínek, chata (za okenicí), 1m, 30. 8. 2004, V. HANÁK; **Rohozná** – rybník Klechtavec, 2f, 3. 7. 2004, V. HANÁK; **6660: Bransouze**, 3 ex. (N?), 20. 5. 1998, Z. ŘEHÁK (dat. kr.); **6756: Lhota** u Kamenice nad Lipou, chaty u rybníka (za okenicemi), 1m, 3f, 23. 8. 2004, V. HANÁK; **Starý Bozděchov-Bukovka**, rybník Surkovec, chata (za okenicí), 1f, 23. 8. 2004, V. HANÁK; **6758: Doupě** – hrad Roštejn (za okenicemi), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **6759: Třešť** – Pouště, rybník Zimostráz (za okenicí chaty), 1f, 31. 8. 2004, V. HANÁK; **6760: Brodce** u Brtnice, 1msad, 24. 7. 1989; 2fad, 24. 5. 1998, coll. ÚBO AV ČR Brno; **Čichov** – rybník Na jalovci, 3 ex. (N), L, 1998 (REITER et al. 2003); **6762: Budišov** – rybník Pyšelák, dětský domov Holeje (za okenicí), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **Studeneč** – areál AV ČR, 1 ex., L, 1990 (RYCHNOVSKÝ 1999); **Tasov** – potok Polomina (Tasovička), 1 ex., L, 1984; 1 ex. (N), L, 1989 (ELEDER 1994, 1995, 2002, VLAŠIN et al. 1993, REITER et al. 2003); **6856: Malý Ratmírov**, chaty nad rybníkem, 2f, 3. 8. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6861: Horní Újezd** (stavení čp. 17), 1fad (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **6863: Březník** – chatový tábor u Lamberka (za okenicí), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **6956: Čiměř** – chatový tábor Bílá skála (za okenicí), 1f, 13. 8. 2004, V. HANÁK; **Kunějov** – Kunějovský dvůr, chata u statku (za okenicí), 1fjuv, 1fad, 13. 8. 2004, V. HANÁK; **6957: Zvůle**, chat. kolonie (za okenicí), 1m, 10. 9. 2004, V. HANÁK; **6960: Domamil** – rybník Opička, 1 ex., L, 2002; **Nové Syrovice** – stodola u potoka 2 km JJZ, 1 ex., L, 1998 (obě lokality REITER et al. 2003); **6961: Příštpo** – lesovna u silnice na Rozkoš (za okenicemi), 2 ex., L, 1999; **Rozkoš** – Kyničky, bouda u lesní školky, 2 ex., L, 1998 (obě lokality REITER et al. 2003); **6962: Biskupice** – chatový tábor u Újezdského mlýna, 2 ex., L, 2002 (REITER et al. 2003); **7059: Korolupy** – Blatnice pod jezem (u mlýna), 4 ex. (N), L, 2003; **Kostníky** – Rajmundský mlýn (vrata stodoly), 5 ex. (N), L, 2003 (obě lokality REITER et al. 2003); **7061: Boskovštejn** – rybník u Hlubocké hájovny, 3 ex. (N), L, 1999 (REITER et al. 2003); **Onšov** – rybníček u silnice do Lesné, 2 ex., (N), L, 2001–2003 (REITER et al. 2003); **7062: Plaveč** – silnice v obci, 1 ex., L, 1997 (REITER et al. 2003); **7161: Bezkov** – mateřská školka (sklep), 1 ex., L, 1995 (REITER et al. 1997); **Čížov** – Ledové sluje, 1 ex., L, 1984 (GAISLER et al. 1989, VLAŠIN et al. 1995); 1 ex., Z, 2000; 467 ex. (N), 1997–2002 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – stodola v obci, 1 ex. (N), 2001 (REITER et al. 2003); – štoly na Kozích stezkách (= Granátové jámy), 1 ex., Z, 1999 (REITER et al. 2001, 2003); **Havraníky** – náhon Baštova mlýna, 1 ex. (N), L, 2001 (REITER et al. 2001, 2003); **Hnanice** – posed, K asi 12 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Lukov** – Klaperův mlýn, 1 ex., L, 1995; – rybníčky v obci, 1 ex., L, 1993; **Podmolí** – rybník pod Čerchovem, 1 ex., L, 1995 (vše REITER et al. 1997).

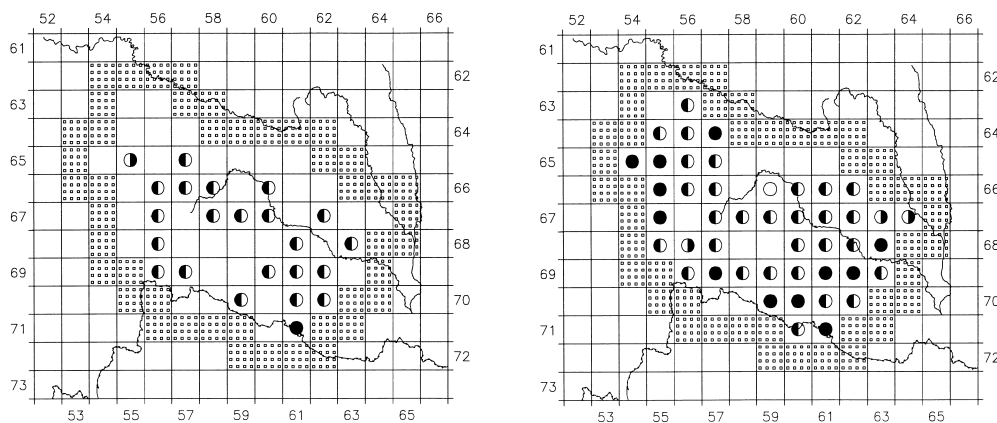
Poznámky k výskytu: Tento druh je blízký n. voutsatému nejen taxonomicky, ale i charakterem rozšíření a velmi podobnou preferencí typu úkrytů, což umožňuje poměrně objektivně srovnávat početnost obou druhů v krajině. V naší oblasti byl registrován celkem na 37 lokalitách ve 23 čtvercích síťového mapování (tj. zhruba 41 % plochy – obr. 14). Tato bilance potvrzuje už odjinud známou skutečnost, že i na Českomoravské vrchovině je netopýr Brandtův přibližně 2–3krát méně hojný než jeho příbuzný. Jeho reálná početnost však pravděpodobně bude mírně podhodnocena, neboť v terénu může být část samic mylně přisouzena běžnějšímu netopýru voutsatému.

Celkový obraz rozšíření netopýra Brandtova v jižní části Českomoravské vrchoviny vykazuje oproti n. voutsatému řadu mezer, z rozložení nálezů je však zřejmé, že se mozaikovitě vyskytuje v celém regionu pahorkatin a vrchovin od jižních svahů Jevišovické pahorkatiny na Moravě až po západní výběžky české části Křemešnické vrchoviny (obr. 14). Zdá se tedy, že mu vyhovuje právě tento typ krajiny, zejména jeho lesnatost a členitost, zatímco hypsometrické parametry se jeví až jako druhotné, jak napovídají nálezy v teplejších lesních komplexech nižších poloh

(Znojensko – REITER et al. 2003, Třeboňsko, střední Čechy – vlastní nepubl. data). Jeho chybění v zemědělské krajině a v sídlištích se zdá být z dosavadních poznatků velmi reálné (ŘEHÁK & BENEŠ 1996, LEMBERK 2004 atd.).

Podrobnější rozbor jednotlivých stanovišť prokázal, že přes uvedené nároky na typ krajiny vyhledává tento druh (podobně jako n. vousatý) v letním období úkryty především v lidských stavbách, zejména za obložení vnějších stěn, za okenicemi a mezi krytinou chat, samot a v mysliveckých zařízeních. Vzhledem k tomu, že právě tyto typy úkrytů byly cíleně vyhledávány, nelze vyloučit, že ve sledované oblasti využívá i jiný typ útočišť, jak se to obecně traduje v literatuře (např. stromové dutiny).

I když většina našich letních nálezů netopýra Brandtova se týká soliterních samců, jsou k dispozici i poměrně časté nálezy adultních samic z období rozmnožování nebo po rozpadu mateřských kolonií, dokládající nepřímo i jeho rozmnožování v regionu. Existence mateřských kolonií byla ostatně prokázána jak v okrajovém území na jižní Moravě (REITER et al. 2003), tak i na Pelhřimovsku (Čakovice, Pobistryce – ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002) a zejména v sousedním Třeboňsku a při severní hranici zájmového regionu u Zruče nad Sázavou (vlastní nepubl. data). Zimování druhu bylo zatím registrováno pouze příležitostnými nálezy jedinců, což může být ovlivněno jen nedostatkem vhodných podzemních zimovišť ve sledovaném regionu. V této souvislosti je třeba zmínit masový výskyt druhu v době před a po zimování u vletů do Ledových slují u Vranova nad Dyjí i zjištěný dálkový přelet kroužkovaného jedince z okolí Lednice na Moravě do Ledových slují (REITER et al. 2003).

Obr. 14 (vlevo). Nálezy netopýra Brandtova (*Myotis brandtii*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 15 (vpravo). Nálezy netopýra vodního (*Myotis daubentonii*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).
 Fig. 14 (left). Records of the Brandt's bat (*Myotis brandtii*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 15 (right). Records of the Daubenton's bat (*Myotis daubentonii*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

Netopýr vodní (*Myotis daubentonii*)

Přehled lokalit: **6356: Studený**, 2 ex. (N), 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **[6455: Běleč – Šelmberek, zřícenina hradu (sklepy)**, 9 ex.(N), 2. 9. 2002, M. ANDĚRA, V. HANÁK & P. ZBYTOVSKÝ; 5m, 29. 8. 2003; 5m, 30. 8. 2003; 1m, 19. 9. 2003; 1m, 20. 9. 2004; – mostek přes Blanici, 2m, 25. 6. 2004, vše N, P. NOVÁ]; **6456: Červená Řečice – Červený mlýn**, 2 ex. (N), 1994; **Onšov – Martinický potok**, 1 ex. (N), 1994 (obě lokality ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Želiv – hráz přehrady**, 1 ex., Z, 1995 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Červená Řečice – rybník na návsi**, více ex. (D), 31. 8. 2004, R. LUČAN; **[6554: Vřesce u Tábora – dědičná štola**, 27 ex. (N), L, 1982–1988; 104 ex., Z, 1958–2004 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001; F. KREJČA)]; **6555: Dolní Hořice – NPP Chýnovská jeskyně**, 291 ex. (N), 1982–2000; 207 ex., Z, 1982–2004 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data); – PR Kladrubska hora (štola), 1 ex. (N), 25. 9. 1991, P. ZBYTOVSKÝ; 1 ex., Z, 1991 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); 1 ex., 9. 2. 2003; 1 ex., 1. 2. 2004, F. KREJČA; **6556: Eš, rybníček – 1 ex. (N)**, 1994; **Nový Dvůr u Kámene – zámeček (půda)**, K 10 ex., L, 1996 (obě lokality ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Kojčice (D)**, 2004, R. LUČAN; **Proseč pod Křemešníkem – Ivaniny rybníčky pod Křemešníkem**, 2 ex.(D), 1996 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Velký Rybník (D)**, 2004, R. LUČAN; **6655: Choustník – PR Choustník, zřícenina (sklep)**, 1 ex., 13. 2. 2003; 1 ex., 15. 12. 2004; **Předboř – 1 ex. (N)**, 9. 8. 1994, obě lokality M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6656: Nová Ves u Kamenice nad Lipou**, 1 ex. (N), 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Častrov – rybník Barborka**, 2 ex. (D), 1998; **Hřiběcí – rybník ve vsi**, 2 ex. (D), 1998 (obě lokality ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Vratišov – Mezná, rybník na návsi (D)**, 1. 9. 2004, R. LUČAN; **6659: Jihlava – údolí Jihlavy, bez dokladu (CANON 1927)**; **6660: Bransouze – nad řekou**, více ex. (7–30, D), 27. 5. 1998, J. GAISLER; – koupaliště (D), 20. a 23. 5. 1996, Z. ŘEHÁK; – lesní rybník (D), 3. 6. 2002, Z. ŘEHÁK & T. BARTONIČKA; **Brtnice – hrad (sklepy a nádvoří)**, 5m 2f (N), 12. 9. 2002, V. HANÁK; **Dolní Smrčné – u mlýna, nad řekou (D)**, 21. 5. 1996 a 1. 6. 2002, Z. ŘEHÁK; **Přímělkov – zřícenina Rokštejna, nad potokem**, 1m (N), 12. 9. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; **6661: Lavičky – Závist, více ex. (D)**, 21. 6. 1999, V. KAŇA; **Svařenov (D)**, 2003, V. KAŇA; **Velké Meziříčí – Hrbov, nad vodou (D)**, 2003, V. KAŇA; **6662: Velké Meziříčí**, 1 ex., L, 1984 (ELEDER 1994, VLAŠÍN et al. 1993); **6755: Červená Lhota – sklep v parku**, 2 ex., 16. 1. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **Dírná – rybník**, 1 ex. (D), 29. 6. 1995, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6757: Klátovec – NPR Zhejral**, 3 ex. (D), 10. 8. 1994, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6758: Třeštice – mlýn**, 1 ex. (mumie), L, léto 2004, V. HANÁK; **6759: Hladov – Hladovský rybník (D)**, 3. 6. 2002, Z. ŘEHÁK; **Opatov – rybník Vidlák, chata (za okenicí)**, 1f, 17. 9. 2004, V. HANÁK; **6760: Červená Lhota – Jihlávka, Fretychův mlýn, několik ex. nad vodou (O)**, několik ex., L, 2002; **Číchov – rybník na Jalovci, 3fad, 1msad, 1fsad (N)**, 20. 5. 1998; 1m (N), 20. 5. 2000, Z. ŘEHÁK; **Hrutov – Nový rybník (D)**, 3. 6. 2002, Z. ŘEHÁK & T. BARTONIČKA; **Hvězdoňovice – rybník Steklý (D)**, 2002, (REITER et al. 2003); **Kněžice – Kněžický rybník (D)**, L, 2002 (REITER et al. 2003); **6761: Náramec – rybníky Gbel a Stračínek (D)**, L, 2003; **Valdík – Opatský mlýn, Opatský rybník (D)**, L, 2003; – rybník Podhájek (D), L, 2003 (vše REITER et al. 2003); **Vladislav – rybník Balaton na Mlýnském potoce (D)**, L, 2003 (REITER et al. 2003); **6762: Naloučany – 1 ex., 11. 6. 1996, J. CHYTL (dat. kr.)**; **Oslava – chata u Hamzova mlýna (za okenicí)**, 1 ex., L, 2003; **Pozdatín – rybníky Vrbinec, Hlad, Kačíř, Maršovec a Donát, více ex. (D)**, 23. 8. 2003, Z. ŘEHÁK; – chata u rybníka (za okenicí), 1 ex. (mumie), L, 2003; **Studenec – rybník Maršovec a další**, 1 ex. (N), 1964; (D), L, 2002; **Pyšel – rybník, několik ex. (D)**, 2003 (vše REITER et al. 2003); **Tasov – potok Polomina (Tasovička)**, 1 ex. (N), 1985 (ELEDER 1994, 1995, VLAŠÍN et al. 1993); **Vaneč – most u řeky, několik ex. (D)**, L, 2003 (REITER et al.); **6763: Lesní Hluboké – štoly**, Z, 1977–1981 (VLAŠÍN et al. 1993); **6764: Maršov – odvodňovací štola kaolinového lomu**, Z, 1977–1981 (VLAŠÍN et al. 1993); **[6855: Mních – rybníček ve vsi, více ex. (O)**, L, 21. 7. 1990]; **6856: Kačlehy – 1 ex., 7. 10. 1992, coll. MV Jihlava (M. DVOŘÁK)**; **6857: Bořetín – rybník u lesa**, 1 ex.(N), 11. 8. 1994, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Lesonice – Obora, u rybníka a stavení**, 20 ex. (N), 2002–2003 (REITER et al. 2003); **Předín – rybníček v obci (D)**, L, 2002 (REITER et al. 2003); **6861: Horní Újezd – nad rybníčkem u vsi, několik ex. (O)**, L, 2003 (REITER et al. 2003); **Jaroměřice nad Rokytnou – zámecký park, více ex. (D)**, 14. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **6862: Slavětice – obec, (D)**, L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **6863: Březník – údolí Oslavy pod Vlčím kopcem**, 3 ex. (N), L, 1993–1997 (RYCHNOVSKÝ 1999); **Čučice – Josefův důl (štoly)**, 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Mohelno – Mohelenský mlýn (nad**

řekou), 3 ex. (N), 1976 (coll. MU Brno) (GAISLER et al. 1989, VLAŠÍN et al. 1993); 3 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); – štola v hrázi, 3 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **6956: Albeř** u Nové Bystřice – rybník Osika, 1 ex., 18. 6. 1972, I. HORÁČEK (HANÁK et al. 1994); – chatový tábor UK (za okenicí), 1fa, 19. 9. 2004, V. HANÁK; **Číměř** – Kačležský rybník, 1 ex., 10. 7. 1992, A. TOMAN (databanka AOPK ČR Brno); 1 ex., 3. 9. 1992, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); – malý rybníček, více ex. (D), 24. 8. 2004; **Horní Pěna** – rybník, 1 ex. (D), 24. 8. 2004, V. HANÁK & H. JAHELKOVÁ; **Kačlehy** – Kačležský rybník, více ex. (O), 1958–1961, I. HORÁČEK a další (HANÁK et al. 1994); více ex. (D), 24. 8. 2004, V. HANÁK & H. JAHELKOVÁ; **6957: Landštejn** – hrad (sklepy a nádvoří), 1 ex., 30. 1. 1973; 1m, 18. 8. 2002; 7m 4f (N), 1 ex. (mumie), 28. 3. 2003, V. HANÁK & R. LUČAN; **Stáلكov** u Slavonic, rybník Horní Šatlava, chata (za okenicí), 1fa, 19. 9. 2004, V. HANÁK; **6958: Dačice** – zámecký park, u rybníka, 3fa 15fjuv 2ma 12mjuv (N), 2. 8. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **Hradištko** u Dačic, chaty u řeky (za okenicí), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); 1f, 3. 8. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6959: Jemnice** – zámecký park, 4 ex. (N) a více ex. (D), 16. 7. 2004; **6960: Domamil** – Nový rybník, 2 ex. (D), 1999 (REITER et al. 2003); – rybník Opička (nad vodou), 10 ex. (D), L, 2002, (REITER et al. 2003); **6961: Biskupice** – štola u Pulkovského mlýna, 9 ex., Z, 2001–2003; **Bohušice** – Rokytka, pod splavem, více ex. (O), L, 2001–2002; **Hostim** – rybníčky u hájovny, 5 ex. (D), L, 1999; **Příštpo** – tůň na Rokytne, u chaty cca 500 m JV od obce, 5 ex. (D), L, 1998; **Pulkov** – lávka přes Rokytanou (u štol), 3 ex. (N, D), 1999 (vše REITER et al. 2003); **6962: Dukovany** – areál JE (D), 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Rešice** – štola Kordula, 1 ex. (uhynulý), Z, 1994; – jez pod štolou Kordulou, 15 ex. (N, D), L, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); – u obce (D), 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998), **Rouchovany** – Olešná a **Slavětice** (D), 1993–1996 (obě lokality ZUKAL et al. 1998); **Újezd** – Újezdský mlýn, náhon z Rokytne, 12 ex. (N), 1997; – rybníček u náhonu, 20 ex. (D), 1997 (REITER et al. 2003); **6963: Tulešice** – most přes Rokytanou, 3 ex. (D), 1998 (REITER et al. 2003); **7059: Korolupy** – Blatnice pod jezem, 2 ex. (N), L, 2003; **Kostníky** – Rajmundský mlýn, 1 ex. (D), L, 2003; **Lubnice** – Želetavka u Grázlovy díry, 1 ex. (N), L, 1999; **Police** – rybník 10 ex. (D), L, 1999; **Uherčice** – zámek (sklepy), 14 ex., Z, 1994–2003 (vše REITER et al. 2001, 2003); **7060: Bítov** – zřícenina Cornštejn (sklepy), 2 ex., Z, 1992 (HANÁK et al. 1994); 3 ex., L, 1992–2003; – (nádvoří), 7 ex. (N), L, 1992–2000 (REITER et al. 2001, 2003); **Dešov** – rybník u osady Popelná, 3 ex. (D), L, 1994–1999; – rybník JJV od obce, 10 ex. (D), L, 1999; – Suchá hora, rybník pod silnicí Zblovce – Zálesí, 7 ex. (N, O), L, 1998; **Korolupy** – Česká louka nad Vranovskou přehradou, desítky ex. (O), L, 1997; **Lančov** – Vranovská přehrada, u osady Loučky, 20 ex. (D), L, 1997; **Oslnovice** – chata (půda), 1 ex., L, 1982; **Vysočany** – rybníček S od obce, 1 ex. (D), L, 1999; – Svobodův mlýn (most), 15 ex. (D), L, 1999; **Zblovce** – nad Želetavkou, 5 ex. (D, lov), L, 2003 (vše REITER et al. 2003); **7061: Blížkovice** – rybník JJV od obce, 5 ex. (D), L, 1999; **Bojanovice** – rybník u silnice na Hluboké Mašůvky, 24 ex. (N, D), 1997; – rybník u obce, 50 ex. (D), L, 1997; **Boskovštejn** – most přes Jevišovku, 12 ex. (N), L, 1999; – rybník u Hluboké hájovny, 6 ex. (N, D), L, 1999 (vše REITER et al. 2003); **Kravsko** – Zámecký rybník, 10 ex. (D), L, 1999 (REITER et al. 2003); **Lesná** – rybník, 1 ex., L, 1994 (REITER et al. 1997); **Olbramkostel** – rybníček na J okraji obce, 10 ex. (D), L, 1999; **Pavlice** – rybník u Pavlických luk, 5 ex. (D), L, 1999; **Prokopov** – nádrž v obci, 1 ex. (D), L, 1999 (vše REITER et al. 2003); **7062: Bojanovice** – rybník pod silnicí na Hluboké Mašůvky, 1 ex. (D), L, 2003; **Hluboké Mašůvky** – potok v obci, 1 ex. (D), L, 1997; **Plaveč** – Culpovec, údolí Jevišovky (pod jezem), 14 ex. (N), 20 ex. (D), L, 1997; **Plenkovice** – rybník u obce, 20 ex. (D), L, 1997; **Rudlice** – Papírna, nad Jevišovkou, 12 ex. (N), L, 2003; – Venclův mlýn (most), 4 ex. (N, D), L, 1997 (vše REITER et al. 2003); **7160: Podhradí nad Dyjí** – Cikánská jeskyně v Křeslickém údolí, 1 ex. (N), L, 2001; **Šafov** – Celníční rybník, K 30 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **Vranov nad Dyjí** – zámek (sklepy), 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001); – sádky, 2 ex. (1 ex. N), L, 1996 (REITER et al. 1997); – Junácké údolí (kamenný most), 2 ex. (N), L, 1998 (REITER et al. 2003); **7161: Čížov** – Ledové sluje, 3410 ex. (N), L, 1991–2002; 5 ex. (O), L, 1992–1996; 17 ex., Z, 1994–2003 (ANDREAS et al. 2001, GAISLER et al. 1989, REITER et al. 1997, 2001, 2003); – Klaperův potok a Dyje pod Kozími stezkami, 1 ex., L/Z, 1992 (REITER et al. 1997, 2001); **Havraníky** – Papírna (sklep), 8 ex., Z, 1994–2003; 6 ex. (O), L, 1991–1996; 5 ex. (N), L, 1997–1999 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – náhon Baštova mlýna, 33 ex. (N), L, 1997–2002 (REITER et al. 2003); – sádky, 31 ex. (N), 1992–1996 (REITER et al. 1997); **Hnanice** – Devět mlýnů (sklepy), 6 ex., Z, 1996–2003; 7 ex. (O), L, 1993–1996; 1 ex. (N), L, 1997 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – nad Dyjí pod Šobesem, 20 ex. (D), L, 1997 (REITER et al. 2003); – rybník, 3 ex. (D), L, 1999 (REITER et al. 2003);

Horní Břečkov – rybník Dehták, 6 ex. (4 ex. N), L, 1992 (REITER et al. 1997); **Lukov** – Novohrádecký mlýn (most), 8 ex., (N, D, O), L, 1992–1993 (REITER et al. 1997); – Novohrádecký mlýn (náhon), 1 ex. (D), L, 1997 (REITER et al. 2003); – Nový Hrádek (sklepy), 21 ex. (N,O), L, 1991–2000; 6 ex., Z, 1993–2003; 1 ex., vývržek S. a., 1992 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); vývržek S. a. (REITER et al. 1997); – Faltýskův mlýn, 2 ex. (O), L, 1996; Z (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – rybník na návsi, 1 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **Mašovice** – rybník nad Andělským mlýnem a u obce, 2 ex. (N, D), L, 1995–1996 (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Netopýr vodní byl ve sledovaném území registrován v 45 čtvercích síťového mapování (80,4 % území) a byl nalezen celkem na téměř 140 lokalitách, což dostatečně dokládá, že jde o velmi hojný druh, který je v oblasti rozšířen prakticky plošně (obr. 15). Lze předpokládat, že při důslednějším využívání nettingů a detektorování (což v průběhu našeho průzkumu nebylo vždy pravidlem) by byl počet nálezů ještě mnohem větší. I tak se podařilo doplnit nedostatek faunistických dat ze severní části jihozápadní Moravy (cf. REITER et al. 2003) a zejména připojit další nálezy z české části Českomoravské vrchoviny. Výsledný obraz rozšíření netopýra vodního ve sledované oblasti plně odpovídá předpokladu, že v členité a lesnaté krajině s dostatkem vod se vyskytuje všude na vhodných místech, přičemž kolem vod je zřejmě nejhojnějším druhem netopýra vůbec.

Většina našich dat se týká registrace lovcích jedinců (netting, detektorování, pozorování) nad vodou, při němž byl zaznamenán výskyt jak samců, tak i samic, místy dokonce ve velkém počtu jedinců. I když nálezy mateřských kolonií byly spíše výjimečné, odchvy gravidních a laktujících samic či vzletlých mláďat prokázaly, že druh se v celé oblasti také rozmnožuje. Podle zkušeností ze sousedního Třebońska předpokládáme, že i v jižní části Českomoravské vrchoviny je většina mateřských kolonií umístěna ve stromových dutinách a jiných méně obvyklých úkrytech (kanály, mostky atd.), které se při naší metodice výzkumu málokdy podařilo objevit. Jako typicky exoantropní druh byl netopýr vodní zastížen na stavbách a mysliveckých zařízeních v terénu jen zcela výjimečně (např. solitérní samci za okenicemi chat v době přeletů).

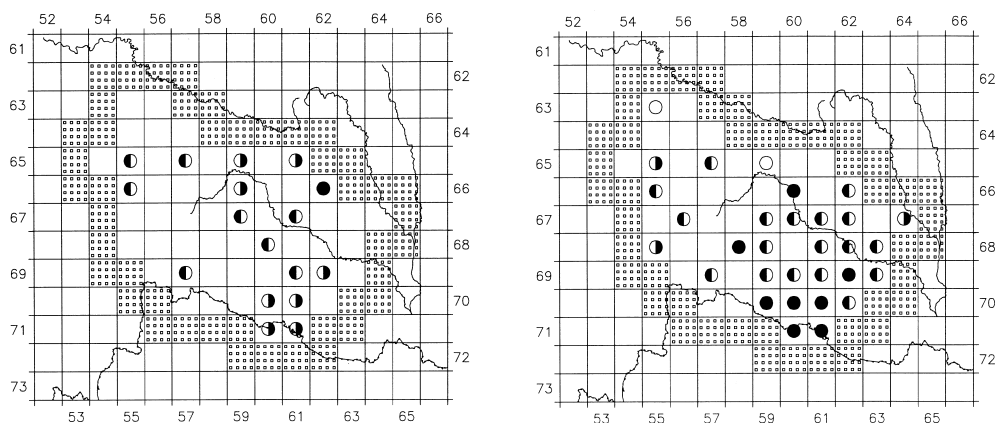
Protože z oblasti prakticky chybějí jakákoliv srovnávací historická data, nelze se ani vyjádřit k tradovanému dlouhodobému nárůstu početnosti tohoto druhu (GAISLER et al. 1981, ŘEHÁK 1997 a další) a odkazujeme jen na poznatky ze stacionárního výzkumu na Ledových slujích u Vranova nad Dyjí, které mohou sloužit jako modelový příklad situace v širší oblasti (REITER et al. 2003).

Netopýr pestrý (*Vespertilio murinus*)

Přehled lokalit: **6555: Lejčkov**, 1 ex., 1. 9. 1999 coll. NM (F. KREJČA); **6557: Pelhřimov**, 1 ex., 7. 10. 1958, coll. MV Jihlava (ŠEBEK 1961a, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Proseč pod Křemešníkem** – Ivaniny rybníčky, chatová osada (za okenicí), 1m, 1. 9. 2004, V. HANÁK; **6559: Jihlava**, 1 ex. (zásilka od občanů), 3. 2003, p. HORÁK; **6561: Bory** – hájenka Mannův mlýn, 1 ex., Z, 1980 (ELEDER 1994); **6655: Radenin** – osada Hroby, 1 ex. (poraněný na silnici), 2. 10. 2000, J. FIŠER; **6659: Jihlava**, 1 ex., 31. 1. 1957, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); 1 ex. (fotografie), 18. 11. 1995, A. TOMAN (in litt.); **6662: Velké Meziříčí**, 1m, 6. 10. 2001; 1f, 25. 11. 2001; 1m, 24. 10. 2003; zima 2004, inf. od občanů, rev. V. KAŇA; **6759: Stonařov** – zámeček Aleje (za okenicí), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **6761: Třebíč**, 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **6860: Bolíkovice** – stodola (za obložením), K 10–30 ex. (N, O), L, 1977–2003 (REITER et al. 2003), K asi 20 ex., 18. 6. 2004; negat., 21. 6. 2004; **6957: Klášter II** u Albeře – samota v lese (půda), 1 lebka z vývržků, 17. 6. 1972, I. HORÁČEK; **Landštejn** – zřícenina hradu (sklepy a nádvoří), 1m (N), 18. 8. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; **6961: Přístpo** – lesovna u silnice k Rozkoši (za okenicí), 1 ex., L, 1999 (REITER et al. 2003); 1m, 18. 6. 2004; (škvíra trámů nad vraty kůlny), K 50–70 ex., 2002–2003 (REITER et al. 2003); K 2004 (přilet

16. 7. 2004, odlet polovina srpna), V. HANÁK; **6962: Heřmanice**, 1 ex., Z, 1925 (GAISLER 1956, REITER et al. 2003); **7060: Bítov** – hrad (sklep), 4 ex., Z, 1999–2004 (BENDA & HOTOVÝ 2004, REITER et al. 2001, 2003); **7061: Jevišovice** – hrad (sklepy), 1 ex., Z, 1958 (GAISLER et al. 1990, GAISLER & HANÁK 1972, ŠEBEK 1961 a, VLAŠIN et al. 1995); **7160: Vranov nad Dyjí** – Zadní Hamry (dům), 1 ex., Z, 2003 (REITER et al. 2003); **7161: Lukov** – Nový Hrádek (sklepy zříceniny), 1 ex., Z, 1994 (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Netopýr pestrý patří u nás obecně k málo registrovaným, a tedy i méně známým, spíše vzácnějším druhům. Ve sledovaném území Českomoravské vrchoviny je jeho výskyt dokumentovaný celkem na 19 lokalitách v 17 mapovacích čtvercích (tj. 30,4 %), což je ve srovnání s jinými, podrobněji sledovanými oblastmi poměrně dobrý výsledek (obr. 16). Většina našich dat se ovšem týká nálezů jednotlivců (samců nebo bez určení pohlaví) v zimním období či během přeletů (září – listopad, duben), u nichž nelze určit, zda patří ke stálým místním populacím, nebo jen migrantům a eventuálním hibernantům. Přinejmenším na dvou lokalitách (Bolíkovice a Příštpo u Třebíče) však byly opakovaně po delší dobu sledovány agregace (kolonie?) o několika desítkách samců během celého letního období, takže celoroční stálý výskyt druhu v regionu můžeme považovat za prokázáný, i když přímé doklady rozmnožování zatím chybějí. Rozmnožování dále nasvědčují i ojedinělé nálezy subadultních jedinců koncem léta a nepřímo možná i nálezy samic při zimování. Vzhledem k tomu, že n. pestrý patří prokazatelně k tažným druhům, je třeba část častějších zimních nálezů (zejména z větších sídlišť jako Jihlavy, Velkého Meziříčí, Pelhřimova či Třebíče) považovat spíše za příslušníky migračních populací ze severovýchodu. Naše předběžné závěry tedy zatím předpokládají, že zalesněné oblasti pahorkatin a vrchovin jižní části Českomoravské vrchoviny zcela určitě hostí stálé a sta-

Obr. 16 (vlevo). Nálezy netopýra pestrého (*Vespertilio murinus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 17 (vpravo). Nálezy netopýra večerního (*Eptesicus serotinus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).

Fig. 16 (left). Records of the parti-coloured bat (*Vespertilio murinus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 17 (right). Records of the serotine (*Eptesicus serotinus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

bilizované populace druhu v tradičních úkrytech (samců?), podobně jako je tomu v jiných výše položených horských oblastech ČR (např. na Šumavě a v Novohradských horách – ANDĚRA & ČERVENÝ 1994, ANDĚRA & HANÁK 2004). Kromě toho se v regionu objevují na podzim a v zimě i příslušníci tažných populací ze severovýchodu Evropy, jak je tomu i jinde v ČR (ČERVENÝ & BUFKA 1999b, GAISLER et al. 2003).

Dlouhodobější pozorování populací n. pestrého v obou zmíněných letních úkrytech samců zatím prokázala silnou afinitu a věrnost k jedné zvoleným úkrytům; kolonie v Bolíkovcích trvá podle našich pozorování a místních pamětníků nejméně 40 let a podobně i kolonie v Příštpu se na stejné místo vrací už třetím rokem. I při dlouhodobé věrnosti úkrytu však dochází ke spontánním fluktuacím během léta, kdy celá agregace na čas mizí a opět se vrací (střídání několik alternativních úkrytů v širším okolí?). Tříletá podrobnější pozorování v Příštpu ukazují, že období přiletů a odletů se v jednotlivých letech časově neshodují, což může souviset i s klimatickými poměry v jednotlivých letech.

Netopýr pestrý je typickým šterbinovým druhem vyhledávajícím úkryty za dřevěným obložěním stěn stavení (Bolíkovice), nebo i v prasklinách nosných trámů ve vratech stodol a kůlen (Příštpo), solitérní jedinci v době po rozpadu kolonií bývají nejčastěji nacházeni za okenicemi chat. Většina úkrytů je situována v okrajových stavbách vesnic, na samotách či v chatových koloniích. Neúplné údaje o zimních nálezech se týkají vesměs náhodných mrtvých nebo zesláblých jedinců v sídlištích, případně nalezených v letargickém stavu ve sklepech domů, hradů a zřícenin. Většinou jde o náhodné a jednorázové nálezy, což rovněž nepřímo dokládá, že jde spíše o přezimující migranty, než o příslušníky našich populací. Letní kolonie samců se skládaly z 20 až 50 jedinců.

Netopýr večerní (*Eptesicus serotinus*)

Přehled lokalit: [6355: Vlašim – zámek (za oknem), 1 ex., podzim 1977, V. HANÁK]; 6555: Dolní Hořice – NPP Chýnovská jeskyně, 16 ex., Z, 1985–2004 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data); – PR Kladrubská hora (štola), 2 ex., 2. 2. – 14. 12. 2004, M. ANDĚRA, F. KREJČA & P. ZBYTOVSKÝ; 6557: Kojčice (D), 8. 7. 2004; Velký Rybník (D), 30. 6. 2004, obě lokality R. LUČAN; 6559: Jihlava, bez údajů (CANON 1927); – Bukovno (obytný dům), 2 ex., 1957, L (ŠEBEK 1958); – škola (za obrazem), 1 ex., Z, 1957 (VLAŠÍN et al. 1993); 6655: Předboř – několik ex. (D), 9. 8. 1994, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 6660: Brtnice – zámek (sklepy), 2 ex., 27. 3. 2003, V. HANÁK et al.; Chlum – koupaliště (D), 1. 6. 2002, Z. ŘEHÁK & T. BARTONIČKA; Dolní Smrčné – most u mlýna (D), 1. 6. 2000, Z. ŘEHÁK; 6662: Velké Meziříčí – zámek (půda), 6 ex., L, 1983 (ELEDER 1994, VLAŠÍN et al. 1993); 6756: Gabrielka, 1 ex. (D), L, 1995 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6759: Hladov (D), 4. 6. 2002, Z. ŘEHÁK; 6760: Kněžice – Kněžický rybník (D), L 2002 (REITER et al. 2003); 6761: Vladislav – rybník Balaton (D), L, 2003 (REITER et al. 2003); 6762: Budišov – rybník Pyšelák, Holeje (půda), 1 ex., 19. 6. 2004, V. HANÁK; Náměšť nad Oslavou – hradní kaple a zámek (půdy), 3 ex., L, 1966 a 2001 (REITER et al. 2003); Pozdátín – rybník Vrbinec (D), 23. 8. 2002, Z. ŘEHÁK; Studenec – budova AV ČR (půda), 1mad, 21. 5. 1968, J. GAISLER; – jv okraj rybníka Vrbinec (D), L, 2002 (REITER et al. 2003); [6764: Maršov – odvodňovací štola kaolinového lomu, 1 ex., Z, 2002 (REITER et al. 2003)]; 6855: Jindřichův Hradec – zámek (sklepy), 2 ex., 28. 2. 2002; 2 ex., 21. 11. 2003, V. HANÁK et al.; 6858: Telč, Z; – dům na náměstí, K 20–30 ex., L, 1987); – zámek (chodba), 1 ex., Z, 1987 (VLAŠÍN et al. 1993); 6859: Krasonice – zámek (půda), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); 6861: Myslibořice – samota Ostrá (půda), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); 6862: Dalešice – kostel (půda), 3 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); Hrotovice – kostel (půda), 1 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1990, VLAŠÍN et al. 1993); – Rouchovanka (D), 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); Krhov – fara (půda) a kostel (věž), 5 ex., L, 1998; Valeč – zámek (půda), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); 6863: Údolí Chvojnice – chata v lese, 1 ex., L, 1994 (REITER et al. 2003); 6957: Landštejn – hrad (sklepy a nádvoří),

1m (N), 18. 8. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; **6959: Budkov** – kostel (půda), K 3 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **6960: Litoň** – zámeček (půda), 1 ex., L, 1998; **Nové Syrovce** – rybník v obci, 10 ex. (D), L, 1999 (obě lokality REITER et al. 2003); **6961: Hostim**, 1 ex., L, 1934 (GAISLER 1956); **Příštpo** – lesovna cestou na Jevišovice (za okenicemi), 7 ex., L, 1996–2003 (REITER et al. 2003); 1fsad, 7. 7. 2004, V. HANÁK; **6962: Biskupice** – kostel (věž), K 15–20 ex., L, 1997–2002 (REITER et al. 2003); **Dukovany** – areál JE (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Horní Kounice** – kostel (půda), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Rešice** – štola Kordula, 1 ex. (N), L, 1998; 2 ex., Z, 1998–2003 (REITER et al. 2003); **Rouchovany** – obec (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); – sklep Piruchtova mlýna, 1 ex., 1998 (REITER et al. 2001); **6963: Dobřínsko** – kostel (věž), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Dukovany** – kostel (půda a věž) a zámek (půda), 3 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1990, VLAŠIN et al. 1993); – řeka Jihlava (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Horní Dubňany** – kostel (půda a věž), K 20 ex.+1 ex., L, 1976 a 1982 (GAISLER et al. 1990, VLAŠIN et al. 1993); **Petrovice** – kostel (půda), K 7 ex., L, 1997 (REITER et al. 2003); **Rešice** – obec (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Tulešice** – zámek (půda), 4 ex., L, 1976 a 2000; (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 2003); – starý statek (půda), K 15 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1990); – nad cestou u Rokytne, 10 ex. (D), L, 1998 (REITER et al. 2003); **Věmyslice** – bývalá škola (půda), K 10 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **7059: Rancířov** – kostel (za obrazem), 1 ex., L, 1992; **Uherčice** – zámek (půda a sklep), 2 ex., L, 2001; 1 ex., Z, 1997 (obě lokality HANÁK et al. 1994, REITER et al. 2001, 2003); **7060: Bítov** – hrad (sklepení), L, Z (GAISLER & HANÁK 1972, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1993); – hrad (půda), K 21–25 ex., L, 1958–1963; 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003, VLAŠIN et al. 1993); – fara (půda), 1 ex., L, 1999; – škola (půda), K 3 ex., L, 2000 (REITER et al. 2003); – Cornštejn, zřícenina (sklepy), 3 ex., Z, 1994–2000 (REITER et al. 2001, 2003); **Chvalatice** – rybník, L (D) (HANÁK et al. 1994); **Korolupy** – Česká louka u Vranovské přehrady, více ex., L, 1994; **Lančov** – Vranovská přehrada, osada Loučky, 5 ex. (D), 1997; **Vysočany** – Svobodův mlýn (pod silničním mostem), K 5 ex. + 1 ex. (N), L, 1999 (vše REITER et al. 2003); **7061: Bojanovice** – rybník pod silnicí na Hluboké Mašůvky, 2 ex. (D), L, 1997 (REITER et al. 2003); **Jevišovice** – nový zámek (půda) a starý zámek (půdy), 11 ex., L, 1997–2002; (sklepy), 16 ex., Z, 1994–2001 (REITER et al. 2001, 2003); **Kravsko** – keramička (půda), 3 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Lesná** – rybník, 1 ex. (D), L, 1994 (REITER et al. 1997); – hájovna (za obložením), 1 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); **Onšov** – kaple, 1 ex., L, 1993 (REITER et al. 1997); **7062: Hluboké Mašůvky** – kostel (půda), K 4 ex., L, 1997; **Mikulovice** – kostel (půda), K 4 ex., L, 1997; **Plaveč** – Culpovec, údolí Jevišovky (pod jezem), 2 ex. (N), L, 1997; **Plenkovice** – rybník u obce, 1 ex. (D), L, 1997; **Rudlice** – Jevišovka, Venclův mlýn 2 ex. (D, N), 1997; **Tvořihráz** – myslivna sv. Hubert (půda), 3 ex. (2 ex. N), L, 1997; **Višňové** – zámek (půda), 4 ex., L, 1997 (vše REITER et al. 2003); **7160: Stálky** – kostel (půda), 3 ex., L, 1993 (REITER et al. 2003); **Vranov nad Dyjí** – škola (půda), 1 ex., L, 1998; – zámek (půda), 3 ex., L, 1957; (sklepy), 4 ex., Z, 1986–2002 (REITER et al. 1997, 2003, VLAŠIN et al. 1993); **7161: Čížov** – Kozí stezky, 1 ex. (D), L, 1997 (REITER et al. 2003); – Ledové sluje, 197 ex. (N), 1992–2002; 1 ex., L, 2000 (ANDREAS et al. 2001, REITER et al. 1997, 2001, 2003); – stodola v obci, 3 ex. (D, N), L, 2001–2003 (REITER et al. 2003); – lávka pod Ledovými slujemi, 1 ex. (D), L, 1994; – letohrádek, 2 ex. (N), L, 1993–1994; – rybník pod silnicí na Hardegg, 5 ex., L, 1993 (vše REITER et al. 1997); **Havraníky** – lesní tůň, 1 ex. (D), L, 1998; **Hnanice** – Devět mlýnů, 2 ex., Z, 1993–1994; – rybník, 15 ex. (D), L, 1999 (vše REITER et al. 2001, 2003); **Lukov** – Nový Hrádek (sklepy a nádvoří), 7 ex., Z, 1994–2003; 1 ex. (N), L, 2001, Z; 2 ex., vývržky S. a., 1991–1994 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – rybník na návsi, 1 ex. (D), L, 1997 (REITER et al. 2003); **Mašovice** – rybník nad Andělským mlýnem, 3 ex. (D), L, 1995 (REITER et al. 1997); **Podmolí** – rybník pod Čerchovem, 5 ex., L, 1995 (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Netopýr večerní byl ve sledovaném území registrován celkem na 69 lokalitách ve 31 čtvercích síťového mapování (tj. 53,4 % území), což ho řadí mezi hojnější druhy i v tomto regionu. Z rozložení nálezů je však patrné (obr. 17), že zatímco v teplejší jihovýchodní části území (Znojemsko a Třebíčsko) jde téměř o plošný výskyt z výraznějším ještě tím, že zahrnuje 4/5 registrovaných lokalit, ve výše položené centrální části Českomoravské vrchoviny je obsazeno pouze 5 čtverců (6 obsazených lokalit) a podobná situace je i na západě (Pelhřimov-

sko, Jindřichohradecko) s 5 obsazenými čtverci a stejným počtem lokalit. Je tedy zřejmé, že těžištěm rozšíření tohoto relativně teplomilného druhu se sklonem k synantropii je jihovýchodní část sledovaného území, kam zasahuje areál jeho plošného rozšíření z jihomoravských nížin (REITER et al. 2003). V této části území bylo také kromě řady odchyťů samic do sítí a dokladů letní aktivity zachycených detektorem zaregistrováno všech 10 známých mateřských kolonií. Naproti tomu v centrálních partiích Českomoravské vrchoviny se počet nálezů výrazně zmenšuje a navíc nálezy v tomto prostoru se týkají vesměs detektorovacích dat a příležitostných zjištění jednotlivců (nejčastěji v zimovištích); letní výskyt druhu tam byl registrován jen výjimečně, a také není (zatím?) ani jediný nález letní kolonie. Další oblasti s prokázáním současného rozmnožování druhu leží až západně od hranic sledovaného území (např. na Soběslavsku a Třeboňsku – vlastní nepubl. data). Vzhledem k přizpůsobivosti druhu ovšem nelze jeho stálý lokální výskyt ani na vhodnějších místech centrálních partií Českomoravské vrchoviny zcela vyloučit (nasvědčovaly by tomu některé blíže nespecifikované letní nálezy).

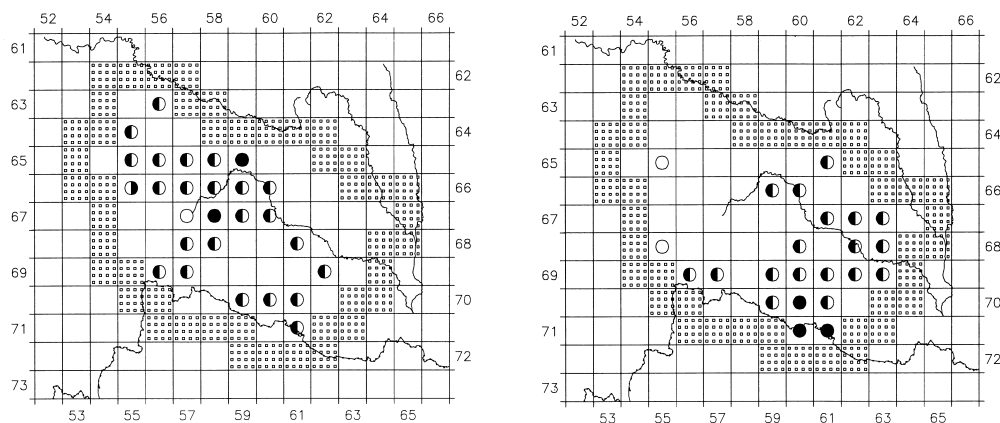
Biologie druhu byla podrobněji studována v místech jeho hojného výskytu na Znojemsku, kam zčásti zasahuje i sledovaná oblast, a proto odkazujeme na dříve publikované poznatky (REITER et al. 2003).

Netopýr severní (*Eptesicus nilssonii*)

Přehled lokalit: **6356: Studený**, 1 ex. (N), 1994, L (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6455: Blatnice** – rybník Kozák, 1 ex. (D), 1. 6. 1998, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Františkov**, 1 ex. (D), 22. 6. 1993, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6555: Bradáčov**, 1 ex., 2. 7. 1990, coll. NM (M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ); **6556: Nový Dvůr u Kámene** – půda zámečku, K 10 ex. (f+juv), L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Proseč pod Křemešníkem** – rybníčky pod Křemešníkem, 2 ex. (D), L, 1996; **Rynárec**, více ex. (D), L, 1996 (obě lokality ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Zbilidy** – Maršovská myslivna (půda), K 20–30 ex. (4 ex. coll. MV Jihlava), L, 1973 (SLAVÍK 1974, VLAŠÍN et al. 1993); 1 ex., 1. 7. 1976, coll. MV Jihlava; **6559: Hybrálec** – Trpasličí sluj, 5 ex., 1987–1990, Z (VLAŠÍN et al. 1993); **Smrčná** u Jihlavy – chaty v lese u rybníka (za okenicí), 1 ex., 24. 7. 2003, V. HANÁK; **6655: Choustník** – PR Choustník, zřícenina hradu (sklep), 3 ex., 12. 12. 2002 – 15. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6656: Benešov** – Staré Hutě, chatový tábor (půda stodoly pod krytinou), 1 ex., 6. 9. 2004, V. HANÁK; **6657: Kamenice nad Lipou** – hájovna Barborka (za okenicí), 1m, 23. 8. 2004, V. HANÁK; **6658: Dolní Hutě** – Čeřínek (za okenicí chaty), 1m, 30. 8. 2004, V. HANÁK; **Hojkov** – zemědělská usedlost (za obložením), 1m, 27. 8. 2002, V. HANÁK; **6659: Čížov** – osada Okrouhlík, chaty (za okenicí), 1 mumie (loňská), 24. 7. 2003; 1 ex., 1. 9. 2004, V. HANÁK; **Hosov**, bez dokladu, L, 1922 (CANON 1927, GAISLER 1956); **6660: Bransouze** – nad řekou, 1 ex., D, 27.–29. 5. 1996, J. GAISLER; 1 ex. (D), 20. 5. 1998; 1 ex. (D), 19. 5. 2004, Z. ŘEHÁK; **Dolní Smrčné** – u železniční stanice (D), 21. 5. 1996, Z. ŘEHÁK; **Chlum** – koupaliště (D), 1. 6. 2002, Z. ŘEHÁK & T. BARTONIČKA; **6757: Klátovec** – NPR Zhejral, bez dokladu (ČECH et al. 2003); **6758: Doupě** – PR Roštýnská obora (sklep hradu), bez dokladu (ČECH et al. 2003); **Třešť** – továrna na nábytek, K 10–20 ex. (3 ex., coll. MV Jihlava), L, 1973 a 1997 (SLAVÍK 1974, VLAŠÍN et al. 1993); **6759: Hladov** – Hladovský rybník (D), L, 2002 (REITER et al. 2003); **Urbanov** u Telče – bývalý mlýn (pod střechem), K asi 100 ex. (3f+5juv ex. coll. MV Jihlava), L, 1979–1980 (SLAVÍK 1982, VLAŠÍN et al. 1993, ZIMA 1982, ZUKAL & GAISLER 1989); K L, 2003 (REITER et al. 2003); **6760: Číchov** – rybník na Jalovci (D), L, 2000; **Kněžice** – Kněžický rybník (D), L, 2002 (obě lokality REITER et al. 2003); **Rychlov** – rybník v obci, 3. 6. 2002, Z. ŘEHÁK; **6857: Horní Meziříčko** – patrový dům (za obložením na půdě), K (1 mumie juv), 22. 6. 2004, V. HANÁK; **Mosty** – chatová osada u rybníka Pytlík (za okenicí), K asi 15 ex., 28. 7. 2003; – nová samota za vesnicí (za obložením štítu), hlášený stálý výskyt od roku 1995; K asi 30 ex., léto 2003; K 32 fad, 12. 6. 2004; K výlet 20–30 ex., 17. 7. 2004; K 30 ex. (pozorovaný výlet), 2. 8. 2004, V. HANÁK; **6858: Telč** – dům na náměstí, K 20–30 ex., L, 1987, coll. MV Jihlava (SLAVÍK 1974, VLAŠÍN et al. 1993); **6861: Horní Újezd** – dům (čp. 97), 1 ex., L, 2001 (REITER et al. 2003); **6956: Albeř u Nové Bystřice** – Klášter,

1 ex., 17. 6. 1972; – rybník Osika, 1 ex., 18. 6. 1972, obě lokality I. HORÁČEK; **Kunějov** – Kunějovský dvůr, chatky u statku (za okenicí), 1fsad, 13. 8. 2004, V. HANÁK; **6957: Kunžak** – osada Jitra, nový domek (za obložním štítu), K (1m N), 30. 7. 2001; K 60 ex., 19. 6. 2003; K asi 40 ex., 12. 6. 2004, V. HANÁK; **Stálkov** u Slavonic – chaty u rybníka (za okenicí), 1mad, 13. 8. 2004, V. HANÁK; **Vitíněves** u Landštejna, 1 mumie + trus po staré K, 7. 8. 2001, V. HANÁK; **Zvůle** – chaty u rybníka (za okenicí), 1fsad, 3. 8. 2003; 1m 1f, 12. 8. 2003; – samota za vesnicí (za obložním), K asi 30 ex., léto 2003, V. HANÁK; **6962: Biskupice** – chatový tábor u Újezdského mlýna (za okenicí), 1f, 2002, L (REITER et al. 2003); **7059: Kostníky** – Rajmundský mlýn (půda stodoly), 1 ex., L, 1999 (REITER et al. 2000, 2003); **7060: Dešov** – Suchá hora, rybník pod silnicí Zblovce–Zálesí, 1f (N), 1998, L (REITER et al. 2003); **7061: Lesná** – rybník, 1 ex. (N), L, 1994 (REITER et al. 1997); **7161: Čížov** – Ledové sluje, 37 ex. (N), L, 1997–2001 (ANDREAS et al. 2001, HANÁK et al. 1996, REITER et al. 1997, 2003).

Poznámky k výskytu: První nález tohoto dříve málo známého druhu zveřejnil z jižní části Českomoravské vrchoviny CANON (1927), další následovaly mnohem později (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, SLAVÍK 1974, 1982, VLAŠIN et al. 1993) a detailnější upřesnění jeho výskytu až po jižní hranici sledované oblasti na Třebíčsku a Znojemsku publikovali REITER et al. (2003). Shrnutím těchto poznatků s výsledky pokračujícího výzkumu byl výskyt n. severního do současnosti zaznamenán na 42 lokalitách v 27 mapovacích čtvcích (48,2 % – obr. 18). Jde tedy o poměrně hojně registrovaný druh, evidentně běžně rozšířený po celém regionu s centrem výskytu v lesnatých vrchovinách severního Třebíčska, Jihlavska, Jindřichohradecka a Pelhřimovska. Hranice stálého areálu druhu sahá až po jižní svahy moravské části Českomoravské vrchoviny (Ledové sluje u Vranova nad Dyjí, Třebíčsko), dále do přilehlých nížin jižní Moravy však už

Obr. 18 (vlevo). Nálezy netopýra severního (*Eptesicus nilssonii*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 19 (vpravo). Nálezy netopýra hvězdavého (*Pipistrellus pipistrellus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).

Fig. 18 (left). Records of the northern bat (*Eptesicus nilssonii*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 19 (right). Records of the common pipistrelle (*Pipistrellus pipistrellus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

nezasahuje (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 2003, ŘEHÁK et al. 2003). Jak dokazují četné nálezy mateřských kolonií, pohlavně aktivních samic či tohoročních mládat, v celém prostoru se také běžně rozmnožuje. Místa, zejména na Jindřichohradecku, vytváří početné a stabilizované populace s mateřskými koloniemi vzdálenými od sebe jen několik kilometrů. Navíc často mají už vytvořené tradiční úkryty, které podle informací místních pozorovatelů využívají minimálně 10–15 let. Vysoké početní stavy místních populací potvrzují i četné nálezy jednotlivců v době po rozpadu kolonií koncem léta. Naproti tomu překvapuje poměrně malý počet záznamů ze zimovišť, což nelze vysvětlit jen nedostatkem vhodných podzemních úkrytů v tomto regionu (netopýr severní např. nebyl zjištěn ani při dlouhodobém monitoringu v Chýnovské jeskyni přesto, že leží v místech jeho hojného letního výskytu). Jak se zdá, využívá tento odolný druh zřejmě ještě jiné možnosti hibernace (ve skalních štěrbinách?), nebo migruje do vzdálenějších zimovišť, pro což však zatím žádné důkazy nemáme (GAISLER et al. 2003, REITER et al. 2003).

V současné literatuře je vedena diskuse o šíření druhu v posledních desetiletích (ZUKAL & GAISLER 1989, ŘEHÁK 1997, WEINFURTOVÁ & HORÁČEK 2000). Naše poznatky z jižních partií Českomoravské vrchoviny mohou k tomuto dialogu přinést sotva něco nového, protože k nim chybí potřebná historická srovnání, nicméně přinejmenším z poznatků CANONA (1927) i 30 let starých nálezů stabilizovaných mateřských kolonií na Jihlavsku (SLAVÍK 1974) vyplývá, že druh zde byl už dobře usídlen i v minulosti. Zcela určitě také byl už dávno předtím významnou složkou netopýří synusie v našich pohraničních horách, např. v Jeseníkách (cf. KOLENATI 1859) a zřejmě všude v lesnatých horských oblastech Evropy (JEITTELES 1852, KOCYAN 1888, MEHELY 1900 atd.). Současné “šíření” druhu tedy spíše považujeme za důsledek zvyšování stavů v těchto původních centrech výskytu a následného pronikání do vrchovin a pahorkatin ve vnitrozemí, navíc zviditelněným i novými metodami a větší intenzitou současného faunistického výzkumu.

Netopýr severní patří do ekologické skupiny skrytě žijících štěrbinových druhů s vazbou na lesnaté oblasti vyšších a středních poloh. Namísto původních přírodních úkrytů (skalních štěrbin, stromových dutin?) je v současnosti často nalézán v antropicky podmíněných úkrytech. Mateřské kolonie v počtu 20–70 samic s mládaty byly ve sledovaném regionu zjištěny v podstřeší a za obložení stěn nejrůznějších staveb, většinou větších a cihlových, velmi často je nacházen i v moderních novostavbách s obložení podstřeší a štítů. Jde jak o samoty, tak i stavení na okrajích sídlišť, a dokonce i v centru větších měst (Telč, Třešť). Po rozpadu kolonií byly jednotlivé kusy (samci i samice) pravidelně zastíženy za okenicemi chat a jiných dřevěných staveb. Jinak byl druh registrován i pomocí detektorů při lovu nad vodou (rybníky) a na okrajích lesů. Zimování jednotlivých kusů bylo evidováno spíše výjimečně, např. v poměrně chladných sklepích hradů a zřícenin (Choustník) nebo v opuštěných štolách (Hybrálec u Jihlavy). Pravidelně byl také chytán u vchodů do systému pseudokrasových jeskyní Ledových slují u Vranova n. Dyjí (v letech 1997–2001 zde odchyceno 61 ex. – REITER et al. 2003).

Netopýr hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*)

Přehled lokalit: **6555: Šimpach** – Dvořiště, 1 ex. (mumie), L, 1995 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6561: Radostín nad Oslavou** – chata u rybníka (půda), K L, 1992 (ELEDER 1994, 2002); **6659: Loučky** u Jihlavy – opuštěná hájovna, 1 ex., 28. 8. 1966, coll. MV Jihlava (DVOŘÁK); **Malý Beranov** – nová vilka (za obložení štítu), 1 ex. (O výlet), 25. 8. 2002; v létě kol. asi 60 ex. (inf.); K asi 50 ex. (O), 5. 7. 2003, V. HANÁK; **6660: Přímělkov** – zřícenina Rokštejn (nádvoří), 1 ex. (D), 11. 9. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; **6761: Hostákov** – chaty u rybníka za vsí, 1 ex., 25. 8. 2003, V. HANÁK; **Valdík** – Valdíkovec rybník (D), L, 2003 (ŘEHÁK et al. in press); **Vladislav** – rybník Balaton (D), L, 2003 (ŘEHÁK et al. in press); **6762: Budišov** – rybník Pyšelák, dětský domov Holeje (za okenicí), 1m, 25. 8. 2003, V. HANÁK; **Pozdatín**

– rybník Vrbinec (D), 2002 (ŘEHÁK et al. in press); **6763: Jindřichov** u Velké Bíteše – chata v lese (za obložením), K 1. 8. 2003; **Pucov u Jinošova** – chatová osada u rybníka Bělizna (za obložením chaty), 1. 8. 2003; 1 ex., 28. 8. 2003; K asi 120 ex. (2fgr), 20. 6. 2004, V. HANÁK; **6855: Jindřichův Hradec** – okolí, 1 ex., L, 1933 (GAISLER 1956); **6860: Cidlina** – hájovna (za okenicí), 1m, 30. 8. 2004; **Čáslavice** – chatová osada u rybníka (za obložením chaty), asi K, 1fad (N), 31. 7. 2002; **Lesonice** – Obora, bývalá hájenka (za obložením), 2m (N), 23. 6. 2002, vše V. HANÁK; **6862: Kramolín** – Babylon (ve zdi), K, 7. 7. 2003, Z. ŘEHÁK; **6863: Březník** – chatový tábor u Lamberka (za okenicí chaty), K asi 30 ex. (odchyt 3fad), 6. 7. 2003; 2m 3f (+1 mumie), 1. 8. 2003; 3 ex., 28. 8. 2003; K 19. 6. 2004, V. HANÁK; **Mohelno** – řeka, náves (D), L, 2003 (ŘEHÁK et al. in press); **6956: Číměř** – Kunějovské Samoty, nová vilka (za obložením štítu), 1m, 30. 7. 2002; K asi 90 ex., v létě 2002; K asi 100 ex., 6. 8. 2004, V. HANÁK; **Albeř** u Nové Bystřice – rybník Osika, 2 ex. (D), K, 2002 (JAHELKOVÁ 2003); **6957: Albeř** u Nové Bystřice – Klášter II, samota v lese (půda), K asi 10 ex. (odchyt 1fad), 10. 5. 2003; **Blato** – chatová kolonie Bobr (za okenicí), 1m, 12. 6. 2004; **Zvůle** – rybník Zvůle, chaty u rybníka (za okenicí), 1 ex. (uhyn.), 3. 3. 2003; 1 ex., 12. 8. 2003; 1m, 10. 9. 2004, vše V. HANÁK; **6959: Jemnice** – zámecký park, více ex. (D), 16. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **6960: Nové Syrovice** – rybník v obci, 2 ex. (D, 46 kHz), L, 1999 (REITER et al. 2003); **6961: Radkovice** – hájovna Cihelna (za okenicí), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Ohrazenice** – vilka v lese 1 km JV od obce (za dřevěným obložením), K 10–200 ex., L, 1998–2003 (REITER et al. 2003); K asi 82 ex. (2f), 17. 6. 2004, V. HANÁK; **Příštpo** – myslivna cestou na Jevišovice (za okenicí), 1 ex., L, 2002; – dům za vesnicí (za obložením), K L, 2003; **Rozkoš** – dům (dutina nad dveřmi), K 105 ex. (D, 45 kHz), L, 2001; K 85 ex., L, 2003 (vše REITER et al. 2003); **6962: Biskupice** – chatový tábor u Újezdského mlýna, K 1. 8. 2003; **Rešice** – Rokytná, jez pod stolou Kordula, 3 ex., (D, 49 kHz), L, 1998 (REITER et al. 2003); **6963: Dukovany** – v obci (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **7059: Kostníky** – Rajmundský mlýn, 2m, 16. 8. 2003, coll. JMZ (A. REITER); **7060: Bítov** – hrad (sklepy), 10 ex., Z, 1973–2004 (BENDA & HOTOVÝ 2004, HANÁK et al. 1994, REITER et al. 2001, 2003); – chatová osada Kopaninky (za obložením), K 50 ex., L, 2002 (REITER et al. 2003); – zřícenina Cornštejn (nádvoří a sklepy), 4 ex. (N), L, 1992–2000; 1 ex., Z, 1994 (REITER et al. 2001, 2003); **Dešov** – hájovna Černá blata (za podbitím stodoly), 1 ex., L, 1998; – Suchá hora, rybník pod silnicí Zblovice–Zálesí, 1 ex. (N), L, 1998; **Zálesí** – u Vranovské údolní nádrže, 1 ex., L, 1995 (vše REITER et al. 2003); **7061: Blížkovice** – rybník JVV od obce, 2 ex. (D, 48,2 kHz), L, 1999; **Boskovštejn** – dům u rybníka (za obložením), K 100 ex. (D, 45 kHz), L, 2001; – most přes Jevišovku, 1 ex. (N), L, 1999; **Jevišovice** – starý zámek (sklepy), 4 ex., Z, 1996–1999 (vše REITER et al. 2003); **Lesná** – hájovna a rybník, 2 ex. (O, N), L, 1993–1994 (REITER et al. 1997); **Mramotice** – rybník Na pile, 1 ex. (D, 48 kHz), 1999; **Onšov** – rybníčky pod silnicí Lesná–Vranov, 3 ex. (N), 2001–2003; (D, 45 kHz), L, 2003 (obě lokality REITER et al. 2003); **7160: Podmyče**, 2 ex. (N), L, 1992 (REITER et al. 1997); **Vranov nad Dyjí** – zámek (sklepy), 21 ex., Z, 1959–2001 (GAISLER & HANÁK 1972, GAISLER et al. 1998, REITER et al. 1997, 2003); (sádky), 3 ex. (N), L, 1996 (REITER et al. 1997); – Zadní Hamry, stavení (za okenicemi), 3 ex., L, 1993–1994 (REITER et al. 1997); **7161: Čížov** – Kozí stezky, 5 ex. (D, 48,7 kHz), L, 1997 (REITER et al. 2003); – Ledové sluje, 81 ex. (N), L, 1991–2003 (REITER et al. 1997, 2003); – Čížovský rybník, 1 ex. (D), L, 1993 (REITER et al. 1997); – rybník pod silnicí k Hardeggu, 3 ex. (O), L, 1993 (REITER et al. 1997); – Lusthaus, 2 ex. (mumie juv), 28. 8. 2004, V. HANÁK; – stodola v obci (vrata), 5 ex. (N), 2001–2002 (REITER et al. 2003); **Havraníky** – lesní tůň, 2 ex. (D, 49 kHz), L, 1998; **Hnanice** – Devět mlýnů, nad Dyjí pod Šobesem, 2 ex. (D, 45 kHz), L, 1997; – posed u Fládnické chaty, K 40 ex., L, 1998; **Horní Břečkov** – obložení štítu domu, K 30 ex., L, 2000 (vše REITER et al. 2003); **Lukov** – Nový Hrádek, zřícenina (sklepy a nádvoří), 484 ex., Z, 1991–2002; 5 ex. (D), L, 1991; 28 ex. (N, D 45 kHz), L, 1997–2002; 3 ex. (O), L, 1996; 1 ex., vývržky S. a., 1992; – rybník v obci, 1 ex. (N), L, 1993; (D, 45 kHz), L, 2003 (vše REITER et al. 1997, 2001, 2003); **Podmolí** – rybník pod Čerchovem (D, 45 kHz), L, 2003; **Vranov nad Dyjí** – Braitava, skalní masiv, 1 ex. (D, 49 kHz), L, 1997 (vše REITER et al. 2003).

Poznámky k výskytu: Získání reálného obrazu rozšíření tohoto druhu v jižní části Českomoravské vrchoviny a v celé ČR se nečekaně zkomplikovalo nedávným zjištěním dvojice morfologicky nesnadno rozlišitelných podvojných druhů (JONES & PARIJS 1993 a další), které je možno od sebe odlišit jen podle detekce echolokačních hlasů, případně genetickou analýzou tkáňových

vzorků (BARRAT et al. 1997, HULVA et al. 2004). Tato situace ztížila běžná faunistická sledování, kde musí být hodnoceny i starší, druhově nerozlišené materiály a také u nových většinou chybějící detektorovací záznamy nebo genetické analýzy. Pro oblast jižní části Českomoravské vrchoviny je tato problematika o něco jednodušší, neboť dosavadní hlasové záznamy prokázaly (ve shodě s orientačními výsledky genetických testů), že toto území je zřejmě osídleno pouze nebo převážně jen původním druhem *P. pipistrellus* s. str. Z tohoto předpokladu také vycházíme při hodnocení našich dat, do nichž řadíme jak ty, u nichž se determinace jednou ze zmíněných metod prokázala, stejně jako starší údaje, o nichž je to možné s velkou pravděpodobností předpokládat. Pouze několik málo nálezů z okrajových území na jihovýchodě (Znojemsko) a jihozápadě (Jindřichohradecko), u nichž se v posledních letech bezpečně prokázalo, že vykazují parametry *P. pygmaeus*, odlišujeme do nově stanoveného druhu a tam je také komentujeme.

Do přehledu dat o rozšíření netopýra hvízdavého řadíme nálezy z celkem asi 65 lokalit, řazených do 23 čtverců síťového mapování (tj. asi 41 % území, obr. 19). Podle středně velkého počtu dat patří k běžnějším, místy až běžným netopýrům sledovaného území. Není ovšem v regionu rozšířen plošně nebo aspoň rovnoměrně, ale je podstatně běžnější na jihovýchodě (Znojemsko, Třebíčsko, jihovýchodní část Jihlavska), zatímco z velké části centrální a západní Českomoravské vrchoviny je k dispozici jen několik roztroušených nálezů. Tyto poměrně rozsáhlé oblasti jsou zřejmě osídleny početně slabšími a jen mozaikovitě rozšířenými populacemi, takže lokálně zde může tento jinak obecně běžný druh i chybět. Zda je tomu skutečně tak, ukáže teprve budoucí intenzivnější průzkum, zaměřený na prověření správné determinace tamních populací. Až do té doby je třeba považovat takto vyhodnocený charakter výskytu komplexu forem *P. pipistrellus* s. l. v jižní polovině Českomoravské vrchoviny za předběžný.

Netopýr nejmenší (*Pipistrellus pygmaeus*)

Přehled lokalit: **6856: Malý Ratmírov** – chatová osada u rybníka (za obložením štítu chaty), K asi 120f +juv, 3. 7. 2002, V. HANÁK (det. cf. BENDA et al. 2003); **7161: Čížov** – Ledové sluje (D, 55 kHz), L (REITER et al. 2003, ŘEHÁK et al. in press); **Podmolí** – rybník pod Čerchovem (D, 55 kHz), L, 2003 (REITER et al. 2003); **Vranov nad Dyjí** – svah nad pravým břehem Dyje (D, 55 kHz), L (ŘEHÁK et al. in press, REITER et al. 2003).

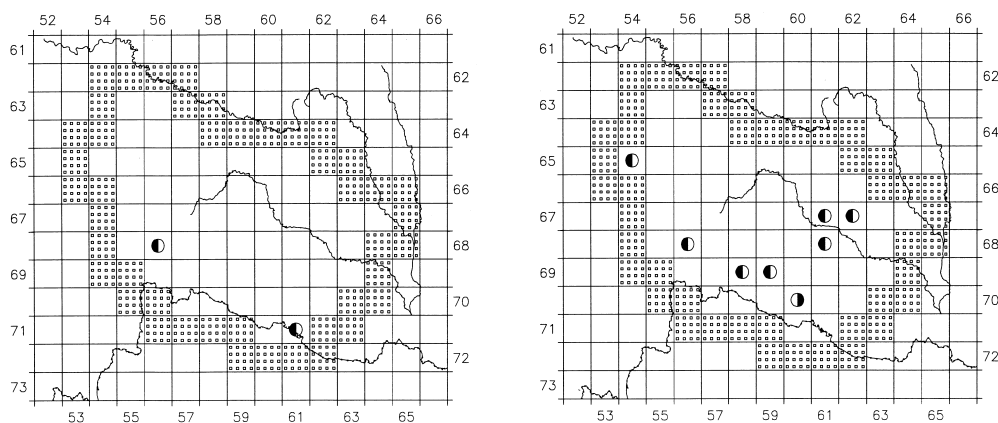
Poznámky k výskytu: Výskyt tohoto nově stanoveného druhu byl ve sledovaném regionu zatím bezpečně prokázán na jedné lokalitě na západě (Jindřichohradecko) a třech lokalitách na jihovýchodě (okolí Vranova nad Dyjí) ve 2 mapovacích čtvercích. V obou případech jde o nevelká území při okrajích sledovaného území (t. j. 3,6 % – obr. 20), které lze společně charakterizovat jen jako pronikání ze sousedních oblastí, kde je tento druh široce rozšířen. Na západě jde o nález mateřské kolonie (asi 120 jedinců) za obložením štítu dřevěné chatky standardního typu, z níž jsou k dispozici výsledky genetické analýzy tkáňových vzorků (BENDA et al. 2003, HULVA et al. 2004). V blízkém sousedství byly nalezeny ještě další dvě mateřské kolonie, u nichž byla druhová příslušnost prokázána akusticky (Stráž nad Nežárkou – JAHELKOVÁ 2003) nebo genetickou analýzou (Lásenice – chata u Nežárky, K asi 250f+juv, 16. 6. 2003, O. KANKRLÍK, det. P. HULVA). Obě lokality leží už při hranici našeho zájmového území, propojují však lokalitu Malý Ratmírov se souvislou oblastí rozšíření druhu v Třeboňské pánvi. Nálezy z jihovýchodního okraje sledované oblasti jsou pokračováním shodných dat z nížinné oblasti Znojemska a širšího areálu druhu v jihomoravských nížinách. Všechny jsou založeny na akustické determinaci lovcích jedinců v terénu (Z. ŘEHÁK det.) a byly již publikovány v dřívější práci (REITER et al. 2003).

Netopýr parkový (*Pipistrellus nathusii*)

Přehled lokalit: **6554: Chýnov** – nález na silnici, 1 ex., 12. 5. 1991, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Nárameč** – rybník Gbel, L; **Vladislav** – rybník Balaton, L (REITER et al. 2003, ŘEHÁK et al. in press); **6762: Studenec** – objekt AV ČR, 1 ex., L, 1966 (HANÁK & GAISLER 1976, VLAŠIN & ELEDER 1991); **6856: Malý Ratmírov**, chaty nad rybníkem (za okenicemi), 2fsad, 4. 9. 2004, V. HANÁK, I. HORÁČEK & R. LUČAN; **6861: Petrůvky**, 1 ex. (uhynulý), L, 1958 (HANÁK & GAISLER 1976, VLAŠIN & ELEDER 1991); **6958: Dačice**, zámecký park, 1mad (N), 2. 8. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6959: Jemnice** – zámecký park, 1mad (N), 16. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **7060: Bítov** – hrad (sklep), 1 ex., Z, 2004 (BENDA & HOTOVÝ 2004).

Poznámky k výskytu: Tento obecně u nás málo známý a zřídka registrovaný druh byl z jižní části Českomoravské vrchoviny dosud uváděn jen podle dvou jedinců nalezených v Petrůvkách na Třebíčsku a ve Studenci (HANÁK & GAISLER 1976). Další doklad ze Senorad (GAISLER et al. 1990) byl ve sbírkách Muzea Vysočiny v Jihlavě shledán jako chybně určený netopýr vousatý (REITER et al. 2003). Všechny tyto nálezy byly interpretovány jako migrační zálety v podzimním období a o stálém výskytu v oblasti se neuvažovalo. Teprve nedávné nálezy mateřských kolonií na Třeboňsku (JAHELKOVÁ et al. 2000) a zejména detektorová data z Třebíčska (ŘEHÁK et al. in press) znovu otevřely nový pohled na problematiku výskytu tohoto druhu v jižních částech Českomoravské vrchoviny.

Do současnosti byl výskyt n. parkového ve sledovaném regionu zaznamenán pouze na 9 lokalitách spadajících do 8 různých čtverců síťového mapování (tj. 14,3 % území). Získané doklady zahrnují nálezy jedinců z období podzimních nebo jarních přeletů (4), detektorové záznamy

Obr. 20 (vlevo). Nálezy netopýra nejmenšího (*Pipistrellus pygmaeus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 21 (vpravo). Nálezy netopýra parkového (*Pipistrellus nathusii*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).

Fig. 20 (left). Records of the soprano pipistrelle (*Pipistrellus pygmaeus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 21 (right). Records of the Nathusius' pipistrelle (*Pipistrellus nathusii*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

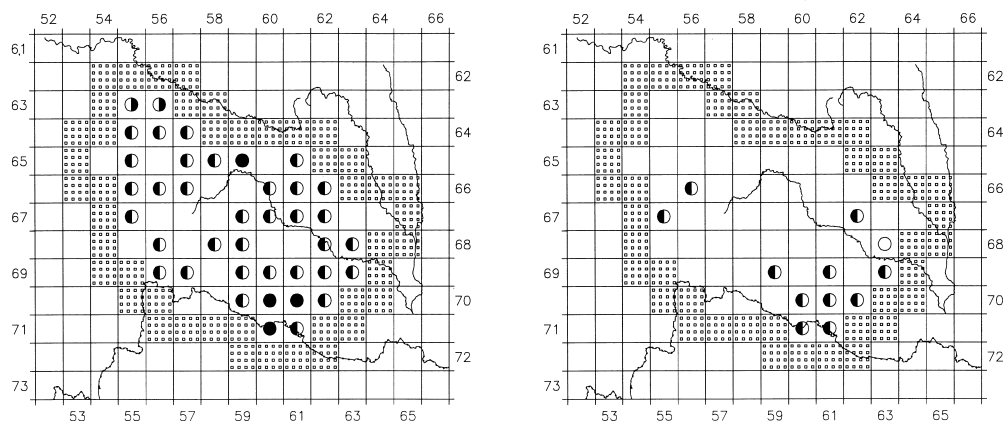
jedinců lovících nad rybníky (2) anebo samce odchycené do sítí v letním období. Rozložení nálezů (obr. 21) opakovaně potvrzuje výskyt druhu v oblasti náměštsko-studeneckých rybníků na Třebíčsku a připojuje i další doklady letního výskytu samců z výše položených lokalit Dačicka a Jemnicka. Na jejich základě můžeme reálně uvažovat o možnosti stálého výskytu n. parkového (i jeho případném rozmnožování) přinejmenším v rybníčnaté oblasti u Náměště nad Oslavou, stejně jako o celoročním pobytu samců v příhodných oblastech na jihozápadě Českomoravské vrchoviny (Dačicko). Ostatní nálezy (Malý Ratmírov na Jindřichohradecku a Chýnov na Tábořsku) patří zřejmě migračním jedincům buď ze sousedních oblastí u nás, kde je už rozmnožování druhu rovněž potvrzené (Třeboňsko atd.), anebo ze severovýchodu Evropy. Protože migrace příslušníků severovýchodních populací k nám už byly prokázány kroužkováním (ČERVENÝ & BUČKA 1999a, GAISLER et al. 2003), je třeba počítat s touto možností i kdekoliv na Českomoravské vrchovině.

Jako typický štěrbinový druh si n. parkový hledá letní úkryty ve stromech, za dřevěným obložěním a pod krytinou nejrůznějších osamělých staveb (mateřské kolonie), solitérní jedinci a pářící skupinky bývají nejčastěji nalézány za okenicemi chat, za obložěním stěn, v ptačích budkách a v dutinách stromů (JAHELKOVÁ et al. 2000, vlastní nepubl. data z Třeboňska).

Netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*)

Přehled lokalit: [6355: Vlašim – sídliště Vorlina, 1 ex. (vletěl do domu), 28. 12. 1988; 1 ex. (uhynulý), 30. 3. 1985]; 6356: **Bezděkov** – most přes Želivku, 1 ex., 29. 12. 1995, A. TOMAN (ad verb.); [6455: Běleč – Šelmberk – okolí zříceniny, více ex. (D, lov), 8. 5. 2003; více ex. (D, lov), 25. 6. 2004, P. NOVÁ]; **Blatnice** – rybník Kozák, více ex. (D), 1. 6. 1998, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 6456: **Košetice** – Nový rybník, 1 ex. (D), L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6457: **Želiv**, 1 ex. (D), L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6555: **Oblajovice**, 1 ex. (D), L, 22. 6. 1993, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Obrataň** – rybník Dvoříšče, 1 ex. (D), L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6557: **Velký Rybník** (D), L, 2004, R. LUČAN; 6558: **Zachotín** – rybník Dolní Kladina, 1 ex. (D), L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6559: **Jihlava** – Stalingradská ul., 1 ex., L, 1963 (VLAŠÍN et al. 1993); – Březinova ul., 1 ex. (nález), 5. 2. 2003; – Polní ul., 1 ex. (nález), 14. 3. 2003, oba údaje p. HOŘÁK; 6561: **Bory** – hájenka Mannův mlýn (za oknem), 1 ex., L, 1987 (ELEDER 1994, 2002, VLAŠÍN et al. 1993); 6655: **Dobešov** u Černovic, 1 ex., L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Předboř** – rybník, 4 ex. (D), 14. 7. – 9. 8. 1994, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 6656: **Johanka** u Kamenice nad Lipou – Pešovský rybník, 1 ex. (D), L, 1994; **Myslov** – lesní rybníček, 1 ex. (D), L, 1996 (obě lokality ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6657: **Rynárec** – rybník nad křižovatkou, 1 ex. (D), L, 1999 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6660: **Bransouze** – nad řekou, 2 ex. (D), 23.–27. 5. 1988; 7 ex. (D), 27. 5. 1996; 7 ex. (D), 29. 7. 1996; 3 ex. (D), 27. 5. 1998, vše J. GAISLER; **Přímělkov** – zřícenina Rokštejn (nad loukou), 1 ex., 12. 9. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; 6661: **Bransouze** – koupaliště (D), 20. 5. 1996, Z. ŘEHÁK; **Lavičky** (D), 2003–2004, V. KAŇA; **Uhřínov**, 1f, 7. 11. 1998, V. KAŇA; 6662: **Petrávec**, 1 ex., L, 1984 (VLAŠÍN et al. 1993); 6755: **Dirná**, 1–2 ex. (D), 29. 6. 1995, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 6759: **Hladov** – Hladovský rybník (v obci) (D), 3. 6. 2002 (REITER et al. 2003); 6760: **Číchov** – rybník Na jalovci (D), L, 2000; **Kněžice** – Kněžický rybník (D), L, 2002 (obě lokality REITER et al. 2003); 6761: **Nárameč**, 23 ex., L, 1960; – rybníky Gbel a Stračínek (D), L, 2003; **Valdík** – Opatský mlýn a rybník (D), L, 2003; **Vladislav** – rybníky Balaton a Podhájek (D), L, 2003 (vše REITER et al. 2003); 6762: **Pozdatín** – rybník Donát (D), L, 2002 (REITER et al. 2003); **Studenec** – areál AVČR, 28 ex. (kr.), L, 1968–1969 (REITER et al. 2003, RYCHNOVSKÝ 1999); – rybníky u stanice, 1 ex., L (D), 2003 (REITER et al. 2003); 6856: **Hospříz** – rybník Krvavý (dutina stromu na hrázi), K 14 ex., 2. 8. 1958, V. HANÁK (kf. dat.); **Jindřiš** (dutina stromu), K, 30. 7. 2004, O. KANKRLÍK; 6858: **Telč** – dutina stromu, K asi 20 ex., 28. 7. 1989, J. GAISLER; 6859: **Nová Říše**, 1 ex., L, 1987 (VLAŠÍN et al. 1993); 6862: **Hrotovice** – Rouchovanka (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Koněšín** – přehrada, 1 ex. (nález + lov více ex.), L, 2003, (REITER et al. 2003); **Slavětice** – obec (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); 6863: **Mohelno**, K 10 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1990); – údolí

Jihlavy, obec (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **6956: Kačlehy** – Kačležský rybník, 30 ex., 4. 8. 1968, I. HORÁČEK; **6957: Landštejn** u Nové Bystřice – zřícenina hradu (nad nádvořím), 1 ex. (D), 18. 8. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; **6959: Jemnice**, (dutina lípy), 2 ex., L, 1959 (REITER et al. 2003); – zámecký park, 3m (N), 16. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **6960: Domamil** – rybník Opička, 5 ex. (D, lov), L, 2002 (REITER et al. 2003); **6961: Hostim** – tůň v lese u hájovny Kyničky, 3 ex., L, 1999; **Jaroměřice** – zámecký park, 1 ex. (D), L, 2004, V. HANÁK & A. REITER; **Příštpo** – v lese 1 km JV od obce (dutina dubu), K 16 ex., L, 1998; **Pulkov** – údolí Rokytne směrem na Příštpo, 1 ex. (D), L, 1999 (vše REITER et al. 2003); **6962: Dukovany** – areál JE, L (?D); **Rešice** – Z od obce a štola Kordula, L (?D); **Rouchovany** – u obce, L (?D) (vše ZUKAL et al. 1998); **Újezd** – Újezdský mlýn, 10 ex. (D, lov), L, 1997 (REITER et al. 2003); **6963: Dukovany** – obec, údolí Jihlavy (D), L, 1993–1996; **Horní Dubňany** – obec, JZ od obce (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Jamolice** – Templštejn (zřícenina), 2 ex. (D), L, 2003 (REITER et al. 2003); **Mohelno** – mlýn, 11 ex., L, 1973–1976 (GAISLER et al. 1990); 1 ex. L (N), 1976 (GAISLER et al. 1989, VLAŠIN et al. 1993); **Tulešice** – Rokytne (most přes řeku), 1 ex. (D), L, 1998 (REITER et al. 2003); **7059: Kostníky** – Rajmundský mlýn (nad Bihankou), 2 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **7060: Bítov** – hrad (sklepy), 1 ex., Z, 1973; **Dešov** – Suchá hora, rybník pod silnicí Zblovce–Zálesí, 11 ex. (D, N, lov), L, 1998; **Korolupy** – Česká louka nad Vranovskou přehradou, 5 ex. (D, lov), L, 1997; **Lančov** – chatová osada Loučky, 2 ex. (D, lov), L, 1997; **Nové Syrovice** – Novosyrovičský les, rybník Dědek, 1 ex. (D, lov), L, 1999; **Vysočany** – údolí Želetavky, Svobodův mlýn, 1 ex. (D, lov), L, 1999 (vše REITER et al. 2003); **7061: Bojanovice** – rybník pod silnicí na Bojanovice, dětský tábor Pila a rybník u obce, 12 ex. (D, lov), L, 1997; **Boskovštejn** – rybník u Hlubočké hájovny, 2 ex. (D, lov), L, 1999; **Jevišovice**, 1 ex., L, 1978; – u zámku, 1 ex., L, 1998; – starý zámek (sklepy), 1 ex., Z, 2001; **Kravske** – Zámecký rybník, 5 ex. (D, lov), L, 1999 (vše REITER et al. 2001, 2003); **Lesná** – rybník, 2 ex. (N), 3 ex. (D), L, 1994 (REITER et al.

Obr. 22 (vlevo). Nálezy netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 23 (vpravo). Nálezy netopýra stromového (*Nyctalus leisleri*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).

Fig. 22 (left). Records of the noctule (*Nyctalus noctula*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 23 (right). Records of the Leisler's bat (*Nyctalus leisleri*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

1997); **Mramotice** – rybník Na pile, 1 ex. (D, lov), L, 1999 (REITER et al. 2003); **7062: Bojanovice** – rybník pod silnicí na Hluboké Mašůvky, 1 ex. (D, lov), L, 2003; **Plaveč** – údolí Jevišovky, Culpovec, 5 ex. (D, lov), L, 1997; **Rudlice** – Jevišovka, Venclov mlýn (most), 1 ex. (N), L, 1997 (vše REITER et al. 2003); **7160: Podmyče** – rybníky u Jejkala, 5 ex. (O), L, 1992 (REITER et al. 1997); **Stálky** – rybník na SZ od okraje obce, 1 ex. (D, lov), L, 1998; **Vranov nad Dyjí** – sklepy pod Sálem předků, 1 ex., Z, 2003 (vše REITER et al. 2003); **7161: Čížov** – Kozí stezky, 2 ex. (D), L, 1997 (REITER et al. 2003); – Ledové sluje, 24 ex. (N), L, 1997–2002 (ANDREAS et al. 2001, REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1993); – nad obcí, 2 ex. (D, lov), L, 2001 (REITER et al. 2003); – lávka pod Ledovými slujemi, 3 ex. (D), L, 1994 (REITER et al. 1997); **Hnanice** – Daníž, rybníček, 1 ex. (D), L, 2001; – Devět mlýnů nad Dyjí pod Šobesem, 10 ex. (D, lov), L, 1997; – rybník, 10 ex. (D, lov), L, 1999 (vše REITER et al. 2003); **Horní Břečkov**, 6 ex. (D), L, 1992–1993 (REITER et al. 1997); **Hradiště** – Býčí skála, K ?, L, 1959 (GAISLER et al. 1990); – Králův Stolec, 2 ex., vývržky *B. b.*, 1995 (REITER et al. 1997); **Lukov** – Nový Hrádek, údolí nad řekou, 1 ex. (D, lov), L, 1997 (REITER et al. 2003); – rybníčky v obci, Vraní skála, 1 ex., vývržek *B. b.*, 1995 (REITER et al. 1997); **Mašovice** – střelnice, 2 ex. (O), L, 1999; – Andělský mlýn, rybník J od obce, 3 ex., vývržky *S. a.*, 1984 a 1991 (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 1997); **Vranov nad Dyjí** – střelnice u Zadních Hamrů, 15 ex. (D, O), L, 1992 (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Netopýr rezavý je typický stromový druh, jehož přítomnost se nejsnáze zjistí pozorováním lovících jedinců a detektorem při noční aktivitě, případně vyhledáváním mateřských kolonií a jiných agregací ve stromových dutinách. V rámci našeho sledování byly využívány všechny uvedené možnosti nesystematicky (např. nejefektivnější metodika detektorování byla aplikována jen příležitostně), což může mít dopad na kvalitu získaných dat a do určité míry i komplikovat srovnání poznatků z jednotlivých částí sledovaného regionu. Skutečnost, že i tak byl výskyt druhu doložen asi na 80 lokalitách ve 39 mapovacích čtvcích (tj. zhruba 70 % území) dokládá, že jde v daném prostoru o poměrně běžného netopýra, i když s výraznými regionálními rozdíly. Zatímco ve východní části sledovaného území (západ Znojemska a zejména Třebíčsko a východní oblasti Jihlavska) má prakticky plošné rozšíření (obr. 22), naopak z centrálních oblastí Českomoravské vrchoviny nálezy zcela chybějí či jsou jen sporadické (východní části Jindřichohradecka a většina Pelhřimovska). Na západních sklonech Českomoravské vrchoviny směrem k Třeboňsku a severněji až po Mladovožicko i Vlašimsko se souvislejší výskyt netopýra rezavého opět obnovuje (vlastní nepubl. data). I přes zmíněný nedostatek nálezů ve střední části území (může být ovlivněn i menší intenzitou výzkumu) se jeví jako pravděpodobné, že ve vyšších polohách Českomoravské vrchoviny se populační hustota netopýra rezavého výrazně snižuje. Podobný charakter rozšíření je ostatně udáván i z dobře prozkoumaného Pošumaví (ANDĚRA & ČERVENÝ 1994), kde ovšem jsou hypsometrické poměry mnohem vyhraněnější. Takovou situaci lze v obou oblastech předpokládat s ohledem na tradovanou přednostní vazbu druhu na parkovitou krajinu nižších poloh. Nasvědčuje tomu i skutečnost, že celkově malý počet dostatečně prokázaných mateřských kolonií je situován právě do míst navazujících na regiony s hustým osídlením druhu – na západě na Třeboňsko (GAISLER et al. 1979) a východním směrem k jihomoravským nížinám (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 2003, aj.)

V jižní části Českomoravské vrchoviny jsme mateřské kolonie n. rezavého nacházeli výhradně ve stromových dutinách a ze stejného typu úkrytů pocházejí i častěji dokumentované samčí nebo juvenilní agregace mimo dobu rozmnožování, stejně jako úkryty solitérních jedinců. Podzemní zvýšení stavu populací přílivem migrantů ze severu nelze z našich neúplných nálezových dat prokázat, ale zdá se být velmi pravděpodobné a v sousedních oblastech (např. na Třeboňsku) reálně prokázané (GAISLER et al. 1979, 2003). V tomto období se mohou jednotliví migranti objevit kdekoliv, stejně tak mohou i přezimovat. Přímé doklady zimujících agregací v sídlištích zatím

nejdou plně prokázané, podle občasných zimních nálezů z větších měst (Jihlava, Telč, Třešť), případně podle nálezů mrtvých a vysílených jedinců ve sklepeních i nadzemních místnostech hradů a zámků však jsou dost pravděpodobné. Ve sledovaném regionu nebyly také zatím zaznamenány mateřské kolonie v panelových stavbách městských sídlišť (srov. LEMBERK 2004).

Netopýr stromový (*Nyctalus leisleri*)

Přehled lokalit: **6656: Nová Ves** u Kamenice nad Lipou, 1 ex. (N), L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6755: Červená Lhota** – zámecký park, 1flakt. (N), 1. 8. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6762: Studenec** – rybník Vrbinec (D), L, 2002 (REITER et al. 2003); **6863: Mohelno**, 1 dokladový ex., 25. 5. 1925, J. HÁLA (REITER et al. 2003); **6959: Jemnice** – zámecký park, 1fad (N), 16. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **6961: Jaroměřice nad Rokytnou** – zámecký park, 1f (N), 14. 7. 2004, V. HANÁK & A. REITER; **6963: Dukovany** – okolí obce (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Mohelno** – mlýn, 1 ex., L, 1972 (GAISLER et al. 1990, VLAŠIN et al. 1993); **7060: Dešov** – rybník JVV od obce, 2 ex. (D), L, 1999 (REITER et al. 2003); – Suchá hora, rybník pod silnicí Zblovce–Zálesí, 12 ex. (D, N), L, 1998 (REITER et al. 2003); **7061: Čížov** – nad lesními cestami (Z od letohrádku), 2 ex. (D), L, 2001 (REITER et al. 2003); **7062: Rudlice** – Papírna (nad Jevišovkou), 1 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **7160: Vranov nad Dyjí** – Zadní Hamry, dům (za okenicí), 1 ex., L, 1993 (REITER et al. 1997); **7161: Čížov** – Ledové sluje, 11 ex. (N), L, 1992–2001 (REITER et al. 2003); – strom u mohyly, K asi 5 ex., 1993 (HANÁK et al. 1996, REITER et al. 1997); – lávka pod Ledovými slujemi, 1 ex. (D), L, 1994 (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Netopýr stromový je vzhledem k malému počtu nálezu všude v ČR považován za vzácnější nebo dokonce vzácný druh a nejinak je tomu i v jižní části Českomoravské vrchoviny. Až dosud zde byl zjištěn pouze na 16 lokalitách ve 12 čtvercích síťového mapování (21,4 % území – obr. 23). Naprostá většina z doložených lokalit (14) je přitom situována do jihomoravské části sledovaného regionu (Znojemsko, Třebíčsko) a pouze dva nálezy (Červená Lhota, Nová Ves u Kamenice nad Lipou) patří do jeho západní části. Celý soubor získaných údajů se týká pouze letního výskytu, v jednom případě jde dokonce přímo o nález mateřské kolonie, další čtyři doklady zaznamenávají výskyt laktujících samic nebo samic v období rozmnožování, jednou se jedná o letní odchyt samce a zbytek tvoří blíže nedefinovatelné detektorovací záznamy lovců jedinců. Z toho lze předběžně konstatovat, že tento druh se častěji vyskytuje především v teplejších, světlých lesích jižních partií Českomoravské vrchoviny, zejména kolem toků jihomoravských řek, v rybníkatých oblastech (Náměštsko) a v některých zámeckých parcích (Jemnice, Jaroměřice nad Rokytnou). Ze stejného prostředí pocházejí také oba odchyt z Jindřichohradecka a Pelhřimovska. Rozšíření n. stromového považujeme ve sledovaném území za mozaikovitě a jeho populace jsou zřejmě početně omezené (např. ve srovnání s příbuzným n. rezavým). Nelze však vyloučit, že vzhledem k nesnadnému zjišťování v terénu jsou data o jeho výskytu nejspíše značně podhodnocená. Podle našich zkušeností je pro vyhledávání tohoto druhu nevhodnější odchyt do sítě na místech parkového rázu.

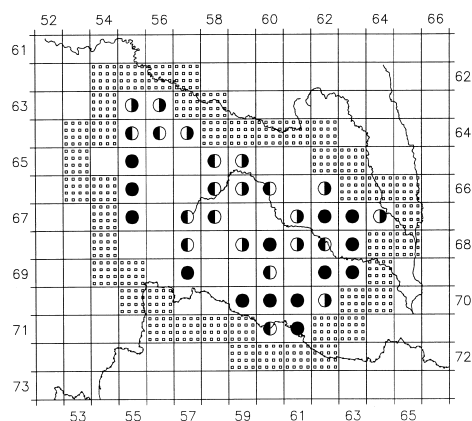
Netopýr černý (*Barbastella barbastellus*)

Přehled lokalit: **6355: Načeradec** (sklep), 49 ex., Z, 1982–1984 (NOVÁ et al. 2001, SMRŽ 1983); **6356: Bezděkov** – most přes Želivku, 1 ex., 29. 12. 1995, A. TOMAN (ad verb.); [**6455: Běleč** – Šelmberk, zřícenina hradu (sklepy), 1m 1f (N), 29. 8. 2003; 3m 1f (N), 30. 8. 2003; 2m (N), 2m (N), 19. 9. 2003, P. NOVÁ]; **6456: Velká Chýška** u Pacova, chaty u rybníka Černého (za obložením), K (1m), 6. 9. 2004, V. HANÁK; **6457: Červená Řečice** – zámeček (sklepení), 1 ex., Z, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 1 ex., 30. 12. 2002, P. BENDA & A. REITER; 1 ex, 21. 2. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **Želiv** – klášter (sklepení), 1f, 22. 2.

1957, coll. MV, Jihlava; 1 ex., Z, 1959 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6555: Dolní Hořice** – NPP Chýnovská jeskyně, 2 ex. (N), L, 1986–1991; 15 ex., Z, 1992–2002 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data); – PR Kladrubská hora (štola), 2 ex., Z, 1994–1997 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); 1 ex., 5. 2. 2003, F. KREJČA; **6558: Ústí** u Humpolce (za okenicí chaty), K 2003, A. TOMAN; **Branišov** – chaty u Vyskytenské myslivny (za okenicí), K? 6 ex. (lf), 4. 9. 2004, V. HANÁK; **6559: Hybrálec** – Trpasličí sluj (štola), 2 ex., Z, 1987 (VLAŠÍN et al. 1993); **6655: Choustník** – PR Choustník, zřícenina hradu (sklep), 1 ex., 30. 1. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 3 ex. (N), 8. 9. 2003, R. LUČAN & P. ZBYTOVSKÝ; 1 ex. (N), 3. 9. 2004, P. NOVÁ; 1 ex., 15. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6658: Milíčov** – lesní cesta, 1 ex., L, 1959 (VLAŠÍN et al. 1993); **Rohozná** u Jihlavy, chata u rybníka Klechtavec (za okenicí), 4 ex., 30. 8. 2004, V. HANÁK; **6659: Jihlava**, sklep domu, 1 ex., 18. 1. 1958, B. SLAVÍK (dat. kr.); **6660: Bransouze** – břeh Jihlavy (D), 23. 6. 1996, Z. ŘEHÁK; **6662: Velké Meziříčí** – zámek (sklepy), 1 ex., 27. 3. 2003, V. HANÁK; **6755: Rosička** (v hromadě dříví), 1 ex., léto 1978, O. MARHAN; **Červená Lhota** – zámek (sklepy), 2 ex., 16. 1. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6757: Polesí** u Počátek – chata u Mlýnského rybníka (za okenicí), 1m, 19. 9. 2004, V. HANÁK; **6758: Doupě** – hrad Roštejn (nádvoří), 1 ex., L, 1976 (VLAŠÍN et al. 1993); (za okenicemi hradu), K 35 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); K léto 2004, V. HANÁK; **6761: Třebíč** – zámek (sklepy), 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **6762: Jasenice** (kůlna), 1 ex., L, 1965 (GAISLER & HANÁK 1969, VLAŠÍN et al. 1993); **Náměšť nad Oslavou** – zámek (sklepy), 7 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Oslava** u Tasova – chata u řeky (za okenicí), K 9 fgr, 20. 6. 2004, V. HANÁK; **6763: Lesní Hluboké** – štola Stříbrnice, Z (VLAŠÍN et al. 1993); **Pucov** u Jinošova – chatová osada u rybníka Bělizna (za obložením chat), K asi 10m+f, L, 2003 (REITER et al. 2003); **6764: Maršov** – odvodňovací štola, Z, 1977–1981 (VLAŠÍN et al. 1993); **6857: Mosty** – chata u rybníčka za vsí (za okenicí), 1f, 10. 9. 2004, V. HANÁK et al.; **6859: Nová Říše** – klášter (sklepy v zahradě), 1 ex., Z, 2003; **Vystrčenovice** – kaple u Brázdova mlýna (sklep), 1 ex., Z, 2003 (obě lokality REITER et al. 2003); **6860: Babice** – myslivecký posed, 1 ex. (uhyn.), L, 2001; **Bolíkovice** – stodola (za prkny ve štítu), K 8–19 ex., L, 1977–1999 (REITER et al. 2003); **Cidlina** – hájovna za oken, 1 ex. (mumie), L, 2003, V. HANÁK; **Horní Újezd** – štola u mlýna na Rokytne, 1 ex., Z, 1998 (vše REITER et al. 2001, 2003); **Lesonice** – Obora, bývalá hájovna (za obložením štítu), K více ex. (9 ex. odchyt), L, 1977 (REITER et al. 2003, ZIMA 1978); **6861: Horní Újezd** – dům (sklep), 1 ex., Z, 1959 (REITER et al. 2001, 2003); **6862: Sedlec** u Náměště nad Oslavou – Lamberk, zřícenina hradu (škvíra ve zdivu), 1 ex., léto 1942, coll. MV Jihlava (ŠILHAVÝ); **6863: Březník** – chatový tábor u Lamberka (za okenicí chaty), 1 mjuv, 28. 8. 2003, V. HANÁK; **Čučice** – Josefův důl (štoly), 2 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Kladeruby nad Oslavou** – PR Údolí Oslavy a Chvojnice (ČECH et al. 2003); **Sudice** – Kozí hřbety, štola nad Chvojnicí, 2 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **6957: Albeř** u Nové Bystřice – Klášter II, samota v lese za klášterem (půda), 2 ex., 30. 7. 2002; 1 ex. (vývržky), 16. 2. 1972, I. HORÁČEK; **Landštejn** – zřícenina hradu (sklepy), 1 ex., Z, 1973 (HANÁK et al. 1994); **6960: Jackov** – chata u rybníka Hrachovec, K 15 ex. (1fad 2mj), 17. 9. 2004, V. HANÁK; **6962: Litovany** – štola u Újezdského mlýna, 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Rešice** – štola Kordula (vchod), 1 ex. (N), L, 1998; 1 ex., Z, 2003; – jez u Rokytne pod štolou Kordula, 1 ex. (D), L, 1998; **Rouchovany** – Piruchtův mlýn (kamenný sklep), 12 ex., Z, 1999–2003 (REITER et al. 2001, 2003); – u Olešné (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1997); **Tavíkovice** – pseudokras. jeskyně, 1 ex. (N), L, 1998; – sklep pod silnicí u Rokytne, 16 ex., Z, 1999–2003 (REITER et al. 2003); **6963: Dukovany**, 1 ex. (doklad), 1923; – okolí JE (D), L, 1993–1996 (ZUKAL et al. 1998); **Jamolice** – zřícenina Templštejna, 1 ex. (N), L, 2003; **Tulešice** – sklep na křižovatce, 11 ex., Z, 1999–2003 (obě lokality REITER et al. 2001, 2003); **7059: Kostníky** – Rajmundský mlýn (vrata stodoly), 7 ex. (N), L, 2003; **Lubnice** – Želetavka u Grázlovy díry, 1 ex. (N), L, 1999; **Uherčice** – zámek (sklepy), 42 ex., Z, 1973–2001 (REITER et al. 2001, 2003); **7060: Bítov** – hrad (sklepy), 16 ex., Z, 1973–2004 (BENDA & HOTOVÝ 2004, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1993); – zřícenina Cornštejn, 20 ex. (N), L, 1992–2003; 3 ex., L, 1992–1993; 85 ex., Z, 1992–2004 (REITER et al. 2001, 2003); **Dešov** – Suchá hora, rybník pod silnicí Zblovice–Zálesí, 2 ex. (N), L, 1998; **Vysočany** – Želetavka, Svobodův mlýn, 1 ex. (D), L, 1999 (vše REITER et al. 2003); **7061: Bojanovice** – rybník pod silnicí na Bojanovice, 1 ex. (N), L, 1997 (REITER et al. 2003); **Jevišovice** – starý zámek (sklepy), 8 ex., Z, 1958–2003 (GAISLER & HANÁK 1972, REITER et al. 2003); **Onšov** – rybníčky pod silnicí Lesná–Vranov nad Dyjí, 1 ex. (N), L, 2001 (REITER et al. 2003); **7062: Vevčice** – štola u Karlova mlýna, 4 ex., Z, 2001–2002 (REITER et al. 2001, 2003); **7160: Podhradí nad Dyjí** – Cikánská jeskyně, 2 ex. (N), L, 2001 (REITER et al.

2003); **Vranov nad Dyjí** – Junácké údolí (kamenný most), 3 ex. (N), L, 1998; – zámek (sklepy), 73 ex., Z, 1986–2003 (REITER et al. 1997, 2001, VLAŠIN et al. 1993); **7161: Čížov** – Ledové sluje, 902 ex. (N), L, 1991–2003; 1 ex. (O), L, 1996; 6 ex., Z, 2001–2003 (ANDREAS et al. 2001, REITER et al. 1997, 2001, 2003); – bývalá celnice, Klaperův potok, štoly na Kozích stezkách (= Granátové jámy), 2 ex., (N), L, 1992; 1 ex. (O), 1996; – stodola ve vsi (vrata), 1 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2001, 2003); **Havraníky** – Papírna (sklep), 6 ex. (N), L, 1993–1999; 3 ex. (O), L?, 1995–1996; 61 ex., Z, 1991–2002; – Baštův mlýn (náhon a sklep), 3 ex. (N), 1997–2001; 3 ex., Z, 1998; **Hnanice** – Devět mlýnů (sklepy), 5 ex. (N), L, 1992–2001; 2 ex. (O), L?, 1996; 83 ex., Z, 1993–2003 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); **Horní Břečkov** – rybník Dehták, 1 ex. (N), L, 1992 (REITER et al. 1997); **Lukov** – Faltýskův mlýn (sklep), 5 ex., Z, 1998–2002 (REITER et al. 2001, 2003); – Klaperův potok, 2 ex. (N), L, 1995 (REITER et al. 1997); – Nový Hrádek (sklepy a nádvoří), 24 ex. (N), L, 1995–2003; 1 ex., L?, 1996; 59 ex., Z, 1991–2003 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – Novohrádecký mlýn (štola), 4 ex., Z, 2001–2003 (REITER et al. 2001, 2003); **Mašovice** – bunkry u Podmolí, 1 ex., L, 1996; 15 ex., Z, 1992–1999 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); – Andělský mlýn, 2 ex., vývržky *S. a.*, 1995 (REITER et al. 1997); **Podmolí** – Hájka (pod kúrou), 1 ex., L, 1999; **Vranov nad Dyjí** – zámeček Braitava, tůň pod Ledovými slujemi, 2 ex. (1 ex. N), L, 1992 a 1995 (obě lokality REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Netopýr černý byl ve sledovaném území zastížen na 77 lokalitách v 36 mapovacích čtvcích (tj. 64,3 % území). Podle těchto dat se jeví jako poměrně běžný druh, který se navíc vyskytuje prakticky plošně na celém území (obr. 24). Tomuto závěru nasvědčuje i skutečnost, že v řadě čtvců byl nalézán opakovaně a často na více lokalitách, a to zpravidla v letním i zimním období. V zásadě jde o poměrně skrytě žijící druh lesního prostředí, jehož přítomnost v krajině se nejčastěji zjistí podle jedinců zimujících v teplotně nenáročných podzemních zimovištích (sklepy, štoly), v letním období pak podle jednotlivců (převážně samců) ukrývajících se za okenicemi domů či chat a příležitostně v dalších, méně obvyklých úkrytech (štěrbiny zdí, za obložením staveb, v mysliveckých zařízeních atd.). Menší počet nálezů pochá-

Obr. 24. Nálezy netopýra černého (*Barbastella barbastellus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).
Fig. 24. Records of the barbastelle (*Barbastella barbastellus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

zí i z odchytů do sítí během lovu nad vodou, v lesních průsecích apod. Také mateřské kolonie byly zpravidla nacházeny za okenicemi a dřevěným obložení vnějších stěn budov, případně v mysliveckých zařízeních (naopak se při našich metodách průzkumu nepodařilo najít kolonie za kůrou a v dutinách stromů, jak se traduje běžně v literatuře).

Zjištěný charakter rozšíření sice vykazuje některá prázdná místa, zejména v ekologicky vhodné centrální části Vysočiny na Pelhřimovsku (obr. 24), ale tyto mezery lze spíše vysvětlit menší výzkumnou intenzitou a zejména chybením příhodných zimovišť než skutečným chybením druhu. Naopak některé regiony (např. západní část Znojemska a přilehlé Třebíčsko), se zdají být osídleny silnějšími populacemi, což dokládá i pravidelný výskyt druhu v odchycích před vchody do Ledových slujů u Vranova nad Dyjí (přes 900 jedinců v letech 1991–2003 – REITER et al. 1997, 2003).

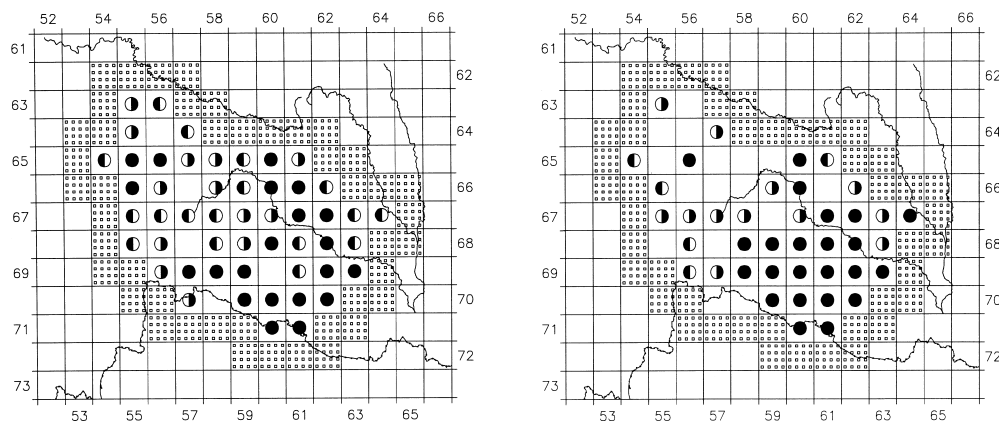
Souhrnně lze celou jižní část Českomoravské vrchoviny označit za ideální krajinu pro výskyt tohoto lesního druhu, srovnatelný například s podobnou situací v Pošumaví (ANDĚRA & ČERVENÝ 1994). Na rozdíl od jiných oblastí s jeho běžným výskytem jsme v našem regionu nezjistili existenci tradičního masového zimoviště. Náznakem takového chování snad mohou být pouze dlouhodobě sledované hibernační agregace v kanále přehrady Želivka – Švihov, kde v posledních letech zimuje několik desítek jedinců (35–50 ex., 2003–2004, P. NOVÁ). Tato lokalita však už leží mimo vlastní hranice Českomoravské vrchoviny (a tudíž i sledovaného území). V jiném rozsáhlejší zimovišti tohoto regionu – Chýnovské jeskyni u Chýnova na západním okraji Křemešnické vrchoviny – se netopýr černý objevuje pouze příležitostně (ANDĚRA et al. 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); příčinu je třeba hledat spíše v klimatické nevhodnosti hibernakula než v menší početnosti druhu v této části Českomoravské vrchoviny. I když soudíme, že naše populace jsou spíše stálé a zimují jednotlivě v regionu, možnost delších přeletů (44 km) tu byla rovněž registrována (REITER et al. 2003).

Mateřské kolonie netopýra černého, kontrolované na Českomoravské vrchovině, byly ve srovnání s daty udávanými v literatuře (např. SCHÖBER & GRIMMBERGER 1998) spíše menší (10–20 samic s mláďaty), tradičním úkrytům zpravidla zůstávají věrné i když u nich dochází v průběhu sezóny k spontánním přesunům mezi několika alternativními úkryty (vliv mikroklimatu?).

Netopýr ušatý (*Plecotus auritus*)

Přehled lokalit: [6355: Kondrac – kostel, 3 ex., L, 2002 (NOVÁ 2002)]; 6356: Jizbice u Čechtice – ubytovna (sklep), 5 ex., Z, 1996 (NOVÁ et al. 2001); [6455: Běleč – Šelmberk, zřícenina hradu (sklepy a nádvoří), 5m 2f (N), 2. 9. 2002, M. ANDĚRA, V. HANÁK & P. ZBYTOVSKÝ; (hradní věž), 2 ex. (N), 29. 8. 2003; hradní sklepy, 1 ex. (N), 1 ex., 19. 9. 2003; 2 ex., 27. 8. 2004, vše P. NOVÁ]; Františkov – rybníček, 1 ex. (N), 22. 6. 1993, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 6457: Červená Řečice – zámek (sklepy), 8 ex., Z, 1994–1996 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 3 ex., 30. 12. 2002, P. BENDA & A. REITER; Želiv – klášter (sklep), 5 ex., Z, 1958 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, dat. kr.); 3 ex., 30. 12. 2002, P. BENDA & A. REITER; [6554: Vřesce – štola, 24 ex. (N), 1982–1988; 84 ex., Z, 1958–2004 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data)]; 6555: Cetoraz, 1 ex. (mumie), L, 1974 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); Dolní Hořice – NPP Chýnovská jeskyně, 123 ex. (N), 1982–2000; 282 ex., Z, 1981–2004 (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data); – PR Kladrubská hora (štola), 9 ex. (N), 1991; 9 ex., Z, 1992–2001 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001); 1 ex., 6. 2. 2002; 2 ex., 9. 2. 2003; 1 ex., 2. 2. 2004, F. KREJČA; Hartvíkov – kostel (půda), 1 ex., 3. 7. 1990, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 6556: Čížkov – bývalá hájenka (sklep), 1 ex., Z, 1994; – “Lednice”, 3 ex., Z, 1994–1995 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); Kámen – hrad (sklepy), 3 ex. (kr.), Z, 1957 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 2 ex., 28. 2. 2002, V. HANÁK et al.; 3 ex., 19. 1. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; Moraveč, 1 ex., L, 1998 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6557: Chvojnov – kostel (půda), 5 ex., L, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); Proseč pod Křemešnickem – lesovna Korce (půda), K asi 10 ex. + 1 ex. (mumie), 17. 7.

2003; K asi 10 ex., 3. 7. 2004, V. HANÁK; **Rybníček** u Chvojnova – dům u lesa (půda), 5 ex., L, 1996 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Zbilidy** – Maršovský rybník, chata (za okenicí), 1fa, 1. 9. 2004, V. HANÁK; **6559: Hybrálec** – štola Trpasličí sluj, 6 ex., Z, 1987–1990 (VLAŠIN et al. 1995); 2 ex., 21. 2. 2002; 3 ex., 27. 2. 2003; 2 ex., 22. 2. 2004, V. HANÁK et al.; **Jihlava** – bez dokladu (CANON 1927); – muzeum, VŠ koleje aj. (sklepy), 4 ex., Z, 1957–1986 (GAISLER & HANÁK 1972, VLAŠIN et al. 1995); 1 ex., 16. 2. 2001, V. HANÁK; **Vyskytná nad Jihlavou**, 1 ex., Z, 1934 (GAISLER 1956); **6560: Jersín**, 1 ex., 11. 6. 1996, J. CHYTL (dat. kr.); **Polná** – kostel sv. Kateřiny (půda), 1fad, 18. 6. 1963, coll. ÚBO AV ČR Brno (J. GAISLER); (sklepy), jednotlivé ex., Z, 1960, p. HLADÍK (in litt.); **Stáj** u Polné, 1 ex., Z, 1985 (URBÁNEK 1996); **6561: Netín** – kostel (půda), 2 ex., L, 1983 (ELEDER 1994, VLAŠIN et al. 1995); 1m, 11. 7. 2003, V. KAŇA; **6655: Choustník** – PR Choustník, zřícenina (sklep), 1 ex., 9. 1. 1988; 1 ex. (N), 8. 9. 1999; 4 ex., 13. 2. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 5 ex. (N), 8. 9. 2003, R. LUČAN & P. ZBYTOVSKÝ; 2 ex., 20. 1. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; 2 ex. (N), 3. 9. 2004, P. NOVÁ; 1 ex., 15. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6656: Nová Ves** u Kamenice nad Lipou, 2 ex. (N), L, 1994; **Lidmaň** – kostel (půda), 1 ex. (mumie), L/Z?, 1974 (obě lokality ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Dolní Cerekev** – u kostela, 2 ex., L, 1966 a 1973 (TAUBER 1991); **6659: Puklice** – zámek (sklep), 3 ex., Z, 1986–1990 (VLAŠIN et al. 1995); **6660: Bransouze**, nad řekou, 1f (N), 25. 5. 1987, J. GAISLER; – hřiště u koupaliště, 1mad (N), 19. 5. 2004, Z. ŘEHÁK; **Brtnice** – zámek (sklepy), 1 ex., Z, 1987 (VLAŠIN et al. 1995); (nádvoří), 7m 1f (N), 12. 8. 2002; 1 ex., 27. 3. 2003, V. HANÁK a kol.; **Přímělkov** – zřícenina Rokštejn (sklepy a nádvoří), 3m+1 ex. (N), 11. 9. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; **6661: Lavičky** – Závist, 1m, 24. 8. 2003, V. KAŇA; **Měřín** – lékárna (sklep), Z (VLAŠIN et al. 1995); **6662: Velké Meziříčí** – hrad (sklepy), 29 ex., Z, 1957–1986 (ELEDER & HELEŠIC 1987, VLAŠIN et al. 1995); **6755: Červená Lhota**: sklep v parku, 3 ex., 16. 1. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6756: Kamenice nad Lipou** – zámecký park (štola), 1 ex., Z, 1994 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6757: Žirovnice** – zámek

Obr. 25 (vlevo). Nálezy netopýra ušatého (*Plecotus auritus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7). Obr. 26 (vpravo). Nálezy netopýra dlouhouchého (*Plecotus austriacus*) ve sledovaném území (vysvětlivky viz obr. 7).

Fig. 25 (left). Records of the brown long-eared bat (*Plecotus auritus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations). Fig. 26 (right). Records of the grey long-eared bat (*Plecotus austriacus*) in the area under study (see Fig. 7 for explanations).

(sklepy), 1 ex., Z, 2002 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Doupě** – hrad Roštejn, hospoda (hradní sklep), 5 ex., Z, 1998–2003 (REITER et al. 2001, 2003); 2 ex., 28. 3. 2003, V. HANÁK & P. BENDA; **Řídelov** – sklípky u rybníka Pilský, 1 ex., Z, 1983 (VLAŠÍN et al. 1995); **Třeštice** – bývalý mlýn (sklepy), 2 ex., 28. 3. 2003, V. HANÁK et al.; **Třešť** – pivovar (sklepy), 1 ex., 28. 3. 2003, P. BENDA & P. MUNCLINGER; **6759: Stonařov** – hájovna Áleje, 2 ex., L, 1998–2000; 1 ex. (mumie z loňska), 23. 7. 2003, V. HANÁK; **Třešť** – myslivna Pouště, 1 ex., L, 1975 (VLAŠÍN et al. 1995); **6760: Čichov** – kaplička (půda), 2 ex., L, 1985 (VLAŠÍN et al. 1995); 1fad (N), 18. 5. 1999, Z. ŘEHÁK; **6761: Trnava** – kostel (půda), 1 ex., L, 1996 (REITER et al. 2003); **Třebíč** – zámek a hospoda, 7 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **6762: Jasenice** – jeskyně Jezevčí díra, 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Náměšť nad Oslavou** – zámek (kaple a sklep), 3 ex., Z, 1983–2002 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); **Pozdátín** – lesovna u silnice na Pyšel (půda), K 25 ex., L, 2003 (REITER et al. 2003); – rybník Vrbinec (D), 23. 8. 2003, Z. ŘEHÁK; **Studeneč** – lesní tunýlek a budova AV ČR, 2 ex., L, 1968–1969; K 3–5 ex., L, 1990 (GAISLER & HANÁK 1972, REITER et al. 2003, RYCHNOVSKÝ 1999, VLAŠÍN et al. 1995); (dutina stromu), 1m, 26. 6. 1969, J. GAISLER; – stanice AV ČR (půda), 1 ex., 28. 5. 1970 (dat. kr.); 1 ex., L, 1969 (REITER et al. 2003); **Tasov** – chata (za okenicí), 1 ex., L, 1979 (VLAŠÍN et al. 1995); – potok Polomina (Tasovička), L, 1988–1992 (ELEDER 1995); **6763: Lesní Hluboké** – štoly Ve žlebě, Z, 1977–1981; – štola Stříbrnice, 2 ex., Z, 1987 a 1993 (VLAŠÍN et al. 1995); **6764: Maršov** – odvodňovací štola kaolinového lomu, Z, 1977–1981 (VLAŠÍN et al. 1995); **6855: Jindřichův Hradec** – Klášterek, 1m, 26. 2. 2004, O. KANKRLÍK; **6856: Horní Pěna** – ptačí budka, 1 ex., 5. 6. 1992, O. KANKRLÍK (dat. kr.); **Hospříz** – rybník Krvavý, hájovna (půda), K (f+juv), 2. 8. 1958, V. HANÁK; K? (2 ex.), L, 1959 (HANÁK 1987); **6858: Telč** – hrobka pod kostelem a zámek (sklepy), 9 ex., Z, 1969–1998 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995, dat. kr.); **Řečice**, 1 ex., 12. 11. 1967, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6859: Nová Říše** – klášterní kostel a kaple sv. Kříže, K 10 ex. + 2 ex., L, 1987 (VLAŠÍN et al. 1995); **6860: Horní Újezd** – mlýn (sklep), 1 ex., Z, 2003 (REITER et al. 2003); 1 ex., 3. 1. 2004, V. HANÁK; **Lesonice** – Oboř, rybník, 1 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **Římov** – chatový tábor Březová, 1mjuv, (uhyn.), 10. 8. 2002; – osada Visky, mlýn (sklep), 1 ex., 10. 2. 2003, V. HANÁK; **6861: Horní Újezd**, Z, 1955 (HURKA 1957); **6862: Dalešice** – zámek a kaple, 3 ex., L, 1975–1976 (GAISLER et al. 1990, VLAŠÍN et al. 1995); – kaple (sklep), 2 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Hrotovice**, 2 ex., Z, 1954 (GAISLER 1956); **6863: Čučice** – Josefův důl (štoly), 1 ex., Z, 1998; **Ketkovice** – štola proti Ketkovickému hradu, 2 ex., Z, 1998 (obě lokality REITER et al. 2001, 2003); **Kladeruby nad Oslavou** – PR Údolí Oslavy a Chvojnice (ČECH et al. 2003); **6956: Lhota u Čimčře** (ptačí budky), 1 ex., 1995, O. KANKRLÍK; **6957: Albeř** u Nové Bystřice – Klášter II (krypta v kostele), 10 ex., 30. 1. 1973; 6 ex., 23. 2. 2001; 2 ex., 28. 2. 2002; 1 ex., 28. 3. 2003; 3 ex., 17. 1. 2004, V. HANÁK et al.; **Jitra u Kunžaku** – bývalá hájovna (půda), K asi 10 ex., 12. 6. 2004, V. HANÁK; **Landštejn** – zřícenina hradu (sklepy), 1 ex., 30. 1. 1973 (HANÁK et al. 1994); (nádvoří), 7m (N), 18. 8. 2002; 2 ex., 17. 1. 2004, V. HANÁK et al.; **Matějovec** – kostel (půda), 1 ex., 2. 6. 2001, V. HANÁK; **6958: Dačicko**, bez dokladu (REMĚŠ 1927); **Dačice** – zámek (sklep), 2 ex., 10. 2. 1966, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); – zámecký park, 1fa (N), 2. 8. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **Chlumec** u Dačic – Vlažínka, samota u silnice Jemnice–Dačice, 1 ex., L, 1997 (REITER et al. 2003); **Staré Hobzí** – zámek (sklep), 1 ex., 9. 3. 1959, B. SLAVÍK (dat. kr.); – kostel (půda), 19. 3. 1959 (1 ex. coll. MV Jihlava, B. SLAVÍK); K asi 30f+juv, 1 ex. kr.), 15. 8. 1997; K (3 ex.), 22. 6. 2004, V. HANÁK; **6959: Budeč** – kostel (půda), K asi 15f+juv, L, 1999 (REITER et al. 2003); **Jemnice** – fara (sklep), 1 ex., Z, 1997 (REITER et al. 2001, 2003); **6961: Biskupice** – štola u Pulkovského mlýna, 23 ex., Z, 1998–2003; 3 ex. (N), L (REITER et al. 2001, 2003); **Jevišovice** – Němčický dvůr (sklep), 5 ex., Z, 2002–2003 (REITER et al. 2003); **6962: Litovany** – štola u Újezdského mlýna, 2 ex., Z, 1998–1999; **Rešice** – štola Kordula, 18 ex., Z, 1998–2001 (REITER et al. 2001, 2003); 1 ex., Z, 2002, A. REITER; **Tavíkovice** – jeskyně nad hájovnou, 2 ex. (N), L, 1998 (vše REITER et al. 2003); **6963: Mohelno** – chaty u mostu pod rezervací (za okenicí), 1 ex., L, 2003, V. HANÁK; **Tulešice** – sklep na křižovatce, 2 ex., Z, 1999–2003 (REITER et al. 2001, 2003); **7057: Dobrotín** – bývalá hájovna u Filipova (chodba), 1 akt. ex., 20. 4. 2002, V. HANÁK; **7059: Kostníky** – Rajmundský mlýn (vrata od stodoly), 1 ex. (N), L, 2003 (REITER et al. 2003); **Lubnice** – Grázlova díra, 1 ex., (N), L, 1999 (REITER et al. 2003); **Uherčice** – zámek (sklepy), 22 ex., Z, 1992–2002 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); **7060: Bítov** – hrad (sklep), 6 ex., Z, 1984–2004 (BENDA & HOTOVÝ 2004, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); – zřícenina Cornštejn (nádvoří a sklepy), 6 ex. (N), L, 1992–1998; 19 ex., Z, 1993–2003 (HANÁK et al. 1994, REITER et al. 2001, 2003); **Dešov** – rybník u Obory,

1 ex., L, 1994 (VLAŠIN et al. 1995); **Chvalatice** – rybník, 2 ex. (N), L, 1994 (HANÁK et al. 1994, REITER et al. 2003, VLAŠIN et al. 1995); **Vranov nad Dyjí** – hráz přehrady (chodby), 1 ex., Z, 1996 (REITER et al. 1997); **Zálesí** – hájovna 1 km V obce (půda), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **7061: Boskovštejn** – Hlubocká hájovna, stodola (půda), 2 ex., L, 1996; **Jevišovice** – starý zámek (sklepy), 1 ex., Z, 1996 (obě lokality REITER et al. 2003); **Lesná** – rybník u lesa, 1 ex. (N), 1994 (VLAŠIN et al. 1995, REITER et al. 1997); **Štítary** – hájovna ve Švýc. údolí (půda), 1 ex., L, 1993 (REITER et al. 2003, VLAŠIN et al. 1995); **7062: Horní Dunajovice** – sklep, bunkry u Dunajovické údolní nádrže, 4 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Rudlice** – Jevišovka, Vencův mlýn (stodola), 1 ex. (N), 1997 (REITER et al. 2003); **Tvořihráz** – dominikánský sklep, 1 ex., Z, 1994 (HANÁK et al. 1994, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); **Vevčice** – štola u Karlova mlýna, 1 ex., Z, 2003 (REITER et al. 2003); **7160: Vranov nad Dyjí** – Junácké údolí, Kamenný most, 2 ex. (O), 1 ex. (N), L, 1998; – zámek (sklepy), 21 ex., Z, 1984–2003 (GAISLER & HANÁK 1972, REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); – škola pod zámkem, 3 ex., Z, 1997–2003 (REITER et al. 1997, 2003); **7161: Čížov** – štoly na Kozích stezkách (= Granátové jámy), 1 ex. (N), L, 1992 (REITER et al. 2001, VLAŠIN et al. 1995); – Ledové sluje, 5312 ex. (N), L, 1991–2002; 19 ex., Z, 1994–2003 (REITER et al. 1997, 2003); – stodola v obci, 9 ex. (N), L, 2001–2003 (REITER et al. 2003); – chata u Letohrádku, 1 ex. (N), L, 1973 (REITER et al. 1997); – letohrádek, 2 ex., 28. 8. 2004; **Havraníky** – Papírna (sklep), 2 ex. (N), 1992–1997; 11 ex., Z, 1992–2002; – sádky u Baštova mlýna, 2 ex. (N), 1994–1996 (REITER et al. 1997, 2001); – Baštův mlýn (sklep), 2 ex., Z, 1998–2001; 1 ex. (N), L, 2001; **Hnanice** – Devět mlýnů (sklepy), 12 ex., Z, 1997–2003; 12 ex. (N) + 1 ex. (O), L, 1992–1997 (obě lokality REITER et al. 1997, 2001, 2003); – rybníček Daniž, 1 ex. (N), L, (REITER et al. 2003); **Lukov** – Faltýskův mlýn (sklep), 5 ex., Z, 1995–2001; 1 ex. (O), L, 1992 (REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); – Nový Hrádek (sklepy a nádvoří), 10 ex., Z, 1991–2003; 5 ex. (N) a 1 ex. (O), L, 1996–2002 (REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); – Novohrádecký mlýn, cesta u stavby, 1 ex. (N), L, 1997 (REITER et al. 2003); **Mašovice** – Andělský mlýn, 1 ex., vývržky S. a., 1991 (REITER et al. 1997); – rybník nad Andělským mlýnem, 1 ex. (N), L, 1995 (REITER et al. 1997); – bunkry u Podmolí, 2 ex. (O), L, 1992; 3 ex., Z, 1998–2003 (REITER et al. 1997, 2001); **Vranov nad Dyjí** – Brajtava (sluj), 4 ex. (N), L, 1997 (REITER et al. 2003); **Podmolí** – požární nádrž, 1 ex. (N), 1995 (VLAŠIN et al. 1995, REITER et al. 1997); – rybník pod Čerchovem, 1 ex. (N), 1995 (VLAŠIN et al. 1995, REITER et al. 1997); – Šobes (sklepy), 1 ex., Z, 1995 (REITER et al. 1997, 2001).

Poznámky k výskytu: Netopýr ušatý patří počtem téměř 130 zjištěných lokalit i obsazením většiny čtverců síťového mapování (51 čtverců, tj. přes 91 % území) k nejčastěji dokumentovaným druhům v oblasti (obr. 25). Podle těchto ukazatelů lze o něm uvažovat jako o nejhojnějším netopýrovi sledované oblasti vůbec, i když nárok na takové umístění má i několik dalších druhů. Například podle celkové početnosti by ho mohl předstihnout nejspíše netopýr vodní, jehož populační hustota na určitých stanovištích je v současnosti velmi vysoká, daná zřejmě i velikostí jeho mateřských kolonií.

V prezentovaném souboru dat o výskytu n. ušatého v jižní části Českomoravské vrchoviny převládají snadno získatelné nálezy přezimujících jednotlivců v různých typech podzemních prostor (drobné sklípky i sklepy hradů a zámků, dále štoly i vhodné nadzemní prostory), ale nechybějí ani početná data z léta, zejména výsledky nettingů a detektorovací záznamy z různých typů stanovišť. Méně časté jsou nálezy jednotlivců (většinou samců) za okenicemi chat a příležitostné nálezy mrtvých a vysílených jedinců. Údaje o mateřských koloniích jsou poměrně řídké, z celé oblasti máme zatím plně dokumentované jen asi 4 doklady, několik dalších bylo převzato z literatury a z cizích záznamů. Všechny se překvapivě týkají klasických úkrytů na půdách kostelů či větších budov a mívají zpravidla jen 10–15 samic s mláďaty. To pochopitelně nevyklučuje možnost, že tento “lesní” druh běžně využívá i jiné typy úkrytů (dutiny stromů, ptačí budky, skalní štěrbin, prostory pod mostky a v podzemních kanálech), jak se to traduje v literatuře (SCHÖBER & GRIMMBERGER 1998, GAISLER et al. 1990, aj.). Taková místa se ovšem při naší metodice výzkumu nacházejí jen příležitostně.

Větší vazba tohoto druhu (ve srovnání s n. dlouhouchým) na přírodní lokality (lesy a parky) se ve sledovaném regionu snad projevovala v tom, že byl častěji nalézán na půdách a ve sklepích samot (chaty, myslivny, myslivecká zařízení), zatímco n. dlouhouchý byl častější v sídlištích. Oba druhy však v našem prostředí využívají v létě i v zimě především antropicky ovlivněné úkryty.

Netopýr ušatý patří do skupiny “usedlých” druhů (GAISLER et al. 2003) a zpravidla přezimuje v blízkosti letních úkrytů. Při faunistickém výzkumu je možné považovat nejen letní, ale i převažující zimní nálezy za doklady jeho celoročního výskytu (a nepřímo i rozmnožování). Pod tímto zorným úhlem je třeba hodnotit i celkový charakter jeho stálého rozšíření ve sledované oblasti (obr. 25).

Netopýr dlouhouchý (*Plecotus austriacus*)

Přehled lokalit: **6355: Načeradec** (sklep), 3 ex., Z, 1981 (HANEL 1989, NOVÁ et al. 2001); **6457: Červená Řečice** – zámek (sklepy), 5 ex., Z, 1995–1996 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 1 ex., 21. 2. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **Želiv** – klášter (sklepy), 2 ex., 30. 12. 2002, P. BENDA & A. REITER; 2 ex., 11. 2. 2004, P. NOVÁ; **6554: Chýnov**, dům čp. 140, K (2 mumie juv), 30. 7. 1996, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6556: Čížkov**, 1 ex., Z, 1993; **Eš** – Červený mlýn (rybníček), 1 ex. (N), L, 1994; **Kámen** – hrad (sklepy), 1 ex., Z, 2002 (vše ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6560: Polná** (sklepy), jednotlivé ex., Z, 1960, p. HLADÍK (in litt.); – kostel, 1 ex., L, 1963 (KLÍMA & GAISLER 1967); **6561: Rudolec** – rybník Dolní Křivý (hráz), 1 ex., L, 1996 (ELEDER 2002); **6655: Choustník** – dům (čp. 24), 1 ex., 24. 7. 1990, P. ZBYTOVSKÝ; **6659: Jihlava** (podzemí), 1f, 16. 2. 2001, V. HANÁK; **Plandry** u Jihlavy – bývalý pivovar (sklepy), 1 ex., 22. 2. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6660: Bransouze**, nad řekou, 1 ex., 28. 5. 1987, Z. ŘEHÁK (dat. kr.); 1 ex. (N), 25. 5. 1987 J. GAISLER; **Brtnice** – klášter (sklepy), 2 ex., Z, 1987 (VLAŠIN et al. 1995); – zámek (sklepy), 10 ex., Z, 1987 (VLAŠIN et al. 1995); (nádvoří), 2m (N), 12. 9. 2002, V. HANÁK & R. LUČAN; **6662: Velké Meziříčí** – hrad (sklepy), 16 ex., Z, 1997–1983 (VLAŠIN et al. 1995); 1 ex., 10. 3. 2002; 1 ex., 27. 3. 2003, V. HANÁK; **6755: Červená Lhota** – zámek (sklepy), 3 ex., 16. 1. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **Pluhův Ždár** – Prokopský dvůr (sklepy), 1 ex., 17. 1. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6756: Kamenice nad Lipou** (sklepy), 1 ex., Z, 1993 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6757: Žirovnice** (sklepy), 1 ex., Z, 1993 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 1 ex., 28. 2. 2002, V. Hanák et al.; **6758: Třešť**, 1 ex., Z, 1990 (VLAŠIN et al. 1995); **6760: Opatov** – fara (sklepy), 3 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **6761: Benetice** – kostel (půda), K asi 15 ex. (1 ex. juv uhynulý), L, 2003 (REITER et al. 2003); **Třebíč** – klášter (krypta) a římskokatolická fara (sklep), 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **6762: Budišov** – kostel, K 17 ex., L, 1966 (REITER et al. 2003); **Náměšť nad Oslavou**, 4 ex., 30. 1. 1987, M. VLAŠIN (dat. kr.); – zámek (půda a sklep), 2 ex., Z, 1969–1983 (GAISLER & HANÁK 1972, VLAŠIN et al. 1995); 10 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **Pyšel**, 1 ex., 26. 2. 1968 (dat. kr.); **Studenec** – lesní tunýlek, 1 ex., L, 1966 (GAISLER & HANÁK 1972, VLAŠIN et al. 1995); – objekt AV ČR, 1m, 6. 9. 1967, J. GAISLER; 2 ex., L, 1966–1967 (REITER et al. 2003); 4 ex., L, 1996 (RYCHNOVSKÝ 1999); **6763: Lesní Hluboké** – štoly, Z, 1977–1985 (VLAŠIN et al. 1995); **[6764: Brno** – Bystrc, hrad Veveří (půda, sklepy), 17 ex., L+Z, 1958–1976 (GAISLER et al. 1990)]; **6856: Horní Pěna** – kostel (půda), K 15 ex. (6f, 3m), 10. 8. 1968, I. HORÁČEK; **Jarošov nad Nežárkou** – kostel (půda a věž), K (3 mumie), 30. 7. 2003, V. HANÁK; **6858: Telč** – hrobka pod kostelem, zámek (sklepy) a jiné podzemní úkryty, 23 ex., Z, 1970–2003 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); – kostel (věž), K asi 40 ex. (2 ex. kr.), 1968 (REITER et al. 2003); **6859: Krasovice** – zámek (sklepy) 1 ex., Z, 2003; **Nová Říše** – kostel (půda) a klášter (sklep), K 7 ex., L, 1997; 1 ex., Z, 2003 (vše REITER et al. 2003); **6860: Babice** – kostel (půda), 1 ex., L, 1999; **Čáslavice** – kostel (půda), K 20 ex., L, 1957; 3 ex., L, 1998–2003; **Kojetice** – zámek Sádek (půda), 1 ex., L, 1998; (sklepy), 4 ex., Z, 1959–1998 (vše REITER et al. 2001, 2003); **Lesonice** – zámek (půda), 2 ex., 21. 6. 2004, V. HANÁK; **Šebkovice** – bývalý lihovar (sklep), 1 ex., Z, 1999 (REITER et al. 2001, 2003); **6861: Horní Újezd** – různé lokality (důl, kůlna, zahrada, věž kostela), 2 ex., L, 1975–1998; 7 ex. (N), L, 1996–2003; 2 ex., Z, 1964–1998 (GAISLER & HANÁK 1972, REITER et al.

2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); **Lipník** – kostel (půda), 1 ex., L, 1998; **Myslibořice** – kostel (věž), K 20 ex., L, 1997 (obě lokality REITER et al. 2003); **6862: Dalešice** – kaple v zahradě (sklep), 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); – zámek (půda), 1 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1990); **Hrotovice** – domy (sklepy), 2 ex., Z, 1997 (REITER et al. 2001); **Krhov** – fara a zámek (půdy), K 14 ex. + 2 ex., L, 1997–1998 (obě lokality REITER et al. 2003); **Valeč** – kostel (půda), K 10 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1990); **6863: Čučice** – Josefův důl (štolý), 1 ex., Z, 1998 (REITER et al. 2001, 2003); **6956: Horní Pěna**, K 15 ex., 10. 8. 1968, I. HORÁČEK; **6957: Landštejn** – zřícenina hradu (sklepy), 4 ex., 30. 1. 1973 (HANÁK et al. 1994); **6958: Dačice** – kostel (půda) a nový zámek (sklepy), K 23 ex., L, 1968; 1 ex., Z, 1997 (REITER et al. 2001, 2003); – zámecký park, 1ma (N), 2. 8. 2004, V. HANÁK & P. BENDA; **6959: Budíškovice** u Dačic – zámek (půda), 3 ex., L, 2002; **Jemnice** – gotický kostel a hlavní kostel a zámek (půdy), K 9–20 ex. + 2 ex., L, 1997; – (sklepy), 6 ex., Z, 1997 (REITER et al. 2001, 2003); **6960: Častohostice** – kostel (věž), K 3 ex., L, 1998; **Jakubov** – kostel (půda), 1 ex., L, 2003; **Litohoř** – zámeček (půda), 1 ex., L, 1998; **Lukov** – kostel (půda a věž), K asi 5 ex. + 1 ex., L, 1998; **Martínkov** – kostel (půda), K 10 ex. + 1 ex., L, 1999 (vše REITER et al. 2003); **Moravské Budějovice** – zámek (průjezd, půda) a kostel (věž), 1 ex., Z, 1997; 2 ex., L, 1987–1998 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); **Nové Syrovice** – kostel (půda) a zámek (sklepy), 1 ex., L, 1998; 1 ex., Z, 1999 (REITER et al. 2001, 2003); **6961: Hostim** – zámek (půda), K 13 ex. + 1 ex., L, 1997 a 1999; **Jaroměřice nad Rokytanou** – zámek (půda a sklep), fara (sklepy), klášter (sklepy), 19 ex., Z, 1996–1998; 1 ex., L, 1999 (REITER et al. 2001, 2003); **Radkovic u Hrotovic** – bývalá lesovna (půda), 1 ex. (+ 1 mumie), Z, 2003 (REITER et al. 2003); **6962: Biskupice** – Újezdský mlýn (sklep), 2 ex., Z, 1997; **Litovany** – štola u Újezdského mlýna, 1 ex., Z, 1994 (vše REITER et al. 2001, 2003); **Přešovice** – kostel (půda a věž), K 5 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Rouchovany** – Piruchtův mlýn (sklep), 4 ex., Z, 1999–2003; **Tavíkovice** – sklep v zámeckém parku, 1 ex., Z, 1997 (vše REITER et al. 2001, 2003); **6963: Dukovany** – klášter, zámek a kostelní věž (půdy), K 5 ex., L, 1963 a 1986; 1 ex., L, 1998 (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 2003, VLAŠÍN et al. 1995); – Dukovanský mlýn, 2 ex., 22. 6. 1976 (dat. kr.); L, 1982 (GAISLER et al. 1990); **Horní Dubňany** – kostel (půda), K 5–15 ex., L, 1976 a 1982 (GAISLER et al. 1990, VLAŠÍN et al. 1995); 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Rešice** – kaple (půda), 1 ex., L, 1976 (GAISLER et al. 1990); **Rokytná** – kostel (půda), 2 ex., L, 1998; **Tulešice** – sklep na křížovatce, 2 ex., Z, 1999–2003 (obě lokality REITER et al. 2001, 2003); **Řeznovice** – kostel (půda), 1 ex., L, 1983 (GAISLER et al. 1990); **7059: Kdousov** – kostel (půda), 1 ex., L, 1997; **Korolupy** – kostel (půda), 2 ex., L, 1999; **Kostníky** – kaple Hájek (půda a věž) a Rajmundský mlýn, 1 ex. (N), L, 1999 a 2003; **Lubnice** – kostel (půda), 1 ex., L, 1997; **Police** – zámek (půda), 1 ex., L, 1997 (vše REITER et al. 2003); **Uherčice** – zámek (půda a sklepy), 4 ex., L, 2000–2002; (sklepy a místnost v přízemí), 39 ex., Z, 1994–2003 (VLAŠÍN et al. 1995, REITER et al. 2001, 2003); **Vratěnín** – kostel (půda), 2 ex., L, 1996 (REITER et al. 2003); **7060: Bitov** – hrad (sklepy), 69 ex., Z, 1986–2004 (BENDA & HOTOVÝ 2004, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); – škola (půda), 2 ex., L, 2000; – zřícenina Cornštejn (sklepy a nádvoří), 10 ex. (N), 1992–2003; 42 ex., Z, 1987–2003 (REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); **Dešov** – Černá blata (půda hájovny a stodoly), 2 ex., L, 1998–1999 (REITER et al. 2003); **Vranov nad Dyjí** – Silberloch (štola), 1 ex. (N), L, 1996 (REITER et al. 1997); **7061: Blížkovice** – kostel (půda), 1 ex., L, 1997 (REITER et al. 2003); **Jevišovice** – nový a starý zámek (půdy), K 6–8 ex. + 13 jedn. ex., L, 1996–2002 (REITER et al. 2003); – starý zámek (sklepy), 154 ex., Z, 1958–2003 (GAISLER & HANÁK 1972, REITER et al. 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); **Kravsko** – zámek (půda), 1 ex., L, 1993 (REITER et al. 2003, VLAŠÍN et al. 1995); – keramička (půda), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Pavlice** – kaple (půda), 1 ex., L, 1998 (REITER et al. 2003); **Vranovská Ves** – dům (sklep), 1 ex., Z, 1999 (REITER et al. 2001, 2003); **7062: Černín** – kostel (půda), 2 ex. + K 20 ex., L, 1982 a 1997 (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 2003); **Hluboké Mašůvky** – kostel a škola (půdy), K 4 ex. + 1 ex., L, 1997–1998; **Horní Dunajovice** – kostel (půda), K 11 ex., L, 1998; – kostel a zámek (sklep), 6 ex., Z, 1998; **Mikulovice** – fara (půda), 2 ex., L, 1997; **Plaveč** – zámek (půda), 1 ex., L, 1996; **Rudlice** – údolí Jevišovky, Venclův mlýn (stodola), K 10 ex. (D), 3 ex. (N), L, 1997; **Tvořihráz** – lesovna sv. Hubert (půda), 1 ex. (N), 1997; – zámek (sklepy), 3 ex., Z, 1998; – škola (půda), 1 ex., L, 1997; **Višňové** – kostel (hrobka), 1 ex., Z, 1998 (vše REITER et al. 2001, 2003); **7160: Vranov nad Dyjí** – škola (půda), K 6–15 ex., L, 1998–2003; – zámek (půda), několik ex., L, 1959; 3 ex., L, 1995–1999; (sklepy), 70 ex., Z, 1958–2003 (GAISLER & HANÁK 1972, REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠÍN et al. 1995); – sád-

ky, 1 ex. (N), 1996; – dům na náměstí (sklep), 1 ex., Z, 1997 (REITER et al. 1997); **7161: Citonice** – kostel (půda), K 15–26 ex., L, 1978–1994 (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 2003, VLAŠIN et al. 1995); **Čížov** – Ledové sluje, 130 ex. (N), 1991–2002; 1 ex. (O), L, 1996; 6 ex., Z, 1999–2003 (REITER et al. 1997, 2003, VLAŠIN et al. 1995); – štoly na Kozích stezkách (= Granátové jámy), 1 ex., Z, 1999 (REITER et al. 2003); – rybník pod silnicí, 3 ex. (N), L, 1992 (VLAŠIN et al. 1995); – stodola v obci, 8 ex. (N), L, 2001–2003 (REITER et al. 2003); 2 ex. (N), 28. 8. 2004; **Havraníky** – Baštův sklep, 1 ex., Z, 2000; – Papírna (sklep), 2 ex., L, 1996; 9 ex., Z, 1991–2003 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); **Hnanice** – Devět mlýnů (sklepy), 2 ex., Z, 1996 (REITER et al. 2001, 2003); **Horní Břečkov** – rybník Dehták, 3 ex. (N), L, 1992 (vše REITER et al. 1997); **Lukov** – Faltýskův mlýn (sklep), 3 ex., Z, 1993–1997; – Nový Hrádek, zřícenina (sklepy a průlety), 2 ex. (O), L, 1996; 6 ex. (N), L, 1991–2001; 48 ex., Z, 1991–2003 (REITER et al. 1997, 2001, 2003, VLAŠIN et al. 1995); – štoly na Kozích stezkách (= Granátové jámy), 1 ex. (M), 1992; 1 ex., Z, 1994 (VLAŠIN et al. 1995); **Mašovice** – Andělský mlýn, 4 ex., vývržky *S. a.*; – kostel, 1 ex., L, 1993; – rybník, 1 ex. (O), L, 1995; – stará hospoda, 1 ex., Z, 1994 (REITER et al. 1997, 2001); – Podmolí (bunkry), 1 ex., L, 1996; 2 ex., Z, 1993–2001 (REITER et al. 1997, 2001, 2003); **Vranov nad Dyjí** – Braitava, úpatí skal u zámečku, 1 ex. (N), 1997 (REITER et al. 2003).

Poznámky k výskytu: Netopýr dlouhouchý byl nalezen celkem na 105 lokalitách ve 40 mapovacích čtvercích (tj. 71,4 % území), což na první pohled ukazuje, že ve sledovaném území patří k velmi běžným druhům. Rozložení nálezů ve sledovaném území však není rovnoměrné (obr. 26), neboť na řadě míst tento druh nebyl zjištěn, zejména pak ve výše položené centrální části Českomoravské vrchoviny v oblasti Pelhřimovska a Pacovska, což evidentně není jen důsledkem menší intenzity výzkumu v tomto regionu. Např. v Chýnovské jeskyni, kde bylo v letech 1981–2004 zaznamenáno celkem přes 2500 jedinců netopýrů (při hibernaci i odchylem do sítí), bylo přes 400 ex. *Plecotus auritus* a *P. austriacus* nebyl zjištěn ani jednou (ANDĚRA et al. 1992, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, vlastní nepubl. data). Navíc dokladované nálezy na Pelhřimovsku a v severních oblastech Jihlavska se vesměs týkají pouze zimujících jedinců. To vše dost věrohodně naznačuje, že početnost netopýra dlouhouchého v lesnaté, výše položené části Českomoravské vrchoviny je – na rozdíl od příbuzného n. ušatého – výrazně nižší. Takovou situaci bylo ostatně možné očekávat vzhledem k různým preferencím obou forem. Naproti tomu vyšší počty zjištěných lokalit ve většině čtverců jihovýchodní části regionu (západ Znojemska, Třebíčsko) potvrzují jeho afinitu k převážně polní a více osídlené části moravského okraje Českomoravské vrchoviny, kde ho lze právem hodnotit jako druh velmi hojný a plošně rozšířený. Nicméně n. dlouhouchý u nás patří k velmi progresivním a obecně hojným druhům a nelze očekávat, že by zcela chyběl i v hypsometricky celkem vyrovnané jihozápadní části Českomoravské vrchoviny. Občas naznačovaný trend k postupnému snižování stavů tohoto druhu na našem území (např. GAISLER et al. 1981, ANDĚRA & ČERVENÝ 1994, ŘEHÁK 1997) nelze na modelu sledovaného území vzhledem k nedostatku historických dat nijak komentovat.

Hlodavci – Rodentia

Bobr evropský (*Castor fiber*)

Přehled lokalit: **6557: Pelhřimovsko**, 1378–1408 (ZIBRT 1929); **6761: Trnava** – rybník Malý Bor, 2001–2002 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, ŠAFÁR 2002, ZVĚŘINA 2004); **6858: Malý Pěčín** – Moravská Dyje, 1983 (ŠAFÁR 2002); **6860: Čáslavice** – Bolíkovský potok, 1985 (ŠAFÁR 2002); **6862: Dalešice** – ř. Jihlava, 1986 (KOSTKAN et al. 1999, ZAJÍČEK & VLAŠIN 1992); **6863: Oslavany** – hradiště Náporka (KNIES 1893, KOKES 1968); **Lhánice** – ř. Jihlava, 1984 (ŠAFÁR 2002); **Mohelno** – rybník U jezera, 2003 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6958: Dačice** – ř. Moravská Dyje, 2. 9. 1983, záznamy B. SLAVIKA (MV Jihlava) (též ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, KUCHYŇKA 1983, KOSTKAN et al. 1999, ŠAFÁR 2002); **Toužín** – ř. Moravská Dyje, 1983 (ŠAFÁR 2002); **6960:**

Moravské Budějovice – rybník Nový, 2004 (ZVĚŘINA 2004); **6961: Jaroměřice nad Rokytou**, hradiště (KOKES 1968); **6963: Hrubšice** – ř. Jihlava, 1986 (ZAJÍČEK & VLAŠÍN 1992); **Rakšice**, hradiště (KNIES 1893, KOKES 1968); **Jamolice** – Jihlava, 1986 (ŠAFÁR 2002); **7061: Jevišovice**, hradiště (KOKES 1968).

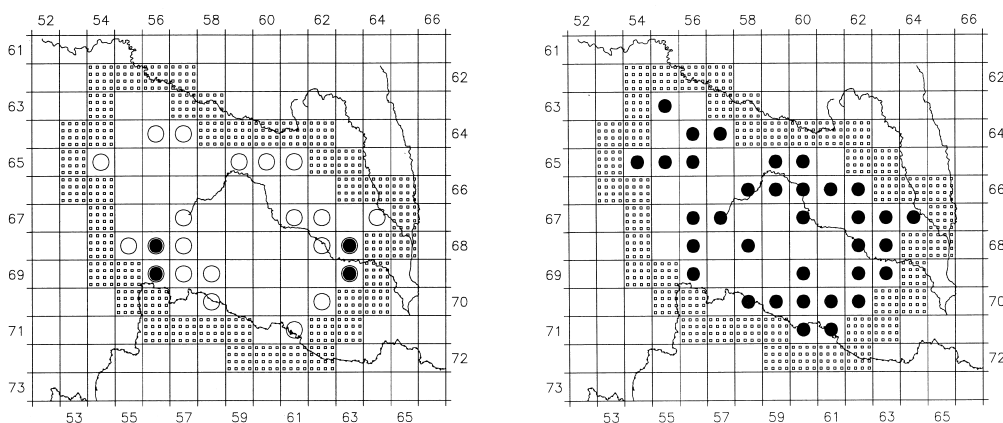
Poznámky k výskytu: Historicky patří do savčí zvířeny sledované oblasti rovněž bobr evropský, i když nepřilíš početné archivní zprávy (ZÍBRT 1929) a nálezy na archeologických lokalitách (KNIES 1893, KOKES 1968) naznačují, že ani v minulosti zde zřejmě příliš hojný nebyl. Počátek novodobého výskytu se datuje do poloviny 80. let 20. století, kdy v r. 1983 pronikl jeden bobr z Rakouska, zřejmě po Moravské Dyji, do oblasti Dačic (posléze zahynul po kolizi s vlakem); jiné zprávy naznačují, že se v té době po této řece pohybovalo možná i více jedinců (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, KUCHYŇKA 1983, KOSTKAN et al. 1999, ŠAFÁR 2002). O tři roky později se dostal migrující bobr po řece Jihlavě až do prostoru Dalešic (KOSTKAN et al. 1999, ZAJÍČEK & VLAŠÍN 1992). V následujícím období docházelo k posilování výskytu bobrů v těsném sousedství sledovaného území v povodí Dyje a Jihlavy, kde se dnes trvale vyskytují v rámci mapovacích čtverců 6865, 6984, 6965, 7065, 7162 a 7163). Vzhledem k dynamickému vývoji bobřího osídlení u nás je pravděpodobné, že v budoucnu se budou bobří dostávat častěji i do jižních partií Českomoravské vrchoviny a není vyloučen i jejich trvalý výskyt.

Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)

Přehled lokalit: **6355: Načeradec** (SMRŽ 1983); **6356: Studený** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6455: Bratřice** – masív Stražiště, **Salačova Lhota**, požerky, 14. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Lukavec** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6456: Červená Řečice** – Červený Mlýn, **Košetice**, **Křešín**, **Velká Chyška** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Hněvkovice**, **Hořice**, **Jiřice**, **Kaliště**, **Koberovice**, **Křelovice**, **Senožaty** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Horní Hrachovice** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6555: Dolní Hořice** – NPP Chýnovská jeskyně, okolí (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **Cetoraz**, **Obrataň**, **Pacov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6556: Kámen**, **Nová Cerekev**, **Pacov**, **Pošná** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Kojčice**, **Olešná**, **Pelhřimov**, **Velký Rybník** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Sázava pod Křemešníkem** – PR Křemešník, (ČECH et al. 2003); **6558: Boršov** – Dušejov (MATOUŠOVÁ 1984); **Opatov** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **Vyskytná**, **Zachotín** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6559: Bedřichov**, **Hybrálec**, **Pávov** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6560: Polná** – střed města (SVATOŠ 1961); **6561: Netín** (KRATOCHVÍL 1940); **6655: Černovice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Choustník**, – NPR Choustník (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, ZBYTOVSKÝ 2000); **Křeč** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6656: Bohdalín**, **Kamenice nad Lipou**, **Těmice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Dobrá Voda**, **Horní Cerekev**, **Radňov**, **Rynárec** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Cejle**, **Dolní Cerekev**, **Rohozná** – masív Čeřínsko (TAUBER 1991); **Horní Cerekev**, **Nový Rychnov**, **Těšenov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Hosov**, **Jihlava**, **Puklice** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6660: Horní Smrčné** – PR Habří (ČECH et al. 2003); **6661: Hrbov**, **Kochánov**, **Lavičky** (KRATOCHVÍL 1940); **6662: Mostišťe** (KRATOCHVÍL 1940); **6755: Budislav**, **Drunče**, **Mnich** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6756: Bozděchov**, **Kamenice nad Lipou**, **Litkovice**, **Rodinov**, **Vlčetín** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6757: Častrov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Klátovec** – NPR Zhejral, **Studená** – Javořice (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **Počátky**, **Vesce** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Doupě** – PR Roštýnská obora, požerky, 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6759: Stajjiště**, požerky, 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6760: Heraldice**, požerky, 11. 12. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Třebíč** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6762: Náměšť nad Oslavou** (GAISLER & ZEJDA 1974); **Studenec** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **Tasov** (ELEDER 1995); **6763: Bítešsko** (REMES 1927); **6764: Říčky**, požerky, 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Děbolín**, požerky, 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6856: Blažejov**, požerky, 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6857: Palupín**, požerky, 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6858: Olší**, **Telč** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6859: Sedlatice**, požerky, 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Cidlina**, požerky, 11. 12.

2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Zárubice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **6862: Hrotovice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **6863: Mohelno** – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993); **6956: Albeř** (HANÁK et al. 1994); **Kačlehy** – Kačležský rybník (FRÍČ & VÁVRA 1895); **6957: Horní Radíkov** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6958: Dačice** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6959: Lomy**, požerky, 11. 12. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Nové Syrovice** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6961: Rozkoš**, požerky, 11. 12. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6962: Tavíkovice**, požerky, 11. 12. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Podhradí nad Dyjí** (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **7060: Vranov nad Dyjí** – různé lokality (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, REITER et al. 1997); **7160: Vranov nad Dyjí** – různé lokality (REITER et al. 1997); **7161: Čížov, Havraníky, Hnanice, Lukov, Mašovice, Podmolí, Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** – různé lokality (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Výskyt tohoto relativně běžného druhu je doložen na více než 110 lokalitách v 51 mapovacím čtverci (tj. přes 91 % území); zbývající nezaplňené čtverce spíš vyjadřují nedostatek konkrétních údajů než skutečné chybění druhu v daných regionech. I když veverka běžně obývá intravilány měst a osad, zahrady či sady (Jihlava, Pacov, Pošná aj.), těžištěm jejího výskytu zůstávají plochy zalesněné prakticky všemi typy lesních biotopů. Pouze v územích s nízkou úrovní lesnatosti se vyskytuje zřídka či zcela chybí. Někdejší rozbor výskytu barevných forem naznačuje, že ve velké části sledované oblasti převažuje výskyt tmavěji zbarvených jedinců či je zastoupení tmavé a rezavé formy zhruba vyrovnané, pouze při východním okraji Jevišovické pahorkatiny výrazněji dominují veverky s rezavým zbarvením (ANDĚRA 1985). Poznátka o dynamice početnosti populace druhu na Českomoravské vrchovině (stejně jako jinde v ČR) zcela chybí.

Obr. 27 (vlevo). Nálezy sysla obecného (*Spermophilus citellus*) ve sledovaném území (plný kruh – současný výskyt, po r. 2000; prázdný kruh – dřívější výskyt, do roku 2000). Obr. 28 (vpravo). Nálezy hrabošika podzemního (*Microtus subterraneus*) ve sledovaném území.

Fig. 27 (left). Records of the European souslik (*Spermophilus citellus*) in the area under study (closed circle – recent occurrence, after 2000; open circle – former occurrence, up to 2000). Fig. 28 (right). Records of the common pine vole (*Microtus subterraneus*) in the area under study.

Sysel obecný (*Spermophilus citellus*)

Přehled lokalit: **6456–6457: Křelovice**, 1932 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); [**6554: Tábořsko**, 1961 (VOŠTA 1961)]; **6559: Rantířov**, 1957 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Staré Hory**, před 1927 (CANON 1927); **6560: Polná** – židovský hřbitov, železniční přejezd, 1950 (SVATOŠ 1961); **6561: Radostín nad Oslavou**, 1923 (VLAŠIN et al. 1995); **6757: Horní Ves**, před 1927 (CANON 1927); **6761: Rudíkov**, 1970–1972 (VLAŠIN et al. 1995); **Horní Vilémovice**, 1957; **Třebíč**, 1956 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); Třebíčsko, před 1927 (REMEŠ 1927); **6762: Naloučany**, 1948–1949 (GRULICH 1954); **Studenec**, 1967 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); 1978 (RYCHNOVSKÝ 1999); [**6764: Moravské Knínice**, 1959 (GRULICH 1960); 1999 (CEPÁKOVÁ & HULOVÁ 2002); Veverská Bítýška, 1941 (NEČAS 1941)]; [**6855: Kardašova Řečice**, 1941 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti)]; **6856: Jindřichův Hradec**, 1949 (ROSICKÝ 1956); 1952–1956 (ERHARDOVÁ 1958, GRULICH 1960, 1980); **Kačlehy** – Kačležský rybník, 1924 (ZÁLESKÝ 1924, 1928); **Lomy u Člunku** (vojenská stělnice), 1993–2001, J. PYKAL (in litt.) (ANDĚRA & HANZAL 1995, CEPÁKOVÁ & HULOVÁ 2002); **6857: Strmilov**, 1960 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **6862: Hrotovice**, 1956 (TOUFAR 1958); **6863: Mohelno** – NPR Mohelenská hadcová step, 1985–1989 (RYCHNOVSKÝ 1993); 1992–1994 (ANDĚRA & HANZAL 1995, RYCHNOVSKÝ 1999, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997, VLAŠIN et al. 1995); **6956: Albeř** u Nové Bystřice (letní středisko UK), 1993–1994 (ANDĚRA & HANZAL 1995); 1995–2001 (CEPÁKOVÁ & HULOVÁ 2002); **6957: Český Rudolec**, 1962 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); **Kunžak** – Zvůle, 1924, (ZÁLESKÝ 1928); **Matějovice** (fotbalové hřiště) 1993–1995 (ANDĚRA & HANZAL 1995, CEPÁKOVÁ & HULOVÁ 2002); **6958: Dačicko**, před 1927 (REMEŠ 1927); **Dolní Bolíkov**, 1948–1949 (GRULICH 1954); **6963: Biskoupky** (nad kamenolomem), 1985 (VLAŠIN et al. 1995); **Jamolice** (záložní letiště), 1989–1999 (HEROLDVÁ et al. 1998, REITER et al. 2000, VLAŠIN et al. 1995); 2000–2001 (CEPÁKOVÁ & HULOVÁ 2002); **Vémyslice**, 1969 (VLAŠIN et al. 1995); **7058: Slavonicko**, před 1927 (REMEŠ 1927); [**7062: Kyjovice**, 1948–1949 (GRULICH 1954)]; **7161: Čížov** (Ledové sluje/Pašerácká stezka), 1992, vývržky *B. b.* (REITER et al. 1997); **Lukov**, 1995 (REITER et al. 1997, VLAŠIN et al. 1995); (Vraní skála), 1992, vývržky *B. b.* (REITER et al. 1997); **Mašovice**, 1946–1948 (HANÁK 1993b); 1972–1975 (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Výskyt sysla polního v jižních oblastech Českomoravské vrchoviny zaznamenal v průběhu 2. poloviny 20. století výrazných změn (obr. 27). Zatímco v centrálních partiích regionu (zejména v Javořické a Křemešnické vrchovině) zřejmě vždy chyběl, v okrajových oblastech (na Jindřichohradecku, Pelhřimovsku, Jihlavsku a Třebíčsku) vytvářel ještě do období 1950–1960 ostrůvkovitě, a často dosti početné populace (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, GRULICH 1960 aj.). Následně však v souvislosti s celkovým ústupem druhu většina lokalit během 60.–70. let zanikla a v současné době (poslední údaje z r. 2001) je sysel zachován na pěti lokalitách – na Jindřichohradecku u Člunku a Albeře (6856 a 6956) a na východě u Mohelna, Ivančic (PR Nad Řekami u Hrubšic těsně při hranici sledovaného území) a Jamolic (6863 a 6963). Tyto lokality přitom představují zhruba čtvrtinu z celkového počtu známých míst současného výskytu sysla v ČR (CEPÁKOVÁ & HULOVÁ 2002, HULOVÁ 2005).

Křeček polní (*Cricetus cricetus*)

Přehled lokalit: **6355: Jeníkov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Načeradec, Vračkovice** (SMRŽ 1983); **6356: Čechtice** (GRULICH 1975, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Děkanovice, Křivsoudov, Všebořovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6455: Bratřice, Horní Lhota, Lukavec, Mezilesí** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6456: Křelovice, Křešín, Onšov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6457: Jiřice, Koberovice, Senožaty** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Petrovice**, 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6554: Kloužovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6555: Cettoraz, Kladruby, Pacov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Obrataň** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); – Dvořiště (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6556: Chmelná**, 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); **Kámen, Lipice, Pošná, Vlásenice, Vysoká Lhota** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Pacov**, 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); **6557: Krasíkovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA

1976); **Pelhřimov** (GRULICH 1975, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Starý Pelhřimov, Strměchy, Svěpravice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6558: Ježená** (CANON 1927, GRULICH 1975); **Dudín, Ústí** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Opatov**, 2 ex., 7. 6. 1967 – 5. 9. 1971, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6559: Bílý Kámen, Heroltice, Hruškové Dvory, Hybrálec, Jihlava, – Bedřichov, Měšín, Vyskytná nad Jihlavou** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Plandry** (CANON 1927); **Rantířov – U Svatého Antonína** (CANON 1927); 1 ex., 4. 11. 1956, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Smrčná** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Staré Hory u Jihlavy** (CANON 1927, GRULICH 1975); **Velký Beranov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6560: Jamné, Janovice, Kozlov, Polná, Rybné, Ždírec** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Záborná** (SVATOŠ 1961, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6561: Blížkov, Černá, Netín, Olší nad Oslavou** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6655: Hroby u Chýnova** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Křeč** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6656: Babín, Bohutín, Božejov, Těmice, Ústrašín** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6657: Čejkov, Dobrá Voda, Libkova Voda, Radňov, Sázava, Veselá, Vratíšov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6658: Bezděčín, Nový Rychnov, Rohozná, Těšenov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6659: Jihlava**, 1 ex., 9. 1884, coll. MV Jihlava; **Pístov**, 1 ex., 8. 1893, coll. MV Jihlava (A. HONZÍK); (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Popice, Suchá** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6660: Brtnice, Chlum, Kamenička, Komárovice, Panská Lhota**, (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6661: Chlumeck, Lavičky, Nový Telečkov, Oslavice, Pavlínov, Svatoslav, Stránecká Zhoř** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6662: Dobrá Voda, Jabloňov, Křižanov, Lhotky, Martinice, Ořechov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Velkomeziříčsko** (REMEŠ 1927); **Velké Meziříčí** (GRULICH 1975); **6755: Jižná u Kardašovy Řečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6756: Kamenice nad Lipou** (GRULICH 1975, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Nová Včelnice** 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); **Rodínov, Stranná, Vlčetín** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6757: Býkovec, Horní Olešná, Kaliště, Zahrádky, Žirovnice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Popelín**, 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); **6758: Doupě, Lhotka, Sedlejev, Třešť** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Třeštice**, 1 ex., 16. 5. 1967, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6759: Hladov, Nevcehle, Opatov, Ořechov, Pavlov, Stonařov u Jihlavy, Urbanov, Zatec** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6760: Čechtín, Čihalín, Kněžice, Krahulov, Markvartice, Okříšky, Předín, Přibyslavice, Zašovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6761: Třebíčsko**, před 1927 (REMEŠ 1927); **Benetice, Budíkovice, Budišov, Číměř, Kožichovice, Nárameč, Okřešice, Pocoucov, Rudíkov, Trnava, Věstoňovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Třebíč** (GRULICH 1975, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6762: Holubí Zhoř, Jasenice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Náměšť nad Oslavou** (GRULICH 1975, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Okarec, Pozdatín, Pyšel** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6763: Jinošov, Kralice nad Oslavou, Krokočín, Rudka, Újezd u Rosic, Zbraslav**, (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Velká Bíteš** (GRULICH 1975, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6764: Domašov, Lažánky** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6855: Velký Ratmírov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6856: Jindřichův Hradec** (GRULICH 1975); **Člunek, Dolní Pěna, Dolní Radouň, Hrutkov, Kačlehy, Nová Olešná** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6857: Jilem, Malý Jeníkov, Olšany, Velký Jeníkov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Strmilov**, 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); **6858: Borovná, Horní Myslová, Kostelní Myslová, Mysletice, Olší, Řečice, Telč, Zadní Vydří** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6859: Bohuslavice, Červený Hrádek, Olšany, Stará Říše, Svojkovice, Vápovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6860: Babice, Čáslavice, Lesonice, Rokytnice nad Rokytinou, Římov, Šašovice, Štěměchy** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6861: Dolní Vilémovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Horní Újezd u Třebíče**, 1 ex., 5. 4. 1964, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); 1 ex., 1988, V. HANÁK; **Jaroměřice nad Rokytinou** (GRULICH 1975); **Klučov, Kožichovice, Mikulovice, Myslibořice, Slavice, Výčapy** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6862: Hartvíkovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Hrotovice** (VÁCLAV & MASOVÁ 1940, VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Chroustov u Hrotovic**, 1 ex., 18. 9. 1923, Divíškova sbírka z Velkého Meziříčí (zápisy B. SLAVÍKA v MV Jihlava); (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Valeč** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6863: Brezník, Mohelno, Náměšť nad Oslavou, Nová Ves, Rapotice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6956: Dobrá Voda** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6957: Markvarec**, 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); **6958: Bílkov, Borek, Dačice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Dačicko** (REMEŠ 1927); **6959: Budkov, Chotěbudice, Jemnice, Knínice, Ostojkovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Jemnice** (GRULICH 1975); **6960: Moravské Budějovice** (GRULICH 1975, ŠEBEK 1957); **Jakubov u Moravských Budějovic, Litoňov, Lukov, Vicenice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6961: Hostim**, 1 ex., 11. 9. 1963, coll. MV Jihlava (SLAVÍK 1967); **Jaroměřice nad Rokytinou** (GRULICH 1975); **Pulkov, Radkovic u Hrotovic, Vesce, Zvěrkovice**, (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6962: Biskupice, Horní Kounice, Přešovice, Rouchovany**,

Rešice, Udeřice (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **6963: Dobřínsko, Jamolice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **7058: Janov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Písečné**, 1960, P. HANÁK (záznamy z pozůstalosti); Slavonicko (REMEŠ 1927); **7059: Bačkovice, Menhartice, Police** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Uherčice** (GRULICH 1975, ŠEBEK 1957); **7060: Jazovice** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **7061: Šumná** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **7062: Horní Dunajovice, Mikulovice, Plenkovice, Tvořihráz, Višňové** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **7161: Bezkov** (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976); **Čížov**, vývržky *B. b.*; **Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Lukov** – různé lokality, vývržky *B. b.*; **Mašovice, Podmolí** (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Znalosti o současném výskytu křečka polního na Českomoravské vrchovině jsou poměrně mlhavé. V přehledu lokalit je sice uvedeno více než 250 nálezů z 52 mapovacích čtverců, které plošně pokrývají téměř celé sledované území (zhruba 93 %; viz též ANDĚRA & BENEŠ 2001), podíváme-li se však blíže na zdroje těchto údajů, pak naprostou většinu (více než čtyři pětiny) představují hlášení z dotazníkové akce uskutečněné na počátku 70. let 20. století (VOHRALÍK & ANDĚRA 1976). Takto získané podklady nebyly v naprosté většině případů ověřovány a jejich věrohodnost je problematická (určení druhu, časové vymezení), jak se ostatně projevilo i v případě sysla obecného (viz ANDĚRA & ČERVENÝ 2004). Vezmeme-li tedy v úvahu pouze prokazatelné doklady výskytu – sbírkové exempláře (zejména v MV Jihlava), pozorování či materiály z vývržků (hlavně výra velkého) – pak dlouhodobý obraz výskytu vyhlídí zcela jinak. Výskyt křečka se soustřeďuje především do okrajových partií sledovaného území, i když v porovnání se stavem před 50 lety jsou jeho populace mnohem méně početné; zatímco např. na Třebíčsku docházelo podle pamětníků ve 40. letech 20. století k jeho opakovanému přemnožení, v současné době nic podobného nenastává přesto, že v přilehlých nížinách se populační vrcholy už opět objevují (ANDĚRA & BENEŠ 2001). Naproti tomu v centrálních oblastech se křeček dlouhodobě objevuje ostrůvkovitě pouze v návaznosti na více odlesněná území (Jihlavsko). Podobné negativní výsledky konstatovali už i ZEJDA & HOLÍŠOVÁ (1980). Poznatky o aktuální situaci výskytu křečka na Českomoravské vrchovině chybějí úplně. Nepočítáme-li nepříliš přesně datované údaje z vývržků výra velkého na Znojemsku (REITER et al. 1997), pak poslední jednotlivé věrohodnější zprávy se datují na počátek 90. let 20. století (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002). Nastíněné schéma výskytu křečka polního zřejmě platí pro celou Českomoravskou vrchovinu, neboť i v severní části ze současné doby postrádáme jakékoliv aktuálnější zprávy o tomto druhu (výskyt na lokalitě Křídla ve čtverci 6462 se vztahuje k roku 1960 a nikoliv 1996, jak uvádějí ANDĚRA & BENEŠ 2001).

Norník rudý (*Clethrionomys glareolus*)

Přehled nálezů: **6355: Dobříkovic**, 15 ex., 26.–27. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Načeradec** (SMRŽ 1983); **6356: Studený** – PP Rybníček u Studeného (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **Střítež** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6455: Blatnice, Františkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Těchohub** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6456: Bratřice** – Stražiště, **Červená Řečice** – Červený Mlýn, **Onšov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Červená Řečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, VÁCKOVÁ 1984); **Křelovice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Chotčiny** – Mašovický potok, 1 ex., 21. 12. 1989; **Pohnánek** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Velmovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); 4 ex., 26. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6555: Dolní Hořice, Chotčiny** – Chotčinský potok, **Lejčkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Dolní Hořice** – PR Kladrubska hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **6556: Čížkov**, 6 ex., 26. 10. 2001 – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Hrádek, Pacov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Pošná, Proseč** u Pošné, **Stanovice** u Nové Cerekve (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Bácovice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Proseč pod Křemešником** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Pelhřimov** (BAYER 1894); **Svépravice** (VÁCKOVÁ 1984); **6558: Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **Braníšov**

u Vyskytné, 2 ex., 26. 10. 2001 – 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Mysletín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); – Kladinský potok, 2 ex., 5. 8. – 7. 10. 1999, A. Kúrka; **Vyskytná** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6559: Pávov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Plandry**, 8 ex., 10. 9. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6560: Dobrouťov**, 12 ex., 10. 10. 2001 – 12. 7. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; – vrch Březina (SVATOŠ 1961); **Nadějov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Polná** – Ochoz, Podles (SVATOŠ 1961); **6561: Blížkov**, 2 ex., 13. 7. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Černá** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Dědkov, Netín** (HEROLDOVÁ 1998); **Meziříčko**, 1 ex., 16. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Pavlov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6655: Hojovice, Lažany, Vlčeves** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Choustník** – PR Choustník (NĚMEC & PREISLER 2001, ZBYTOVSKÝ 2000); **Předboř**, 3 ex., 4.–6. 6. 1987, P. ZBYTOVSKÝ; **Rutov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6656: Bohdalín, Lidmaň** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Lešov, Rynárec, Veselá** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Dolní Cerekev** – masív Čeřínku, Konířova skála (TAUBER 1991); **Nový Rychnov, Těšenov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Salavice** (HORNÍK 1974); **6659: Popice** u Jihlavy, 1 ex., 5. 8. 1964, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Třešť** – NPR Velký Špičák (ČECH et al. 2003, HORNÍK 1974; ŠUMPICH et al. 1999); **Vílanec**, 3 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; (HORNÍK 1974); **Vysoká** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Bransouze** (NYTROVÁ 1986 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); 1996, Z. ŘEHÁK (in litt.); **Brtnice** (HOLIŠOVÁ & KOČIS 1955, PELIKÁN et al. 1964); **Kamenice** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **Hrbov**, 25 ex., 12. 7. 1989 – 29. 9. 1995, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6662: Jabloňov** (ROSICKÝ 1943–44, ZBYTOVSKÝ 1998); **Křížanov**, 24 ex., 25.–29. 5. 1995; **Velké Meziříčí** (obora), 27 ex., 25. 1. – 12. 9. 1996, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6755: Budislav, Deštná, Chotěmice, Katov, Nová Ves u Mezné, Pluhův Žďár** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6756: Dívčí kopy**, 2 ex., 4. 10. 2001; **Rodinov**, 1 ex., 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Zdešov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6757: Klátovec**, 3 ex., 20. 5. – 25. 9. 1986, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **Popelín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Stojčín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Nová Ves** u Horní Cerekve (ZBYTOVSKÝ 1998); **6759: Brtničko** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Stajíšťe**, 1 ex., 2. 11. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Třešť** – polesí Pouště, 1 ex., 14. 6. 1973, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6760: Heraltice, Hrutov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Radonín**, 5 ex., 2. 10. 2002 – 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Budíkovice**, 5 ex., 2.–3. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Nárameč** u Valdíkova (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Oslava**, 1 ex., 23. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Valdíkov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Budišov** (ZEJDA 1959); **Častotice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Studenec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Tasov** (ELEDER 1995); **6763: Hluboké** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Lesní Hluboké** (HAŠEK 1960); **Újezd** u Rosic, 15 ex., 19. 10. 2001 – 25. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Javůrek** u Rosic (HAŠEK 1960); **Říčky**, 5 ex., 19. 10. 2001 – 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Děbolín**, 2 ex., 4. 12. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6856: Blažejov**, 3 ex., 23. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Člunek** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Jindřichův Hradec** (ERHARDOVÁ 1956, RYŠAVÝ 1957); **Mutyněves, Nová Olešná** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6857: Bořetín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001 – uveden ve čtvrtci 6756); **Brandlín**, 3 ex., 23. 7. 2001; **Strmilov**, 8 ex., 27. 3. 2003 – 5. 10. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Kunžak** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6858: Hamry** u Mrákotína, 9 ex., 23. 7. 2001 – 3. 12. 2004; **Olší, Řečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Telč** – Lipky, 1 ex., 25. 6. 1986, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6859: Jersice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Olšany**, 5 ex., 2. 11. 2001; **Sedlatice**, 4 ex., 7. 7. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Cidlina** (TOUFAR 1958); **Dašov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 2000); **Kojetice na Moravě**, 13 ex., 25.–28. 10. 1997, V. HANÁK; **Rokytnice nad Rokytnou**, 7 ex., 1. 11. 2003 – 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Římov**, 14 ex., 29. 10. 2002 – 1. 11. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd**, 1 ex., 1978–1979, V. HANÁK; (REITER et al. 2000); **Jaroměřice nad Rokytnou**, 8 ex., 26. 9. 1998, V. HANÁK; **Lipník** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Myslibořice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **6862: Dalešice, Hartvíkovice, Hrotovice, Odunec, Třebenice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Kramolín** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); 3 ex., 27. 5. – 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Třesov**, 1 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Kladeruby nad Oslavou** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Mohelno** – PR Dukovanský mlýn (TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993a, b, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **6956: Číměř** – revír Řasy (ZÁLESKÝ 1928); **Dobrá Voda**, 6 ex., 22.–24. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Kunějov**, 21 ex., 24. 6. – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lhota** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Nový Vojňov** – vrch Kovář, 5 ex., 1999, výtvžky A. f. (KLOUBEC & OBUCH in prep.); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Dolní Radíkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Filipov** (HANÁK et al. 1994); **Staré Město pod Landštej-**

nem, 16 ex., 1. 10. 2003 – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Dačice, Nová Ves** u Českého Rudolce (ANDĚRA & BENEŠ 2001); (OBUCH 1994); **6959: Budkov**, 22 ex., 4. 10. 2001 – 7. 8. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Louka** u Jemnice (ZBYTOVSKÝ 1998); **6960: Krnčice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Moravské Budějovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ZEJDA 1959); **Nové Syrovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ŠEBEK 1975a); – PR Habrová seč (ČECH et al. 2003); **6961: Prokopov**, 3 ex., 6. 11. 2001 – 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Příštpo – Rozkoš**, 18 ex., 8. 9. 1988, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6962: Horní Kounice, Přešovice, Tavíkovice** (REITER et al. 2000); **Medlice**, (ZBYTOVSKÝ 1998); **Rouchovany, Slavětice** (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **Skryje** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6963: Dolní Dubňany** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Dukovany** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **Horní Dubňany** (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **Vémyslice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **7057: Maříž** (HANÁK 1992); **Návary, Košlák, Rajchětov** (HANÁK et al. 1994); **Pernárec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Veclov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HANÁK et al. 1994); **7058: Janov** u Slavonic, **Slavětín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Nové Hobzí, Nové Sady** u Písečného, **Písečné** – Dyje u Čertova mlýna, **Slavonice** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Krokovice** (HANÁK et al. 1994); **Václavov**, 6 ex., 24. 4. 2002. – 1. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Dančovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Menhartice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Rancířov, Uherčice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **7060: Bítov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, DANIEL 1957, ZEJDA 1959); **Chvalatice** (HANÁK et al. 1994); **Oslnovice**, 24 ex., 10. 1961, kartotéka B. ROSICKÉHO (ŠEBEK 1961a, 1975b); **Vranov nad Dyjí** – Vranovská přehrada (HANÁK 1987); – Junácké údolí, 8 ex., 15. 10. 1985 – 14. 9. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); – Lančovská zátoka, 14 ex., 14. 9. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Zálesí** (REITER et al. 2000); **7061: Bojanovice** (REITER et al. 2000); **Boskovštejn** (REITER et al. 2000); 4 ex., 14. 10. 2001. – 6. 8. 2003; **Jiřice** u Moravských Budějovic, 7 ex., 16. 4. 2003 – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Kravsko** (HAŠEK 1960); **Lesná**, 6 ex., 3. 12. 1992, M. PEJČOCH (KHS Brno) (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 1997); Švýcarská zátoka, 53 ex., 18. 10. 1985 – 20. 10. 1993, M. PEJČOCH (KHS Brno); **7062: Černín**, 20 ex., 6. 11. 2001 – 31. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Horní Dunajovice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Rudlice, Vevčice** (REITER et al. 2000); **Višňové** (HAŠEK 1960); **7160: Čížov, Podmyče, Vranov nad Dyjí** – různé lokality (Feliciniino údolí, Zadní Hamry aj.) (REITER et al. 1997); **Stálky**, 3 ex., 6. 11. 2001 – 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **7161: Citonice** (ŠEBEK 1962a); **Čížov** (HAŠEK 1960); – Ledové sluje (HANÁK et al. 1966, REITER et al. 1997); – různé lokality (Hardeggská vyhlídka, Pašerácká stezka aj.) (REITER et al. 1997); **Havraníky** – skály nad Papírnou (REITER et al. 1997); – Baštův mlýn, 1 ex., 20. 8. 1992 – 3. 9. 1996, K. TÁBORSKÝ (ÚPB AV ČR; det. M. ANDĚRA); **Hnanice** – různé lokality, **Horní Břečkov, Mašovice** – Andělský mlýn, **Hradiště** (REITER et al. 1997); **Lukov** – Šobes (HANÁK 1987, REITER et al. 1997); – různé lokality (Vraní skála, Nový Hrádek, aj.), **Podmolí, Vranov nad Dyjí** – Braitava, Zadní Hamry (REITER et al. 1997); **Milíčovice, Pavlice** (REITER et al. 2000).

Poznámky k výskytu: Normík rudý je jeden z nejběžnějších druhů drobných savců, jeho výskyt je doložen z více než 220 lokalit ze všech 56 mapovacích čtverců v celé sledované oblasti. Pravidelně byl zastížen v různých typech lesních porostů, v menší míře i u potoků a hospodářských stavení (zejména jsou-li v blízkosti keře nebo stromy).

Ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*)

Přehled lokalit: **6355: Buková, Tisek** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Načeradec, Vračkovice** (SMRŽ 1983); **6356: Bernartice, Dunice, Křivoudov, Loket** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Studený** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6455: Bratřice, Čáslavsko, Františkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Horní Lhota, Lukavec, Řísnice, Vilice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Slavětín** (SMRŽ 1983); **6456: Hořepník, Košetice, Křešín, Velká Chyška** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Červená Řečice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Hněvkovice, Hořice, Jiřice, Kaliště, Koberovice, Křelovice, Senožaty** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **[6554: Čekanice, Měšice, Zárýbniční Lhota, Chotoviny, Vřesce** (ANDĚRA & BENEŠ 2001)]; **6555: Cetoraz, Obrataň, Pořín, Vodice, Zhořec** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Dolní Hořice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6556: Dobrá Voda** u Pacova, **Kámen, Moravec, Nová Cerekev, Pacov, Pošná**, (ANDĚRA

& BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Lipice, Roučkovice, Útěchovice, Útěchovičky** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Chvojnov, Krasíkovice, Proseč pod Křemešníkem** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Kojčice, Olešná, Pelhřimov, Velký Rybník** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Bílý Kámen, Dušejov, Větrný Jeníkov, Vyskytná, Zachotín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Zbilidy** – Maršovský rybník, 1 ex., 7. 7. 1973, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6559: Hybrálec, Smrčná, Vyskytná nad Jihlavou** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Jihlava**, 1 ex., 1. 7. 1918, coll. MV Jihlava; **Střítež** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); – Mlýnský rybník, 1 ex., 5. 7. 1981, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6560: Polná** (SVATOŠ 1961); **Rytířsko, Velký Beranov, Záborná, Zhoř** u Jihlavy (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Stáj**, 1 ex., 17. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6561: Černá** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); 1 ex., 6. 10. 1923, Divíškova sbírka z Velkého Meziříčí, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Blížkov, Dědkov, Jersín, Kněževy, Netín, Olší nad Oslavou, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Radostín nad Oslavou, Rudolec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6655: Černovice** u Tábora, **Křeč** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Střítež** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Hroby, Choustník, Vlčeves** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6656: Bohdalín, Těmice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Božejov, Lidmaň, Ústrašín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6657: Čelistná, Horní Cerekev, Radňov, Rynárec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Čejkov, Dobrá Voda, Veselá** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Batelov, Bezdččín, Cejle, Milíčov, Nový Rychnov, Rohozná** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Boršov** u Dušejova (MATOUŠOVÁ 1984); **Dolní Cerekev** (TAUBER 1991); **Těšenov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Čížov, Horní Kosov, Popice, Puklice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Jihlava**, 1 ex., 3. 1921, coll. MV Jihlava; **Příseka**, 1 ex., 5. 2. 1990, coll. MV Jihlava (P. HEKRLA); **6660: Kamenice, Kouty, Luka nad Jihlavou** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6661: Baliny, Chlumek, Lavičky, Měřín, Pavlínov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Stránecká Zhoř**, 1914 (HORÁČEK 1924, MOKRÝ 1926); **6662: Jabloňov, Křižanov, Kundratice, Lhotky, Mostišťe, Ruda, Vídeň** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Velké Meziříčí**, 1914 (MOKRÝ 1926); 1956 (ZAPLETAL 1960); **6755: Deštná** – rybník Maurer (ZÁLESKÝ 1928); **Mnich** u Kamenice nad Lipou (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Nová Ves** u Soběslavi (BOHÁČ 1963); **Březina, Budislav, Dírná, Drunice, Lodhřev, Pluhův Ždár, Rosička** u Deštné, **Samosoly, Světce** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6756: Kamenice nad Lipou** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Litkovice, Vlčetín** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Bednářeček, Bozděchov, Hadravova Rozsička, Horní Radouň, Hostějves, Kostelní Radouň, Okrouhlá Radouň, Rodinov, Vlčetínek, Zdešov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6757: Častrov, Horní Dubenky, Panské Dubenky, Počátky** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Jihlávka, Kaliště** (HANÁK 1993a); **Metánov, Vesce, Žirovnice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Doupě, Rásná, Třešť** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Hodice**, 1 ex., 15. 3. 1972, záznamy B. SLAVÍKA v MV Jihlava; **Myslíboř**, 1 ex., 9. 8. 1972, MV Jihlava (zápisy B. SLAVÍKA); 2 ex., 26. 2. 1974 – 12. 11. 1975, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6759: Nepomuky** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Stonařov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); – rybník za statkem, 1 ex., 8. 5. 1998; 1 ex., 9. 8. 2001, V. HANÁK; **Třešť** – polesí Pouště, 3 ex., 5. 3. 1972, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); 2 ex., 1972–1975, coll. MV Jihlava (F. NOSEK); **6760: Čechtín, Čichov, Krahulov, Radonín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6761: Hostákov, Ptáčov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6762: Budišov, Čikov, Dolní Heřmanice, Holubí Zhoř, Ocmanice, Studenec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, GAISLER & ZEJDA 1974); 16. 5. 1962, coll. ÚBO AV ČR Brno; **6763: Jinošov, Radoškov, Zálesná Zhoř, Zbraslav** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6764: Javůrek, Lažánky** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6855: Buk, Děbolín, Dolní Radouň, Hatín, Matná, Stajka, Studnice, Velký Ratmírov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Jindřichův Hradec** (HANÁK 1980); **Ratiboř** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HANÁK 1980); **6856: Bednárec, Blažejov, Člunek, Dolní Pěna, Dolní Radouň, Hrutkov, Jarošov nad Nežárkou, Mutyněves, Oldřiš, Rodvínov, Střížovice, Vlčice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Horní Pěna** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HANÁK 1980); **Jindřichův Hradec** (ĚRHARDOVÁ 1958, HANÁK 1980); **Kačlehy** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HANÁK 1980, ZÁLESKÝ 1928); **Nová Olešná** (HANÁK 1980); **6857: Brandlín, Heřmanec, Horní Němčice, Jilem, Kunžak, Leština, Mosty, Studená** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Olšany, Strmilov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HANÁK 1980); **6858: Kostelní Vydří, Mrákotín, Telč, Velká Lhota** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Řečice**, 1 ex., 7. 6. 1962, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Volříšov** (ANONYMUS 1920); 1 ex., 12. 10. 1955, coll. MV Jihlava; (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6859: Červený Hrádek, Jersice, Krasonice, Rozseč** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Želetavsko**, 1913 (ANONYMUS 1920); **6860: Čáslavice, Chlístov, Leso-**

nice (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6861: Horní Újezd** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); 2001, V. HANÁK; **Klučov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Zárubice** (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **6862: Hartvíkovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Hrotovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HEROLDOVÁ et al. 1998); **Třeбенice** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **6863: Březník, Čučice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Mohelno** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HEROLDOVÁ et al. 1998, RYCHNOVSKÝ 1993); **Příbram**, 1 ex., 5. 5. 1956, coll. ÚBO AV ČR Brno; **6956: Albeř** (HANÁK 1980); **Artolec, Bílá, Číměř, Hradiště, Hůrky, Klenová, Kunějov, Nová Bystřice, Potočná, Sedlo, Senotín, Smrčná** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Dobrá Voda** (HANÁK 1980); **6957: Český Rudolec, Klášter, Kaproun, Matějovce, Mosty, Stálek** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6958: Dačicko** (REMEŠ 1927); **Bílkov, Cizkrajov, Dačice, Dobrohoř, Dolní Němčice, Chlumeč, Liděřovice, Peč, Staré Hobzí, Vlastkovec, Vnorovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6959: Chotěbudice, Louka** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6960: Častohostice**, 1 ex., 14. 4. 1966, zápisy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Jakubov u Moravských Budějovic, Krnčice, Litohoř, Nové Syrovce, Třebelovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6961: Blatnice, Hostim, Jaroměřice nad Rokytinou** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6962: Běhařovice, Biskupice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Rouchovany** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **Slavětice**, 1924 (HÁLA 1925, HEROLDOVÁ et al. 1998); **6963: Dolní Dubňany, Horní Dubňany** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HEROLDOVÁ et al. 1998); **Jamolice, Rešice, Vémyslice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **7057: Mosty**, 1991–1992, dotazníky MS; **Dobrotín, Návary**, 2001, V. HANÁK; **Rajchčřov u Nové Bystřice**, 1991–1992, dotazníky MS; (HANÁK et al. 1994); **7058: Chvaletín, Modletice, Písečné, Slavětín**, 1991–1992, dotazníky MS; Slavonicko, před 1927 (REMEŠ 1927); **Slavonice** (HANÁK et al. 1994); **7059: Uherčice**, 3 ex., 20.–21. 9. 1955, PŮ AV ČR České Budějovice (protokoly), 1991–1992, dotazníky MS; **Vratětin**, 1991–1992, dotazníky MS; **7060: Bítov**, 1991–1992, dotazníky MS; – Neuhaserův rybník (HRŮZA 1920); **Blížkovice**, 1991–1992, dotazníky MS; **Malý Dešov** (ŠEBEK 1957); **Zblovce**, 31.05. 1998, V. HANÁK; **7061: řeka Jevišovka** (OTČENÁŠEK et al. 1974); **Jevišovice, Kravsko, Prokopov, Štítary**, 1991–1992, dotazníky MS; **7062: Hluboké Mašůvky, Mikulovice, Plaveč, Únanov**, 1991–1992, dotazníky MS; **7160: Nový Petřín – Starý Petřín, Vranov nad Dyjí**, 1991–1992, dotazníky MS; **Podmyče, Přední Hamry** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov** (HANÁK 1985, REITER et al. 1997); **Havraníky, Hnanice, Lukov, Mašovice, Podmolí** – vše různé lokality (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Ondatra se řadí k druhům obývajícím plošně celou sledovanou oblast, údaje z dotazníků či nálezovými zprávami je doložena z téměř 360 lokalit ve všech 56 mapovacích čtvercích. Většina (dotazníkových) údajů pochází z 90. let 20. století a není vyloučené, že v důsledku pokračujícího celkového ústupu druhu (ANDĚRA & BENEŠ 2001) bude aktuální obraz rozšíření oproti prezentovanému přehledu lokalit mnohem mozaikovitější. Způsobem života je vázaná na trvalé vodní plochy, nejčastěji se drží u rybníků a jiných vodních nádrží. Podle CANONA (1927) se ondatra po vysazení ve středních Čechách objevila ve sledovaném regionu poprvé v roce 1912, další pozorování jsou z let 1913–1914 (Želetavsko, 1913 – ANONYMUS 1920; KOHL 1915; Stránecká Zhoř, 1914 – HORÁČEK 1924, MOKRÝ 1926; Velké Meziříčí, 1914 – MOKRÝ 1926). V polovině 20. let 20. století již byla na jihu Moravy údajně hojná (HÁLA 1925).

Hryzec vodní (*Arvicola terrestris*)

Přehled lokalit: [6355: Blanice u Vlašimi (HANEL 1989)]; **6356: Dunice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Studený** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6554: Chotčiny** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); [6455: Pravětice – Štamberk (SMRŽ 1983)]; **6457: Horní Rápotice, Tukleky**, vývržky *B. b.* (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Chotčiny** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6555: Dolní Hořice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6556: Útěchovičky**, 1 ex., 10. 7. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6557: Strměchy, Velký Rybník**, vývržky *S. a.* (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Dušejov u Boršova** (MATOUŠOVÁ 1984); **Mysletín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6559: Hruškové Dvory**, 1 ex., 18. 5. 1975, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Jihlava**, 1 ex., 5. 1975, záznamy B. SLAVÍKA v MV Jihlava; (ŠEBEK 1961b, 1975b); **Smrčná** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6560: Dobrouťov, Polná** (SVATOŠ 1961); **Nové Dvory u Polné** vývržky *T. a.* (HORAL et al. 1989); **6561:**

Černá (ZBYTOVSKÝ 1998); **Netín** (KRATOCHVÍL & GRULICH 1961); **6655: Předboř**, 2 ex., 25. 7. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6656: Babín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Veselá** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Dolní Cerekev** (TAUBER 1991); 1 ex., 14. 5. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Hojkov** – CHPV Hojkovské rašeliniště, 1 ex., 8. 7. 1985; **Milíčov**, 1 ex., 16. 5. 1970, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6659: Jihlava** (ŠEBEK 1961b); **Třešť** (ŠEBEK 1961b); – NPR Velký Špičák (HORNÍK 1974); **Vílanec**, 2 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; **Vysoká u Jihlavy** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Brtnice** (HOLIŠOVÁ 1959, KRATOCHVÍL & GRULICH 1961, PELIKÁN 1972); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **Měřín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6756: Vlášence** u Kamenice nad Lipou (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6757: Dobrá Voda** u Popelína (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **6758: Třešť** (ŠEBEK 1961b); **6759: Brtnička** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Pavlov**, 1 ex., 2. 7. 1923, Diviškova sbírka z Velkého Meziříčí – záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Stonařov** (ŠEBEK 1961a); **6760: Heraldice, Hrutov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Nová Ves** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6761: Třebíč** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Valdíkovo** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Náměštsko** (REMEŠ 1927); **Náměšť nad Oslavou** (GAISLER & ZEJDA 1973, 1974, ZEJDA 1972); **Studenec** (ANDĚRA 1970, KRÁL 1972, NYTROVÁ 1986 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002, PELIKÁN 1972); [**6764: Veverská Bítýška** (ANDĚRA & BENEŠ 2001)]; **6855: Jemčina** (ZÁLESKÝ 1928); **Jindřichův Hradec** (ANDĚRA 1970, 1973, ANDĚRA & BENEŠ 2001, ERHARDOVÁ 1958, RYŠAVÝ 1957); **6856: Člunek** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Jindřichův Hradec** (ANDĚRA 1970, 1973, ERHARDOVÁ 1958, RYŠAVÝ 1957); **Kačlehy** (ZÁLESKÝ 1928); **6858: Rečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6859: Jersice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6860: Horní Újezd** – Rokytná, 1 ex., 15. 6. 1997, V. HANÁK; **6861: Horní Újezd** (REITER et al. 2000); **6862: Hrotovice, Třebenice** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **6863: Mohelno** (HEROLDOVÁ et al. 1998, ZBYTOVSKÝ 1998); **6956: Nová Bystřice** (ŠEBEK 1961b); **Nová Ves** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Matějovec** (ŠEBEK 1975a); **Rožnov**, 1 ex., 12. 7. 1985, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **6958: Cizkrajov**, 1 ex., 12. 6. 1966, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); Dačicko (REMEŠ 1917); **Dačice**, vývržky *S. a* (OBUCH 1994); **6959: Budkov**, 1 ex., 4. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Louka u Jemnice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6960: Krnčice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ZBYTOVSKÝ 1998); **Nové Syrovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ŠEBEK 1957a); **6961: Hostim** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6962: Medlice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Rouchovany, Slavětice** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **6963: Dolní Dubňany, Horní Dubňany** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **7057: Pernárec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **7058: Václavov**, 1 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Korolupy** (ŠEBEK 1957); **Uherčice**, 5 ex., 17.–21. 9. 1955, PŮ AV ČR České Budějovice (protokoly) (ERHARDOVÁ 1958, ŠEBEK 1957); **7060: Blížkovice** (REITER et al. 2000); **Zálesí** (REITER et al. 1997); **7061: Bojanovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 2000); **Jevišovice** (ŠEBEK 1961b); **7062: Bojanovice** – Hluboký potok, 15. 5. 1997, A. ANDREAS & A. REITER (in litt.); **7160: Vranov nad Dyjí** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov, Havraníky, Hnanice, Mašovice** – různé lokality (REITER et al. 1997); **Lukov** (REITER et al. 1997); 1 ex., 9. 6. 2004, M. ANDĚRA.

Poznámky k výskytu: Jeden z běžnějších druhů hlodavců, jehož zjišťování je ztíženo jeho větší velikostí (potřeba jiného typu pastí) a sezónními rozdíly v povrchové aktivitě. Přesto se podařilo získat doklady výskytu z téměř stovky lokalit náležejících do 52 mapovacích čtvrců (asi 93 %); výskyt na celém sledovaném území je evidentní. Stanovištní nároky hryzce vodního jsou poměrně vyhraněné, naše odchvytí vesměs pocházejí ze břehů vodních toků, v literatuře je podchycen i výskyt u rybníků (např. GAISLER & ZEJDA 1973, 1974).

Hraboš polní (*Microtus arvalis*)

Přehled lokalit: **6355: Dobříkovice**, 1 ex., 27. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Načeradec, Olešná** (SMRŽ 1983); **6356: Dunice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Studený** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6455: Františkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6456: Chyšná** (KERNSTOCKOVÁ 2002); **Onšov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992); **6457: Červená Rečice** (VACKOVÁ 1984); **6554: Chotčiny, Velmovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Mašovice**, 2 ex., 22. 10. 2003 – 23. 3. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6555: Dolní Hořice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **Horní Hořice**,

1 ex., 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Chotčiny** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Prasetín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Věžná** – Kejtovské louky, 1 ex., 9. 10. 2001, A. KÚRKA; **6556: Čížkov**, 6 ex., 30. 9. – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Kámen** – vývržky *T. a.*, **Moravec**, **Nový Dvůr**, **Stanovice** (Chodeč), **Útěchovice**, vše vývržky *S. a.*, **Proseč** u Pošné (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Báčovice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Mladé Bříště**, vývržky *S. a.* (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Svépravice** (VACKOVÁ 1984); **6558: Branišov** u Vyskytné, 2 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Dušejov** (MATOUŠOVÁ 1984); 50 ex., 1.–2. 9. 1994, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Mladé Bříště**, vývržky *S. a.*, **Mysletín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Šimanov**, 14 ex., 2. 9. 1999, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Větrný Jeníkov** (ŠEBEK 1962a, 1975a); **Zbilidy** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6559: Měšín**, 4 ex., 5. 9. 1985, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Rantířov**, 8 ex., 17. 11. 1956–29. 4. 1967, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Vyskytná nad Jihlavou** (ŠEBEK & ROSICKÝ 1968); **6560: Dobrouťov**, 11 ex., 31. 5. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Nadějov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Nové Dvory** u Polné, vývržky *T. a.* (HORAL et al. 1989); **Polná** (SVATOŠ 1961); **Zhoř** u Jihlavy, 4 ex., 17. 6. 1987, M. PEJČOCH (KHS Brno); – Ochoz (SVATOŠ 1961); **6561: Blížkov**, 52 ex., 13. 7. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Meziříčko**, 15 ex. (1 ex. coll. HM Soběslav), 23. 9. – 16. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Pavlov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6655: Choustník** – PR Choustník (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ZBYTOVSKÝ 2000); **Předboř**, 2 ex., 25. 7. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Radenín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6656: Babín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 18 ex., 22. 6. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lidmaň** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Mezná** – PR V Mezence, vývržky, **Veselá** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Dolní Cerekev** (TAUBER 1991); **Hubenov**, 1 ex., 16. 8. 1978, MV Jihlava (zápisy B. SLAVÍKA); **Milčov**, 1 ex., 6. 7. 1970, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Salavice**, 4 ex., 9. 9. 1986, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Těšenov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Jihlava**, 1 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; **Popice** u Jihlavy, 1 ex., 5. 8. 1964, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Puklice**, 3 ex., 10. 2. 1986, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); **Třešť** – NPR Velký Špičák (HORNÍK 1974); **Vílanec**, 14 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; (HORNÍK 1974, ŠEBEK 1975a); **Vysoká** u Jihlavy, 1 ex., 4. 10. 1971, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6660: Bransouze** (NYTROVÁ 1986 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); **Brtnice** (ERHARDOVÁ 1958, HOLÍŠOVÁ 1953 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002, HOLÍŠOVÁ & KOČIŠ 1955; KRATOCHVÍL et al. 1959); **Kamenice** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **Hrbov**, 73 ex., 15. 12. 1987–29. 9. 1995, M. PEJČOCH (KHS Brno) (PEJČOCH et al. 2003); **Měřín** u Velkého Meziříčí (FARSKÝ 1944); **6662: Bojanov** (FARSKÝ 1925); **Březeje** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Křížanov**, 112 ex., 25.–28. 9. 1995, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Velké Meziříčí**, 16 ex., 12. 7. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); Velkomeziříčsko (REMEŠ 1927); **6755: Deštná, Dírná, Katov, Pluhův Žďár** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Jižná** u Kardašovy Řečice, 53 ex., 22. 10. 2003–25. 11. 2004; **Mnich** u Kamenice nad Lipou (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992); **Nová Ves** u Soběslavi (BOHÁČ 1963); **6756: Kamenný Malíkov**, 1 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Litkovičice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 1992); **6757: Klátovec** – NPR Zhejral, 8 ex., 22. 5. 1986–23. 9. 1987, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); – PR rybník Krčíl, vývržky (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Stojčín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Hodice** (ŠEBEK 1962a); **Nová Ves** u Horní Cerekve (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Rácov**, 1 ex., 11. 8. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Řídelov** (ŠEBEK 1961a); **6759: Jestřebí**, 3 ex., 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Nevcehle** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6760: Radonín**, 7 ex., 7. 7. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Sokolí**, 3 ex., 4. 5. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Zašovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6761: Hostálkov**, 87 ex., 7. 9. – 8. 9. 1994, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Třebíč** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, KRATOCHVÍL et al. 1959); **Valdík** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Budišov, Studenec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Častotice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Náměšť nad Oslavou** (GAISLER & ZEJDA 1974); **Oslava**, 1 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Tasov** (ELEDER 1995); **6763: Újezd u Rosic**, 5 ex., 16. 4. 2003–2. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Říčky**, 5 ex., 29. 5. – 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Buk** u Jindřichova Hradce (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6856: Blažejov**, 1 ex., 23. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Člunek** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Dvoreček**, 21 ex., 29. 4. 2003–12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Jindřichův Hradec** (ERHARDOVÁ 1956); **Mutyněves**, 2 ex., 12. 1955, kartotéka B. Rosického; **6857: Kunžak** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Strmilov**, 14 ex., 22. 10. 2003–3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Studená** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, KRATOCHVÍL et al. 1959); **6858: Olší, Řečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Prostřední Vydří**, 15 ex., 28. 5. 2003–29. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6859: Jersice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6860: Cidlina**, zaživací trakt *B. buteo* (TOUFAR 1958); **Kojetice na Moravě** – zaživací trakt *B. buteo* (TOU-

FAR 1958); (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 2000); **Horní Újezd** – Rokytná, 21 ex., 25.–28. 10. 1997, V. HANÁK; **Kracovice**, 49 ex., 7. 9. – 8. 9. 1994, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Rokytnice nad Rokytinou**, 25 ex., 16. 4. 2002 – 25. 11. 2004; **Rímov**, 11 ex., 19. 10. 2001 – 30. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** u Třebíče (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 2000); **Jaroměřice nad Rokytinou** (FARSKÝ 1925); 10 ex., 29. 9. 1998, V. HANÁK; **Lipník** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Myslibořice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Příložany**, 209 ex., 9. 8. – 5. 9. 1988; **Slavice**, 11 ex., 18. 9. 1987, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Výčapy**, 10 ex., 27. 9. 1998, V. HANÁK; **6862: Dalešice, Hrotovice, Kramolín, Odunec, Třeбенice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Hartvíkovice** (FARSKÝ 1925, ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Koněšín** (DUB 1977, 1980); **Třesov**, 13 ex., 25. 9. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Mohelno** (ZBYTOVSKÝ 1998); – NPR Mohelelská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993a, b, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **6956: Hůrky**, 1 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Lhota** u Nové Bystřice, **Nová Ves** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Nový Vojňov**, vývržky A. f. (KLOUBEK & OBUCH, in prep.); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Český Rudolec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Filipov** u Nové Bystřice (HANÁK et al. 1994); **Staré Město pod Landštejnem**, 11 ex., 28. 5. 2003 – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Dačicko** (REMĚS 1927); **Dačice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); – vývržky S. a. (OBUCH 1994); **Liděřovice, Nová Ves** u Českého Rudolce (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Urbanec**, 2 ex., 15. 11. 1987, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Vlažinka** (ŠEBEK 1962a); **6959: Budkov** (DUB 1980); 8 ex., 6. 11. 2001 – 14. 6. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; 2 ex., 12. 9. 1985, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Jemnice** (FARSKÝ 1925, KRATOCHVÍL et al. 1959); **Lhotice** (ŠEBEK 1975b); **Louka** u Jemnice (ZBYTOVSKÝ 1998); **Pálovice**, 4 ex., 2. 4. – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Krnčice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ZBYTOVSKÝ 1998); **Moravské Budějovice** (ERHARDOVÁ 1958, KRATOCHVÍL et al. 1959, ŠEBEK 1959b, 1975a); 4 ex., 9. 8. 1988, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Nové Syrovce**, 95 ex., 16.–23. 9. 1955, PÚ AV ČR České Budějovice (protokoly) (KRATOCHVÍL et al. 1959, ŠEBEK 1957, 1959b, 1975a, b); **6961: Bohušice**, 3 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Hostim** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Jaroměřice nad Rokytinou** (FARSKÝ 1925); 10 ex., 26. 9. 1998, V. HANÁK; **Lažinky** (ŠEBEK 1975a); **6962: Běhařovice**, 1990 (ÚKZUZ Brno); **Biskupice**, 400 ex., 6. 10. 1988, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Slavětice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Horní Kounice** (REITER et al. 2000); **Medlice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Přeskače**, 4 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Rouchovany** (RUPRICOVÁ et al. 1987, ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Skryje** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Tavíkovice** (FARSKÝ 1944, REITER et al. 2000); **6963: Dobelice** – PR Na Kocourkách (REITER et al. 2000); **Dolní Dubňany** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Dukovany** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **7057: Maříž** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Rajchěřov** (HANÁK et al. 1994); **Veclov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, HANÁK et al. 1994); **7058: Janov** u Slavonic (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Slavětín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); 2 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Nové Hobzí, Písečné, Slavonice** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Krokovice** (HANÁK et al. 1994); **Václavov**, 8 ex., 25. 4. 2002 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Dančovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Kostníky**, 7 ex., 26. 7. 1989; **Menhartice** (ZBYTOVSKÝ 1997); **Police** (RUPRICOVÁ et al. 1984, 1987); 14 ex., 26. 7. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Rancířov** (HANÁK et al. 1994); **Uherčice**, 17 ex., 20.–21. 9. 1955, PÚ AV ČR České Budějovice (protokoly) (ERHARDOVÁ 1958, ŠEBEK 1957); **7060: Bítov** (ERHARDOVÁ 1964); **Blížkovice**, 1990 (ÚKZUZ Brno); (HANÁK et al. 1994); **Dešov** (ŠEBEK 1975a); **Chvalatice** (HANÁK et al. 1994); **Lančov**, 1990 (ÚKZUZ Brno); **Oslonovice, Zálesí** (ŠEBEK 1975b); **7061: Bojanovice**, 1990 (ÚKZUZ Brno); **Boskovštejn**, 10 ex., 4. 10. 2001 – 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Jiřice** u Moravských Budějovic (ŠEBEK 1975a); 6 ex., 22. 6. – 26. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lesná** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); 1 ex., 3. 12. 1992, M. PEJČOCH (KHS Brno); – Švýcarská zátoka, 6 ex., 18. 10. 1985 – 20. 10. 1993, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Pavlice**, 1990 (ÚKZUZ Brno); (REITER et al. 2000); **Štítary** (KRATOCHVÍL et al. 1959); 1990 (ÚKZUZ Brno); **Šumná** (ŠEBEK 1962a); 49 ex., 12. – 13. 9. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **7062: Rudlice** (REITER et al. 2000); **Vrbky** – Stupěšice (KOČIŠ 1953 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); **Vevčice** (REITER et al. 1997, 2000); **7160: Podmyče, Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** (REITER et al. 1997); **7161: Citonice** (ŠEBEK 1975b); 4 ex., 12. 11. 1997, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Čížov** (HANÁK et al. 1996, REITER et al. 1997); **Horní Břečkov** (KRATOCHVÍL et al. 1959, REITER et al. 1997, ÚKZUZ Brno); **Havraníky, Hnanice, Podmolí, Lukov** – různé lokality (KRATOCHVÍL et al. 1959, REITER et al. 1997); **Mašovice** (HANÁK 1987, REITER et al. 1997); **Milíčovice** (REITER et al. 2000); **Popice** (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Další z druhů plošně rozšířených po celé zájmové oblasti, doklady výskytu jsou k dispozici z téměř 230 lokalit ze všech 56 mapovacích čtverců. Jako typický druh

kulturní stepi obývá zejména nezalesněné obhospodařované plochy (pole, louky, pastviny) a přilehlá stanoviště ekotonového charakteru (meze, dočasné úhory apod.). V našem materiálu pochází jediný doklad z lesního stanoviště – suťového porostu na jižním svahu Choustníka (ZBYTOVSKÝ 2000), jinak vzhledem k použité metodice výzkumu převažují odchyty z břehových partií vodních toků. Překvapivě často byl hraboš polní zastížen i při odchycích synantropních savců u hospodářských budov; z 35 sledovaných lokalit byla jeho přítomnost zjištěna 27krát, přičemž na některých lokalitách tvořil více než 50 % úlovků (Meziříčko, Třesov). Pro úplnost zaznamenáváme, že na lokalitě Meziříčko (6561) byl na podzim 2004 chycen úplný albní tohoto druhu (coll. HM Soběslav).

Hraboš mokřadní (*Microtus agrestis*)

Přehled lokalit: **6355: Dobříkovic**, 3 ex., 27. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Načeradec, Vračkovice** (SMRŽ 1983); **6356: Dunice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Studený** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); **6455: Františkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6456: Brařice, Onšov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Červená Řečice** (VACKOVÁ 1984); **Křelovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Chotčiny** – Mašovický potok, 7 ex., 10. 11. 1989 – 19. 10. 1990; **Velmovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6555: Dolní Hořice, Chotčiny, Lejčkov, Prasetín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6556: Čížkov**, 2 ex., 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Hrádek, Pacov, Stanovice** (Chodeč) u Nové Cerekve, vývržky *S. a. (?)* (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Báčovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Svépravice** (VACKOVÁ 1984); **6558: Mysletín, Vyskytná** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Zbily** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6559: Smrčná** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Vyskytná nad Jihlavou** (ŠEBEK & ROSICKÝ 1968); **6560: Dobrouťov**, 2 ex., 31. 5. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ (ZBYTOVSKÝ 1998); **6561: Černá** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Dědkov, Netín** (HEROLDOVÁ 1998); **Pavlov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6655: Hlavňov** u Tučap, **Hojovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Choustník** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Předboř**, 2 ex., 2.–3. 6. 1987, P. ZBYTOVSKÝ; **Rutov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6656: Bohdalín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6657: Hřibčec, Rynárec, Veselá** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Dušejov** – Boršov (MATOUŠOVÁ 1984); **Těšenov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6659: Uhřínovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Vysoká** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Brtnice** (PELIKÁN & HOLIŠOVÁ 1986); **Kamenice** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6662: Březejc** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Velké Meziříčí** (obořa), 2 ex., 12. 9. 1991 – 24. 10. 1996, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6755: Budislav, Deštná, Dírná, Nová Ves** u Mezné, **Pluhův Ždár, Rosička** u Deštné (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Jižná** u Kardašovy Řečice, 1 ex., 2. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6756: Lítkovice, Zdešov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6757: Jihlávka, Popelín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Klátovec** – NPR Zhejral, 31 ex., 20. 5. 1986 – 23. 9. 1987, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); (ČECH et al. 2003, HANÁK 1993a); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **Stojčín** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Nová Ves** u Horní Cerekve (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Lhotka** u Řásné, 1 ex., 31. 10. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Doupě** – pod Roštejnem (ŠEBEK 1960a, 1961a, 1970); **Řásná** (ŠEBEK 1960a, 1970); **Řídelov** (ŠEBEK 1960a, 1970, 1975b); **6759: Brtnička** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Jestřebí**, 6 ex., 7. 7. – 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6760: Heraldice, Hrutov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Radonín**, 3 ex., 5. 10. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Valdík** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Okarec, Pozdatín** (RYCHNOVSKÝ 1999); **Studenec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, RYCHNOVSKÝ 1999); **6763: Újezd** u Rosic, 10 ex., 25. 4. 2002 – 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Říčky** – Bobrava, 1 ex., 19. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Buk** u Jindřichova Hradce, **Hatín, Jindřichův Hradec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Děbolín**, 6 ex., 4. 12. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6856: Čluněk, Mutyněves** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6857: Horní Bolíkov** (ŠEBEK 1960a, 1970, 1975b); **Bořetín**, 1 ex., 6. 12. 1988; **Strmilov**, 3 ex., 11. 8. – 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Kunžak** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6858: Hamry** u Mrákořtína – Hornobolíkovský potok, 1 ex., 10. 11. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Prostřední Vydří**, 1 ex., 28. 5. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Oiší**,

Řečice (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6859: Jersice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6860: Dašov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 2000); **Kojetice na Moravě**, 51 ex., 25.–26. 10. 1997, V. HANÁK; **Horní Újezd – Rokytná**, 30 ex., 26.–27. 10. 1997, V. HANÁK; **Rokytnice nad Rokytnou**, 2 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Římov**, 1 ex., 19. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 2000); **Lipník** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6862: Kramolín** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Mohelno** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6956: Bílá u Nové Vsi, Lhota u Nové Bystřice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Nová Ves** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); 3 ex., 29. 9. 1966, J. TONDL (in litt.); **Číměř** (ŠEBEK 1970, 1975a, b); **Nový Vojšův**, vývřelky A.f. (KLOUBEC & OBUCH, in prep.); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Český Rudolec**, **Dolní Radíkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Filipov** (HANÁK et al. 1994); **Kaproun, Klenová** (ŠEBEK 1970, 1975a); **Matějovec** (ŠEBEK 1962a, 1970, 1975a); **6958: Dačice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); vývřelky S. a. (OBUCH 1994); **Jersice, Lidčerovice, Nová Ves u Českého Rudolce** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6959: Louka u Jemnice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6960: Krňčice** (ŠEBEK 1957, ZBYTOVSKÝ 1998); **6961: Hostim** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Prokopov**, 1 ex., 4. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Příštpo**, 2 ex., 7. 9. 1988, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6962: Horní Kounice, Přešovice** (REITER et al. 2000); [**6963: Rakšice** (REITER et al. 2000)]; **7057: Maříž** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Pernárec** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Rajcheřov, Veclov** (HANÁK et al. 1994); **7058: Janov u Slavonic** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Písečné, Slavonice** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Václavov**, 16 ex., 21. 6. 1995 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Dančovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Hluboká, Rancířov, Uherčice** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Menhartice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **7060: Blížkovice, Zálesí** (REITER et al. 2000); **Oslonovice** (HODKOVÁ 1979, ŠEBEK 1970, 1975b); **7061: Bojanovice** (REITER et al. 2000); **Lesná** (REITER et al. 1997); **7062: Hluboké Mašůvky** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Večnice** (REITER et al. 1997, 2000); **7160: Vranov nad Dyjí** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov** (HANÁK et al. 1996, REITER et al. 1997); **Havraníky, Lukov, Mašovice, Podmolí** (REITER et al. 1997).

Poznámky výskytu: Hraboš mokřadní obývá celé sledované území, což dokládá téměř 160 lokalit ze všech 56 mapovacích čtverců. Jeho výskyt ovšem nemá stejně plošný charakter. Poměrně velmi hojný je zejména v Javořické, Křemešnické a Křižanovské vrchovině, kde lze jeho výskyt hodnotit jako víceméně souvislý; soustřeďuje se zejména na vlhčích až podmáčených stanovištích lučnického charakteru a rovněž na březích vodotečí, případně se s ním setkáme i na lesních pasekách s porostem třtiny rákosovité. Řídce byl také zjišťován u objektů zemědělské výroby (např. Strmilov, Jestřebí). Naproti tomu směrem na východ a jihovýchod (v Jevišovické pahorkatině) nabývá jeho rozšíření výrazně mozaikovitý charakter. Mikropopulace zde jsou úzce vázané na maloplošné a poměrně řídké zastoupené enklávy stanovišť mokřadního charakteru (nivní loučky). Podle dosavadních znalostí končí směrem na východ výskyt hraboše mokřadního téměř přesně na biogeografické hranici panonské podprovincie evropských stepí (ANDĚRA & BENEŠ 2001, CULEK 1996, REITER 2001).

Hrabošík podzemní (*Microtus subterraneus*)

Přehled lokalit: [**6355: Louňovice pod Bláníkem** (HANEL 1989)]; **6456: Onšov** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Červená Řečice** (VÁCKOVÁ 1984); **Horní Rápotice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Chotčiny, Pohnánek, Velmovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6555: Dolní Hořice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **6556: Čížkov**, 9 ex., 30. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6559: Jihlava** – okolí, 4 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO (HODKOVÁ 1979); **Vyskytná nad Jihlavou** (ŠEBEK 1975a, ŠEBEK & ROSICKÝ 1968); **6560: Dobrouťov**, 1 ex., 14. 6. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Nadějov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6658: Milíčov u Jihlavy**, 1 ex., 12. 6. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6659: Vysoká u Jihlavy** (ŠEBEK 1975b); **6660: Bransouze** (ANDĚRA & BENEŠ 2001 – uveden ve čtverci 6657); **Kamenice u Jihlavy** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6662: Křižanov**, 14 ex., 25.–28. 9. 1995, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6756: Lítkovice** (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6757: Klátovec** – NPR Zhejral (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **6760: Heraltice** (ZBYTOVSKÝ

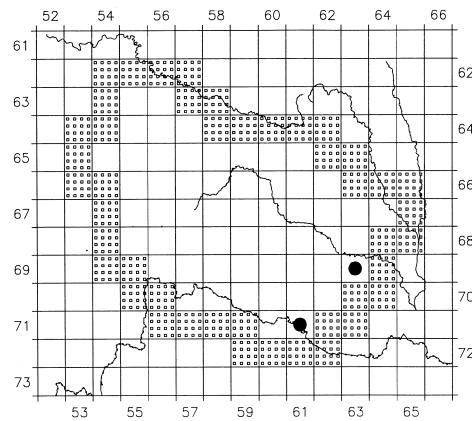
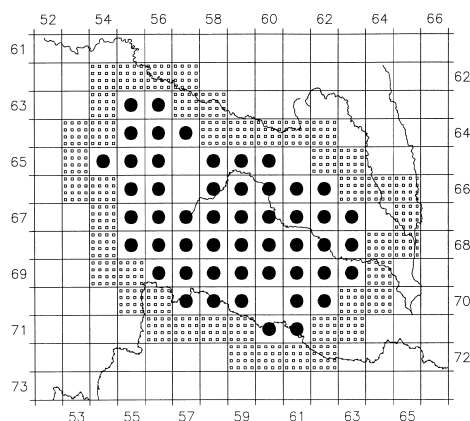
1998); **Radonín**, 1 ex., 7. 7. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6762: Oslava**, 1 ex., 23. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Tasov** (ELEDER 1995); **6763: Hluboké** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Újezd u Rosic**, 8 ex., 19. 10. 2001 – 1. 11. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Říčky**, 1 ex., 19. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6856: Blažejov** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6858: Hamry** u Mrákotína, 1 ex., 31. 5. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Řečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **6862: Hartvíkovice** (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Kladeruby nad Oslavou a Ketkovice** – PR Údolí Oslavy a Chvojnice (ČECH et al. 2003, CHYTL 1983); **Mohelno** – NPR Mohelenská hadcová step (TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **6956: Nová Ves**, 6 ex., 30. 9. 1966, J. TONDL (in litt.); **6960: Nové Syrovice** (ŠEBEK 1957); **6962: Medlice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Přešovice, Tavíkovice** (REITER et al. 2000); **Skryje** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **6963: Dukovany**, 1 ex., 6. 7. 1977, coll. ÚBO AV ČR Brno; **Tulešice** (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **Vémyslice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **7058: Janov** u Slavonic (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Nové Hobzí** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **7059: Dančovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **7060: Oslonovice** (HODKOVÁ 1979, ŠEBEK 1975a); **Vranov nad Dyjí** (HODKOVÁ 1979); – Lančovská zátoka, 1 ex., 14. 9. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **7061: Bojanovice, Boskovštejn** (REITER et al. 2000); **Lesná** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 1997); **Pavlice** (REITER et al. 2000); **7062: Hluboké Mašůvky** – Bojanovické rybníky, 13.–15. 5. 1997, A. REITER (in litt.); **Vevčice** (REITER et al. 2000); **7160: Podmyče** (REITER et al. 1997); **Stálky**, 4 ex., 6. 11. 2001 – 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **7161: Čížov, Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Lukov, Mašovice, Podmolí, Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** (HANÁK et al. 1996, REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Podle výčtu nálezů (téměř 70 lokalit ve 34 mapovacích čtvcích, tj. asi 60 % území) a přehledu námi získaného materiálu (pouze 27 ex., tj. asi 2 % ze všech získaných drobných savců z padacích pastí a 1 ex., tj. 0,4 % ze sklapovacích pastí – tab. 1, 2) se hrabošík podzemní ve sledovaném území jeví jako jeden z méně běžných druhů drobných zemních savců (obr. 28). Tento pohled ovšem nemusí zcela odpovídat skutečnosti a může být ovlivněn nerovnoměrným pokrytím různých typů stanovišť při odchycích. Hlavní pozornost byla zaměřena především na břehy vodotečí (místa s největší druhovou diverzitou) a do okolí hospodářských objektů (zjištěn ve třech případech), kdežto ve smíšených či listnatých lesních porostech, které rovněž patří do spektra stanovišť hrabošíka, byly odchytové akce spíše jen příležitostné. V oblasti Podýjí se jeho výskyt soustřeďuje do břehových porostů, na vlhkých loukách a jiných stanovištích mokřadního charakteru (REITER et al. 1997). ZEJDA & HOLISOVÁ (1980) získali větší množství materiálu v aluviích vodních toků a jednotlivé kusy z listnatých porostů. Naše výsledky potvrdily, že i v jižní části Českomoravské vrchoviny se hrabošík podzemní projevuje – stejně jako v jiných oblastech ČR (ANDĚRA & BENEŠ 2001) – jako obtížněji zjištělný druh, z čehož vyplývá i značná mozaikovitost získaných dokladů výskytu. Podrobnější upřesnění jeho makro- i mikrodistribuce se neobejde bez dalších terénních šetření.

Myška drobná (*Micromys minutus*)

Přehled lokalit: **6355: Načeradec** (SMRŽ 1983); **6356: Studený** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002 – citováno jako Chlovy); [**6455: Pravětice-Štamberk** (SMRŽ 1983)]; **6456: Onšov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Horní Rápotice** (ANDĚRA 1994, ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Mašovice**, 1 ex., 23. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6555: Dolní Hořice** (ANDĚRA 1994, ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Horní Hořice**, 1 ex., 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6556: Čížkov**, 5 ex., 22. 6. – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Stanovice**, vývřezky *S. a. (?)* (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **6559: Jihlava** – Březinovy sady, 1 ex., 20. 12. 1958, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Rantířov**, 1 ex., 17. 1. 1964, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6560: Dobrouťov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 1 ex., 31. 5. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Polná** (SVATOŠ 1961); **6655: Moudrov, Rutov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6656: Babín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); 6 ex., 22. 10. 2003 – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6658: Milí-**

čov, 1 ex., 14. 9. 1968, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **Mirošov** (BAYER 1890, KAFKA 1892, PRAŽÁK 1896); **6659: Vysoká u Jihlavy** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Kamenice u Jihlavy** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **6662: Velké Mezíříčí** (FARSKÝ 1962); **6755: Deštná** (ANDĚRA 1994, ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Dírná** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Jižná**, 1 ex., 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6756: Kamenný Malíkov**, 2 ex., 22. 10. 2003 – 23. 3. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6757: Klátovec** – NPR Zhejral (ČECH et al. 2003); **Stojčín** (ANDĚRA 1994, ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6758: Rácov**, 1 ex., 22. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Řídelov** (ŠEBEK 1970); **6759: Brtnička** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Stonařov** – Stonařovský rybník, 2 ex., 2001, záznamy MV Jihlava; **6760: Heraldice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Radonín**, 21 ex., 5. 10. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Valdíkov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Náměšf nad Oslavou** (GAISLER & ZEJDA 1974); **Oslava** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Pozdatín** (RYCHNOVSKÝ 1999); **Studenec** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, NÝTROVÁ 1986 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002, RYCHNOVSKÝ 1999); **6763: Újezd u Rosic** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6855: Jindřichův Hradec** (BAŤA 1933, BREHM 1927); **6856: Dvoreček** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 1 ex., 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6857: Kunžak** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Strmilov**, 5 ex., 14. 4. – 3. 12. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Studená** (REMĚS 1927); **6858: Černíč** – PP Černíč (ČECH et al. 2003); **Praskolesy**, 1 ex., 9. 9. 1958, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Prostřední Vydří**, 1 ex., 29. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Řečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Telč** (FARSKÝ 1962, REMĚS 1927); **6859: Jersice** (ANDĚRA 1994, ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6860: Horky** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Kojetice na Moravě**, 1 ex., 25.–26. 10. 1997, V. HANÁK; **Římov**, 1 ex., 1. 11. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** (REITER et al. 1997); 1 ex., 8. 8. 2001, V. HANÁK; **Lipník** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6862: Hartvíkovice, Třebenice** (ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **Hrotovice** (ŽALUD 1957); **Konešín** (RYCHNOVSKÝ 1999); **Kramolín**, 1 ex., 27. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Mohelno** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6956: Lhota u Nové Bystřice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Nová Bystřice** (BAŤA 1933, BREHM 1927); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Český Rudolec** (ANDĚRA 1994, ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Staré Město pod Landštejnem**, 1 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Dačice** (ANDĚRA 1994, ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Nová Ves u Českého Rudolce**

Obr. 29 (vlevo). Nálezy myšky drobné (*Micromys minutus*) ve sledovaném území. Obr. 30 (vpravo). Nálezy myšice malooké (*Apodemus microps*) ve sledovaném území.

Fig. 29 (left). Records of the harvest mouse (*Micromys minutus*) in the area under study. Fig. 30 (right). Records of the pygmy field mouse (*Apodemus microps*) in the area under study.

(ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6959: Pálovice**, 3 ex., 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Krnčice** (ŠEBEK 1957, ZBYTOVSKÝ 1998); **Moravské Budějovice** (ŠEBEK 1957, 1959b); **Nové Syrovice** (ŠEBEK 1957, 1959b, 1970); **6961: Bohušice**, 4 ex., 25. 11. 2004; **Hostim** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Prokopov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6962: Horní Kounice, Přesovice** (REITER et al. 2000); **Rouchovany, Skryje** (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980); **Rešice** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **6963: Dolní Dubňany** (ZBYTOVSKÝ 1998); **7057: Pernárec** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **7058: Janov** (ANDĚRA 1994, ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Slavětín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 1 ex., 1. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Menhartice** (ANDĚRA 1994, ZBYTOVSKÝ 1998); **Uherčice** (ŠEBEK 1957); **7061: Bojanovice** (REITER et al. 2000); **Boskovštejn** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Hluboké Mašůvky** – Bojanovické rybníky, 13.–15. 5. 1997, A. REITER (in litt.); **Jiřice**, 3 ex., 15. 4. 2003 – 1. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lesná** (REITER et al. 1997); **7062: Černín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Rudlice, Vevčice** (REITER et al. 2000); **7160: Podmyče** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov, Havraníky, Hnanice, Lukov, Mašovice, Milčovice, Podmolí, Vranov nad Dyjí, Znojmo** – různé lokality (ANDĚRA 1994, HANÁK 1984, HANÁK et al. 1996, REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Myška drobná nebývá při běžných faunistických výzkumech zjišťována příliš často (zejména z důvodů menší velikosti, častějšího pohybu v bylinném patře apod.), byt patří k poměrně běžným druhům. Nejinak tomu je i v našem materiálu, kde 73 ex. představuje něco málo přes 4 % všech úlovků. Nicméně společně s literárními údaji se podařilo sestavit soupis zhruba 110 lokalit, pokrývajících většinu sledovaného území (51 mapovacích čtverců, tj. asi 91 % – obr. 29). Vlastní nálezy většinou pocházejí z břehových partií potoků a říček, jiní autoři popisují její výskyt na březích rybníků, nekosených vlhkých loukách nebo na plochách s počátečními stadii sukcese lesa (GAISLER & ZEJDA 1974, REITER et al. 1997, RYCHNOVSKÝ 1999, ZEJDA & HOLISOVÁ 1980 aj.). Nemalý podíl našeho materiálu však byl získán i v okolí hospodářských budov při sledování výskytu synantropních druhů, kam se myška stahuje zejména v podzimním období. Na těchto místech byla zjištěna v 54,5 % sledovaných lokalit a tvořila přes 6 % úlovků. V období migrací se nárazově objevuje i na jiných netypických stanovištích (např. na vřesovištích – REITER et al. 1997); tradiční je její výskyt ve stozích (SVATOŠ 1961, ŠEBEK 1957).

Myšice křovinná (*Apodemus sylvaticus*)

Přehled lokalit: **6355: Dobříkovic**, 4 ex., 26.–27. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6356: Střítež** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6455: Františkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6456: Bratřice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Červená Řečice** – Červený Mlýn (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Lesná** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6457: Červená Řečice** (VACKOVÁ 1984); **Křelovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Mašovice, Pohnánek, Velmovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6555: Dolní Hořice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **Chotčiny, Lejškov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6556: Čížkov**, 8 ex., 25. 10. 2001 – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Moravec, Pacov, Pošná, Stanovice** (Chodeč), vývržky *S. a.*, **Útěchovičky** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Bácovice, Proseč pod Křemešníkem** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Svépravice** (VACKOVÁ 1984); **6558: Dušejov u Boršova** (MATOUŠOVÁ 1984); **Braníšov u Vyskytné**, 10 ex., 26. 10. 2001 – 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Mysletín, Vyskytná** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002, ŠEBEK 1975b); **6559: Plandry** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Rantířov**, 2 ex., 3. 1. 1968, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); (ŠEBEK 1957); **Vyskytná nad Jihlavou** (ŠEBEK 1975a, ŠEBEK & ROSICKÝ 1968); **6560: Dobrouťov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, SVATOŠ 1961); **Nové Dvory u Polné** (HORAL et al. 1989); **Polná** (SVATOŠ 1961); **6561: Blížkov**, 4 ex., 13. 7. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Černá** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Dědkov, Netín** (HEROLDOVÁ 1998); **Meziříčko**, 4 ex., 23. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6655: Hojovice, Lažany, Mlýny, Radenín, Vlčeves** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Choustník** – PR Choustník (ZBYTOVSKÝ 2000); 12 ex., 17. 5. 2001 – 3. 8. 2004; **Předboř**, 4 ex., 2.–4. 6. 1987, P. ZBYTOVSKÝ; **Rutov**, 1 ex., 6. 10. 1995, P. ZBYTOVSKÝ; **6656: Babín** (KRATOCHVÍL & ROSICKÝ 1953); 10 ex., 4. 9. 2003 – 19. 11.

2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Bohdalín** u Mnichu (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Lidmaň**, 8 ex., 25.–26. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6657: Chrástov, Lešov, Veselá** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Dolní Cerekev** (TAUBER 1991); **Milíčov**, 1 ex., 19. 2. 1971, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); 6 ex., 12. 6. 2001. – 14. 4. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Cejle – Sítiny, Nový Rychnov**, vývržky *S. a.* (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Salavice** (HORNÍK 1974); **6659: Jihlava – střed města** (CANON 1927); – okolí, 3 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; **Třešň** – NPR Velký Špičák (HORNÍK 1974); **Vílanec**, 9 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO (HORNÍK 1974, ŠEBEK 1960c); **Vysoká** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Bransouze**, 1996, Z. ŘEHÁK (in litt.); **Brtnice** (ERHARDOVÁ 1958, HOLIŠOVÁ 1960, TENORA 1963); **Kamenice** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6661: Baliny, Hrbov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, HEROLDOVÁ 1998); **Horní Radslavice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6662: Jabloňov** (ROSICKÝ 1943–44, ZBYTOVSKÝ 1998); **Křižanov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Velké Meziříčí** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, KRATOCHVÍL & ROSICKÝ 1953); **6755: Budislav, Deštná, Chotěmice, Katov, Nová Ves** u Mezné, **Pluhův Žďár, Rosička** u Deštné (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Jižná**, 15 ex., 22. 10. 2003 – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6756: Kamenný Malíkov**, 1 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Zdešov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6757: Jihlávka** (HANÁK 1993a); **Klátovec**, 1 ex., 22. 5. 1986, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); – NPR Zhejral 1 ex., 22. 5. 1986, coll. MV Jihlava (A. TOMAN); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **Popelín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6758: Lhotka** u Rásné, 1 ex., 31. 10. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **Rácov**, 1 ex., 16. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Rásná** (ŠEBEK 1960b); **Řídelov** (ŠEBEK 1975b); 1 ex., 26. 3. 2003, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6759: Brtnička** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Jestřebí**, 2 ex., 7. 7. – 5. 10. 2004; **Stajístě**, 1 ex., 2. 11. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6760: Heraltice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Radonín**, 9 ex., 2. 10. 2002. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Valdíkovo** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6762: Častotice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Náměšň nad Oslavou** (GAISLER & ZEJDA 1974); **Oslava**, 5 ex., 28. 5. 2003. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Studenec** (KRÁL 1972); **6763: Újezd** u Rosic, 8 ex., 30. 10. 2002. – 25. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Říčky** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 1 ex., 24. 4. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Jindřichův Hradec** (RYŠAVÝ 1954); **Mnich** u Kardašovy Řečice (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6856: Blažejov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6857: Brandlín, Lipnice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Strmilov**, 2 ex., 22. 10. 2003 – 3. 12. 2004, P. ZBYTOVSKÝ & M. ANDĚRA; **Studená** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6858: Horní Bolíkov, Telč** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Olší** (ROSICKÝ 1943–44); **6859: Jersice, Olšany** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Sedlatice**, 6 ex., 2. 4. – 7. 7. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6860: Dašov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Kojetice na Moravě**, 1 ex., 25.–28. 10. 1996, V. HANÁK; **Lesonice** (SOUČKOVÁ 1979 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); **Rokytnice nad Rokytnou**, 21 ex., 16. 4. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Římov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 3 ex., 16. 4. 2003 – 1. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** (REITER et al. 2000); **Jaroměřice nad Rokytnou**, 7 ex., 26. 9. 1998, V. HANÁK (in litt.); **Lipník** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Myslibořice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Přílozany** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Výčapy**, 5 ex., 27. 9. 1998, V. HANÁK; **6862: Dalešice, Hartvíkovice, Hrotovice, Kramolín, Odunec, Třebenice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Třesov**, 3 ex., 22. 9. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Valeč** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6863: Mohelno** (KRÁL 1972); – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993a, b, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **6956: Dobrá Voda, Lhota** u Nové Bystřice (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Kunějov**, 2 ex., 24. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Nový Vojřov** (KLOUBEC & OBUCH, in prep.); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Filipov** (HANÁK et al. 1994); **Kunžak** – poleší Zvůle, 2 ex., 15. 10. 1968, záznamy B. SLAVÍKA (MV Jihlava); **Staré Město pod Landštejnem**, 15 ex., 28. 5. 2003 – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Valtínov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6958: Dačice** (OBUCH 1994); **Mutná, Nová Ves** u Českého Rudolce (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6959: Budkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 1 ex., 30. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Louka** u Jemnice (ZBYTOVSKÝ 1998); **Pálovice**, 2 ex., 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Nové Syrovice** (ŠEBEK 1975a); **6961: Bohušice**, 5 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Prokopov, Přístpo** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6962: Rouchovany, Slavětice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Horní Kounice, Tavíkovice** (REITER et al. 2000); **Přeskače**, 2 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6963: Dobelice** – PR Na Kocourkách (REITER et al. 2000); **Dukovany** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); – PR Dukovanský mlýn (TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **Horní Dubňany, Tulešice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Vémyslice**, 3 ex., 6. 10. 1995 – 24. 7. 1996, P. ZBYTOVSKÝ; **7057: Maříž** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Rajchěřov, Veclov** (HANÁK et al. 1994); **7058: Nové Hobzí, Nové Sady** u Písečného, **Písečné, Krokovice, Slavonice** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Slavonicko** (REMES 1927); **Slavětín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 1 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Václavov**, 1 ex., 1. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **7059: Hluboká** (HANÁK 1992, HANÁK et al. 1994); **Menhartice**

(ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Uherčice** (ŠEBEK 1957); **7060: Bítov** – údolí dr. Janáčka a údolí za Cornštejnem, 9 ex., 10. 1961, kartotéka B. ROSICKÉHO (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Chvalatice** (HANÁK et al. 1994); **Oslonovice**, 13 ex., 10. 1961, kartotéka B. ROSICKÉHO (ŠEBEK 1975a, b); **Vranov nad Dyjí** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ROSICKÝ 1952, ŠEBEK 1961a); **7061: Boskovštejn**, 1 ex., 6. 8. 2003; **Jiřice** u Moravských Budějovic, 9 ex., 16. 4. 2003 – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lesná** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, REITER et al. 1997); **7062: Černín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 4 ex., 29. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **Horní Dunajovice** (REITER et al. 2000, ZBYTOVSKÝ 1998); **Mikulovice, Némčičky, Rudlice, Vevčice** (REITER et al. 2000); **7160: Podmyče, Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** (REITER et al. 1997); **Stálky** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **7161: Čížov** (HANÁK et al. 1996, KRŠKA 1993, REITER et al. 1997); **Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Mašovice, Lukov, Podmolí, Zadní Hamry** (KRŠKA 1993, REITER et al. 1997); **Milíčovice** (REITER et al. 2000).

Poznámky k výskytu: Jde o jeden z nejběžnějších druhů našich drobných savců, široce rozšířený v rámci celé sledované oblasti. Dokládá to i poměrně vysoký počet nálezů (bezmála 200 lokalit) ze všech 56 mapovacích čtverců. Obývá široké spektrum bezleších i zalesněných stanovišť, kulturní krajinu i sídelní celky (zahrady, parky, obytné a hospodářské budovy).

Myšice lesní (*Apodemus flavicollis*)

Přehled lokalit: **6355: Dobříkovic**, 10 ex., 27. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6356: Strítěž** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6455: Těchobuz** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6456: Červená Řečice** – Červený Mlýn (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Červená Řečice** – Červený Mlýn (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6554: Velmovice**, 5 ex., 27. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6555: Dolní Hořice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); – PR Kladrubská hora (ZBYTOVSKÝ 2001); **6556: Čížkov**, 3 ex., 25.–26. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **Moravec, Pošná** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Proseč** u Pošné (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6557: Proseč pod Křemešником** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **Mysletín, Vyskytná** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6559: Hybrálec, Rantířov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Pávov**, 1 ex., 12. 7. 2001, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6560: Dobrouťov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6561: Dědkov** (HEROLDOVÁ 1998); **Pavlov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6655: Hojovice**, 1 ex., 10. 11. 1993, P. ZBYTOVSKÝ; **Choustník** – PR Choustník (ZBYTOVSKÝ 2000); 17 ex., 17. 5. 2001 – 3. 8. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Předboř**, 5 ex., 2.–5. 6. 1987, P. ZBYTOVSKÝ; **Rutov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6656: Babín**, 5 ex., 22. 6. – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lidmaň**, 2 ex., 25.–26. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6657: Lešov, Veselá** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Nový Rychnov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **Salavice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6659: Jihlava** – okolí, 3 ex., 7. 1967, kartotéka B. ROSICKÉHO; **Třešť** – NPR Velký Špičák (ČECH et al. 2003, HORNÍK 1974, ŠUMPICH et al. 1999); **Vysoká** u Jihlavy (ZBYTOVSKÝ 1998); **6660: Brtnice** (ERHARDOVÁ 1958, HOLIŠOVÁ & KOČIS 1955); **6661: Baliny** (HEROLDOVÁ 1998); **Hrbov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6662: Jabloňov** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Křižanov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Velké Meziříčí** (obora), 18 ex., 25. 1. – 12. 9. 1996, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6755: Budislav, Deštná, Katov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Jižná**, 10 ex., 2. 9. 2003 – 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6756: Dívčí kopy** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6757: Klátovec** – NPR Zhejral (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **6758: Řídelov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 1 ex., 26. 6. 1986, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6759: Stajístě** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6760: Radonín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 1 ex., 7. 7. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Budíkovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6762: Budišov** (FOLK 1956); **Studenec** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, KRÁL 1972); **6763: Hluboké** (ZBYTOVSKÝ 1998); **6764: Říčky**, 3 ex., 19. 10. 2001, P. ZBYTOVSKÝ; **6855: Děbolín**, 1 ex., 4. 12. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Jindřichův Hradec** (ERHARDOVÁ 1956); **6856: Blažejov, Nová Olešná** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Dvoreček**, 3 ex., 30. 9. – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Jindřichův Hradec** (ERHARDOVÁ 1958); **6857: Brandlín, Kunžak** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6858: Hamry** u Mrákotína (ANDĚRA & BENEŠ 2002 – jako Horní Bolíkov); **Prostřední Vydří**, 1 ex., 28. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Telč** – Lipky, 1 ex., 25. 6. 1986, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6859: Olšany** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6860: Kojetice na Moravě**, 1 ex., 27. 10. 1997, V. HANÁK; **Lesonice** (SOUČKOVÁ 1979 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); **Rokytnice nad Rokytnou**, 1 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Římov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6861: Horní Újezd** (REITER et al. 2000);

Myslibořice (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Štěpánovice** (KRATOCHVÍL & ROSICKÝ 1953); **6862: Dalešice, Hartvíkovic, Hrotovice, Odunec, Třebenice** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Kramolín** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); 4 ex., 1. 11. 2002 – 27. 5. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Valeč** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6863: Mohelno** (NÝTROVÁ 1986 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); – NPR Mohelenská hadcová step (RYCHNOVSKÝ 1993a, b, TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **6956: Albeř** (HANÁK et al. 1994); **Dobrá Voda, Lhota** u Nové Bystřice (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Kunějov**, 5 ex., 24. 6. – 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Nový Vojířov**, vývržky A. f. (KLOUBEC & OBUCH in prep.); **Senotín** (BOHDAL 2001); **6957: Filipov** (HANÁK et al. 1994); **Staré Město pod Landštejnem**, 1 ex., 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Valtínov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 2 ex., 24. 10. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6958: Dačice**, vývržky S. a. (OBUCH 1994); **Mutná, Nová Ves** u Českého Rudolce (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6959: Louka** u Jemnice (ZBYTOVSKÝ 1998); **6960: Krňovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Moravské Budějovice** (ERHARDOVÁ 1958); **Nové Syrovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ŠEBEK 1957, 1975a); – PR Habrová seč (ČECH et al. 2003); **6961: Bohušice**, 3 ex., 22. 9. – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Hostím** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Jaroměřice nad Rokytinou**, 2 ex., 26. 9. 1998, V. HANÁK; **Prokopov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Příštop**, 1 ex., 8. 9. 1988, M. PEJČOCH (KHS Brno); **6962: Rouchovany** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **Horní Kounice, Přesovice, Tavíkovice** (REITER et al. 2000); **6963: Dolní Dubňany** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Dukovany, Horní Dubňany** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); – PR Dukovanský mlýn (TKADLEC & RYCHNOVSKÝ 1997); **Vémyslice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **7057: Rajchěřov, Veclov** (HANÁK et al. 1994); **7058: Janov** u Slavonic, **Slavětín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Václavov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 3 ex., 24. 4. 2002 – 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Nové Hobzí, Písečné, Slavonice** (HANÁK et al. 1994); **7059: Uherčice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ERHARDOVÁ 1958, ŠEBEK 1957); **7060: Bítov** – údolí dr. Janáčka a údolí za Cornštejnem, 45 ex., 10. 1961, kartotéka B. ROSICKÉHO (ANDĚRA & BENEŠ 2002, DANIEL 1957); **Chvalatice** (HANÁK et al. 1994); **Malý Dešov** (ŠEBEK 1957); **Oslonovice**, 28 ex., 10. 1961, kartotéka B. ROSICKÉHO (ŠEBEK 1960b, 1975a, b); **Vranov nad Dyjí** – Junácké údolí, 15 ex., 14. 9. 1989 – 3. 12. 1992; – Lančovská zátoka, 11 ex., 14. 9. 1989, M. PEJČOCH (KHS Brno); **Zálesí** (REITER et al. 2000); **7061: Bojanovice** (REITER et al. 2000); **Boskovštejn** (REITER et al. 2000); 3 ex., 15. 4. – 6. 8. 2003; **Jiřice**, 1 ex., 24. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Lesná** (ANDĚRA & BENEŠ 2001, REITER et al. 1997); **7062: Černín**, 1 ex., 6. 8. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Horní Dunajovice** (ZBYTOVSKÝ 1998); **Mikulovice, Rudlice, Vevčice** (REITER et al. 2000); **7160: Podmyče, Vranov nad Dyjí** – různé lokality (REITER et al. 1997); **Stálky** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **7161: Čížov, Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Konice, Lukov, Mašovice, Podmolí, Popice, Šatov, Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry, Znojmo** – různé lokality (HANÁK 1987, HANÁK et al. 1996, KRŠKA 1993, REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Souhrnná bilance v počtu získaného materiálu (108 ex., tj. asi 5,5 % z celkového počtu – tab. 1, 2) i lokalit (asi 150) řadí myšice lesní ke zdánlivě méně běžným druhům, nicméně plný počet 56 obsazených mapovacích čtverců ukazuje, že jde o druh plošně rozšířený v celé oblasti. Jeho nižší materiálové zastoupení může být důsledkem použitých způsobů odchyty (převaha padacích pastí) a zároveň výběru sledovaných stanovišť, na nichž se tato myšice vyskytuje spíše okrajově (břehy vodních toků, okolí hospodářských budov); pouze některé odchyty do sklapovacích pastí byly zaměřeny na zjištění tohoto druhu. Ve shodě s dalšími autory (ANDĚRA & BENEŠ 2002, REITER et al. 1997, ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980 aj.) lze potvrdit, že myšice lesní dává výrazně přednost lesním biotopům, na ostatních stanovištích se vyskytuje v podstatně menší míře (pobřežní porosty, křovinaté stráně a meze, opuštěné lomy, remízy či úhory), zvláště je-li v blízkosti les. HEROLDOVÁ et al. (1980) ji zjistila i přímo na polích (zejména v kulturách kukuřice). Poměrně často byla myšice lesní zastížena i při odchycích u hospodářských budov, i když v mnohem menší početnosti než myšice křovinná (m. lesní – 4,3 % lokalit, m. křovinná – 17,4 %).

Myšice malooká (*Apodemus microps*)

Přehled lokalit: **6963: Jamolice** (HEROLDOVÁ et al. 1998); **7161: Čížov, Hnanice, Podmolí** – vývržky B. b. (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Výskyt této myšice je doložen odchycem jediného exempláře ve stohu na poli mezi Jamolicemi a Dukovany (1 ex.) a několika nálezy kosterních zbytků ve vývržcích výra velkého z NP Podyjí (4 ex.); dva obsazené mapovací čtverce představují asi 3,5 % plochy sledované oblasti (obr. 30). Malá četnost nálezů i jedinců ukazuje na zcela okrajový charakter výskytu myšice malooké v jihovýchodních partiích Českomoravské vrchoviny, který je pouze výběžkem souvislejšího rozšíření v panonské subprovincii (REITER et al. 2001). Přes poměrně intenzivní odchty v povodí Jevišovky a Rokytne se další doklady výskytu tohoto druhu nepodařilo získat.

Myšice temnopásá (*Apodemus agrarius*)

Výskyt tohoto druhu nebyl ve sledované oblasti prokázán. Nicméně FARSKÝ (1965) se mezi mnoha nálezy z celé Moravy a Slezska z let 1920–1940 zmiňuje i o dvou jedincích dodaných do fytopatologické stanice z Dukovan a Vémyslic v zimě 1923–1924 (mapovací čtverec 6963). Autorovy údaje byly dlouho zpochybnovány, neboť zůstaly bez dokladů a neodpovídaly charakteru rozšíření myšice temnopásé tak, jak se jevílo ve druhé polovině 20. století. Nicméně poté, co na přelomu století se tento druh (znovu?) objevil na jihovýchodní a jižní Moravě (BRYJA & ŘEHÁK 2002, KERNSTOCKOVÁ 2002, POLECHOVÁ & GRACIASOVÁ 2000), nelze vyloučit, že Farského údaje byly založeny na reálném podkladě.

Potkan (*Rattus norvegicus*)

Přehled lokalit: **6355: Načeradec** (SMRŽ 1983); **6455: Františkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Slavětín** (SMRŽ 1983); **6456: Červená Řečice** – Červený mlýn (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6457: Červená Řečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **[6554: Tábor**, 3 ex., 11. 9. 1987 – 11. 6. 1990, SVÚ (Vratislavice-Liberec); (VOŠTA 1961)]; **6555: Dolní Hořice** – NPP Chýnovská jeskyně (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6556: Kámen** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6557: Pelhřimov**, 2 ex., 6. 2. 1985 – 5. 7. 1989, SVÚ (Vratislavice-Liberec); 1 ex., 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Velký Rybník**, vývižky (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6558: Hlávkov**, 1 ex., 28. 2. 1989, SVÚ (Vratislavice-Liberec); **Vyskytná**, 1 ex., 12. 5. 1988, SVÚ (Vratislavice-Liberec); **6559: Jihlava** – Bedřichov (ŠEBEK 1959a, 1960b, 1961a); 1 ex., 20. 3. 1965, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍKA); **Pávov** (ŠEBEK 1961a); **6560: Nové Dvory** u Polné, vývižky *T. a.* (HORAL et al. 1989); **Polná** (SVATOŠ 1961); **6655: Křeč**, 1 ex., 26. 11. 1987, SVÚ (Vratislavice-Liberec); **Mlýny** u Choustníku (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6658: Boršov** u Dušejova (MATOUŠOVÁ 1984); **Dolní Cerekev** (TAUBER 1991); 1 ex., 28. 8. 2002, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6659: Jihlava** – centrum města (ŠEBEK 1959a, 1960b, 1961a); 1 ex., 28. 12. 1988, SVÚ (Vratislavice-Liberec); **6662: Velké Meziříčí**, 1 ex., 11. 12. 1986, SVÚ (Vratislavice-Liberec); **6755: Dručč** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6761: Vladislav** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6762: Oslava**, 1 ex., 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Náměšť nad Oslavou** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, GAISLER & ZEJDA 1974, KRÁL 1972); **Tasov**, 1 ex., 22. 7. 1985, MV Jihlava (zápisy B. SLAVÍKA); **[6764: Veverská Bitýška** (ANDĚRA & BENEŠ 2002)]; **6856: Jindřichův Hradec**, 1 ex., 24. 6. 1987, SVÚ (Vratislavice-Liberec); **Kačlehy** (ZÁLESKÝ 1928); **Otín**, 1 ex., 14. 4. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6857: Kunžak**, 1 ex., 16. 6. 2004, M. ANDĚRA & P. ZBYTOVSKÝ; **6858: Prostřední Vydří**, 3 ex., 1. 10. 2002 – 22. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6861: Horní Újezd** u Třebíče, stálý výskyt více ex., 2002, V. HANÁK; **6862: Hrotovice** (ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); **6863: Mohelno** (RYCHNOVSKÝ 1993); **6957: Valtínov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6958: Urbaneč** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6959: Pálovice**, 1 ex., 12. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Krnčice** (ŠEBEK 1957); **Nové Syrovice**, 1 ex., 16. 9. 1955, PÚ AV ČR České Budějovice (protokoly); (REITER et al. 2000, ŠEBEK 1957); **6961: Jaroměřice nad Rokytinou**, 1 ex., 29. 9. 1998, V. HANÁK; **7058: Slavětín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **7059: Hluboká** (HANÁK et al. 1994); **Uherčice** (ŠEBEK 1957); **7061: Onšov** (REITER et al. 1997); **7062: Tvořihráz** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **7160: Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov, Lesná, Lukov, Mašovice, Podmolí** – různé lokality (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Jde o běžný, široce rozšířený druh po celé sledované oblasti, zejména ve vazbě na objekty zemědělské výroby. V našem materiálu zastupují tento druh pouze příležitostné odchyty mladých jedinců (5 ex. – tab. 1 a 2), doplněné nálezy uhynulých jedinců a přehledem materiálu ze Státního veterinárního ústavu ve Vratislavicích u Liberce. Společně s literárními údaji je v současné době potkan doložen z asi 50 lokalit a 36 mapovacích čtverců (64,6 % sledovaného území). Kromě synantropních stanovišť se potkan poměrně často objevuje i na březích vodních nádrží a migruje podél potoků a jiných vodotečí (zejména v letním období – ŠEBEK 1957, ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980). V našem materiálu jsou zastoupeny i odchyty od vepřinů (2 lokality) a u skladu obilí (1 lokalita).

Krysa obecná (*Rattus rattus*)

Jedinou zprávu u někdejšího výskytu krysy ve sledované oblasti podává CANON (1927). Zmiňuje se o jejím hojném výskytu na Jihlavsku v 70. letech 19. století a z 20. let 20. století ji uvádí z Jihlavy (6559/6659) a z okolí Rantířova (6659). Tyto údaje však zůstaly nedoložené, žádné doklady se nezachovaly ani ve sbírkách Muzea Vysociny v Jihlavě.

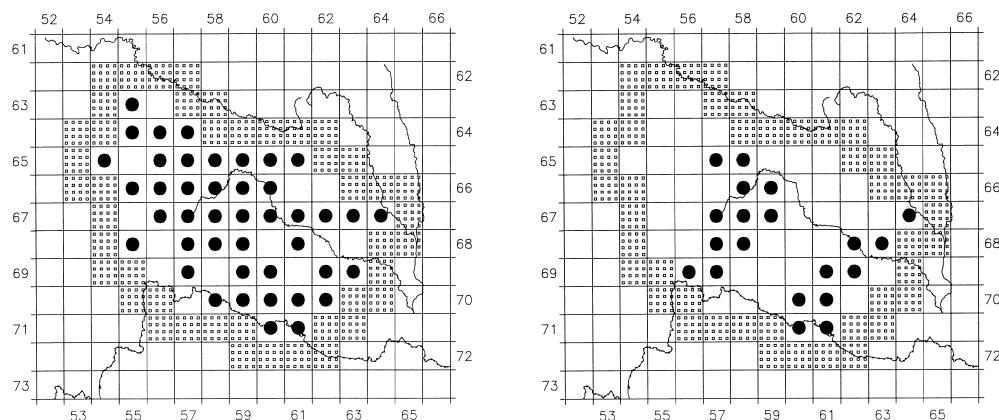
Myš domácí (*Mus musculus*)

Přehled lokalit: **6355: Načeradec, Vračkovice** (SMRŽ 1983); **6455: Františkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Slavětín** (SMRŽ 1983); **6456: Chyšná** (KERNSTOCKOVÁ 2002); **6457: Červená Řečice** (VACKOVÁ 1984); **6554: Mašovice**, 1 ex., 23.10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6556: Čížkov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6557: Proseč pod Křemešníkem** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Svépravice** (VACKOVÁ 1984); **6558: Dušejov** u Boršova (MATOUŠOVÁ 1984); **Branišov** u Vyskytné (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Vyskytná** (ŠEBEK 1975a); **6559: Jihlava** (CANON 1927); **Plandry** (ŠEBEK 1961c, 1975a); **Rantířov**, 1 ex., 17. 1. 1964, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6560: Nové Dvory** u Polné, vývřizky *T. a.* (HORAL et al. 1989); **6561: Bohdalov** (ŠEBEK 1975a); **Meziříčko**, 1 ex., 23. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Pavlov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6655: Choustník, Radenín** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6656: Babín**, 1 ex., 19. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6657: Lešov** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2002); **6658: Dolní Cerekev** (TAUBER 1991); **Milíčov**, 1 ex., 10. 6. 1967, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK); **6659: Jihlava** (CANON 1927, ŠEBEK 1975a); **Studénky** (ŠEBEK 1961c, 1975a); **Vílanec** (HORNÍK 1974); **6660: Bransouze** (HOLIŠOVÁ 1953 ex. KONEČNÝ & BRYJA 2002); **Brtnice** (ERHARDOVÁ 1958, HOLIŠOVÁ & KOČIŠ 1955, MACHOLÁN 1996, PELIKÁN 1974); **Kamenice** u Jihlavy (ŠEBEK 1960b, 1975a, b); **Luka nad Jihlavou** (ŠEBEK 1962a, 1975a); **6756: Rodinov**, 1 ex., 22. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6757: Počátky** (BRÁDKOVÁ 1981); **6758: Rácov**, 1 ex., 14. 4. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6759: Pavlov** (ŠEBEK 1962a); **Stajiště** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6760: Radonín**, 1 ex., 5. 10. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6761: Třebíč** (HANÁK 1954); **6762: Oslava** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 17 ex., 1. 11. 2002 – 25. 11. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Studenec** (VYSKOČILOVÁ et al. 2002); **6763: Újezd u Rosic**, 1 ex., 25. 6. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **6764: Říčky**, 1 ex., 25. 9. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **[6855: Kardašova Řečice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, HANÁK 1954)]; **6857: Lipnice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Studená** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, HANÁK 1954); **6858: Telč** (MUNCLINGER et al. 2002); **6859: Jersice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **6861: Horní Újezd** u Třebíče (HANÁK 1954, REITER et al. 1997, 2000); **6957: Valtínov**, 1 ex., 1. 12. 2002, P. ZBYTOVSKÝ; **6959: Pálovice**, 2 ex., 1. 10. – 31. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **6960: Dědice** (REITER et al. 2000); **Krnčice, Nové Syrovice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ŠEBEK 1957, 1959b); **Moravské Budějovice** (ŠEBEK 1957); **6962: Přeskače**, 2 ex., 22. 9. 2004, P. ZBYTOVSKÝ; **Přešovice** (REITER et al. 1997, 2000); **Rouchovany, Slavětice** (HEROLDVÁ et al. 1998); **6963: Dukovany** (ZEJDA & HOLIŠOVÁ 1980); **7058: Nové Hobzí** (HANÁK 1992); **7059: Hluboká** (HANÁK et al. 1994); **Uherčice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, ŠEBEK 1957); **7060: Bítov** (HANÁK 1954); **7061: Jiřice** u Moravských Budějovic, 1 ex., 31. 10. 2003, P. ZBYTOVSKÝ; **Lesná** (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **7062: Rudlice** (REITER et al. 1997, 2000); **Vevčice** (ANDĚRA & BENEŠ 2002, REITER et al. 2000); **7160: Podmyče, Vranov nad Dyjí** (REITER et al. 1997); **7161: Čížov, Lukov, Mašovice** (vývřizky *T. a.*) (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Výskyt myši domácí je v jižní části Českomoravské vrchoviny do současnosti doložený z více než 70 lokalit ve 43 mapovacích čtvercích (tj. zhruba 77 % území – obr. 31). Veškeré odchvy pocházejí od zemědělských provozních objektů, případně z obytných budov. Výskyt mimo lidská sídla zjištěn nebyl, v literatuře ovšem příležitostně nálezy tohoto typu zaznamenány jsou, např. u mlýnského náhonu (ZEJDA & HOLISOVÁ 1980), v rákosí vypuštěného rybníka (SVATOS 1961), ve stozích (ŠEBEK 1957), na polích s vojteškou a kukuřicí, či dokonce na okraji smíšeného lesa (HEROLDOVÁ et al. 1998). V dřívějších dobách však byla situace jiná, ještě ve 40.–50. letech 20. století se např. na Třebíčsku myš domácí běžně vyskytovala na polích s obilovinami (pod snopy, stohy apod.), její následné vymizení může tedy mít souvislost i s radikální změnou způsobu zemědělského hospodaření. V současnosti se podle našich poznatků myš domácí jeví ve sledovaném území i v intravilánech sídel jako druh nepříliš hojný a její rozšíření je místy, zvláště ve vyšších a lesnatějších polohách, dost mozaikovitě.

Plíšík lískový (*Muscardinus avellanarius*)

Přehled lokalit: **6557: Sázava pod Křemešníkem** – PR Křemešník (ČECH et al. 2003); **6558: Boršov** (MATOUŠOVÁ 1984); **Větrný Jeníkov** – rybník Černý, 1 ex., 11. 5. 2001, záznamy MV Jihlava; **6658: Dvorce**, 1 ex., 9. 1. 1985; **Milíčov**, 1 ex., 8. 4. 1969, obě lokality coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK) (ANDĚRA 1987); **Salavice** (ANDĚRA 1987); **Cejle** – Sítiny u Nového Rychnova, 1 ex., 25. 8. 1996, M. RODOVÁ (in litt.); **6659: Vysoká** u Jihlavy (ANDĚRA 1987); **6757: Klátovec** – NPR Zhejral, 1. 1. 1989, A. TOMAN (ad verb.); (ČECH et al. 2003); **6758: Doupě** – PR Roštýnská obora, 2 ex., 6. 8. 1977 – 10. 8. 1987; **Světlá** – Nekolov/Javořice, 1 ex., 28. 6. 1977; **Řásná**, 2 ex., 7. 4. 1959 – 22. 8. 1984, všechny lokality coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK) (ANDĚRA 1987); **6759: Třešť** – polesí Pouště, 1 ex., 26. 3. 1974; coll. MV Jihlava

Obr. 31 (vlevo). Nálezy myši domácí (*Mus musculus*) ve sledovaném území. Obr. 32 (vpravo). Nálezy plíšíka lískového (*Muscardinus avellanarius*) ve sledovaném území.

Fig. 31 (left). Records of the house mouse (*Mus musculus*) in the area under study. Fig. 32 (right). Records of the hazel mouse (*Muscardinus avellanarius*) in the area under study.

(B. SLAVÍK) (ANDĚRA 1987); [6764: Brno (PELIKÁN et al. 1983); Brno-Bystrc (ANDĚRA 1987); Veverská Bítýška (REMEŠ 1927)]; 6857: Radlice (ANDĚRA 1987); 6858: Borovná (ANDĚRA 1987); 6862: Hartvíkovic (ZEJDA & HOLÍŠOVÁ 1980); 6863: Březník (RYCHNOVSKÝ 1999); 6956: Číměř (ZÁLESKÝ 1928); Lhota u Nové Bystřice – výskyt v ptačích budkách, 1994–1995, V. HANÁK; Nový Vojřov – vrch Kovář (KLOUBEC & OBUCH, in prep.); 6957: Dolní Radíkov, 1 ex., 17. 4. 1996, coll. NM (P. ZBYTOVSKÝ); 6961: Hostim, 1 ex., 20. 7. 1961, coll. MV Jihlava (B. SLAVÍK) (ANDĚRA 1987); 6962: Litovany (REITER et al. 2000); 7060: Bítov (ANDĚRA 1987); – Cornštejn (HODKOVÁ 1979); Chvalatice (ANDĚRA 1987); Vranov nad Dyjí – Vranovská přehrada (HODKOVÁ 1979); Zálesí (REITER et al. 2000); 7061: Boskovštejn (REITER et al. 2000); 7160: Podmyče, Vranov nad Dyjí (REITER et al. 1997); 7161: Čížov, Havraníky, Lukov, Mašovice (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Celková bilance nálezových zpráv – necelých 40 lokalit a 20 obsazených čtverců (téměř 36 % území) – řadí plšika lískového k méně běžným druhům sledovaného území (obr. 32). Vcelku očekávaně se zaznamenané nálezy soustřeďují především do více zalesněných oblastí Javořické a Křemešnické vrchoviny, na jihu území hlavně do NP Podyjí. Jde však vesměs o příležitostně získané doklady, cíleně se sledováním druhu dosud nikdo nezajímal. Odchyty plšíků do pastí bývají náhodné, a tak solidnější podklady by nejspíš přinesla soustavnější kontrola (či vyvěšování) ptačích budek, anebo zpracování početnějších sérií vývržků lesních druhů sov (zvláště sýce rousného a puštíka obecného). Početnější materiál by jistě prokázal celoplošný výskyt druhu, i když bezpochyby s regionálními rozdíly (zejména v závislosti na stupni lesnatosti území). Dokládají to např. blíže nekonkretizované poznatky o vcelku běžné přítomnosti plšíka lískového v ptačích budkách vyvěšovaných v lesnatých oblastech Jindřichohradecka v mapovacích čtvercích 6756, 6757, 6856, 6857, 6956 a 6957 (O. KANKRLÍK in litt.)

Plech velký (*Glis glis*)

Přehled lokalit: 6559: Pávov (CANON 1927); 6963: Jamolice (HÁLA 1925); 7061: Lesná (REITER et al. 1997); 7062: Tvořihráz, Výrovce (REITER et al. 1997); 7160: Podmyče, Vranov nad Dyjí, Zadní Hamry – různé lokality (REITER et al. 1997); 7161: Čížov, Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Lukov, Mašovice, Podmolí (REITER et al. 1997).

Poznámky k výskytu: Těžištěm výskytu plcha velkého v jižní části Českomoravské vrchoviny je zalesněné a geomorfologicky členité údolí řeky Dyje v NP Podyjí a jeho nejbližší okolí. REITER (2001) se dále nekonkrétně zmiňuje o dvou nálezech z povodí Jevišovky, doložených ve sbírkách Jihomoravského muzea ve Znojmě. Ty spolu se staršími izolovanými lokalitami z Jihlavska (CANON 1927) a Moravskokrumlovska (HÁLA 1925) naznačují, že někdejší rozšíření tohoto plcha mohlo výrazněji zasahovat i dále do nitra Českomoravské vrchoviny (obr. 33). Lze však předpokládat, že po rozpadu původních lesů si vždy uchovávalo ostrůvkovitý charakter se silnou vazbou na oblasti s vhodnými listnatými porosty (zejména bučinami) a skalnatým prostředím, tak jako je tomu i jinde u nás (ANDĚRA & BENEŠ 2001).

Plech zahradní (*Eliomys quercinus*)

Jediným dokladem výskytu tohoto vzácného druhu je údaj HÁLY (1925) od Heřmanic, doložený i sbírkovým exemplářem v Moravském zemském muzeu v Brně (REITER 2001). Předpokládá se, že jde o reliktní lokalitu, na jejímž podkladě nelze činit žádné věrohodné závěry o rozsahu původního (někdejšího) výskytu. Nejbližší historické lokality jsou známé z Dražanské vrchoviny (REMEŠ 1927, ZIMA et al. 1998). V současné době je plch zahradní druhem výrazně ubývajícím a jeho recentní výskyt není z celé Moravy i Slezska relevantně doložen (ANDĚRA & BENEŠ 2001).

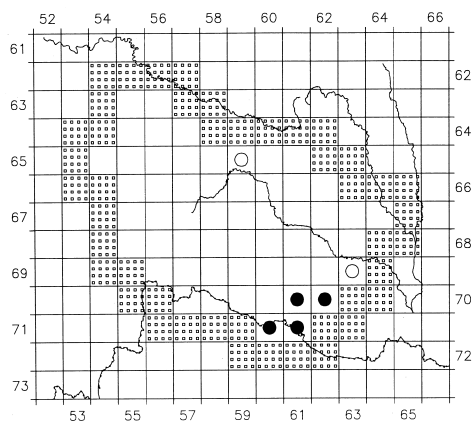
Nutrie (*Myocastor coypus*)

Nepůvodní druh, který se u nás v poslední době začíná místy (především v nižších polohách) zvolna aklimatizovat ve volné přírodě (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004). Z Českomoravské vrchoviny jsou z let 1984–2003 známé jen epizodní případy výskytu jednotlivých exemplářů uniklých ze zajetí – potok Klapůvka u Trnavy (6761), Lažánky (6764), Moravské Budějovice – Sedlecký rybník (6960) a Věmyslice (6963). Jejich distribuci nemá smysl blíže hodnotit, neboť přímo souvisejí s existujícími farmovými chovy.

SHRNUTÍ

Práce shrnuje výsledky čtyřletého sledování fauny drobných savců jižní části Českomoravské vrchoviny. Jde o poměrně rozsáhlé území, které plošně odpovídá zhruba desetíně celkové rozlohy ČR (56 mapovacích čtverců). Přestože hlavní terénní aktivity byly soustředěny do období let 2001–2004, při závěrečném zpracování byla využita i řada starších, dosud nepublikovaných údajů od spolupracovníků, z nichž nejstarší jsou datovány až do 50. let 20. století. O značném rozsahu provedeného průzkumu svědčí počet téměř 3900 současných či dřívějších nálezů (vlastních i literárních) zjištěných druhů.

Úplné shrnutí dostupných poznatků prokázalo v jižní části Českomoravské vrchoviny současný výskyt 47 druhů drobných savců, tj. zhruba 54 % z celkového počtu savců ČR (resp. 79,6 % drobných savců ČR). Historické záznamy ukazují, že na počátku 20. století bylo druhé spektrum sledované oblasti bohatší přinejmenším ještě o *Rattus rattus* a *Eliomys quercinus*, v současné době se jejich výskyt prokázat nepodařilo. Pro úplnost je třeba zmínit i nejisté údaje

Obr. 33. Nálezy plcha velkého (*Glis glis*) ve sledovaném území (plný kruh – současný výskyt, prázdný kruh – dřívější výskyt).

Fig. 33. Records of the fat dormouse (*Glis glis*) in the area under study (closed circle – recent occurrence, open circle – former occurrence).

o výskytu *Apodemus agrarius* na jihovýchodě Třebíčska v letech 1923–1924 (FARSKÝ 1965). Žádné novější zdroje však nenasvědčují tomu (zatím?), že by se uvedený druh v zájmové oblasti kdykoliv vyskytoval, a proto ho do zjištěného druhového spektra nezahrnujeme.

Z uvedených 47 současných druhů připadá 9 druhů na hmyzožravce (90 % u nás zjištěných druhů), 19 druhů zastupuje letouny (79 %) a 19 druhů připadá na hlodavce (76 %). Z 28 druhů drobných zemních savců – hmyzožravců a hlodavců – jich více než polovina (15 druhů, tj. 53,6 %) prokazatelně plošně obývá celé sledované území. Najdeme mezi nimi jak formy zcela běžné (*Sorex araneus*, *S. minutus*, *Talpa europaea*, *Microtus arvalis*, *Apodemus sylvaticus*, *A. flavicollis* apod.), tak druhy, u nichž takový obraz výskytu zpočátku zcela samozřejmý nebyl (např. *Neomys anomalus* a *Microtus agrestis*, příp. i *Micromys minutus*). Skutečnost, že u těchto druhů byla získána dostatečně početná databáze nálezových zpráv, je jedním z nejvýznamnějších přínosů této studie. Z této skupiny druhů si zaslouží podrobnější komentář snad jen *Microtus agrestis*. Zatímco v centrálních oblastech Českomoravské vrchoviny je na odpovídajících biotopech běžný, při jihovýchodním okraji se jeho rozšíření stává ostrůvkovitým a získává spíše charakter mikropopulací vázaných na silně podmáčené nivní loučky a nelesní stanoviště ekotonového typu (REITER 2001, ZBYTOVSKÝ 1998, vlastní výsledky). Na biogeografickém rozmezí hercynské a panonské provincie probíhá i v současnosti známá východní hranice jeho areálu ve střední Evropě (ANDĚRA & BENEŠ 2001).

U minimálně tří dalších druhů lze podobný charakter výskytu předpokládat, i když počet "obsazených" mapovacích čtverců je nižší; podle našich zkušeností však nejde o projev jejich skutečné lokální absence, nýbrž o důsledek vyhraněných stanovištních nároků (synantropní *Crocidura suaveolens* a *Mus musculus*) či podstatně obtížnějšího zjišťování (až s jistým stupněm nahodilosti), jako je tomu v případě *Muscardinus avellanarius*. S velkou pravděpodobností můžeme dále do této skupiny druhů přiřadit i *Microtus subterraneus*, i když je doložen zhruba jen z asi 60 % sledovaného území. Jde ovšem o druh, který se z hrabošů zjišťuje relativně nejhůře (na některých lokalitách se v úlovcích objevil až po několikaletých odchycích), a tak zjištěný obraz výskytu (obr. 28) rozhodně nepovažujeme za konečný.

Opakem široce rozšířených druhů jsou *Castor fiber* a *Myocastor coypus*, jejichž výskyt je zcela okrajový. Bobr byl ve sledovaném území nově zaznamenán poprvé v 80. letech 20. století, kdy z Rakouska proniklo po Jihlavě a Moravské Dyji jednotlivě několik jedinců na Dalešicko a Dačicko. Obdobná situace se nepravidelně opakuje i po roce 2000, nejbližší stálá populace se drží v prostoru Novomlýnských nádrží a na jejich přítocích (Jihlavě, Svratce). Vývoj osídlení našeho území bobrem prochází expanzní fází (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, ŠAFÁŘ 2002) a zatím lze obtížně předpokládat, jakou cestou se bude formování jeho areálu v prostoru Českomoravské vrchoviny ubírat. U nutrie je výskyt vysloveně epizodní a týká se výhradně jedinců uniklých ze zajetí (ANDĚRA & ČERVENÝ 2003).

Pomineme-li výše uvedené druhy (reprezentují tři čtvrtiny druhového spektra sledovaného území), pak zbývá sedm zoogeograficky či jinak zajímavých druhů. Mezi nimi lze zřetelně vyčlenit zástupce teplomilnější (stepní) fauny, kteří do prostoru Českomoravské vrchoviny buď zasahují jen zcela okrajově (*Apodemus microps* – HEROLDOVÁ et al. 1998, REITER et al. 1997) anebo se vyskytují ostrůvkovitě i v centrálních oblastech Křemešnické a Javořické vrchoviny ve výrazně nižších populačních hustotách (*Erinaceus concolor*). U *Erinaceus europaeus* vidíme opačný fenomén – směrem od západu k východu četnost jeho nálezů klesá natolik, že jihovýchodní partie Českomoravské vrchoviny lze už považovat za hraniční oblast jeho areálu (ANDĚRA 2000, KRATOCHVÍL 1966, RÖDL 1971, REITER 2001, vlastní údaje). Jako teplomilný druh se podle současných nálezů, soustředěných výhradně do geomorfologicky členitého a lesnatého

území NP Podyjí (REITER et al. 1997), jeví i *Glis glis*. Starší literární údaje ovšem ukazují, že jeho dřívější rozšíření zasahovalo i dále do nitra Českomoravské vrchoviny (Jihlavsko, Moravskokrumlovsko – CANON 1927, HÁLA 1925), a tak je pravděpodobné, že stávající reliktní výskyt je spíše odrazem změn v rozsahu a charakteru zalesnění regionu, než vyhraněných nároků na klimatické podmínky stanovišť. Ostatně i z jiných oblastí ČR je výskyt plcha velkého známý z vyšších (chladnějších) poloh (např. Šumavy či Jeseníků – ANDĚRA & BENEŠ 2001). Jiným druhem, u něhož došlo k výrazné fragmentaci areálu, je *Spermophilus citellus*. Těto problematice se věnovala už řada jiných autorů (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, CEPÁKOVÁ & HULOVÁ 2002 aj.) a tak jen připomeňme, že v současné době sysel v jižní polovině Českomoravské vrchoviny přežívá na 5 lokalitách, zatímco v 50. letech 20. století byl počet obývaných lokalit přinejmenším šestinásobný (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, GRULICH 1954, aj.).

Také výskyt *Cricetus cricetus* doznal dlouhodobě výrazných změn. V centrálních partiích Českomoravské vrchoviny se zřejmě vždy objevoval jen zřídka (ostrůvkovitě?), ale na jihovýchodních sklonech potvrzují dobová svědectví jeho běžný výskyt s občasnými populačními výkyvy (přemnožením) do poloviny 20. století. O současném stavu sice mnoho zpráv nemáme, nicméně nic nenasvědčuje tomu, že přes jisté oživení populací v přílehlých nížinách (ANDĚRA & BENEŠ 2002) by se situace na jihu Českomoravské vrchoviny nějak výrazně změnila. Právým opakem je *Crocidura leucodon*, dlouhou dobu doložená – pomineme-li opakovaně potvrzený výskyt v okolí Znojma – pouze starším nálezem z Bítova z r. 1952 (ANDĚRA & HURKA 1984). Od počátku 90. let se však projevuje zřetelná expanze druhu, která do konce roku 2004 vyústila zatím ve 22 prokazatelně nově “obsazených” mapovacích kvadrátech (ANDĚRA 2003, HANÁK et al. 1998, vlastní výsledky).

Kromě zjištěných druhů je pro pochopení celkového charakteru fauny drobných zemních savců v jižní části Českomoravské vrchoviny nutné se zmínit i o druzích, které se naopak prokázat nepodařilo. Na prvním místě je to *Sorex alpinus*, který je známý z několika míst ve Žďárských vrších (ŠEBEK 1971, RYCHNOVSKÝ & ELEDER 1994a, b). Existence tamní izolované populace vede často k úvahám o někdejší faunistické propojenosti horských a podhorských regionů na severovýchodě (Sudety) a jihozápadě (Novohradské hory, Pošumaví) přes oblast Českomoravské vrchoviny, od čehož se odvíjejí úvahy o dalších možných ostrůvcích výskytu rejska horského na jejím území. I přes intenzivní terénní práce v místech s koncentrací příhodných stanovišť (zejména v Javořické vrchovině) se však jeho výskyt nepodařilo prokázat, dle našeho názoru především z důvodů pokročilé destrukce přírodních poměrů v mikroregionech, v nichž by se mohly izolované populace udržet (odlesnění či výrazná změna charakteru lesních porostů, časté regulace potoků a jiné antropické vlivy). Opomenout ovšem nemůžeme ani rozdíly v členění krajiny – přestože nejvyšší vrcholy Žďárských vrchů a Javořické vrchoviny mají nadmořskou výšku srovnatelnou, hypsometrická úroveň většiny území kompaktnějších Žďárských vrchů je zhruba o 100–150 m vyšší než u relativně izolované nejvyšší části Javořické vrchoviny (masiv Javořice).

Z dalších nezjištěných druhů drobných zemních savců stojí za zmínku snad jen *Dryomys nitedula*. Negativní výsledky našeho pátrání přispívají k názoru, že starší zpráva o jeho výskytu v blízkém okolí zájmové oblasti (na Znojemsku) je nevěrohodná (KRATOCHVÍL 1967, REITER et al. 1997).

Čtyřletý intenzivní průzkum jižní části Českomoravské vrchoviny také podstatně doplnil souhrn poznatků o výskytu a populační hustotě netopýrů v této oblasti. Zatímco v počátcích našeho sledování byly kromě detailně prozkoumané jihozápadní části území (NP Podyjí a jeho okolí – REITER et al. 1997) k dispozici jen roztroušené a příležitostné doklady o jednotlivých

nálezích spíše běžnějších druhů, ukazuje předkládaný soubor dat, že celá rozsáhlá oblast byla prověřena celkem rovnoměrně a početný datový soubor se týká výskytu nejen běžných, ale i vzácnějších druhů. Jak počet, tak i rozložení nálezů je dnes už natolik rozsáhlé, že dovoluje u většiny druhů vyhodnotit jejich výskyt v širším a obecném měřítku a stanovit i základní parametry celého společenstva zkoumané oblasti a pokusit se o srovnání těchto poznatků se situací v sousedních stejně podrobně prozkoumaných oblastech.

Podle očekávání byla ve sledované oblasti prokázána přítomnost 19 netopýrů z celkem 24 druhů (tj. 79,2 %) známých v České republice. Přes značnou různorodost a hypsometrickou i klimatickou rozdílnost jednotlivých částí sledovaného území, je řada běžnějších druhů natolik přizpůsobivá, že se podobně jako většina drobných zemních savců vyskytuje v celé oblasti prakticky plošně. To se týká především dosti velké a ekologicky různorodé skupiny druhů zahrnující *Myotis mystacinus*, *M. daubentonii*, *Barbastella barbastellus*, *Plecotus auritus* a *P. austriacus*. Jsou to vesměs druhy obecně ve střední Evropě hojné (ANDĚRA & HORÁČEK 1982, DUNGEL & GAISLER 2002), vázané sice na antropicky ovlivněné letní úkryty, spíše však štěrbínové a preferující členitou lesní krajinu s dostatkem vod. Ekologickými nároky se z nich nejvíce odlišuje *P. austriacus*, který je původně obyvatelem otevřené krajiny a do střední Evropy se dostal poměrně pozdě, až s přetvořením krajiny vlivem lidského osídlení (ANDĚRA & HORÁČEK 1982). Ve sledovaném území Českomoravské vrchoviny je sice široce rozšířen, zůstává však vázán spíše na lidská sídla a jeho početnost je v centrální části oblasti výrazně nižší. Ostatní druhy této skupiny jsou po celé oblasti rozšířeny mnohem rovnoměrněji a jejich populační hustota je až na místní rozdíly v celém regionu podobná. To je ostatně dáno i jejich značnou ekologickou přizpůsobivostí, a tedy i obecnou hojností. Do skupiny hojnějších a v celé oblasti téměř plošně rozšířených druhů by se daly na základě našich poznatků ještě zařadit i další druhy – *Myotis brandtii*, *M. nattereri*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Eptesicus serotinus* a *Nyctalus noctula*. Z nich je snad obecně nejhojnější *P. pipistrellus*, u něhož se ovšem prokázala větší početnost zejména v jihovýchodní části území a jen sporadický výskyt na severovýchodě oblasti (cf. REITER et al. 2003). Tyto rozdíly mohou být snad ovlivněny různou intenzitou výzkumu ve východní a západní části regionu, ale vzhledem ke stejné výzkumné metodice mohou mít i reálný podklad. Zatím stále nejasným druhem zůstává *M. brandtii*, který je udáván porůznu z různých částí území (včetně mateřských kolonií). Z dosavadních dat je možné doložit, že je ve sledované oblasti 2–3× méně početný než jemu blízký *M. mystacinus*, s přibližně podobnými ekologickými nároky. Podle rozložení nálezů také zatím nelze usuzovat, že by preferoval spíše lesní krajinu v nižších polohách, jak se to obecně traduje v literatuře (ŘEHÁK & BENEŠ 1996). Naše dosavadní poznatky nám zatím rovněž neumožňují vyjádřit se obecněji k výskytu *M. nattereri* ve sledované oblasti. Z rozložení nálezů je jasné, že se vyskytuje porůznu na celém území, většinou však jde o jednotlivé nálezy, jejichž výpovědní hodnota není podložena nálezy mateřských kolonií, i když je zřejmé, že druh se v regionu běžně rozmnožuje. Stejně tak jsou nesnadno vysvětlitelná i jejich výjimečná shromáždění v potenciálních místech hibernace (Ledové sluje v Vranova nad Dyjí na východě, v Brtnici v centru území a v Chýnovské jeskyni na severozápadě) (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2001, REITER et al. 2003). U široce rozšířených druhů *E. serotinus* a *N. noctula* se ovšem už výrazně prokazuje jejich vázanost na teplejší oblasti okrajů Českomoravské vrchoviny, u prvního navíc ještě sklon k synantropismu a tedy hojnějšímu výskytu zejména v otevřenější části regionu na jihovýchodě, odkud je také známý největší počet mateřských kolonií (REITER et al. 1997, 2003). Druhý je široce rozšířený dendrofilní druh, v době rozmnožování vázáný převážně na parkovitou krajinu kolem vod v nižších a středních polohách (GAISLER et al. 1979). Tomuto hodnocení v zásadě odpovídá i jeho výskyt na Českomoravské vrchovině, kde je výrazně

méně početný zejména ve výše položené střední části. V době migrací, kdy se u nás objevují i severnější populace, se však vyskytuje kdekoliv, včetně větších sídlišť (Jihlava, Třebíč, Telč atd.), kde může i hibernovat.

Zajímavé rozšíření mají na Českomoravské vrchovině tři zřetelně teplomilné prvky naší netopyřní fauny – *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis myotis* a *M. emarginatus*. Pro jejich šíření z jihovýchodu do střední Evropy představuje centrální část vrchoviny výraznou bariéru, která je jasně patrná i na jejich současném rozšíření (REITER et al. 2003). Nejprogresivnějším v tomto směru byl *M. myotis*, který postupně osídlil celou střední Evropu a patřil ještě v nedávné minulosti k běžnějším druhům také v naší oblasti (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 2003). Z našich dat je patrné, že v současnosti mizí jeho mateřské kolonie z centrální části Českomoravské vrchoviny (cf. obr. 9), odkud je nyní udáván jen podle sporých nálezů jednotlivců a zejména hibernantů. Příčiny tohoto ústupu mohou být klimatické, ale spíše se zdá, že souvisejí s likvidací, resp. s omezením přístupu na místa jejich letních úkrytů (půdy kostelů a zámků) (REITER et al. 2003). *R. hipposideros* a *M. emarginatus* trvale osídlili jen teplejší oblasti na jihovýchodních sklonech Českomoravské vrchoviny, kde pronikají údolními řek i dále do pahorkatin, a tam také nacházejí tradiční i občasná zimoviště. Progresivnější je v tomto směru *M. emarginatus*, který byl v poslední době zjištěn až v okolí Slavonic a Landštejna.

Mezi vzácně nacházené druhy patří ve sledované oblasti *Myotis bechsteinii*, *Pipistrellus nathusii*, *P. pygmaeus* a *Nyctalus leisleri*. Je to ekologicky nesourodá skupina druhů, kterou spojuje jen jejich reálně výrazně nižší početnost v námi sledované oblasti, a také to, že se vyskytují v celé oblasti lokálně a mozaikovitě. U nedávno nově odlišeného druhu *P. pygmaeus* jde zatím jen o ojedinělé nálezy na jihozápadě Jindřichohradecka (návaznost na souvislý výskyt na Třeboňsku) a příležitostná zjištění na Znojemsku (návaznost na jihomoravské nížiny) (REITER et al. 2003, vlastní data). *P. nathusii* se podle našich souhrnných údajů možná trvale vyskytuje v některých rybníkatých oblastech na jihu Českomoravské vrchoviny (Náměštsko) a v době migrační i jinde, a může zde i zimovat. Oba další zástupci této skupiny (*M. bechsteinii*, *N. leisleri*) jsou typické stromové druhy, rozšířené ostrůvkovitě v početně omezených populacích po celém území, což odpovídá situaci v sousedních oblastech (GAISLER et al. 1990, REITER et al. 2003).

Dva poslední druhy z našeho seznamu, *Eptesicus nilssonii* a *Vespertilio murinus*, dříve považované za vzácné, jsou podle našich novějších dat ve zkoumané oblasti poměrně běžné a patří k typickým druhům právě lesnatých a vyšších poloh Českomoravské vrchoviny. *E. nilssonii* je široce rozšířen zejména na Jindřichohradecku, Pelhřimovsku a Jihlavsku, kde všude vytváří životné mateřské kolonie a zvyšuje své stavy. *V. murinus* patří rovněž k častým a stálým obyvatelům oblasti, i když zatím nebylo přímo prokázáno jeho rozmnožování. Navíc se možná jeho populace zvětšují v době přeletů i o migranty ze severu, kteří zřejmě v širší oblasti i zimují (ANDĚRA & HANÁK 2004).

Závěrem je možné konstatovat, že náš průzkum přinesl dostatečné doklady o přítomnosti všech druhů netopyřů, které bylo ve sledované oblasti možno očekávat. Potvrdilo se i to, že do jižních oblastí Českomoravské vrchoviny nepronikají dva teplomilné druhy *Rhinolophus ferrumequinum* a *Myotis blythii*, příležitostně zjišťované v jihomoravských nížinách i v severnějších oblastech Českomoravské vrchoviny (ELEDER 1977, GAISLER et al. 1990). Je také malá pravděpodobnost, že by se v regionu vyskytly další dva druhy (*Myotis dasycneme*, *Nyctalus lasiopterus*), které byly již prokázány nebo se s nimi počítá v sousedních oblastech (GAISLER & BAUEROVÁ 1984, GAISLER et al. 2002, ŘEHÁK et al. 2003). Lze však očekávat, že se i na jihu Českomoravské vrchoviny objeví progresivní jihoevropský druh *Hypsugo savii*, šířící se v Rakousku a na jižní Moravě a nedávno zastížený i na hranici Českomoravské vrchoviny v Rakousku (Merkersdorf

v Podyjí – GAISLER 2001). S podstatnějším upřesněním dosavadních poznatků lze také ještě počítat v rozšíření komplexu forem *Pipistrellus pipistrellus* s. l. a u nesnadno zastižitelných stromových druhů *Myotis bechsteinii* a *Nyctalus leisleri*.

Vedle zhodnocení výskytu jednotlivých druhů se nabízí i možnost vyhodnocení regionálních rozdílů ve složení cenóz drobných savců v rámci sledovaného území. Naše výsledky totiž ukázaly, že jižní polovina Českomoravské vrchoviny není jako celek co do struktury savčí fauny homogenní a druhová diverzita se mění jak ve směru poledníkovém, tak i rovnoběžkovém. Vcelku podle očekávání jsou severní oblasti sledovaného území druhově chudší než území ležící jižněji. Nositeli rozdílů jsou především zástupci letounů (*Rhinolophus hipposideros*, *Myotis emarginatus*, *Pipistrellus pygmaeus*, *P. nathusii*, *Nyctalus noctula?* a *N. leisleri*), ale další příklady najdeme i mezi hmyzožravci (*Crocidura leucodon*) i hlodavci (*Cricetus cricetus*, *Glis glis*). Opačný charakter výskytu (tzn. výskyt na severu a absence na jihu) se nepodařilo prokázat ani v jednom případě. Ve směru od západu na východ vyznívá v jižních částech Českomoravské vrchoviny zejména výskyt *Erinaceus europaeus* a *Microtus agrestis*, naopak na západ nepronikají kromě stepní formy *Apodemus microps* i *Rhinolophus hipposideros* a *Myotis emarginatus*.

Závěrem lze konstatovat, že jižní část Českomoravské vrchoviny hostí poměrně rozmanitou faunu drobných savců s více než polovinou druhů známých z celého území ČR. Vedle počtu druhů je důležitá struktura druhového spektra, v němž jsou kromě forem synantropních a vyzazovaných zastoupeny jak druhy typické pro naši původní lesnatou krajinu, tak formy typické spíše pro teplomilnou faunu jihovýchodní Evropy. Zástupci obou skupin se v rámci sledovaného regionu v různé míře prolínají v závislosti na svých stanovištních nárocích a charakteru krajiny, který je v různé míře ovlivněn i dlouhodobým lidským osídlením. Pro přírodovědce se tak zde nabízí výjimečná možnost sledování vývoje přírodních poměrů (nejen fauny savců) v závislosti na biogeografických i antropických faktorech. V důsledku toho představuje jižní část Českomoravské vrchoviny unikátní region, jemuž stěží v ČR najdeme obdobu.

PODĚKOVÁNÍ

Publikace vznikla za stěžejní finanční podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového projektu č. RK01P03OMG024 (*Vývoj poznání zvířeny drobných savců [Insectivora, Chiroptera, Rodentia] jižní části Českomoravské vrchoviny*) v letech 2001–2004. V práci byly částečně využity i poznatky získané v rámci grantů MŽP ČR a zejména grantu GA ČR č. 206/02/0961.

Autoři jsou dále zavázáni všem kolegům a spolupracovníkům, kteří pomáhali při terénních výzkumech a laboratorním určování druhů, poskytli dosud nepublikované údaje a umožnili zpracování dat z neveřejných sbírkových fondů (Muzeum Vysočiny, Jihlava; Ústav biologie obratlovců AV ČR, Brno) a databází (kroužkovací databáze ČESON, faunistická databáze AOPK ČR Brno, Krajská hygienická stanice Brno, Státní veterinární ústav Vratislavice nad Nisou, Ústřední kontrolní a zkušební ústav Brno aj.), jakož i za oponování průběžných a závěrečných zpráv grantového projektu či za pomoc při zpracování mapové dokumentace pro publikaci. Naše poděkování si zaslouží jmenovitě (v abecedním pořadí a bez titulu): J. ALBERT (Říčany), M. ANDREAS (Praha), T. BARTONÍČKA (Brno), P. BENDA (Praha), Z. BENDOVÁ (Praha), J. CEPÁK (Praha), E. CEPÁKOVÁ (Praha), J. ČERVENÝ (Praha), M. DANĚK (Pacov), K. DRBAL (Pacov), F. DUSBÁBEK (České Budějovice), J. GAISLER (Brno), H. HANÁKOVÁ (Praha), V. HANZAL (Praha), K. HESOUN (Jindřichův Hradec), V. HLAVÁČ (Havlíčkův Brod), I. HORÁČEK (Praha), J. HORÁK (Dlouhá Brtnice), J. HOTOVÝ (Praha), J. HOUZAROVÁ (Třebíč), J. HROUZEK (Kamenice nad Lipou), P. HULVA (Praha), H. JAHELKOVÁ (Praha), A. JELÍNEK (Dačice), J. JONĚŠ (Jihlava), O. KANKRLÍK (Horní Pěna), V. KAŇA (Velké Meziříčí), P. KOUTNÝ (Brno), F. KREJČA (Chýnov), V. KRIVAN (Znojmo), V. LEMBERK (Pardubice), R. LUČAN (České Budějovice), I. MÁLKOVÁ (Brno), P. MUNCLINGER (Praha), F. MUŠKA (Brno), P. NOVÁ (Votice), M. PEJČOCH (Brno/Praha),

J. PREISLER (Vratislavice nad Nisou), I. PROKOP (Jihlava), K. PROKOP (Oslava), J. PYKAL (České Budějovice), A. REITER (Znojmo), A. RUXOVÁ (Telč), Z. ŘEHÁK (Brno), J. SEDLÁČKOVÁ (Praha), J. ŠKLÍBA (Znojmo), K. TICHÁ (Jihlava), A. TOMAN (Jihlava), M. VLAŠIN (Brno), J. ZIMA (Brno) a J. ZUKAL (Brno).

Naše poděkování dále patří i spolupracovníkům ze Správy NP Podyjí a kastelánům zámků v Bítově, Brtnici, Černovicích, Červené Lhotě, Červené Řečici, Dačicích, Dalešicích, Dukovanech, Horní Cerekvi, Hostimi, Choustníka, Jaroměřicích nad Rokytnou, Jevišovicích, Jindřichově Hradci, Kamenici nad Lipou, Kámeni, Landštejně, Lesonicích, Náměšti nad Oslavou, Pacově, Rouchovanech, Stráži nad Nežárkou, Telči, Třešti, Uherčicích, Velkém Meziříčí, Vranově nad Dyjí, Žirovnici a hradu Rokštejna (Doupě).

LITERATURA

- ANDĚRA M., 1970: *Variabilita československých populací hryzce vodního Arvicola terrestris (Linnaeus, 1758)*. Diplomová práce. Katedra systematické zoologie, PřF UK, Praha, 135 pp.
- ANDĚRA M., 1973: *Morfologická variabilita a postnatální vývoj hryzce vodního Arvicola terrestris (Linnaeus, 1758)*. Rigorosní práce. Katedra systematické zoologie, PřF UK, Praha, 89 pp.
- ANDĚRA M., 1985: Geographical distribution of the colour phases of the red squirrel in Bohemia and Moravia (Mammalia: Sciuridae). *Věst. Čs. Společ. Zool.*, **49**: 1–5.
- ANDĚRA M., 1987: Dormice (Gliridae) in Czechoslovakia. Part II. *Muscardinus avellanarius*, *Dryomys nitedula*. *Folia Mus. Rer. Natur. Occ., Plzeň, Zool.*, **26**: 3–78.
- ANDĚRA M., 1993: Distribution of the Miller's water shrew (*Neomys anomalus*) in Czechoslovakia. *Folia Mus. Rer. Natur. Occ., Plzeň, Zool.*, **37**: 1–37.
- ANDĚRA M., 1994: Distribution of the Harvest Mouse (*Micromys minutus*) in the Czech Republic. *Folia Mus. Rer. Natur. Occ., Plzeň, Zool.*, **40**: 1–28.
- ANDĚRA M., 2000: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. III. Hmyzožravci (Insectivora)*. Národní muzeum, Praha, 108 pp.
- ANDĚRA M., 2003: Vývoj areálu bělozubky bělobřiché (*Crocidura leucodon*) v ČR. P.: 166. In: BRYJA J. & ZUKAL J. (eds.): *Zoologické dny. Brno 2003. Sborník abstraktů z konference 13.–14. února 2003*. ÚBO, Brno, 244 pp.
- ANDĚRA M. & BENEŠ B., 2001: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) – část 1. Křečkovití (Cricetidae), hrabošovití (Arvicolidae), plchovití (Gliridae)*. Národní muzeum, Praha, 156 pp.
- ANDĚRA M. & BENEŠ B., 2002: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) – část 2. Myšovití (Muridae), myšivkovití (Zapodidae)*. Národní muzeum, Praha, 116 pp.
- ANDĚRA M. & ČERVENÝ J., 1992: Über Säugetierarten des Böhmerwaldes und seines Vorgebirges. *Artenschutzreport*, **2**: 51–55.
- ANDĚRA M. & ČERVENÝ J., 1994: Atlas of distribution of the mammals of the Šumava Mts. Region (SW-Bohemia). *Acta Sci. Natur. Brno*, **28**(2–3): 1–111.
- ANDĚRA M. & ČERVENÝ J., 2003: Výskyt nutrie (*Myocastor coypus*) v České republice. *Lynx, n. s.*, **34**: 5–12.
- ANDĚRA M. & ČERVENÝ J., 2004: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) – část 3. Veverkovití (Sciuridae), bobrovití (Castoridae), nutriovití (Myocastoridae)*. Národní muzeum, Praha, 76 pp.
- ANDĚRA M. & HANÁK V., 2004: Výsledky výzkumu savců Novohradských hor 1957–2004. In: PAPÁČEK M. (ed.): *Biota Novohradských hor: modelové taxony, společenstva, biotopy*. Pedagogická fakulta JU, České Budějovice, v tisku.
- ANDĚRA M. & HANZAL V., 1995: *Projekt "Sysel". Podúkol A: Mapování výskytu sysla obecného (Spermophilus citellus) na území České republiky. Zpráva o řešení I. a II. etapy, 1994–1995*. Národní muzeum a AOPK ČR, Praha, 41 pp.
- ANDĚRA M. & HORÁČEK I., 1982: *Poznáváme naše savce*. Mladá Fronta, Praha, 254 pp.
- ANDĚRA M. & HÜRKA L., 1984: Zur Verbreitung der *Crocidura*-Arten in der Tschechoslowakei (Mammalia: Soricidae). *Folia Mus. Rer. Natur. Occ., Plzeň, Zool.*, **18**: 1–38.

- ANDĚRA M. & ZBYTOVSKÝ P., 1992: Nové nálezy rejsce černého (*Neomys anomalus*) v jižních Čechách (*Mammalia: Soricidae*). *Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy*, **16**: 141–150.
- ANDĚRA M. & ZBYTOVSKÝ P., 2001: Chýnovská jeskyně a okolní zimoviště netopýrů. *Vespertilio*, **5**: 7–10.
- ANDĚRA M. & ZBYTOVSKÝ P., 2002: Savci Pelhřimovska. *Lynx, n. s.*, **33**: 5–34.
- ANDĚRA M., ZBYTOVSKÝ P. & BÜRGER P., 1992: Bat community of the Chýnovská jeskyně Cave (Southern Bohemia, Czechoslovakia) in 1981–1986. Pp.: 1–11. In: HORÁČEK I., VOHRALÍK V. (eds.): *Prague Studies in Mammalogy*. Charles Univ. Press, Praha, 246 pp.
- ANDĚRA M., ZBYTOVSKÝ P. & HANÁK V., 1995: *Sítové mapování savců jižních Čech jako podklad managementu druhové a ekosystémové ochrany*. Závěrečná zpráva projektu Programu péče o životní prostředí GA/3/1993, MŽP ČR, Praha, 23 pp + přílohy.
- ANDREAS M., REITER A., BENDA P. & ZUKAL J., 2001: Výzkum potravní ekologie společenstva netopýrů na lokalitě Ledové sluje v národním parku Podyjí. *Thayensia*, **4**: 5–18.
- ANONYMUS, 1920: Ondatra na Moravě. *Čs. Les. Lov. Listy*, **1920**(7): 7–9, (8): 7–8.
- BALATKA B., CZUDEK T., DEMEK J. & SLÁDEK J., 1973: Regionální členění reliéfu ČSR. *Sbor. Čs. Společ. Zeměp.*, **78**(2): 81–96.
- BARRAT E. M., DEAUVILLE R., BURLAND T., BRUFORD M. W., JONES G., RACEY P. A. & WAYNE R. K., 1997: DNA answers the call of pipistrelle bat species. *Nature*, **387**: 138–139.
- BAŤA L., 1933: *Dosavadní výsledky zoologického výzkumu jižních Čech*. Vlastivědná společnost jihočeská, České Budějovice, 67 pp.
- BAUEROVÁ Z., 1978: Contribution to the trophic ecology of *Myotis myotis*. *Folia Zool.*, **27**: 305–316.
- BAUEROVÁ Z., 1986: Contribution to the trophic bionomics of *Myotis emarginatus*. *Folia Zool.*, **35**: 305–310.
- BAUEROVÁ Z., 1988: The food of *Crocidura suaveolens*. *Folia Zool.*, **37**: 301–308.
- BAYER F., 1890: Ssavci čeští. Pp.: 6–31. In: *Výroční zpráva cis. král. Vyššího realného gymnasia v Táboře za školní rok 1890*. Nákladem ústavu, Tábor.
- BAYER F., 1894: *Prodromus českých obratlovců*. Nakl. A. Wiesner, Praha, 261 pp.
- BENDA P. & HANÁK V., 2003: Současný stav rozšíření netopýra brvitého (*Myotis emarginatus*) v Čechách. *Vespertilio*, **7**: 71–86.
- BENDA P. & HORÁČEK I., 1995: Geographic variation in three species of *Myotis* (Mammalia: Chiroptera) in South of the Western Palearctic. *Acta Soc. Zool. Bohem.*, **59**: 17–39.
- BENDA P. & HOTOVÝ J., 2004: Nález zimujícího netopýra parkového (*Pipistrellus nathusii*) na jižní Moravě. *Vespertilio*, **8**: 137–139.
- BENDA P., HULVA P., ANDREAS M. & UHRIN M., 2003: Notes on the distribution of *Pipistrellus pipistrellus* complex in the Eastern Mediterranean: First records of *P. pipistrellus* for Syria and of *P. pygmaeus* for Turkey. *Vespertilio*, **7**: 87–95.
- BOHÁČ D., 1963: O potravě puštíka obecného (*Strix aluco*). *Živa*, **11**(3): 107.
- BOHDAL T., 2001: *Inventarizace obratlovců se zaměřením na drobné savce v revitalizované pramenné oblasti Senotín*. Diplomová práce. Pedagogická fakulta JU, České Budějovice, 85 pp + příl.
- BRÁDKOVÁ Z., 1981: *Příspěvek k ekologii a faunistice drobných savců na Českomoravské vysočině*. Diplomová práce. Katedra zoologie, PFF UK, Praha, 69 pp.
- BREHM A., 1927: *Brehmův život zvířat. Díl IV. Ssavci II*. Přeložil prof. Josef Jirsík. J. Hokr, Praha, 618 pp.
- BRYJA J. & ŘEHÁK Z., 2002: Další doklady recentní expanze areálu myšice temnopásé (*Apodemus agrarius*) na Moravě (Česká republika). *Lynx, n. s.*, **33**: 69–77.
- CANON H., 1927: *Tiere der Heimat. Ein Beitrag zur Tiergeographie des Böhm.-mähr. Höhenzuges*. Iglau-Jihlava, 166 pp.
- CEPÁKOVÁ E. & HULOVÁ Š., 2002: Current distribution of the European souslik (*Spermophilus citellus*) in the Czech Republic. *Lynx, n. s.*, **33**: 89–103.
- CULEK M. (ed.), 1996: *Biogeografické členění České republiky*. MŽP ČR, vyd. Enigma, Praha, 347 pp.
- ČECH L., ŠUMPICH J. & ZABLOUDIL V. (eds.), 2003: Jihlavsko. In: MACKOVČIN P. & SEDLÁČEK M. (eds.): *Chráněná území ČR. Svazek VII*. AOPK a Ekocentrum Brno, Praha, 528 pp.
- ČERVENÝ J. & BUFKA L., 1999a: First records and long-distance migration of the Nathusius's bat (*Pipistrellus nathusii*) in western Bohemia (Czech Republic). *Lynx, n. s.*, **30**: 121–122.

- ČERVENÝ J. & BUFKA L., 1999b: Comments on the life history of *Vespertilio murinus* in Šumava Mts. (SW Bohemia). P.: 13. In: CRUZ M. & KOZAKIEWICZ K. (eds.): *VIIIth European Bat Research Symposium. 23–27 August 1999. Kraków – Poland. Abstracts*. Institute of Animal Systematics and Evolution PAS, Kraków, 86 pp.
- ČERVENÝ J. & ŽALMAN J., 1974: Diagnostické znaky na kostech přední končetiny vrápenců. *Lynx, n. s.*, **16**: 86–100.
- DANIEL M., 1957: K ekologii larev rodu *Trombicula* (Acari: Trombiculidae) cizopasících na drobných savcích v nižších polohách ČSR. *Čs. Parasitol.*, **4**: 85–111.
- DEMEK J. (ed.), 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Academia, Praha, 584 pp.
- DUB M., 1977: Die Wirkung des Endrins 20 auf *Microtus arvalis*. *Acta Sci. Natur. Brno*, **11**(5): 1–32.
- DUB M., 1980: Studium struktury populací hraboše polního při ošetřování rodenticidními přípravky. *Vertebratol. Zpr.*, **1980**: 52–56.
- DUNGEL J. & GAISLER J., 2002: *Atlas savců České a Slovenské republiky*. Academia, Praha, 150 pp.
- ELEDER P., 1977: Nález vrápence velkého (*Rhinolophus ferrumequinum*) na Českomoravské vrchovině. *Vertebratol. Zpr.*, **1977**: 63–64.
- ELEDER P., 1982: Nový nález netopýra tmavého (*Vespertilio murinus*) na Českomoravské vrchovině. *Vertebratol. Zpr.*, **1982**: 73–74.
- ELEDER P., 1986: Nálezy vzácnějších druhů netopýrů v moravské části Českomoravské vrchoviny. *Vertebratol. Zpr.*, **1986**: 69–71.
- ELEDER P., 1994: Příspěvek k poznání letních stanovišť netopýrů a ojedinělé výskyty v přechodném období v moravské části Českomoravské vysočiny v průběhu 20 let. *Přírodov. Studie, CHKO Žďárské vrchy*, **7**: 1–15.
- ELEDER V., 1995: Výskyt obratlovců v povodí potoka Polomina na Tasovsku. *Přírodov. Sbor. Západomor. Muz. v Třebíči*, **20**: 65–74.
- ELEDER P., 2001: Zimoviště netopýrů v okolí Žďáru nad Sázavou. *Vespertilio*, **5**: 73–76.
- ELEDER P., 2002: *Evidence nalezišť netopýrů (v CHKO Žďárské vrchy a okresu Žďár nad Sázavou – od roku 1975)*. Interní zpráva, CHKO Žďárské vrchy, Žďár nad Sázavou, nestr.
- ELEDER P. & HELEŠIČ J., 1987: Výsledky šestiletého průzkumu podzemních zimovišť netopýrů (Chiroptera) v moravské části Českomoravské vrchoviny. *Přírodov. Sbor. Západomor. Muz. v Třebíči*, **15**: 21–34.
- ELEDER P. & VLAŠÍN M., 1983: Rozšíření netopýra pestrého na Českomoravské vrchovině. *Živa*, **31**: 115.
- ELEDER P., BAUEROVÁ Z., KOUTNÝ P., MÁLKOVÁ I. & VLAŠÍN M., 2001: Zimoviště netopýrů v opuštěných důlních dílech Svratecké hornatiny. *Vespertilio*, **5**: 77–83.
- ERHARDOVÁ B., 1956: Parazitití červi našich myšovitých hlodavců II. *Čs. Parasitol.*, **3**: 49–66.
- ERHARDOVÁ B., 1958: Parazitití červi hlodavců Československa. *Čs. Parasitol.*, **5**: 27–103.
- ERHARDOVÁ B., 1964: Hlístice z čeledi Capillariidae u myšovitých hlodavců v ČSSR. *Čs. Parasitol.*, **11**: 141–144.
- FARSKÝ O., 1925: Příspěvek k řešení otázky hubení hraboše polního (*Arvicola arvalis*). *Sbor. Výzk. Ústavů Zeměděl.*, **8**: 1–59.
- FARSKÝ O., 1944: Potrava toulavých koček. *Práce Mor. Přírodověd. Společ.*, **16**(16): 1–28.
- FARSKÝ O., 1962: Nálezy myšky drobné (*Micromys minutus* Pallas) v českých zemích v letech 1912 až 1950. *Lynx, n. s.*, **2**: 9–15.
- FARSKÝ O., 1965: Úlovky myšice temnopásé *Apodemus agrarius* na Moravě a ve Slezsku. *Lynx, n. s.*, **5**: 11–18.
- FRÍČ A., 1872: Obratlovci Čech. *Archiv Přírodověd. Prosk. Čech*, **2**(4): 1–188.
- FRÍČ A. & VÁVRA V., 1895: Zvířena rybníků Dolno-Počernického a Kačležského, jakožto i výsledek prací na přenosné stanici zoologické. *Archiv Přírodověd. Prosk. Čech*, **9**(2): 1–116.
- GAISLER J., 1956: Faunistický přehled československých netopýrů. *Ochr. Přír.*, **11**: 161–169.
- GAISLER J., 1971: Zur Ökologie von *Myotis emarginatus* in Mitteleuropa. *Decheniana, Beihf.*, **18**: 71–82.
- GAISLER J., 1977: Netopýři. Pp.: 218–232. In: PEŇÁZ M. (ed.): *Dokumentární výzkum obratlovců zájmového území jaderné elektrárny Dukovany V3*. Závěrečná zpráva, UVO ČSAV, Brno.

- GAISLER J., 2001: A mammal species new to the Czech Republic – Savi's pipistrelle *Hypsugo savii*. *Folia Zool.*, **50**: 231–233.
- GAISLER J. & BAUEROVÁ Z., 1984: Netopýr pobřežní (*Myotis dasycneme*) a netopýr severní (*Eptesicus nilssonii*) v Moravském krasu. *Vertebratol. Zpr.*, **1984**: 100–102.
- GAISLER J. & HANÁK V., 1969: Ergebnisse der zwanzigjährigen Beringung von Fledermäusen (Chiroptera) in der Tschechoslowakei: 1948–1967. *Acta Sci. Natur. Brno*, **3**(5): 1–33.
- GAISLER J. & HANÁK V., 1972a: Netopýři podzemních prostorů v Československu. *Sbor. Západočes. Muz. Plzeň, Přír.*, **7**: 3–46.
- GAISLER J. & HANÁK V., 1972b: Přehled netopýřů moravských jeskyň. *Čs. Kras*, **24**: 53–60.
- GAISLER J. & KLÍMA M., 1965: Letní nálezy některých méně známých netopýřů na Moravě a na Slovensku v období 1961–1964. *Lynx, n. s.*, **5**: 19–29.
- GAISLER J. & ZEJDA J., 1973: Above-ground activity of a population of the water vole (*Arvicola terrestris*) on a pond. *Zool. Listy*, **22**: 311–327.
- GAISLER J. & ZEJDA J., 1974: Notes on a population of the water vole (*Arvicola terrestris* Linn.) on a pond. *Zool. Listy*, **23**: 19–33.
- GAISLER J. HANÁK V. & KLÍMA M., 1957: Netopýři Československa. *Acta Univ. Carol. – Biol.*, **1957**(1): 1–65.
- GAISLER J., HANÁK V. & DUNGEL J., 1979: A contribution to the population ecology of *Nyctalus noctula* (Mammalia: Chiroptera). *Acta Sci. Natur. Brno*, **13**(1): 1–38.
- GAISLER J., HANÁK V. & HORÁČEK I., 1981: Remarks on the current status of bat populations in Czechoslovakia. *Myotis*, **18–19**: 68–75.
- GAISLER J., BAUEROVÁ Z., VLAŠÍN M. & CHYTL J., 1988: The bats of S-Moravian lowlands over thirty years: *Rhinolophus* and large *Myotis*. *Folia Zool.*, **37**: 1–16.
- GAISLER J., VLAŠÍN M. & BAUEROVÁ Z., 1989: The bats of S-Moravian lowlands over thirty years: small *Myotis*. *Folia Zool.*, **38**: 213–225.
- GAISLER J., CHYTL J. & VLAŠÍN M., 1990: The bats of S-Moravian lowlands (Czechoslovakia) over thirty years. *Acta Sci. Natur. Brno*, **24**(9): 1–50.
- GAISLER J., ZUKAL J., NESVADBOVÁ J., CHYTL J. & OBUCH J., 1996: Species diversity and relative abundance of small mammals (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) in the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO. *Acta Soc. Zool. Bohem.*, **60**(1): 13–23.
- GAISLER J., ŘEHÁK Z. & BARTONIČKA T., 2002: Mammalia: Chiroptera. Pp.: 139–149. In: ŘEHÁK Z., GAISLER J. & CHYTL J. (eds.): *Vertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO*. *Folia Fac. Sci. Natur. Univ. Masaryk. Brun., Biol.*, **106**, 162 pp.
- GAISLER J., HANÁK V., HANZAL V. & JARSKÝ V., 2003: Výsledky kroužkování netopýřů v České republice a na Slovensku, 1948–2000. *Vespertilio*, **7**: 3–61.
- GRULICH I., 1954: *Evropský suslik i obyčejná polevka v Československu*. Disertacija na soiskanje učenj stepeni kandidata biologičeskich nauk, Selskochozajstvennaja akademija im. K. A. Timirzajeva, Moskva, 172 pp.
- GRULICH I., 1960: Sysel obecný, *Citellus citellus* L. v ČSSR. *Práce Brněnské Zák. ČSAV*, **32**(11): 473–563.
- GRULICH I., 1975: Zum Verbreitungsgebiet der Art *Cricetus cricetus* in der Tschechoslowakei. *Zool. Listy*, **24**: 197–222.
- GRULICH I., 1980: Savci a zemní stavby. *Quest. Geobiol.*, **24–25**: 473–563.
- HÁLA J., 1925: Zvířena kraje Moravsko Krumlovského. Pp.: 62–77. In: *Vlastivědný sborník Moravsko-krumlovska a Hrotovska*. Moravský Krumlov, 337 pp.
- HANÁK V., 1954: *Příspěvek k rozšíření, biologii a postembryonálnímu vývoji myši domácí (Mus musculus L.)*. Diplomová práce. Katedra systematické zoologie, biologická fakulta UK, Praha, 182 pp.
- HANÁK V., 1960: *Rozšíření a taxonomie středoevropských druhů netopýřů (Microchiroptera) se zvláštním zřetelem k území Československa*. Kandidátská disertační práce. Katedra systematické zoologie, PřF UK, Praha, 259 pp.
- HANÁK V., 1967: Verzeichnis der Säugetiere der Tschechoslowakei. *Säugetierk. Mitt.*, **15**: 193–221.

- HANÁK P., 1980: *Rozšíření, rozmnožování, věková struktura a kvalita kožek jihočeské populace ondatry pižmové (Ondatra zibethicus L., 1766)*. Kandidátská disertační práce. Ústav pro výzkum obratlovců AV ČR, Brno, 154 pp.
- HANÁK V., 1987: Savci. Pp.: 35–46. In: *Chráněná krajinná oblast Podyjí. Technická pomoc při zpracování oborového dokumentu*. TERPLAN, Praha.
- HANÁK V., 1988: Savci Třeboňska. Část I. Letouni. *Třeboňsko*, 7: 5–9, 8: 5–6.
- HANÁK V., 1992: *Zpráva o inventarizačním průzkumu savců na území bývalého pohraničního pásma mezi Slavonicemi a Hlubokou (okr. J. Hradec)*. Závěrečná zpráva pro OÚ Jindřichův Hradec, 8 pp.
- HANÁK F., 1993a: Přírodní poměry centrální části Jihlavských vrchů. Pp.: 113–143. In: *Sborník Biskupského gymnasia v Brně*. Biskupské gymnasium, Brno.
- HANÁK V., 1993b: Sysli na Znojemsku. *Veronica*, 7: 32.
- HANÁK V. & GAISLER J., 1965: Die Teichfledermaus (*Myotis dasycneme* Boie, 1825) in der Tschechoslowakei und Anmerkungen über ihre Verbreitung in Europa. *Zool. Listy*, 14(2): 117–128.
- HANÁK V. & GAISLER J., 1976: *Pipistrellus nathusii* (Keyserling et Blasius, 1839) (Chiroptera: Vespertilionidae) in Czechoslovakia. *Věst. Čs. Společ. Zool.*, 40(1): 7–23.
- HANÁK V., GAISLER J. & FIGALA J., 1962: Results of bat banding in Czechoslovakia, 1948–1960. *Acta Univ. Carol. – Biol.*, 1962(1): 9–87.
- HANÁK V., BENDA P. & REITER A., 1994: *Inventarizační výzkum obratlovců pohraničních oblastí Novohradských hor, Jindřichohradecka a Znojemska*. Zpráva pro oponentní řízení 1. etapy GA/1656/94, 19 pp.
- HANÁK V., BENDA P. & HANZAL V., 1995: Přehled poznaného rozšíření netopýrů v ČR. *Bull. ČESON*, 5: 3–15.
- HANÁK V., REITER A. & BENDA P., 1996: Přehled terestrických obratlovců Ledových slují. Pp. 141–160. In: GRUNA B. & REITER A. (eds.): *Výzkum Ledových slují u Vranova n. Dyjí (NP Podyjí)*, *Sborník prací z ochrany přírody*. AOPK ČR, Praha.
- HANÁK V., ZBYTOVSKÝ P., BENDA P. & REITER A., 1998: Distribution of *Crocidura leucodon* in the southern borderland of the Czech Republic (Mammalia: Insectivora). *Čas. Nár. Muz., Řada Přírodověd.*, 167: 55–60.
- HANEL L., 1986: Netopýři rodu *Plecotus* na Podblanicku. *Sbor. Vlastivěd. Prací z Podblanicka*, 26(1985): 61–77.
- HANEL L., 1988: První nález letní kolonie netopýra severního na Podblanicku. *Sbor. Vlastivěd. Prací z Podblanicka*, 29: 75–76.
- HANEL L., 1989: Savci Chráněné krajinné oblasti Blaník. *Sbor. Vlastivěd. Prací z Podblanicka*, 30: 45–68.
- HANEL L., 1990: Nález netopýra pestrého u Vlašimi. *Sbor. Vlastivěd. Prací z Podblanicka*, 30: 119–121.
- HAŠEK J., 1960: Norník rudý – vážný škůdce lesních porostů. *Lesnická Práce*, 39: 453–457.
- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds.), 1997: *Květena České republiky 1 (2. vydání)*. Academia, Praha, 557 pp.
- HEROLDOVÁ M., 1998: Drobní savci Velkomeziříčska. *Lynx, n. s.*, 29: 23–26.
- HEROLDOVÁ M., ZEJDA J. & HOMOLKA M., 1998: Struktura společenstev savců v okolí jaderné elektrárny Dukovany. *Přírodověd. Sbor. Západomor. Muz. v Třebíči*, 36: 1–15.
- HODKOVÁ Z., 1979: Drobní savci z území ČSSR ve sběrech pracovníků Parazitologického ústavu ČSAV v letech 1953–1976. *Lynx, n. s.*, 20: 45–74.
- HOLIŠOVÁ V., 1953: *Příspěvek k poznání endoparasitů některých druhů čeledi myšovitých (Muridae)*. Diplomová práce. Katedra zoologie a antropologie, PřF MU, Brno, 56 str.
- HOLIŠOVÁ V., 1959: Příspěvek k rozsídlování hryzce vodního (*Arvicola terrestris*). *Zool. Listy*, 8: 267–274.
- HOLIŠOVÁ V., 1960: Potrava myšice křovinné *Apodemus sylvaticus* L. na Českomoravské vrchovině. *Zool. Listy*, 9: 135–158.
- HOLIŠOVÁ V. & KOČIŠ M., 1955: K poznání endoparazitických červů myšovitých hlodavců na Moravě. *Práce Brněn. Zákł. ČSAV*, 27(10): 483–498.
- HORÁČEK I. & HANÁK V., 1989: Distributional status of *Myotis dasycneme*. Pp.: 565–590. In: HANÁK V., HORÁČEK I. & GAISLER J. (eds.): *European Bat Research 1987*. Charles Univ. Press, Praha, 718 pp.
- HORÁČEK V., 1924: Bobřík pižmový. Několik dokladů o jeho škodlivosti. *Hospodářsko-politická knižnice, Brno*, 13(34): 1–28.

- HORAL D., FOLK Č. & DOBROVOLNÝ A., 1989: Příspěvek k potravní biologii sovy pálené (*Tyto alba*) v podmínkách Českomoravské vrchoviny. Pp.: 41–45. In: *Ornitologická konference SOVY*. Přerov.
- HORNÍK S., 1973: Biogeografická charakteristika území Špičáku na Českomoravské vrchovině. *Spisy Pedagog. Fak. Brno*, **14**: 1–140.
- HRŮZA F., 1920: Ondatra na Moravě. *Čs. Les. Lov. Listy*, **12**: 15.
- HULOVÁ Š., 2005: *Microsatellite variation in populations of the European ground squirrel (Spermophilus citellus) in the Czech Republic*. Magisterská diplomová práce, JU České Budějovice, 39 pp + příl.
- HULVA P., HORÁČEK I., STRELKOV P. & BENDA P., 2004: Molecular architecture of *Pipistrellus pipistrellus* / *Pipistrellus pygmaeus* complex (Chiroptera: Vespertilionidae): further cryptic species and Mediterranean origin of the divergence. *Mol. Phylogenet. Evol.*, **32**: 1023–1035.
- HŮRKA K., 1957: Příspěvek k systematice, faunistice, bionomii a ekologii netopýřích blech v ČSR. *Čs. Parasitol.*, **4**: 145–166.
- CHYTIL J., 1983: Inventarizační průzkum CHPV "Údolí Oslavy a Chvojnice". *Živa*, **31**: 117–118.
- JAHELKOVÁ H., 2003: Přehled a srovnání echolokačních a sociálních signálů čtyř evropských druhů netopýřů rodu *Pipistrellus* (Chiroptera: Vespertilionidae). *Lynx, n. s.*, **34**: 13–28.
- JAHELKOVÁ H., LUČAN R. & HANÁK V., 2000: Nové údaje o netopýru parkovém (*Pipistrellus nathusii*) v jižních Čechách. *Lynx, n. s.*, **31**: 41–51.
- JEITELLES L. H., 1852: Prodrum faunae vertebratorum Hungariae Superioris. *Verh. Zool. Bot. Gesell. Wien*, **12**: 245–314.
- JONES G. & VAN PARIJS S. M., 1993: Bimodal echolocation in pipistrelle bats: are cryptic species present? *Proc. Roy. Soc. Lond. B*, **251**: 119–125.
- KAFKA J., 1892: Hlodavci české země žijící i fosilní. *Archiv Přírodověd. Prozk. Čech*, **8**(5): 1–94.
- KERNSTOCKOVÁ M., 2002: *Skladby potravy sovy pálené (Tyto alba) v hnízdním období a její vliv na hnízdní úspěšnost*. Diplomová práce, Katedra zoologie a ekologie, PřF MU, Brno, 55 pp.
- KLÍMA M. & GAISLER J., 1967: Study on growth of juvenile pelage in bats. I. Vespertilionidae. *Zool. Listy*, **16**: 111–124.
- KLOUBEC B. & OBUCH J., in prep.: Lokalizace drobných savců v potravě sýce rousného (*Aegolius funereus*) na území jihozápadních Čech.
- KNIES J., 1893: Bobr na Moravě. *Čas. Vlasten. Spolku Muz. v Olomouci*, **10**(37): 29–30.
- KOCYAN A., 1888: Die Säugetiere der Nord-Tátra. *Természetrizsi Füzetek*, **11**(1): 41–51.
- KOČIS M., 1953: *Endoparazitické červi čeledi myšovitých (Muridae) z oblasti jižní Moravy*. Diplomová práce. Katedra zoologie a antropologie, PřF MU, Brno, 70 pp.
- KOHL F., 1915: Beiträge zur Naturgeschichte der Bisamratte. *Sbor. Zool.*, **1**: 24–52.
- KOKEŠ O., 1968: Bobr evropský v československých krajích v minulosti. *Živa*, **56**: 15–117.
- KOLENATI F. A., 1856: Weitere Sendungen von Fledermäusen. *Mitt. Mähr.-Schles. Gesell. Förd. Ackerb. Natur. Landesk., Brünn*, **15**: 117–118.
- KOLENATI F. A., 1859: Die Wirbeltiere des Altvaters (Naturhistorische Durchforschung des Altvatergebirges). *Jh. Naturwiss. Sect. k. k. Mähr.-Schles. Gesell. Beförd. Natur- Landesk.*, **1858**: 1–84.
- KOLENATI F. A., 1860: Monographie der europäischen Chiropteren. *Jh. Naturwiss. Sect. k. k. Mähr.-Schles. Gesell. Beförd., Ackerb. Natur- Landesk.*, **1859**: 1–156.
- KONEČNÝ J. & BRYJA J., 2002: Hmyzožravci a hlodavci v ČR – souhrn nepublikovaných faunistických dat z diplomových prací obhájených na Přírodovědecké fakultě MU v Brně. *Lynx, n. s.*, **33**: 133–140.
- KOSTKAN V., ŠAFÁŘ J. & LEHÝ J., 1999: *Bobr evropský (Castor fiber L.). Záchraný program podle § 52 zákona č. 114/1992 o ochraně přírody a krajiny*. Rukopis, Olomouc, 16 pp.
- KRÁL B., 1972: Chromosome characteristics of Muridae and Microtidae from Czechoslovakia. *Acta Sci. Natur. Brno*, **6**(12): 1–78.
- KRATOCHVÍL J., 1940: Veverka škůdce borových mlazin. *Les. Práce*, **19**: 536–550.
- KRATOCHVÍL J. (ed.), 1959: *Hraboš polní, Microtus arvalis*. Nakladatelství ČSAV, Praha, 359 pp.
- KRATOCHVÍL J., 1966: Zur Frage der Verbreitung des Igels (*Erinaceus*) in der ČSSR. *Zool. Listy*, **15**: 291–304.

- KRATOCHVÍL J., 1967: Der Baumschläfer, *Dryomys nitedula* und andere Gliridae-Arten in der Tschechoslowakei. *Zool. Listy*, **15**: 99–110.
- KRATOCHVÍL J. & GRULICH I., 1961: Poznámky k rozšíření a ke stanovištním nárokům hryzce vodního (*Arvicola terrestris*) v ČSSR. *Zool. Listy*, **10**(3): 265–280.
- KRATOCHVÍL J. & ROSICKÝ B., 1953: K bionomii a taxonomii myší rodu *Apodemus* žijících v Československu. *Zool. Entomol. Listy*, **2**: 47–68.
- KRŠKA A., 1993: *Populace myšic rodu Apodemus v oblasti Národního parku Podyjí*. Diplomová práce, Katedra zoologie a ekologie, PřF MU Brno, 150 pp.
- KUCHYŇKA V., 1983: K výskytu bobra v okrese Jindřichův Hradec. *Myslivosť*, **1983**(12): 281.
- LEMBERK V., 2004: Netopýří východních Čech. *Lynx, n. s.*, **35**: 49–118.
- MACHOLÁN M., 1996: Morphometric analysis of European house mice. *Acta Theriol.*, **41**: 255–275.
- MATOUŠOVÁ D., 1984: *Ekologie a faunistika drobných savců v jihlavské části Českomoravské vysočiny*. Diplomová práce. Katedra zoologie, PřF UK, Praha, 66 pp.
- MEHÉLY L., 1900: *Monographia Chiroptorum Hungariae*. Budapest, 372 pp.
- MUNCLINGER P., BOŽÍKOVÁ E., ŠUGERKOVÁ M., PIÁLEK J. & MACHOLÁN M., 2002: Genetic variation in the house mouse (*Mus*, Muridae, Rodentia) from the Czech and Slovak Republics. *Folia Zool.*, **51**: 81–92.
- MOKRÝ T., 1926: Vývoj bobříka pižmového (ondatry) v druhém desetiletí po jeho osídlení v Čechách. *Časové spisky ministerstva zemědělství*, **65**: 1–64.
- NEČAS J., 1941: Hnízdění výra velkého eur. (*Bubo bubo*) u Veveří Bítýšky. *Sylvia*, **6**: 3–8.
- NĚMEC F. & PREISLER J., 2001: *Peromyscopsylla silvatica* MEINERT (1896) (Siphonaptera, Leptopsyllidae) na území České republiky. *Erica*, **9**: 163–174.
- NOVÁ P., 2002: *Mapování výskytu netopýřů na Benešovsku*. Zpráva o řešení projektu ČSOP Vlašim, nestr.
- NOVÁ P., NOVÝ A. & KRÍZEK P., 2001: Zimoviště netopýřů Benešovska a Vlašimska. *Vespertilio*, **5**: 191–198.
- NOVÁ V. & HUDEC K. (eds.), 1997: *Vlastivěda moravská. Země a lid. Nová řada, svazek 2. Živá příroda*. Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Brno, 335 pp.
- NYTROVÁ I., 1986: *Hlodavci (Rodentia) – výzkum v ČSSR a materiál na katedře*. Diplomová práce. Katedra zoologie a antropologie, PřF UJEP, Brno, 87 pp.
- OBUCH J., 1994: Potrava sovy obyčejnej (*Strix aluco*) v niektorých oblastiach Čiech a Moravy. *Sylvia*, **30**: 77–85.
- OBORNY A., 1883: Flora von Mähren und österr. Schlesien. Teil 1. *Verh. Naturforsch. Ver. Brünn*, **21**: 1–268.
- OTČENÁŠEK M., ROSICKÝ B., KRÍVANEC K., DVOŘÁK J. & RAŠÍN K., 1974: The muskrat as reservoir in natural foci of *Adiaspiromycosis*. *Folia Parasitol.*, **21**: 55–57.
- PEJČOCH M., HEROLDOVÁ M., ZEJDA J., TREML F. & KRÍŽ B., 2003: Nález hantavirového antigenu u hlodavců v České republice. *J. Epidemiol. Mikrobiol. Imunol.*, **52**: 18–24.
- PELIKÁN J., 1972: *Arvicola terrestris* (L.), indexes of reproduction in Czechoslovakia. *Acta Sci. Natur. Brno*, **6**(11): 1–50.
- PELIKÁN J., 1974: On the reproduction of *Mus musculus* L. in Czechoslovakia. *Acta Sci. Natur. Brno*, **8**(12): 1–42.
- PELIKÁN J. & HOLISOVÁ V., 1968: Faunal and Ecological Characteristics of a Marginal Population of *Microtus agrestis*. *Ann. Naturhistor. Mus. Wien*, **88/89 B**: 257–265.
- PELIKÁN J., ZEJDA J. & HOLISOVÁ V., 1964: On the question of investigating small mammal populations by the quadrature method. *Acta Theriol.*, **9**: 1–24.
- PELIKÁN J., ZEJDA J. & HOMOLKA M., 1983: Mammals in the urban agglomeration of Brno. *Acta Sci. Natur. Brno*, **17**(9): 1–49.
- POLECHOVÁ J. & GRACIASOVÁ R., 2000: Návrat myšice temnopásé, *Apodemus agrarius* (Pallas, 1771) na jižní Moravu? *Lynx, n. s.*, **31**: 153–155.
- PRAŽÁK J. P., 1896: Beitrag zur Kenntnis der Säugethier-Fauna Böhmens, besonders der nördlichen Gebiete des Landes. *Mitt. Naturwiss. Ver. k. k. Univ. Wien*, **1896**: 2–20.

- PRIEGELHOF K., 1959: Plši na Znojemsku. *Podyjí*, **2**: 52–53.
- PROKOPIČ J., 1956: Helmintofauna rejska obecného (*Sorex araneus*) v ČSR. *Čs. Parasitol.*, **3**: 109–131.
- PROKOPIČ J., 1957: Systematické zpracování cizopasných červů krtka obecného (*Talpa europaea* L.) a srovnání invaze cizopasných červů u jednotlivých rodů hmyzožravců na území ČSR. *Zool. Listy*, **6**: 334–340.
- PROKOPIČ J., 1959: Cizopasní červi našich hmyzožravců. *Čs. Parasitol.*, **6**: 87–134.
- REITER A., 2001: Srovnání rozšíření obratlovců v oblasti středního toku Dyje (Národní park Podyjí) s povodím řek Jevišovky a Rokytné. *Thayensia*, **4**: 117–144.
- REITER A., HANÁK V., BENDA P. & OBUCH J., 1997: Savci Národního parku Podyjí. *Lynx, n. s.*, **28**: 5–141.
- REITER A., HANÁK V., ŠVÁTORA M. & RUXOVÁ A., 2000: Výzkum a dokumentace obratlovců toku a povodí řek Rokytná a Jevišovka (Moravskobudějovicko, Moravskokrumlovsko). Závěrečná zpráva o řešení projektu MK ČR KZ9701OMGM75 v letech 1997–1999. Znojmo, 77 pp.
- REITER A., HANÁK V., BENDA P. & BARČIOVÁ L., 2001: Zimoviště netopýrů na jihozápadní Moravě. *Vespertilio*, **5**: 209–250.
- REITER A., HANÁK V., BENDA P. & BARČIOVÁ L., 2003: Netopýři (Chiroptera) jihozápadní Moravy. *Lynx, n. s.*, **34**: 79–180.
- REMEŠ, M., 1927: Savci Moravy a Slezska. *Čas. Vlasten. Spol. Muz. v Olomouci*, **38**: 32–52.
- ROSICKÝ B., 1944: Prodomus našich blech. *Sbor. Entomol. Odd. Zems. Muz. v Praze*, **21–22**: 10–56.
- ROSICKÝ B., 1956: *Neopsylla setosa* a jiné blechy středoevropských syslů. *Čs. Parasitol.*, **3**: 133–142.
- RÖDL P., 1971: *Příspěvek k biologii rozmnožování, variability a rozšíření našich ježků (Erinaceus Linnaeus, 1758)*. Rigorozní práce. Katedra systematické zoologie, PřF UK Praha, 78 pp.
- RUPRICHOVÁ E., RÁČIL K. & HRUBÝ R., 1984: Výskyt škodlivých činitelů rostlin v ČSR v r. 1983. Pp.: 29–48. In: *Přehled výskytu některých škodlivých činitelů rostlin na území ČSSR v roce 1983*. Ústřední kontrolní a zkušební ústav v Praze, Brno-Bratislava.
- RUPRICHOVÁ E., RÁČIL K. & HRUBÝ R., 1987: Výskyt škodlivých činitelů rostlin v ČSR v r. 1986. Pp.: 31–50. In: *Přehled výskytu některých škodlivých činitelů rostlin na území ČSSR v roce 1986*. Ústřední kontrolní a zkušební ústav v Praze, Brno-Bratislava.
- RYCHNOVSKÝ B., 1993a: Inventarizační průzkum obratlovců SPR Mohelenská hadcová step. *Přírodověd. Sbor. Západomor. Muz. v Třebíči*, **19**: 113–126.
- RYCHNOVSKÝ B., 1993b: Drobní savci SPR Mohelenská hadcová step. *Přírodověd. Sbor. Západomor. Muz. v Třebíči*, **19**: 127–138.
- RYCHNOVSKÝ B., 1999: Drobní savci na Třebíčsku. *Přírodověd. Sbor. Západomor. Muz. v Třebíči*, **39**: 79–87.
- RYCHNOVSKÝ B. & ELEDER P., 1994a: Is *Sorex alpinus* rare in the Žďárské vrchy Hills? *Folia Zool.*, **43**: 285–287.
- RYCHNOVSKÝ B. & ELEDER P., 1994b: Rejsek horský, *Sorex alpinus*, ve Žďárských vrších a jeho nika. *Vě. Sbor. Přír. – Práce a Studie*, **2**: 81–86.
- RYŠAVÝ B., 1954: Příspěvek k poznání kokciidií našich i dovezených obratlovců. *Čs. Parasitol.*, **1**: 131–174.
- RYŠAVÝ B., 1957: Poznámky k fauně koccidií volně žijících drobných ssavců v Československu. *Čs. Parasitol.*, **4**: 331–350.
- ŘEHÁK Z., 1997: Trendy ve vývoji početnosti netopýrů ve střední Evropě. *Vespertilio*, **2**: 81–96.
- ŘEHÁK Z. & BENEŠ B., 1996: Contribution to roost ecology of *M. brandti* (Mammalia: Chiroptera) in the Czech Republic and Slovakia. *Acta Soc. Zool. Bohem.*, **60**: 51–56.
- ŘEHÁK Z., ELEDER P. & GAJDOŠÍK M., 2000: Příspěvek k poznání fauny netopýrů v CHKO Žďárské vrchy. Pp.: 93–98. In: *Žďárské vrchy v čase a prostoru*. Sborník konferenčních příspěvků, Skalský Dvůr 19.–20. října 2000. Žďár nad Sázavou, 179 pp.
- ŘEHÁK Z., CHYTL J., BARTONIČKA Z. & GAISLER J., 2003: Výskyt drobných savců na území Biosférické rezervace Dolní Morava (rozšířená Biosférická rezervace Pálava). Část II. Netopýři – Microchiroptera. *Lynx, n. s.*, **34**: 181–203.
- ŘEHÁK Z., BARTONIČKA T., GAISLER J., HANÁK V., HORÁČEK I., JAHELKOVÁ H., KOUDELKA M., LUČAN R., NOVÁ P., REITER A. & ZUKAL J., 2004: Distribuce netopýrů *Pipistrellus pipistrellus* a *P. pygmaeus* v České republice: předběžné výsledky mapování. Pp.: 204–205. In: BRYJA J. & ZUKAL J. (eds.): *Zoologické dny. Brno 2004. Sborník abstraktů z konference 12.–13. února 2004*. ÚBO, Brno, 232 pp.

- ŘEHÁK Z., BIELIK A. & BARTONIČKA T., in press: Distribution of *Pipistrellus pipistrellus* s. l. in the Czech Republic.
- SCHÖBER W. & GRIMMBERGER E., 1998: *Die Fledermäuse Europas. 2. aktualisierte Auflage*. Kosmos, Stuttgart, 265 pp.
- SLAVÍK B., 1967: Nadměrné řezáky. *Myslivost* **1967**(6): 137.
- SLAVÍK B., 1971: Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. *Zpr. Čs. Bot. Společ.*, **6**: 55–62.
- SLAVÍK B., 1972: Albíni zvířat ve sbírkách Muzea Vysočiny v Jihlavě. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **7**: 158.
- SLAVÍK B., 1974: Letní výskyt netopýra severního na Českomoravské vrchovině. *Ochr. Přír.*, **29**, Příloha *Ochranařský průzkum*, **3**: 12.
- SLAVÍK B., 1982: Výskyt netopýra severního, *Eptesicus nilsoni* na Telečsku. *Památky a Přír.*, **1982**(1): 125.
- SLAVÍK B. & TOMAN A., 1990: *Záznamy o nálezech netopýrů ve sběrné oblasti Muzea Vysočiny*. Nepublikovaný rukopis na oddělení Muzea Vysočiny v Jihlavě, 25 pp.
- SMRŽ A., 1983: *Savci Podblanicka*. Diplomová práce. Katedra zoologie, PřF UK, Praha, 72 pp.
- SOUČKOVÁ M., 1979: *Hmotnost těla některých drobných savců a její proměnlivost*. Diplomová práce. Katedra zoologie a antropologie, PřF UJEP, Brno, 87 pp.
- SPITZENBERGER F., 2001: *Die Säugetierfauna Österreichs*. Bundesministerium für Land und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft, Graz, 896 pp.
- SUZA J., 1935: Das xerotherme Florengebiet Südwestmährens (ČSR). *Beihft. Bot. Centralbl., Dresden*, **53B**: 440–484.
- SUZA J., 1944: Co je Praebohémikum. *Příroda*, **36**(5): 147–155.
- SVATOŠ I., 1961: *Hmyzožravci (Insectivora) a hlodavci (Rodentia) zjištění na Polensku*. Rukopis, 9 pp + 5 tab.
- ŠAFÁŘ J., 2002: Novodobé rozšíření bobra evropského (*Castor fiber* L., 1758) v České republice. *Příroda*, **13**: 161–196.
- ŠEBEK Z., 1957: Příspěvek k poznání hmyzožravců (Insectivora, Rodentia) a myšovitých hlodavců (Muridae) Moravskobudějovicka. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **1**: 157–176.
- ŠEBEK Z., 1958: Nálezy vzácnějších netopýrů a netopýřích parazitů v Jihlavském kraji. *Živa*, **7**: 225–226.
- ŠEBEK Z., 1959a: Nálezy leptospir u jihlavských potkanů. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **3**: 121–124.
- ŠEBEK Z., 1960a: K rozšíření a významu hraboše mokřadního na Českomoravské vysočině. *Živa*, **8**: 109–110.
- ŠEBEK Z., 1960b: Některé nové poznatky o krevních parazitech našich hmyzožravců a myšovitých. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **4**: 75–80.
- ŠEBEK Z., 1960c: Výskyt *Leptospira sejroe* na Českomoravské vysočině. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **4**: 81–89.
- ŠEBEK Z., 1960d: Svalovky (*Sarcocystis*) u hmyzožravců a hlodavců. *Zool. Listy*, **9**: 1–5.
- ŠEBEK Z., 1961a: Zajímavější nálezy blech z Českomoravské vrchoviny. *Zool. Listy*, **10**: 178–180.
- ŠEBEK Z., 1961b: Isolace *Leptospira grippotyphosa* z hryzce vodního. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **5**: 147–149.
- ŠEBEK Z., 1961c: K výskytu *Klosiella muris* (Smith et Johnson 1902) u myšovitých. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **5**: 161–163.
- ŠEBEK Z., 1962a: *Sarcocystis* a M-organismy u hmyzožravců a hlodavců. *Zool. Listy*, **11**: 355–366.
- ŠEBEK Z., 1962b: Nález vzácné muchule *Nycteribia kolenatii* (Nycteribiidae, Diptera) na Vranovské přehradě. *Zool. Listy*, **11**: 182–184.
- ŠEBEK Z., 1970: K rozšíření rejsce černého (*Neomys anomalus milleri* Mottaz) a hraboše mokřadního (*Microtus agrestis gregarius* L.) na Českomoravské vysočině. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **6**: 133–135.
- ŠEBEK Z., 1971: Zur Verbreitung der Alpenspitzmaus (*Sorex alpinus* Schinz, 1937, Soricidae, Insectivora) in der Tschechischen sozialistischen Republik. *Zool. Listy*, **20**: 319–329.

- ŠEBEK Z., 1975a: Parasitische Gewebeprotzoen der wildlebenden Kleinsäuger in der Tschechoslowakei. *Folia Parasitol.*, **22**: 111–124.
- ŠEBEK Z., 1975b: Blutparasiten der wildlebenden Kleinsäuger in der Tschechoslowakei. *Folia Parasitol.*, **22**: 11–20.
- ŠEBEK Z. & ROSICKÝ B., 1968: The findings of *Pneumocystis carinii* in the pine vole *Pitymys subterraneus*. *Folia Parasitol.*, **15**: 282.
- ŠILHAVÝ V., 1976: Podíl sekáčů (Opilioidea) ve zvířené členovců pohybujících se po lesní půdě. *Sbor. Přírodov. Klubu Západomor. Muz. v Třebíči*, **10**: 15–17.
- ŠTĚPÁN V. J., 1922: Rybníkářství jindřichohradecké se stanoviska přírodovědeckého. *Čsl. Rybář*, **2**: 65.
- ŠUMPICH J., KÚRKA A., TAJOVSKÝ K., DVOŘÁK M., HLAVÁČ V., TOMAN A., BEZDĚČKA P., PÍZL V., DUCHÁČ V., DVOŘÁK I., ČECH L. & DUDYCHA M., 1999: Výsledky zoologických průzkumů v národní přírodní rezervaci Velký Špičák (okres Jihlava). *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **14**: 155–175.
- TAUBER O., 1991: Čefínek – fyzickogeografická studie II. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **10**: 229–243.
- TENORA F., 1963: Přehled cizopasných červů myšic rodu *Apodemus* v ČSSR. *Zool. Listy*, **12**: 331–336.
- TKADLEC E. & RYCHNOVSKÝ B., 1997: Drobní terestričtí obratlovci a střevlíkovití brouci na Mohelenské hadcové stepi. *Přírodověd. Sbor. Západomor. Muz. v Třebíči*, **28**: 57–81.
- TOUFAR J., 1958: Příspěvek k poznání potravy mladých kání lesních (*Buteo buteo*) podle zbytků kořisti na hnízdech. *Sylvia*, **15**: 67–83.
- URBÁNEK L., 1996: Letouni (Chiroptera) okresu Svitavy. *Vě. Sbor. Přír. – Práce a Studie*, **4**: 143–156.
- VACKOVÁ D., 1984: *Ekologie a faunistika drobných savců v okolí Humpolce*. Diplomová práce. Katedra zoologie, PřF UK, Praha, 73 pp.
- VÁCLAV S. & MÁSOVÁ V., 1940: Křečkova nezvyklá zásoba. *Vesmír*, **18**(5–6): 147.
- VASÁK P. & VAŇA R., 1981: Letní kolonie netopýra velkého ve Vlašimi. *Sbor. Vlastivěd. Prací z Podblanicka*, **21**: 103–105.
- VLAŠÍN M. & ELEDER P., 1991: Rozšíření ochrannásky důležitých druhů savců v Jihomoravském kraji (1. část). *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **10**: 209–227.
- VLAŠÍN M., ELEDER P. & NEČASOVÁ I., 1993: Rozšíření ochrannásky důležitých druhů savců v jihomoravském regionu (2. část). *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **11**: 273–295.
- VLAŠÍN M., ELEDER P. & MÁLKOVÁ I., 1995: Rozšíření ochrannásky důležitých druhů savců v jihomoravském regionu – 3. část. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **12**: 205–241.
- VOHRALÍK V. & ANDĚRA M., 1976: Rozšíření křečka polního *Cricetus cricetus* (L.) v Československu. *Lynx, n. s.*, **13**: 56–65.
- VOŠTA J., 1961: Leptospirozní ohniska na Táborsku. *Čs. Parasitol.*, **8**: 103–114.
- VYSKOČILOVÁ M., VRÁNOVÁ G. & PÍÁLEK J., 2002: Hybridní sterilita samců domácích myší. Pp.: 142–143. In: BRYJA J. & ZUKAL J. (eds.): *Zoologické dny. Brno 2002. Abstrakta referátů z konference 14.–15. února 2002*. ÚBO, Brno, 191 pp.
- WEINFURTOVÁ D. & HORÁČEK I., 2000: Netopýr severní (*Eptesicus nilssonii*) ve středních Čechách. *Lynx, n. s.*, **31**: 149–152.
- ZAJÍČEK R. & VLAŠÍN M., 1992: *Návrat bobrů*. ČSOP a EkoCentrum Brno, Brno, 26 pp.
- ZÁLESKÝ M., 1924: Norek (*Lutreola lutreola* L.) na Jindřichohradecku. *Česká myslivost*, **28**(4): 67–68.
- ZÁLESKÝ M., 1928: Ssavci (Mammalia) na Jindřichohradecku. *Čas. Nár. Mus., Odd. Přírodověd.*, **102**: 85–90.
- ZAPLETAL M., 1960: Roztoči ondatry pižmové (*Ondatra zibethica*) a hryzce vodního (*Arvicola terrestris*) v ČSR. *Zool. Listy*, **9**: 47–56.
- ZBYTOVSKÝ P., 1998: Příspěvek k rozšíření drobných zemních savců jihozápadní Moravy. *Lynx, n. s.*, **29**: 61–67.
- ZBYTOVSKÝ P., 2000: *Přírodní rezervace Choustník. Savci*. Zpráva o inventarizačním průzkumu pro referát ŽP OÚ Tábor, 8 pp.
- ZBYTOVSKÝ P., 2001: *Přírodní rezervace Kladrubská hora. Savci*. Závěrečná zpráva pro ref. ŽP OÚ Tábor, HM Soběslav, nestr.

- ZEJDA J., 1959: *Taxonomický rozbor a rozmnožování norníka rudého Clethrionomys glareolus Schreber, 1780 v Československu*. Kandidátská disertační práce, Laboratoř pro výzkum obratlovců ČSAV, Brno, 180 pp.
- ZEJDA J. & HOLÍŠOVÁ V., 1980: Drobní savci jihovýchodní části okresu Třebíč. *Přírodověd. Sbor. Západo-mor. Muz. v Třebíči*, **11**: 57–68.
- ZÍBRT Č., 1929: Bobr v zemích československých. *Vědecké Spisy Vyd. Čs. Akad. Zeměd., Praha*, **2**: 1–32.
- ZIMA J., 1978: Chromosome characteristics of Vespertilionidae from Czechoslovakia. *Acta Sci. Natur. Brno*, **12**(12): 1–38.
- ZIMA J., 1982: Chromosomal homology in the complements of bats of the family Vespertilionidae. II. G-Band karyotypes of some *Myotis*, *Eptesicus* and *Pipistrellus* species. *Folia Zool.*, **31**: 31–36.
- ZIMA J., OBUCH J., KOPCOVÁ-KLODOVÁ G., KOVAŘÍK M. & GAISLER J., 1998: Hmyzožravci a hlodavci Moravského krasu a přilehlých oblastí Dražanské vrchoviny. *Lynx, n. s.*, **29**: 77–94.
- ZIMA J., SLIVKOVÁ L. & TOMÁŠKOVÁ L., 2003: New data on karyotypic variation in the common shrew, *Sorex araneus* from the Czech Republic: an extension of the range of the Laska race. *Mammalia*, **68**: 209–215.
- ZUKAL J. & GAISLER J., 1989: K výskytu a změnám početnosti netopýra severního, *Eptesicus nilssoni* (Keyserling et Blasius, 1839) v Československu. *Lynx, n. s.*, **25**: 83–95.
- ZUKAL J., POKORNÝ M. & ŘEHÁK Z., 1997: Relativní početnost a aktivita netopýrů v okolí jaderné elektrárny Dukovany. *Vespertilio*, **2**: 105–112.
- ZUKAL J., POKORNÝ M. & ŘEHÁK Z., 1998: Netopýři v oblasti vlivu jaderné elektrárny Dukovany. *Přírodověd. Sbor. Západo-mor. Muz. v Třebíči*, **36**: 17–22.
- ZVĚŘINA A., 2004: Třebíčsko. *Noviny Třebíčska – Vysočina*, 21. 8. 2004.
- ŽALUD J., 1957: Myška drobná *Micromys minutus* (Pall.) na Hrotovicku. *Vlastivěd. Sbor. Vysočiny, Odd. Věd Přír.*, **1**: 186.